

1. ФИНАЛНИЯТ ГЕРОЙ И... НАЧАЛОТО

Тя беше на 13. Оставаше около един месец до рождения ѝ ден. Очакваше го с нетърпение. Имаше толкова много време, че все още дори не бе започнала преговорите с родителите си за подаръците, които искаше да получи. Ходенето на училище, контролните, изпитванията и писането на домашни не бяха от любимите ѝ занимания. Но се справяше добре с изключение на математиката и химията. По тези предмети просто зубреше, за да изкара добра оценка. Не ги харесваше, не ги разбираше и не влагаше повече усилия, за да вникне в тях. Извън училище, тя много искаше да си играе с девет години по-малко си братче, но невинаги се получаваше. Той бе на 4, а тя на 13 - разликата им бе огромна и сякаш двете деца все не успяваха да направят нещо заедно. В повечето случаи се стигаше до кавга и шамари. Естествено – шамарите бяха за по-голямата кака, защото малкият се е разревал и се е оплакал на родителите си. За нея той беше досаден дребосък, който се бърка винаги, когато и където не трябва. Въпреки това го обичаше от цялото си сърце, направо умираше за него. Той беше онзи мъничък подарък, който винаги беше мечтала да получи. Но тя беше различна – не беше обикновено дете като всички останали. Не че беше болна – нищо ѝ нямаше. Тя беше съвсем здрава, умна и доста енергична. Но докато приятелките ѝ не спираха да си играят на улицата или се събираха вкъщи, Любомира винаги беше заета - почти 17-18 часа от денонощието, пет или шест дни в седмицата. Заета?! На 13 години?! Та това е прекрасна възраст, в която едно дете може да бъде свободно и да прави каквото пожелае, естествено, след като се прибере от училище и свърши досадното писане на домашните. Човек има време да бъде зает, когато порасне – не и като дете. Дори и Малкия принц не разбираше вечно заетите възрастни хора. „Всички възрастни хора са били най-напред деца. (Но малцина от тях си спомнят това), пише Антоан дьо Сент-Екзюпери. Има време да бъдеш зает”, казва той.

Бубето, както я наричаха нейните близки и всички приятели, обаче наистина беше заета и се гордеше с това. Защото тя правеше нещо, което не всички умеят. Тя тренираше художествена гимнастика. Беше започнала на 4 и вече девет години всекидневно бе в залата. Минала беше през какво ли не и ѝ предстоеше да преживее още стотици и хиляди радости и тревоги, възходи и падения, надежди и разочарования, истини и лъжи, сълзи от радост и болка.

Гимнастиката беше нейният живот. Мечтаеше един ден наистина да стане гимнастичка. Най-голямата ѝ мечта бе да спечели медал. Такъв, какъвто имаше баща ѝ Милко. Той го бе получил на Олимпиадата в Атланта през 1996 година в дисциплината двойка каяк заедно с партньора си Андриан Душев. По това време Любомира е била само на два месеца и няколко дни. Медалът е посветен на нея. Още по време на награждаването на почетната стълбичка Милко целунал и вдигнал бронзовото отличие над главата си и погледнал към небето. Благодарил на Бог, че го е дарил с прекрасна дъщеричка, на която посветил тази награда. Обещал си, че един ден в неговата фамилия отново ще има олимпийски медалист. Емоцията достигнала връхната си точка, когато щастливият татко се прибрал на българска земя.

Сърцата туптят с честотата на хронометър, който неумолимо отсича всяка секунда до финала. Бият в такта на забързан часовник, който препуска бясно, а времето отлита. Ето че най-после вратата се отваря. Времето за миг спира. Този миг е равен на месец, може би на година. Това е този миг, в който виждаш любимите си хора да те очакват. С

протегнати ръце те тичат срещу теб. Ето че двамата вече са преплели тела. Илиана и Милко се обичат. Радват се един на друг. Наслаждават се на мига. А между тях е Любомира. Няма никакво понятие какво се случва, но за първи път в живота си получава медал. Онзи медал, който мечтае да спечели. Онзи медал, който години по-късно тайничко ще слага на врата си. И с всеки изминал ден ще го вижда с все по-различен поглед.

Съвсем като мъничка за нея наградата беше едно обикновено кръгло нещо, което тежи. Но още тогава тя знаеше, че това е медалът на татко, с който има снимка на вратлето си.

Въпреки училището и тренировките, на Любомира ѝ се налагаше да помага и въщи - обикновено на майка си - в чистенето и бърсането на прах. Това ѝ беше любимо занимание, защото можеше да се покатери на секцията и първото нещо, което взимаше, за да изгърка, бе медалът на баща си. Оглеждаше го, тайничко отново го слагаше на врата си и позираше пред огледалото. После се пренасяше в мечтите си и си се представяше на негово място. Чуваше как онзи приятен глас зад кулисите в залата съобщава името ѝ – Любомира Казанова, а после добавяше, че е медалист и че е от България. Тя затваряше очи и се виждаше как свежда глава, стъпила на почетната стълбичка, за да получи своето отличие...

*****

– Събрала съм ви тук, за да ви направя световни шампионки!

Думите ѝ отекнаха като гръмотевичен тътен, след който са нужни няколко минути, за да се върнеш в реалността. В този момент дъхът им бе спрял. Дори полетът на муха щеше да се чуе с тоновете на ясно приближаващо се бедствие. Илиана Раева отдавна бе такава. Години наред като състезател беше бедствие за околните. Не искаше да им се подчинява, мразеше да я поставят в рамки и ограничения, ненавиждаше някой да ѝ посочва пътя. Тя сама си бе извоювала мястото. Никога никой не я посочи да бъде точно тя. Независимо за какво ставаше въпрос. Защото повечето ги беше страх от нея. Присъствието ѝ предизвикваше паника у околните, които знаеха, че тя ще успее. Дълги години чакаха да се провали, но тя все плуваше пред всички и не потъваше. Затова и сега беше наясно, че ще успее. Имаше амбициозната цел да превърне тези момичета в шампионки. Не да стане най-великият треньор на света, но да докаже още веднъж, че може да се справи. Думите, които изричаше, не бяха просто заучени клишета, хвърлени на вятъра. Не целеше да залъгва никого, нито пък да флиртува с обществеността. Тя знаеше, че думите – ще ви направя шампионки, означават точно това. Край! Без повече обяснения и оправдания. Целта е поставена и никой и нищо не можеше да я спре. Знаеше и друго. Провалеше ли се, я чакаше глутница озверели вълци да я разкъсат. Но от първия ден тя не им се даваше - така щеше да бъде и от тук нататък.

– Аз няма да стана треньор, ако си мисля, че няма да ви направя световни шампионки – допълни Илиана Раева.

Момичетата я гледаха и стояха изпънати като струни. Приличаха на изплашени животинки, които след секунди ще попаднат в лапите на хищника. Бяха забравили дори

да примигват. Нямаха време да осъзнаят думите на тази жена, която излъчваше сила, характер, амбиция и най-важното – увереност. От първия ден те ѝ повярваха. Макар и тайничко да се съмняваха в думите ѝ, когато оставаха насаме с мислите си, те ѝ вярваха. Бяха готови на всичко, за да успеят. Те знаеха, че на малцина се отдава подобен шанс и сега е моментът, който трябва да използват. Въпреки че бяха все още деца, добре си даваха сметка, че точно тази жена може да ги заведе там, където никога не са си мечтали да бъдат. Тя им говореше за успехите, за медалите, за купите, а те я гледаха с отворени уста. На 1 октомври 2009 година започна тяхната история. Всичко се случи като в приказките. Точните герои се бяха събрали на точното място и заедно щяха да извървят пътя до върха. Естествено, щяха да минат през ужасни изпитания, но в крайна сметка доброто щеше да победи.

– Рени, взимам те в новия ансамбъл, ако свалиш килограмите! – изстреля набързо Илиана, докато вървеше по алеята на стадион „Георги Аспарухов“, разминавайки се с пълничкото момиче.

– Наистина ли, госпожо?! – отвърна не съвсем в нормално състояние навършилата само преди няколко дни 19 години Камберова. На нея това ѝ бе достатъчно. Лицето ѝ засия като на малко дете, което получава подарък от Дядо Коледа. Предизвикателството обаче беше голямо. В този ден Ренета тежеше точно 64 килограма и нямаше как да попадне в новия отбор на Илиана Раева. Трябваше да свали поне 10. Щеше да продължи с гимнастиката, но докъде щеше да стигне, никой не се наемаше да даде прогноза. Килограмите ѝ пречеха и не бяха нормални за състезателка по художествена гимнастика на тази възраст. Но след като се пребори с тях и покри изискванията, Ренета Камберова нито веднъж не създаде проблем на треньорите с излишно тегло.

– Катрин, влизаш и играеш на мястото на Михаела. Когато обаче тя се върне, ти излизаш и ще бъдеш резерва, а тя става титуляр и капитан на отбора – нареди Илиана. Катрин Велкова и Михаела Маевска бяха двете резерви на предишния отбор, който официално се бе отказал няколко дни преди Илиана Раева да сформира новия ансамбъл. Световното първенство в Мие (Япония) през септември 2009 година бе приключило, а след него Стела Султанова, Кристина Рангелова, Владислава Танчева, Галина Танчева и Елеонора Кежова прекратиха кариерите си. Част от този тим по различно време бяха Маевска и Катрин Велкова, които получиха шанс да се докажат в новия отбор. Съдбата така бе наредила нещата, че именно те двете бяха най-близки, тъй като бяха тренирали и се познаваха заедно още от деца. Сега обаче се налагаше едната да бъде резерва на другата. А в гимнастиката да бъдеш резерва е най-мъчителното нещо на света. На първата тренировка Михаела отсъстваше - възстановяваше се след операция на коляното. Освен Ренета Камберова, Катрин Велкова и Михаела Маевска, в плановете на Илиана Раева вече бяха и Цветелина Найденова, Християна Тодорова и Елена Тодорова. И трите бяха играли заедно в ансамбъл девойки. Веднага след като Раева стана главен треньор, реши да ги вземе в новия отбор. Резерви на шестте момичета бяха Таня Цекова и Гергана Ташева. На следващия ден – 2 октомври, спортният свят осъмна с гръмка новина. Рио де Жанейро бе избран за домакин на летните олимпийски игри през 2016 година. Това щяха да бъдат първите Игри в португалоговоряща страна, първите в южноамерикански град, първите в Латинска Америка от 1968 година насам и първите от 2000 година в Южното полукълбо на земята. Момичетата обаче имаха друга, по-скорошна цел пред себе си – Олимпиадата в Лондон през 2012 година. Изборът на Рио за 2016-а бе просто маркиран от спортната общественост. А колко сълзи от радост и бушуващи емоции щеше да донесе този град на българската художествена гимнастика!

Междувременно фенове и специалисти посрещнаха на нов избора на новия отбор на Илиана Раева. Тя бе подложена на зверска критика още в края на септември, дни преди дори да бъдат официално обявени имената на момичетата. Всякакви хора започнаха да коментират, съветват, критикуват и остро да осъждат избора на новия главен треньор. Някои стигаха по-далеч и открито обиждаха не само Раева, а и цялата федерация начело с президента Мария Гигова. „Всичко започна да ми прилича на една пародия на спорт. Както обикновено, Гигова и Раева са заредени с идеи за бъдещето, които обаче за жалост ще умрат отново от грандоманщината им“ - с такива думи беше посрещнат опитът за рестарт на Илиана Раева и Мария Гигова в един от най-успешните спортове в България. Двете се бяха заели с наистина амбициозния проект да превърнат новия ансамбъл в страховита сила, но за това трябваше време, което никой не беше готов да им даде. Критиките продължаваха:

-„Рибата мирише откъм главата! Момичетата и да ги сменят, не сменят ли ръководството и управителния съвет, както и начина на работа и подбор на гимнастички, само със сънищата и обещанията ще си останат. За съжаление и нашите надежди май ще си останат напразни!“

Като прибавим и скрития, но оказал се доста забележим бойкот от страна някои от клубовете, които не искаха да пускат свои състезателки в ансамбъла, положението наистина беше повече от тежко. Част от треньорките сметнаха, че да си състезателка в ансамбъл означава да си втора ръка гимнастичка. Щяха жестоко да съжالياват, когато само година по-късно отборът спечели бронзов медал на световното първенство в Русия. Тогава капитанът на рускините, напълно шокирана от вида на Християна Тодорова, която се приготвяше за награждаването, я попита:– Вие какво правите тук?! – А 15-годишната българка ѝ отговори:– Дошли сме, за да си вземем медала... - След което добави: – Това е само първият медал. От тук нататък настъпва нашето време!

Четири от новите момичета бяха от клуба на Илиана Раева „Левски Илиана“ – Михаела Маевска, Ренета Камберова, Християна Тодорова и резервата Таня Цекова. На практика това беше половината отбор. Цветелина Найденова пристигна от „Славия“, където я разбраха отлично и не ѝ създадоха никакви спънки. Елена Тодорова се присъедини от „Левски“, а Катрин Велкова представяше „Левски Триадица“. Гергана Ташева идваше от „Тракия“ (Пловдив). Два дни по-късно, на 4 октомври, в залата се тренираше на пълни обороти, а капитанът Михаела Маевска празнуваше своя рожден ден. Тя ставаше на 19 години, но ѝ се наложи да пропусне първото събиране на новия отбор, защото се лекуваше след операция. Все пак обаче успя да почерпи и да развесели ансамбъла в четвъртия ден след старта. Като всяко начало обаче, и това беше трудно - дори по-трудно от очакваното. Въпреки че беше калена през годините и беше минала през какви ли не битки и войни, дори и Илиана Раева имаше съмнения, че този път нещата може да не се получат. А това означаваше много и не беше никак добре. Когато тя се съмнява в нещо, а на всичкото отгоре става въпрос за художествена гимнастика, значи нещата наистина са пред инфарктно състояние.

2. СЪМНЕНИЯТА И ПЪРВИЯТ ПРОВАЛ

– Наско, този път май няма да се получи – промълви Илиана на Наско Сираков, след като се прибра от залата вкъщи. Наистина се усещаше съмнение в думите ѝ, но то трая само миг, и след това изчезна и не се завърна. От там насетне тя никога не се усъмни в тези момичета и в отбора си. Знаеше, че ще стигне до края и ще изпълни онова свое обещание, което им даде в първия ден: – Аз ще ви направя световни шампионки!“. Илиана никога не показва пред момичетата колебание, нито за миг не се издаде, че има нещо, което може да я притеснява. Нямахше право на това, защото те ѝ вярваха безпрекословно. Всяка една от тях трябваше да мине през ада, за да изпълни обещанието от първата тренировка. Не бяха само килограмите на Ренета Камберова. Та тя бе почти отписана за спорта, след като лекарите бяха издали заключение, че има сериозни проблеми с гърба и че не е препоръчително да спортува, ако иска след това да води нормален живот. За Рени животът беше гимнастика и затова реши да рискува и да продължи. През следващите седем години синеокото момиче от Пазарджик нито веднъж не се оплака от болки в гърба.

Проблеми имаше и Катрин Велкова. Още на първите тренировки движенията ѝ изглеждаха странно и личеше, че не се справя. Заради нея целият отбор беше наказван да повтаря един и същи елемент стотици пъти - до втръсване, Докато ръцете им посинеят, докато им се завие свят и краката им се подуят. Бяха озлобени, целият свят им беше крив, но повтаряха, повтаряха и повтаряха.

В първите няколко дни, докато Михаела Маевска се възстановяваше, Катрин играеше на нейното място. После обаче капитанът се върна в строя и Катрин трябваше да остане на резервната скамейка. Тя обаче бе д толкова свикнала с отбора, че пасна идеално. Илиана Раева забеляза как по естествен път се формира колектив и започна да разчита на шест състезателки, между които беше и Катрин Велкова. Именно в този състав ансамбълът щеше да играе в следващите повече от три години.

Мъките за момичетата обаче тепърва предстояха. В тези първи дни, в които все още нищо не се получаваше и всичко се крепеше единствено на вярата и надеждата, Илиана Раева изигра решаваща роля заедно със своите помощнички Ина Ананиева и Мариела Пашалиева. Ина я бе отгледала почти като свое дете. Беше я тренирала, а след това се оказа близо до нея стотици пъти в хубаво и лошо. Неделима и основна част от екипа бяха също и доктор Мариела Сиракова и кинезитерапевтът Цветелин Мишовски. Без тях абсолютно нищо не можеше да се случи. Мариела Сиракова беше на разположение на отбора 24 часа в денонощието. Когато някой имаше проблем, първо звънеште на нея. Почти всеки ден идваше в залата преди края на втората тренировка и наблюдаваше състоянието на състезателките. Гледаше колко са изморени, имат ли травми, измъчват ли ги някакви болки. След това минаваха през кабинета ѝ, за да си вземат дневната доза витамини.

– Искам да знаете какво пиете, кога го пиете и защо го пиете. А не просто да взимате шепа витамини. – Това беше едно от първите неща, които лекарката каза на момичетата. От нея научиха страшно много за всичко, свързано със спортната медицина и възстановяването. Впоследствие бяха така подготвени, че сами се грижеха за взимането на витамини и добавки,. Сиракова бе изградила толкова желязна дисциплина у тях, че и на другия край на света да се намираха, гимнастичките ѝ

звъняха преди да се наложи да изпият дори един аналгин. Независимо колко часа беше и дали тя имаше възможност да говори, за тях винаги намираше начин и време! – Искам да знам в какво състояние сте във всеки един момент. Не искам да приемате и едно хапче без мое знание – въведе това правило доктор Сиракова и до последния ден то се спазваше. Момичетата, а и треньорите, ѝ вярваха, което беше от изключително значение за отбора. Същото се отнасяше и за Цветелин Мишовски. Неговите ръце правеха чудеса и ако не беше той, въобще нямаше как да има тренировъчен и възстановителен процес. Всяка сутрин той разгръщаше ансамбъла, за да може същинската част от тренировката да започне. В края на деня, Цветелин по два или три часа правеше масажи и възстановяваше телата на момичетата. Случваше се да работи с тях докъм 22:00 часа.

Илиана имаше интуиция да подбере точните хора. Беше изключително важно те да бъдат и добри професионалисти, всеки в своята област, но и в същото време да си подхождат като характери. Този екип трябваше да бъде изграден на базата на доверието. Всички се сработиха изключително бързо, всеки знаеше своето място и отговорност, но помагаше и на другия, ако има нужда. Отборът обаче тепърва трябваше да се справи с още десетки задачи. Илиана трябваше така да моделира момичетата, че да заприличат на изваяни създания сякаш излезли от четката на Да Винчи или от ръцете на прочутия испански архитект Антони Гауди. Тя искаше гимнастичките да бъдат перфектни във всяко едно отношение и това нямаше как да стане по лесния начин. За Илиана най-важното бе да им изгради психика на шампиони – да създаде спортисти, които вярват, че могат и имат самочувствие. Те бяха достатъчно малки, за да могат все още да променят мисленето си. Да, в началото те не умееха много неща, някои дори биха обрисували картината като трагична - липсваше им физическа подготовка и издръжливост. Но с вяра и целеустременост нещата рано или късно щяха да се получат. Християна Тодорова беше бебето на ансамбъла. В деня на събирането тя все още беше само на 14 години, но въпреки това трябваше да носи огромна отговорност на гърба си. Тя беше най-изпълнителната и дисциплинирана, стараше се най-много от всички. Умна, красива, интелигентна и стриктна – отлично описание за бъдеща шампионка. Но Християна имаше своите недостатъци. Всеки път, когато влизаше в залата, Илиана Раева забиваше поглед в краката на момичето. Това продължи години наред и този поглед беше последван от десетки наказания, много сълзи, но също така и от много поводи за смях. Елена Тодорова пък в началото беше примряла от страх. Не познаваше момичетата и стоеше настрана, изплашена като кошута. Тя бе толкова красива и грациозна, че нямаше как да отлепиш очи от нея. А страхът в очите ѝ сякаш я правеха още по-ослепителна. Докато Ренета първоначално имаше проблеми с килограмите и с гърба, Михаела се възстановяваше от операция, а на Катрин ѝ беше трудно с някои елементи. Християна страдеше заради стъпалата си. Трудно ѝ беше да застава в така наречения падьом – позиция от балета, в която кракът е изпънат напред и е стъпил на пръсти. Всички имаха своите грижи и проблеми и някои понякога достигаха до ръба. Още на една от първите тренировки Катрин Велкова не издържа и си тръгна. Втръсна ѝ да повтаря едно и също нещо и побесня:– Оф, не мога повече. Писна ми – избухна гимнастичката и хвърли уреда си на земята. След това се обърна, взе си сака и тръгна да излиза. – Къде си мислиш, че отиваш?! Връщай се веднага и повече да не съм видяла подобни изпълнения – застигна я мощният вик на Илиана Раева. Нямаше две мнения по въпроса коя от двете ще надделее и какво ще се случи от тук нататък. Велкова се върна на килима и тренировката продължи. Илиана Раева си даваше ясната сметка, че не може да изисква прекалено много от момичетата – все пак и те си имаха граници. Не можеше да прекалява, особено в началото. Те бяха напълно

нов отбор, различни характери, дори самата разлика в годините им в началото си казваше думата. Започнаха с елементарни съчетания. Треньорите знаеха, че по-добре момичетата първо да се научат да правят тях без грешки, вместо да се впускат веднага в по-трудни съчетания, които да ги накарат да се чувстват неловко. Така още в началото вдъхнаха на отбора увереност, че може да играе без грешка. На момичетата им беше нужна вяра, за да продължат напред. Това обаче криеше и рискове. С по-леки съчетания те можеше да не се класират добре в началото. Треньори и специалисти дори с лека ирония се присмиваха на българките, че си подават уредите една до друга от страх да не ги изпуснат. Те обаче не обръщаха внимание на критиките, а играеха с желание и с всеки изминал ден вярваха все повече, че могат да го правят без грешка. Важно беше не моментното класиране, а дългосрочната цел. Това бе един дълъг марафон, а не спринт към върха. Един ден целият план щеше да се окаже изключително успешен, след като по пътя на марафона отборът успя да задмине доста сериозни конкуренти, устремили се към медалите.

Малко преди Коледа за първи път отборът отпътува за чужбина. Бе поканен на продукция в Белгия. Това бе шоу, което включваше всички спортове от семейството на гимнастиката – спортна гимнастика, художествена гимнастика, батут и т.н. За първи път момичетата играеха пред чужда публика, но не на килим за художествена гимнастика, а за спортна в това имаше огромна разлика. След шоуто получиха почивка за Коледа. Ренета Камберова вече бе спазила изискванията на треньорите и бе свалила излишните килограми. Именно това беше условието момичетата да си починат – вече да са постигнали необходимата безупречна форма.

Новата 2010 година започна като старата – трудно, с проблеми, но никой не поставяше под съмнение, че този отбор е създаден, за да побеждава. Михаела Маевска продължаваше да изпитва болки след операцията въпреки че вече бяха минали два-три месеца. Ренета Камберова имаше проблем с менискуса, но нямаше време за операция. Доста време преди да бъде събран ансамбълът, тя бе оперирала коляното си и това бе една от причините да качи килограми. Сега обаче менискусът можеше да почака, защото започваха състезанията. Големият дебют на новия състав трябваше да е в Дебрецен (Унгария), но се отложи именно заради лечение на травми и грип. Така португалският град Портимао пръв щеше да вкуси от българската красота. Проблеми с транспорта обаче едва не провалиха участието на момичетата. Полетът закъсня с цели два часа, а след това драмата продължи и на португалска земя. Наложиха се автобуси да извозят ансамбъла от Лисабон до Портимао в последния момент. Все пак, въпреки неволите, като за първо състезание нещата протекоха повече от добре. Грациите изиграха съчетание с ленти и въжета по музика на попфолк певицата Малина, а на обръчи използваша саундтрака на филма „Крал Артур“. Завършиха на пето място в многобоя, но отзвукът беше зашеметяващ и неочакван. Всички чуждестранни специалисти ахнаха от вида на обновения български ансамбъл и подчертаха, че в него три от момичетата са на по 15 години!

– Този отбор има бъдеще да бъде шампион! – заваляха радостни отзиви в един глас от руски и италиански треньори и съдии. Предстоеше нова Световна купа, този път в края на март в гръцкия град Каламата. Между двата турнира тренировките в България продължиха, но с тях продължиха и драмите. Този път те бяха от чисто организационен характер. Треньори и състезатели работеха повече от три месеца без пари заради държавна бюрокрация. Федерацията по художествена гимнастика не знаеше с какви пари разполага, а сезонът вече бе започнал и предстояха пътувания и турнири в чужбина. Благодарение на Илиана Раева този проблем въобще не се отрази на

момичетата, които спокойно продължиха да се готвят за турнира в Каламата. Там обаче за първи път и само пет месеца след събирането на новия отбор бе издадена заповедта „Посечете българките“.

Новият ансамбъл по художествена гимнастика на България вече беше опасен. Останалите започваха да се страхуват от него и да осъзнават, че той тепърва набира сили с всеки изминал ден. Както става типично по български, точно българин беше в основата на интригата в часовете преди надпреварата в Каламата. Наш треньор обикалял около съдиите и съскал да се вдига най-ниската оценка за момичетата - 8,500 точки. Заради болни амбиции българският отбор можеше да бъде посечен още в началото. А турнирът се очакваше да бъде едно минисветовно първенство - щеше да събере седем от осемте финалисти от последния Мондиал. Среща си даваха най-добрите от добрите.

Все пак, въпреки предателството, България излезе с триумф от турнира. Новият ансамбъл спечели първите си два медала – бронзови, на съчетанията с две въжета и три ленти и на пет обръча. Тепърва предстоеше първото голямо състезание – европейското Бремен в средата на април. До него оставаше изключително малко време. Момичетата бяха свикнали с композициите, но им трябваше още много, за да станат безупречни.

Никой не им даваше това време и бяха готови да ги разкъсат още при първата издънка. „Доброжелателите“ дори не си даваха сметка, че средната възраст на българския отбор бе с една дори и с две години по-ниска от тази на конкурентките. Рускини и италианки разчитаха на опитни гимнастички, защото не бяха сменяли скоро поколенията. А нашите малки лъвчета все още едва прохождаха, но показваха зъби на достойни противници. Преди заминаване за европейското първенство в Бремен състоянието на Ренета Камберова се влоши още повече. Тя тръгна с разкъсан менискус и сериозни болки. Във всеки един момент коляното ѝ можеше да блокира. Всъщност, вече няколко пъти това се беше случвало. Илиана Раева обаче все пак реши да рискува и да я пусне в боя. След това тя щеше да се подложи на специална манипулация, за да се възстанови и да няма проблеми за световното първенство в Москва през септември.

С много цветя, питка, мед и икони на свети Георги за всяко едно от момичетата, фенове и треньори ги изпратиха за първото им Европейско. Там обаче нещата не се получиха. Отборът остана едва на шесто място в многобоя. Финишира на шеста и седма позиция във финалите на отделните уреди. Това бе добър повод яростната атака срещу момичетата да започне. Ударите бяха зловещи, разкъсваха не само състезателките, но и цялата федерация. Бивши величия, треньори, специалисти и фенове нарекоха отбора „ансамбъл за погребения“, „клубен ансамбъл“ и „кашкавали“. Никой не си даваше сметка, че това бе първото голямо състезание на един напълно обновен отбор, който се бе събрал за първа тренировка едва преди шест месеца. Змиите съскаха от дупките си и не проявяваха никаква милост или снизхождение. Илиана Раева, Ина Ананиева и Мариела Пашалиеване очакваха милост и снизхождение, но и не мислеха, че критиките ще бъдат чак толкова неконтролируеми. Стана им много неприятно, защото атаките идваха не само от чужди и неразбиращи материята хора, но и от свои.

– Това не е българската гимнастика! – чуваха най-често треньорите и състезателките. Илиана Раева и Ина Ананиева дори нямаха сили да отвържат на ударите. Всъщност, имаха, но щеше да прозвучи като оправдание. Всеки път сценарият беше един и същ. Трябваше да обясняват, че това е нов отбор, че се нуждаят от време и искат малко разбиране поне в началото. Нямаха желание да се оправдават, а и се оказа, че това е напълно излишно. – Браво, момичета! Вие бяхте велики! – каза Илиана Раева на

момичетата след възприетото като страшно сътресение класиране в Бремен.

Треньорката изглеждаше напълно сериозна и не даваше вид да се шегува.

– Да, вие сте велики – повтори още веднъж тя. - Не гледайте класирането. Бяхте един от малкото отбори, които играха без грешка! Вие сте нов ансамбъл, а в този спорт съдиите искат време, за да ви дадат заслуженото. Толкова се гордея с вас!

Момичетата я гледаха с отворени очи. Ина Ананиева и Мариела Пашалиева също стояха отстрани и не знаеха какво става. Не подозираха какво ще се случи и въобще не очакваха, че разговорът ще протече в такъв тон. Бяха виждали Илиана Раева във всякакви ситуации и разговори, но на толкова нещо присъстваха за първи път. Шесто и седмо място, а оценката да бъде – вие сте велики... Подобно нещо им идваше като гръм от ясно небе. Двете помощнички обаче бързо се овладяха и събраха сили само да кимнат утвърдително няколко пъти. Думите на Илиана се оказаха изключително важни за началото на този отбор. Само няколко месеца по-късно Михаела, Ренета, Цветелина, Християна, Елена и Катрин щяха да бъдат най-щастливите състезателки на света.

3. МОСКВА ВЯРВА НА СЪЛЗИ

След отчетеното като провал от „специалистите“ в България европейско първенство в Бремен през април 2010 година в отбора започна подготовката за голямата цел. Треньорите отправиха погледи към световното първенство в Москва през септември. Преди това ансамбълът щеше да участва в още няколко състезания, които щяха да послужат по-скоро за подготовка за голямото събитие. Критиките след шестото място в Бремен бяха стигнали до момичетата. Всички четяха и слушаха оценките, които прибързано им бяха дадени. Някои от гимнастичките ги приеха сериозно и в началото бяха стресирани. Не разбираха как е възможно да се прави трагедия от класирането им само след няколко месеца тренировки. За други обаче критиките подействаха амбициращо и те започнаха да работят още по-усилено. Искаха и бяха готови да докажат, че тези, които ги съсипват, жестоко ще съжаляват само след няколко месеца. Тежките тренировки не спираха. От сутрин до вечер залата на „Раковски“ кънтеше от виковете на Илиана Раева. Тя изискваше и знаеше, че има право да изисква. Защото този отбор имаше потенциал и задължително трябваше да го развие. Ако точно тогава не бе ударила по масата и не бе стегнала редиците, щеше да е по-добре да разпусне отбора. Това обаче би означавало да се предаде и да обрече на доживотни подигравки не само себе си, а тези млади и изключителни гимнастички. С едно обаче Илиана не можеше да се примири дори няколко месеца след старта на този ансамбъл. Това бяха... стъпалата на Християна Тодорова. Бедствие, което щеше да донесе много мъки на най-малката в отбора, щеше да доведе до сърдене, скандали и крясъци. Треньорката смяташе, че Християна не усеща и не умее да контролира стъпалата си по време на тренировки и състезания. Момичето се стараеше всеки ден, всеки час, но не се получаваше. Една поредна сутрин Илиана влезе в залата и от вратата заби поглед в краката на Християна.

– Ужасни са ти стъпалата! Докато не си опънеш падьома няма да зачета съчетанието. Докато не ми хареса, ще играете, това е! – обърна се към нея треньорката. Момичето всеки път отвърщаше с жално изражение:

– Госпожо, повече от това не мога да ги опъна.

Следваше категоричен отговор от страна на Илиана Раева:

– Не ме интересува! Трябва да можеш. Ужасни са и ме дразнят. Само това виждам в залата. Понякога нещата излизаха извън контрол. Християна правеше физионимии или започваше да плаче и на мига Илиана прекъсваше заниманието. Треньорката придобиваше вледеняващо изражение на лицето и привикваше състезателката. Ако беше преди двадесет, тридесет или четиридесет години, вероятно щеше да последва шамар, а може би и нещо повече. Илиана обаче говореше. Много пъти в съзнанието на момичетата нейните думи са звучали адски досадно и са предпочитали дори шамар вместо тези часове четене на конско. С времето обаче те разбраха, че от говоренето има полза и започнаха да мислят правилно. Самата Илиана бе видяла какво ли не като състезателка, така че се опитваше да избяга от някои методи. Все пак времената бяха различни – това не бяха 70-те и 80-те години, а 2010-а.

– Нека се разберем. Не понасям спортисти да хленчат и реват! Това е националният отбор на България. Ако не искате да бъдете национални състезателки и ако смятате, че не можете да се справите – довиждане. Заминавайте си, но няма да ревете. – започна своя монолог Илиана Раева. Той беше поредният, но и един от най-важните за първата една година от събирането на отбора. Тя даде на гимнастичките да разберат, че с тъжни

физиономии и момичешки сълзи нито ще трогнат треньорките, нито ще получат снизхождение. По-скоро щеше стане обратното - можеха да си навлекат по-сериозни проблеми заради липсата на характер.

– Момичета, аз съм от първите гимнастички на Илиана. Никога не плачехме, защото от деца ни научи, че големите спортисти не плачат – допълни Ина Ананиева. – Плачете си после вкъщи. В залата не се плаче. От вас се очаква много, как ще плачете?!“ – обясняваше тя.

Илиана Раева отново взе думата:

– Чули ли сте някой олимпийски или световен шампион да реве?! Чули ли сте?

В следващия момент започна да се смее и добави:– Е, може и да са ревали, но вие няма да ревете, защото това е срам. Разбрахме се, нали деца?! Дайте да ви целуна!

Вътрешно треньорката се раздираше, защото виждаше, че децата я обичат, а и тя ги обожаваше. Но не трябваше да показва слабост и липса на характер, защото така нямаше да успеят.

– Нали знаете колко много ви обичам, но няма да ви пусна грам аванта, за да ви направя световни шампионки. – увери Илиана, след което повика виновната за прекратяването на тренировката гимнастичка.

– Хриси, ела тука! Обичам те, но никога не си позволявай да реवेश и ще си опънеш падьома точно колкото трябва, нали?

На което последва по-уверен отговор:

– Да, госпожо....

След европейското първенство в Бремен Илиана Раева реагира веднага и смени музиката на едно от съчетанията. Вместо на саундтрака от филма „Крал Атрур“ на Ханс Цимер съчетанието с пет обръча вече имаше класическо измерение. Момичетата летяха над килима под звуците на мелодията от филма „Анастасия“. Старите обръчи не се приеха добре от съдиите. А и все пак предстоеше световното в Русия. Напред към Москва с руска приказка – това беше още една блестяща идея на Илиана и целия ѝ екип. Причина за промяната не беше само шестото място на злополучното европейско. Момичетата вече можеха да изпълняват далеч по-сложни композиции и под звуците на “Анастасия” щеше да им се наложи да го правят. За първи път съчетанието с пет обръча по новата музика бе показано пред фенове и съдии на световната купа в италианския град Песаро (26-29 август). Тогава то смая света. Италианците онемяха при вида на българското изпълнение. В Русия специалистите по художествена гимнастика написаха за нашия ансамбъл:– Българките са прекрасни! Куклите оживяха...

В началото на изпълнението състезателките имитираха кукли. С насечени движения и поклащайки глави, те отлично влязоха в ролята на оживели фигури. Съвсем заслужено новата музика и класическото изпълнение на съчетанието с пет обръча донесоха бронзов медал на отбора. Това стана дори въпреки един измаркиран скок от страна на Елена Тодорова. Лека-полека жестоките критики след започнаха да омекват. Същите тези хора, които бяха бълвали несъстоятелни коментари, вече хвалеха момичетата, гордееха се с тях и им пожелаваха успех на световните финали през септември в Москва.

Освен бронзовия медал на пет обръча нашите стигнаха и до шесто място в многобоя в Песаро. Не успяха да се класират на финала в съчетанието с две въжета и три ленти. В квалификациите на този уред претърпяха истински провал и объркаха всичко. Дори и на тренировки никога не бяха бъркали толкова, колкото на това състезание.

Изпълнението бе на фона на песни на Малина и не беше претърпяло промяна след

Бремен. Вероятно е трябвало да го променят, защото до края на годината това съчетание и тази музика така и не им донесоха никакъв успех. Най-голямо недоволство към нея и неприязън изпитваше хореографът на ансамбъла Людмил Коцев. Този човек е цяла ера в художествената гимнастика. Той работи още по времето на Нешка Робева и е подготвил поколения „златни момичета“. Коцев превръщаше състезателките в изящни грации, които попиваха указанията му, а след това с лекота скачаха, въртяха се, правеха пируети и имаха отлични постановки на телата. По-късно докосна с магията си и френската художествена гимнастика. Върна се в България и прие поканата на Илиана Раева да работи с ансамбъла.

– Илиано, само заради теб идвам. Знаеш колко те обичам. Канят ме от цял свят, но на теб не мога да откажа – каза с благ тон мосю Коцев. Като изключителен ценител на класическата музика той бе на седмото небе от щастие, когато в залата всеки ден звучеше песента от „Анастасия“ *Once upon a December* „Веднъж през декември“). В същото време обаче той не понасяше фолк ритмите и постоянно повтаряше, че те са заредени с черна енергия. Момичетата се скъсваха от смях, но той бе повече от сериозен - особено когато някоя от тях направеше грешка и следваше поредния изблик на нерви на Илиана Раева.

– Защо ѝ се караш?! Как да играе на тази музика и да не изпуска уреда? Сигурно ѝ става лошо и се стресира, когато чуе това нещо.

Оставаше само един месец до най-голямото изпитание пред отбора. Европейското първенство в Бремен бе първият голям форум, на който отборът взе участие, но в Москва щеше да е съвсем различно. Момичетата се подготвяха вече почти цяла година. Ако в Бремен важеше оправданието за липса на време и тренировки, в руската столица никой нямаше да има право на грешки и на нов провал. Лошо представяне там щеше да доведе до поредния залп от критики и буквално до зачеркване на отбора. Една година беше достатъчно време момичетата да свикнат помежду си и да изглеждат като един отбор. Шампионатът щеше да е интересен и заради домакинството на Русия. Хегемонът в тези години бе станал световен шампион при ансамблиите за последно през 2007 година в Патра (Гърция). На следващата 2008-а нямаше световно заради Олимпиадата в Пекин, а през 2009 година триумфираха италианките. Бяха изминали три години, откакто рускините не бяха получавали злато и това беше много добре известно и на съдиите, и на останалите отбори. На 25 септември започнаха квалификациите. Първото изиграване бе на пет обръча. Приказката за руската принцеса „Анастасия“ бе разказана на родна земя и резултатът бе налице – трета оценка от 26,400 точки за българския отбор. На втория уред – две възета и три ленти, момичетата отново се провалиха. Направиха много грешки и съдиите им дадоха десета оценка – 25,000 точки. Фолк изпълнението за втори път подведе ансамбъла. Той остана извън първите осем, които се класираха за финалите. Така с обща оценка от 51,400 точки България завърши на пето място в многобоя. Световен шампион за втора поредна година стана Италия, Беларус завърши на второ място, а големият фаворит и домакин Русия се задоволи с бронзовите медали. На следващия ден – 26 септември, се изиграха финалите на отделните уреди. България се бе класирала само за единия от тях. Нашите щяха да играят съчетанието с пет обръча. Куклите отново оживяха и взривиха Москва. Грациите бяха великолепни, обръчите летяха във въздуха и описваха приказни фигури, а финалът на съчетанието беше зашеметяващ и сигурен. Коментаторите възкликнаха:

– Вълшебна приказка! Браво, България!

Момичетата предвкушаваха, че нещо ще се случи и усмивките не слизаха от лицата им. Те знаеха, че са се справили добре. Всичко беше в ръцете на съдиите. Ансамбълът

получи оценка от 27,100 точки, с която спечелиха бронзовите медали. Настъпи еуфория. Такова щастие за трето място вероятно никой друг отбор не е изпитвал. Илиана Раева, останалите от отбора и състезателките обаче в този момент бяха на най-щастливите хора на земята. Всички бяха наясно какво им беше струвал първият медал от световно първенство. Само няколко дни след края на шампионата се навършваше точно една година от онзи 1 октомври 2009-а, когато Илиана Раева събра отбора за първи път. Съчетанието с пет обръча по музиката от „Анастасия“ бе обявено за най-силното на финалите. Дори великата Ирина Винер дойде на крака в българския лагер още преди финалите, за ги да поздрави за композицията. Всъщност, малко преди старта на световното в Москва Винер и Илиана Раева демонстрираха сила и благородство. Двете имаха скандал година преди това, но въпреки това в Москва се прегърнаха и задържаха прегръдката си до европейското първенство в Израел през 2016 година. Тогава Винер каза най-запомнящите се думи на Илиана след трагедията с Цветелина Стоянова и разтърсващия отзвук в България. За достолепната рускиня нямаше тайни в художествената гимнастика. От нейните ръце бяха излезли редица световни шампионки. Влиянието ѝ заедно с това на съпруга ѝ – милиардера Алишер Усманов, бе огромно. Това обаче не ѝ попречи да пожелае успех на българките преди състезанието и да изиграе ролята на прекрасен домакин. А след турнира още веднъж да отправи най-искрените си добри думи за спечеления медал от нашия ансамбъл. За Илиана Раева това означаваше много. Тогава тя разбра, че от тук нататък ще има верен приятел и силен човек до себе си в следващите години.

Българските момичета не сваляха своите бронзови медали. Те бяха толкова щастливи, че лицата им направо грееха. Постоянно получаваха поздравления и от България, и дори от основните си съпернички в залата. Нашите грации никак не обичаха момичетата от Израел. Не че им бяха направили нещо, но им се струваха надменни. Когато се подготвяха за награждаването, гордите българки нарочно минаха точно пред израелките, които завършиха на четвърто място. Нашите бяха с вдигнати глави и се усмихнаха. След това дойде моментът, в който капитанът на руския отбор попита Християна Тодорова, какво правят и за къде се приготвят. Родната гимнастичка отвърна с най-голямата гордост и щастие:

– Отиваме да си вземем медала!

Илиана Раева сияеше и нямаше сила на света, която да помрачи щастието ѝ. Тя се усмихваше и говореше по телефона, за да приеме поредното поздравление. Но и не пропусна да припомни на момичетата за какво ги е събрала една година по-рано:

– Вие ще станете световни шампионки!

След това обаче набързо охлади страстите им:

– Радвайте се два-три дни и след това забравете това състезание завинаги. Изтрийте го от паметта си. Не се живее с миналото, а с настоящето и бъдещето. От тук нататък трябва да работим двойно повече, тройно повече, за да затвърдим този медал и да станем световни шампиони. Иначе, ако лежим на успеха до момента и не работим, няма да имаме никакви успехи.

Въпреки думите си треньорката разбираше, че успехът е грандиозен. Само една година работа и бронзов медал от световно първенство. Имаше отбори, които никога не са печелили медали от европейско или световно.

– Оказа се, че Русия е гостоприемна страна. Отношението към нас е изключително.

Годината завършва по блестящ начин. Този бронзов медал е с цената на злато.

Момичетата бяха блестящи. Ако трябва да бъде честна, и в най-оптимистичните мисли

не съм си представяла, че само година след началото на този отбор, ще спечелим медал. И то от Световно първенство – сподели след края на състезанието треньорката.

Вечерта след награждаването домакините бяха организирали традиционния коктейл. Правеше се навсякъде на по-големите състезания. Пристигаха всички участнички, а от страна на организатора имаше кратка реч и благодарности. Българките се появиха на празника в подобаващ вид - изключително стилни и красиви. Момичетата винаги носеха със себе си, наред с необходимите трика и тренировъчни дрехи, и официални рокли и обувки за подобни случаи. Влязоха в огромната зала усмихнати и горди. Руснаците се бяха погрижили да не липсва нищо на никого и атмосферата бе като на приказен бал. Масите бяха отрупани с черен хайвер и изискани питиета. Руснаците посрещаха всеки с нужното уважение. Всеки отбор имаше отделна маса със знаме на страната, която представя. Българското беше до руското. Така големият фаворит и съперник Русия покани България близо до себе си. Това беше още един жест на Ирина Винера.а

4. КАТРИН ВЕЛКОВА – МЕЖДУ БАЛЕТА И ГИМНАСТИКАТА

Хайде, моля ти се, звънни, звънни. Няма ли да звънне този телефон?! Няма ли тренъорите да излязат поне за малко, за да си починем. Повторихме го този елемент вече 500 пъти... И не само днес, а и утре, и вдругиден. И така цяла година. Стана 8 часа вечерта, а ние още сме в залата. После, докато минем през масаж и докато се приберем... Егати, пак ще стане нощес. Кога ще ям, кога ще се оправям за училище, а как не ми се ходи утре. Кога ще свърши всичко това и въобще някога ще има ли край...

Иначе пък е супер готино да си гимнастичка. Особено, когато печелим медали. Хората ни уважават, ние ги радваме те се вълнуват заедно с нас, харесват ни, искат да се снимат с нас, обичат ни и ние ги обичаме. Без публиката и феновете няма как, макар и да сме имали доста критици през годините, , но и в това има нещо градивно. Децата ни боготворят. За тях правим всичко, защото виждаме как им светят очите, когато се срещат с нас. Понякога сме уморени след състезание, но не можем да им откажем. И аз, когато бях мъничка, правех същото. Преследвах каките гимнастички за автографи. Много се възхищавах на Анна Бесонова, Симона Пейчева и испанката Алмудена Сид. Харесвах ги. Казвах си – виж ги как боравят с уредите, какви пируети правят... Сигурно никога няма да мога като тях. Имах си едно любимо тефтерче с автографи. Един ден ми се случи най-лошото. Спокойно, всичко беше наред с мен и моите близки, но ми откраднаха любимото тефтерче. Плаках много, направо полудях от яд. Разбиха колата на мама и взеха целия сак, с който ходех на тренировки. А в него беше и тефтерчето. Естествено, че ме беше яд за уредите – имаше ленти, бухалки и още някакви неща, които ми бяха нужни, но щях да си ги намеря още същия ден. Скъпоценното тефтерче с автографите обаче и то беше вътре... Тогава се питах – защо хората са толкова лоши и когато са видели детски сак с неща за тренировки, не са ли си помислили, че едно дете ще остане разочаровано. Всъщност, доста пъти животът ме е разочаровал по един или друг начин. За едно дете дори най-малките неправди са били жестоки. Особено когато идваха от близки до мен хора. Тогава плачех по цял ден, няколко дни поред. Така се случи с първата ми тренъорка. Наложих се да се преместя в друг клуб с обещанието и тя да дойде по-късно, но... Разочарова ме. Аз отидох, а тя не дойде. Пропаднах в адска бездна. Край! Светът свърши! Редях ред сълзи, ред сополи няколко дни подред. Не си обяснявах как може казана дума и дадено обещание да не бъдат изпълнени. После ми мина, но дълго време ми горчеше. И още дълго ще ми горчи.

Признавам си - съвсем в началото не бях кой знае колко добра. Трудно изпълнявах шпагат и дори най-обикновено колело - неща, които децата правеха с лекота. На мен ми трябваша малко повече усилия. Въпреки това обаче обожавях гимнастиката независимо от трудностите, които съм имала като обикновен клубен състезател. Обичах много и балета. Сигурна съм, че ако не бях станала гимнастичка, щях да продължа с балета. Съчетавах двете неща доста дълго време и съм убедена, че едното помагаше на другото. Особено нещата, които учех в руското училище по балет, ми бяха от изключителна полза в гимнастиката. Все пак тренировките в залата по художествена гимнастика започваха именно с балет. Всеки отбор и всеки състезател учи балет с подбрани специалисти, така че нещата вървяха ръка за ръка. Играех балет до предучилищна възраст. Чак на 7 годинки ме записаха на гимнастика и прекъснах с другото изкуство. Малко късничко започнах с художествената гимнастика, защото след

това децата идваха в залата от 4-годишна възраст. Времето в залата летеше – състезания, тренировки и неудовлетвореност от постигнатото в гимнастиката до този момент. Именно това ме накара да искам да се върна към по-сериозни занимания с балета. Искях да се запиша в хореографското училище, но не ме приеха и супер много се ядосах. Знаех, че мога и искам обаче какво се случи?! Оказа се, че мога да се запиша и че ще ме приемат в руското балетно училище в София. Скачах до небето от радост, защото доказах на себе си, на родителите си и на всички около мен, че имам качества. Всеки ден тренирах художествена гимнастика и балет. Първо ходех в залата по гимнастика и като свърших, веднага отивах в училището по балет. Ежедневието ми беше доста натоварено - сутрин училище, после тренировка в залата и вечер балет. В един момент ми дойде в повече. В началото не ги усещах и ми беше интересно, забавно и полезно, но не ми оставаше свободно време. Искях да съм навън и да правя нещо друго, различно от училището, тренировките и уроците по балет. Илиана Раева дори не знаеше, че уча в балетното училище, докато бях резерва. После обаче, когато ни събра за началото на ансамбъла на 1 октомври 2009 година, трябваше да избира или едното, или другото и прекъснах балетното училище, за да се отдам на художествената гимнастика.

Нямах проблеми с килограмите. В първи клас тежах 18 килограма! Просто бях слабичко дете, което беше добре за тренировките, които ме чакаха в следващите години. Много обичах сладолед и цял живот ще го обожавам. Естествено, обичам да похапвам от готвените неща на мама. Така и не се сдобих с брат или сестра - единствено дете съм, което си имаше и своите добри страни. Всичко беше за мен въпреки че никога не съм била егоист. Когато се събрахме в един отбор с останалите момичета, аз бях от по-големите заедно с Мишето¹ и Рени². Аз съм родена на 16 август 1991 година, а двете са 1990-а. Останалите бяха родени през 1994 година и бяха на по 15, Хриси³ дори все още не беше станала на 15. Ние какичките вече бяхме пораснали и на по 18-19 години съвсем нормално се интересувахме от професионална козметика. Гримве, пудри, парфюми... Обичайното за всяко момиче на тази възраст, а още повече за гимнастичка. Знаете как се гримираме за състезанията. Още в един от първите разговори, които имахме с Илиана Раева като треньор на ансамбъла, ни обясни, че трябва да изглеждаме добре. Основното е да бъдем добри състезателки, да се развиваме и да се стремим към победата, но гимнастиката е спорт, в който не можем да си позволим да се появим както и да е пред публиката. Обличаме се с трика и се показваме пред хората. Затова трябва да имаме перфектни фигури.

Състезанието, което никога няма да забравя, е световното първенство в Монпелие (Франция). Там беше истинска одисея. Не стига, че преживяхме адски кошмари с хотелите... Всъщност, какви хотели, това бяха крайпътни мотели, в които ни бяха настанили. Местехме се през няколко дни, защото нямаше как цялата делегация да остане по-дълго време на едно и също място. Ужас! Такова нещо ми се случваше за първи път. Аз винаги съм била по-шеговита и все опитвах да развеселявам отбора. И този път казах на момичетата и на Илиана Раева:

– Госпожо, няма толкова лесно да ни смачкат.

---

1   Михаела Маевска – Бел. авт.

2   Ренета Камберова – Бел. авт.

3   Християна Тодорова – Бел. авт.

Илиана запази самообладание и постоянно „вдигаше“ отбора. Пречупваше всичко откъм смешната страна, въпреки че сто процента не ѝ беше до смях. Напук на всичко и всички ние наистина станахме световни шампионки. Взехме златен медал в съчетанието на три ленти и два обръча. Спечелихме още два бронзови медала – един в многобоя, като останахме след Италия и Русия, и един във финала на пет топки. Беше лудница. Скачахме и толкова се радвахме - не мога да го опиша с думи. Аз не съм от тези, които мечтаят за някакви велики неща. Да, осъзнавах, че мога да печеля медали, а после това се превърна в реалност. Но чак да си мечтая за участие на Олимпиада?! Не ми е било фикс идея и никога не съм си представяла, че ще стигна дотам. Но и това се случи и играхме в Лондон. Заминахме с голямата кошница, но се провалихме. Останахме на шесто място, а хората очакваха от нас да ги зарадваме с медал. Страдахме. Всички страдахме, защото знаехме, че можем, и бяхме сигурни, че ще вземем медал. Времето лекува и поне аз гледам от позитивната страна. Колко спортисти могат да се класират на Олимпиада?! Не всички, които тренират. Ние бяхме на най-огромното състезание в света и се докоснахме до магията. Не всички могат да бъдат победители. За съжаление, ние искахме, но не бяхме сред тях. След Олимпиадата в Лондон се омъжих. Току що бях навършила 21. Датата на сватбата беше 9 септември. Няма нищо общо комунистическия празник. Истината беше, че на тази дата беше първата ни среща. Всъщност се сгодихме с тогавашния ми приятел, а по-късно и съпруг, през 2012 година. Реших да почерпя в залата, а Илиана Раева ми каза

– Какво ме черпиш!? И махни този пръстен, не ти отива...

Няколко дни преди мен – в края на август, първо се омъжи Михаела Маевска, а аз я последвах на 9 септември. Илиана ни каза и на двете:

– На едната давам две години брак, а на другата – три.

Казах си на ум:

-Да, бе, да! Как ли пък не.

Оказа се обаче, че позна. Сватбата беше красив момент, имахме много щастливи мигове. Не съжалявам за нищо. Човек се учи от грешките си.

През пролетта на 2013 година се отказах от гимнастиката. Вече не усещах тръпката, която имах в началото. Илиана Раева предаде отбора в ръцете на Ина Ананиева и реших, че ще се оттегля. На другия ден осъзнах, че започвам нов живот. Всичко наново. От нулата. До този момент бях само в залата, от там вкъщи, после пак в залата. Така няколко години...Общо взето израснахме там. Като малка беше друго, защото все още не бях част от националния отбор, но в последните години от кариерата ми беше трудно. Но и хубаво. Имали сме страхотни моменти с момичетата. След като се отказах, трябваше да реша - а сега накъде... И понеже много обичам децата, започнах да работя в детска градина. Децата са ми слабост. Времето за спорт в детската градина обаче беше само трийсетина минути. Представяте ли си?! А аз бях прекарвала в залата по 7-8 часа. Та дори и повече. На какво мога да ги науча за 30 минути? Докато попитам всяко едно от тях как се казва и времето беше изтекло. Пробвах в още една детска градина. В един момент обаче разбрах, че така няма да стане. Тези дечица идваха и на следващия ден си отиваха, всяко щеше да поеме по своя път. Моята идея беше да предам знанията и опита, които бях натрупала, и един ден повече деца да се занимават с художествена гимнастика. Така създадох клуб по художествена гимнастика „Локомотив“. На първата тренировка дойдоха осем дечица. Не знаех какво да очаквам. Не ми беше никак приятно и си мислех, че нещата може да не се получат. Но още от малка бях свикнала да не се предавам. Постепенно децата станаха повече - двайсет,

след това трийсет, а сега са над седемдесет. Обожавам ги и затова давам цялото си сърце в тренировките. Искам да ги възпитам да станат добри хора, да не се отказват пред трудностите, а после да станат успешни гимнастички. Естествено, че искам да имам семейство. Не съм от тези хора, които обичат да са сами и да казват – сам ми е по-добре. Искам да имам семейство и две деца, дори три...

5. ИЗВЪН ЧОВЕШКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ

- Тати идва ли? Кога ще излезе тати? Мамо, вдигни ме да го видя – не спираше да реди въпрос след въпрос 4-годишната Любомира. Тичаше наоколо, а майка ѝ Илиана не можеше да я удържи. Двете бяха на летището в София, за да посрещнат третия член от семейството. Милко Казанов се прибираще от второто си участие на олимпийски игри. Те бяха в Сидни през 2000 година. След бронзовия медал в Атланта четири години по-рано, този път гребецът не стигна до отличията. На двойки каяк с Петър Сибинкич остана на осмо място на 500 метра и на пето на 1000 метра в четворка каяк заедно с Петър Мерков и Йордан Йорданов. Години след това пето място в гребането щеше да се счита за геройство, но кой би предполагал, че ще настъпят такива времена в българския спорт?!

- Тати, тати – хвърли се малката Любомира на врата на баща си с щастливи викове. Милко Казанов прегърна съпругата си и малката си дъщеричка след седмици раздяла. Появиха се и сълзи от щастие. Спортът изискваше жертви и двамата родители много добре го знаеха. Бяха направили не една и две като дългогодишни състезатели по кану-каяк. Една от жертвите бе дългото отсъствие от дома. Бяха изкарвали десетки тежки лагери на Белмекен. Едва ли точно в този ден през 2000 година Илиана и Милко Казанови са си помисляли, че само след няколко години Буба, както галено я наричаха, също ще бъде на Белмекен. Също ще бъде подложена на тежки лагери и ще тренира. Само че не кану-каяк, а художествена гимнастика. Дотогава обаче имаше още време - сега Любомира бе безгрижно дете.

- Я, каква хубава дъщеричка имаш, Милко. Истинска красавица – погали я по главата Илиана Раева. Тя също беше на летището в този ден и се прибираще от Олимпиадата в Сидни. 37-годишната по това време треньорка вече бе начело на отбора по художествена гимнастика за Игрите. -Да ми я доведеш в залата, ще стане прекрасна гимнастичка – заръча още Илиана, след което се разделиха.

Думите останаха на летището и не беше поет особен ангажимент. Три месеца по-късно обаче по време на една разходка Любомира видя обръч и поиска от баща си да ѝ го купи.

-Искаш ли да те заведа в една зала, в която има много обръчи, топки и ленти? Много е интересно, ще ти хареса – влезе в ролята на изкусен агитатор Милко. И явно си свърши добре работата. На следващия ден Любомира Казанова се оказа пред залата на „Герена“. В семейството спортът винаги е бил на почит. Кръвта вода не става и на Буба нямаше да ѝ се размине. Първите дни в залата обаче не бяха никак щастливи за бъдещата спортистка. Дори напротив - бяха кошмарни.

- Една от треньорките ме биеше. Не искам да си спомням за това време, защото и до днес не ми е приятно. Всеки ден, когато родителите ми ме водеха на тренировки и стигахме до залата, започвах да изпадам в истерия и не исках да влизам. Дълго време не казвах защо, просто стигнехме ли залата, започвах да рева, да крещя и да се дърпам. Накрая казах на майка ми и баща ми, че треньорката ме бие – признава Любомира Казанова. Милко и Илиана веднага искат среща с Илиана Раева, за да изяснят случая. Треньорката понася последствията си, а Любомира продължава да тренира, но вече без страх. След това с нея започна да се занимава Ина Ананиева, която години по-късно щеше гласува на Любомира огромно доверие и да ѝ повярва в най-трудния момент за цялата българска художествена гимнастика. Въпреки ентусиазма на семейство Казанови обаче, Буба не беше от най-гениалните гимнастички - поне не като малка. Винаги последна от групичката научаваше нещата, които им бяха задали. Въпреки това, треньорите виждаха нейния скрит потенциал. Знаеха, че Любомира може да се

развие като спортист и да стане истинска гимнастичка. Това беше и нейната мечта – един ден да попадне под светлините на прожекторите. Но на този етап тя не беше нито гъвкава, нито имаше уникални стъпала. Все пак изпъкваше сред останалите и нямаше някой да не го забелязва – беше висока, с дълги крака и изключително красива. Още от малка беше зашеметяваща. Доста често обаче се случваше Ина Ананиева да я гони от тренировки, а тя да тича след това и да ѝ се извинява. Но Ина не се отказа от нея. А след това, когато треньорката забременя, Любомира се премести при Стела Христова. После и при Силвия Митева. Двете работиха много с нея, научиха я на много неща и я доизшлайфаха като състезател.

- Бубе, ставай! – буташе я майка ѝ, докато Любомира беше завита през глава в топлото легло. – Трябва да ходиш на училище, време е – Това се случваше всяка сутрин. Бубето ставаше в 06:00 часа и любимата ѝ зърнена закуска, вече я чакаше на масата. Закусваше и я караха до училището. Около 13:00 часа започваха тренировките. Преди това обаче почти винаги обядваше... шопска салата и кроасан с шоколадов пълнеж. Години след това в стола на „Герена“ не бяха виждали друг спортист да се храни с подобна комбинация. Вероятно тази магическа формула ѝ даваше сили в залата. Тренировката обичайно продължаваше до 18:30-19:00 часа. След края ѝ тя поемаше пътя обратно към вкъщи, към вечеря и... домашните. Приключваше с тях към 23:00 часа, а понякога оставаше да пише до полунощ. Случваше се и да заспива върху тетрадките. Така продължи до седми клас, когато тя се премести в спортното училище на Левски. Там обаче изкара само една година. След това мина на индивидуален план на обучение, защото тренировките ставаха все по-тежки, а с подобен дневен график нямаше да издържи дълго. С всеки изминал месец Любомира ставаше все по-хубава и това не оставаше незабелязано от момчетата. Тайните ухажори шушукаха по коридорите в училището и се чудеха как да я заговорят. За нея обаче бъдещите кавалери бяха същества от друга планета. Нито дружеше с тях, нито комуникараше, камо ли да си помисли да завърже от онези по-специални разговори. Някои момчета бяха по-смели и идваха с букет цветя, но това ѝ се струваше странно и дори нахално. Малко след като мина на индивидуален план и се отдаде изцяло на спорта, започнаха първите успехи. През пролетта на 2011 година на държавното първенство категория „Елит“ – най-високата в художествената гимнастика, Буба спечели златен медал на бухалки при девойките старша възраст. Взе и бронзово отличие на лента от същото състезание. Беше вече на 15, но голямата мечта продължаваше да бъде твърде далеч...

***

Беше обикновен ден в края на есента. Световното първенство в Москва отдавна бе минало или поне с такова впечатление оставаха момичетата. Илиана Раева набързо им разкара илюзиите, че един месец по-късно все още ще говорят и ще се радват на бронзовия медал. Само няколко дни, след медала обичайните тягостни мигове се завърнаха със страшна сила. Тренировки от сутрин до вечер, масаж, възстановяване – това бе програмата на ансамбъла. А сега предстоеше още по-трудното – работата върху новите съчетания за следващата 2011 година. Силите трябваше да бъдат удвоени и утроени, защото медалът искаше защита на световния шампионат в Монпелие през есента. До тогава обаче имаше още една година.

- И между другото, утре няма да имате тренировка през деня... – съобщи изненадващо Илиана Раева. Състезателките за момент изпитаха бе истинско щастие. Помислиха си, че получават почивен ден. Нерядко се случваше треньорката да ги награждава с

почивка, когато виждаше, че са преуморени. Илиана винаги държеше на доброто им състояни и им влизаше в положението. Сега обаче тази почивка изглеждаше неочаквана – беше по никое време, а и не бяха говорили за нея преди това. Само след миг Илиана разясни:

- Чакам ви в залата точно в 23:00 часа. До утре вечер, момичета... – пожела им приятна вечер и напусна залата. Тренировка от 23:00 часа?! Какво по дяволите означаваше това? Да не би да е наказание?

Една по една гимнастичките започнаха да пристигат в залата. Там бяха и треньорките. Мариела Пашалиева остави на масата баницата, която току що бе изпекла. Чаровната помощничка на Илиана бе майстор готвач, най-добрата от целия екип. Няколко пъти носеше вкусотиин в залата – за празник или на изпращане преди състезание. Този път не предстоеше нито едно от двете – сезонът бе приключил, а и нямаше повод за празник. Илиана Раева пристигна с бутилка уиски.

- Момичета, заповядайте. Почерпете се от баницата и си налейте по едно малко уиски – подкани ги Илиана. – След това ще започнем тренировката. Това щеше да бъде една от най-важните, интересни, забавни и поучителни тренировки за ансамбъла по гимнастика...

Небето бе чисто, едва през няколко минути се прокрадваха малки облачета. Луната се намираще в пълнолуние и се виждаше прекрасно. Има много поверия за този момент, в който луната е в противостоене на слънцето. Някои вярват, че това са нощи на безсъние, други на лудост, трети - на събуждане на върколаци и вещици. Различни проучвания бяха стигнали и по-далеч, например, че по време на пълнолуние има двойно повече ухапвания от кучета... Истина или, не луната със сигурност влияе върху човешкия организъм и по-особено върху жените. Има поверие, че точно тези моменти са време за успешно начало и за промяна, за поставяне на нови цели. Пълнолунието усилва интуицията и дава достъп до фините светове за помощ и подкрепа. По време на пълнолунието се засилва женската енергия... Три треньорки и момичетата от ансамбъла бяха готови да разтърсят нощта. Това безспорно беше тяхната нощ. Точно при пълна луна отборът започна да изготвя съчетанията за следващата година. Едното беше по музика от „Фантомът на операта“ от Андрю Лойд Уебър, а другото - по традиционна българска музика „Прабългари“ с автор Георги Андреев. Илиана Раева и хореографът Людмил Коцев бяха убедени, че силата на луната в тази фаза ще отвори сетивата на състезателките. Това бе важно за изготвяне на най-красивите композиции. Мосю Коцев много преди тази нощна тренировка бе говорил на момичетата за влиянието на луната. Даваше им книги по темата. Обясняваше им за взаимовръзките между заобикалящия свят и емоционалното състояние на човека във всеки един момент. Учеше ги как да отварят сърцата си, да мислят правилно и да търсят упование в духовните сили в точните моменти. Това правеха и тази нощ. Състезателките и треньорките дълго наблюдаваха луната, изчакваха да стане чиста като сълза и да няма нито едно облаче пред нея, за да ѝ се помолят в точния момент. Тя им отвърщаше със сила, пращаше им енергия, която те претворяваха в уникални елементи за новите си съчетания. След това момичетата се нареждаха в обръчи и продължаваха да намират най-прекия път към силата на духа. Обратно на тези благотворни дни за работа и поставяне на нови цели, имаше и дни, в които луната не влияеше добре на момичетата. В така наречените сатанински или дяволски дни, които са два-три в годината, състезателките получаваха почивка. Всички вярваха, че можеше да се случи нещо лошо, ако тренират точно тогава, например контузия, която щеше да наруши баланса на отбора.

Илиана Раева и Коцев ги учеха и на други неща. Коцев им говореше за картини, художници, литература, опера... При всяко пътуване се подготвяше и като истинска енциклопедия или по-скоро като говорещ вариант на търсачката Google изливаше още и още знания. Дали за червения площад в Москва, или за Лувъра в Париж, Мосю Коцев сякаш знаеше всичко. През това време Илиана Раева продължи да отваря душите им по пътя към духовното извисяване, за да може още по-лесно да стигнат до успеха. Тя им обясни какво означава мантра. Треньорката и момичетата имаха три специални мантри, които казваха преди състезание и тренировка – за здраве, жизнена сила и енергия на живота. Те вярваха изключително много и бяха сигурни, че молбите им се чуват и някаква чудотворна сила им помага. Целият отбор дотолкова бе свикнал и заживял с това, че до последния ден на Олимпиадата в Рио де Жанейро през 2016 година повтаряше мантрите. Състезателките молеха Илиана Раева да ги прегърне, когато се чувстваха несигурни или напрежението ги обземаше преди важно състезание, а след това повтаряха живителните думи, за да стане чудото. Треньорката им говореше постоянно. Случваше се дори да спира тренировки, за да направи корекция на дребен детайл, а след това се впускаше в уроци за живота. Така отвори очите на състезателките и към части от Библията. Беше им раздала Псалм 91, който се превърна в движеща сила на отбора. Те го четяха, вникваха в написаното и се зареждаха с неземна сила.

Псалм 91

1. Който живее под покрива на Всевишния, Той ще пребъдва под сянката на Всемогъщия.
2. Ще казвам за Господа: Той е прибежище мое и крепост моя, Бог мой, на Когото уповавам.
3. Защото Той ще те избавя от примката на ловеца И от гибелен мор.
4. С перата Си ще те покрива; И под крилата Му ще прибернеш; Неговата вярност е щит и закрила.
5. Няма да се боиш от ношен страх, От стрелата, която лети денем,
6. От мор, който ходи в тъмнина, От погубел, който опустошава всред пладне.
7. Хиляда души ще падат от страната ти, И десет хиляди до десницата ти, Но до тебе няма да се приближи.
8. Само с очите си ще гледаш, И ще видиш възмездието на нечестивите
9. Понеже ти си казал: Господ е прибежище мое, И си направил Всевишния обиталището си,
10. Затова няма да те сполети никакво зло, Нито ще се приближи язва до шатъра ти.
11. Защото ще заповяда на ангелите Си за тебе Да те пазят във всичките ти пътища.
12. На ръце ще те дигат, Да не би да удариш о камък ногата си.
13. Ще настъпиш лъв и аспид; Ще стъпчеш млад лъв и змия.
14. Понеже той е положил в Мене любовта си, казва Господ, Затова ще го избавя; Ще го поставя в безопасност, защото е познал името Ми.
15. Той ще Ме призове, и Аз ще го послушам; С него ще съм, когато е в бедствие; ще го избавя и ще го прославя.
16. Ще го наситя с дългоденствие, И ще му покажа спасението, което върша.

В други моменти четяха и Псалм 23. Зареждаха се от написаните думи и вярваха, че няма как да не успеят. Той казваше, че „благост и милост ще ме водят“ и „няма да се уплаша от зло“... Това бе изключително важно за отбора. Защото колкото фенове имаше, поне толкова критици и злобни очи ги гледаха всеки ден. Не всички както в

България, така и по света, обичаха, уважаваха или се възхищаваха на това, което правят състезателките и треньорките им.

Псалм 23

1. Давидов псалом. Господ е Пастир мой; Няма да остана в нужда.
2. На зелени пасбища ме успокоява; При тихи води ме завежда.
3. Освежава душата ми; Води ме през прави пътеки заради името Си.
4. Да! и в долината на мрачната сянка ако ходя Няма да се уплаша от зло; Защото Ти си с мене; Твоят жезъл и Твоята тояга, те ме утешават.
5. Приготвяш пред мене трапеза в присъствието на неприятелите ми, Помазал си с миро главата ми; чашата ми се прелива.
6. Наистина благодост и милост ще ме следват През всичките дни на живота ми; И аз ще живея за винаги в дома Господен.

- Момичета, затворете очи. На състезание сте. Навлизате към килима, чувате музиката и започвате да играете. А сега вече изпълнявате съчетанието. Музиката свършва, залата ви аплодира. Момичета, вие сте световни шампионки.

Илиана Раева говореше през цялото време, докато състезателките бяха легнали на килима в залата със затворени очи. Автогенните тренировки, които тя им провеждаше, бяха изключителни. Самовнушението и самоконтролът са извисили човека до неподозирани върхове. Илиана беше научила това и го беше изпитала още когато бе състезателка. Тя също бе практикувала автогенните тренировки, които възпитаваха и каляваха психиката. Един спортист преди всичко трябва да бъде психически устойчив, за да успее. Всеки треньор може да превърне състезател в добре тренирана физическа машина. Не всеки треньор обаче може да работи с психиката на спортиста и да ѝ въздейства. А именно това бе в основата на всичко. Илиана подготвяше момичетата всекидневно, дори ежечасно. Караше ги да лягат на земята и да затварят очи, след което им пускаше музика от съчетанията. Тя им говореше и те със затворени очи виждаха какво се случва. Представяха си, че играят на големи състезания. В съзнанието им изплуваха всички подробности – залата, обстановката, публиката, съчетанието, стъпките и отделните елементи. Преживяваха абсолютно всичко до най-дребните детайли. В началото целта беше момичетата да си изградят представа за това, което ги очаква. Повечето от тях не бяха стъпвали в огромни зали пред пълни трибуни. Нямаха нужния опит. Това неминуемо щеше да се отрази при първия сблъсък с реалността. Мисловните тренировки целяха точно това – те да бъдат подготвени за сблъсъка. Да бъдат психически устойчиви.

- А сега, момичета, отворете очи – подкани ги Илиана Раева. Състезателките се върнаха в реалността. Беше станало точно това, което трябваше. Гимнастичките едва дишаха. Сърцата им щяха да изскочат. Пулсът им бе учестен като след няколкочасова тренировка, а бяха изминали само няколко минути в лежане на килима със затворени очи.

- Госпожо, не може да бъде! Госпожо, видяхме всичко. Все едно играехме през цялото време. Ние бяхме там – редяха състезателките една през друга. Подобни тренировки имаха грандиозен ефект. С всеки изминал ден състезателките ставаха все по-добри, но най-важното – каляваше се психиката им.

Илиана не ги оставяше, когато им беше трудно. Беше до тях и им говореше. Тя беше изключителен мотиватор. По-късно, когато Ина Ананиева я наследи начело на отбора,

залата продължи да ехти от гласа на Илиана Раева. Обаждаше се по телефона и я включваха на високоговорител. След това започваше дълъг неин монолог. Знаеше болката и тревогите на всяка една от състезателките и знаеше как да подходи към тях, да ги мотивира, окуражи и вдъхне увереност. С течение на времето състезателките станаха достатъчно уверени, но все пак понякога всеки изпада в труден момент и има нужда от подкрепа.

- Момичета, нали ще го направите? Михаела, ще се справиш. Нима не помниш първия път, когато получи контузия? Хриси, ще успееш. Обещай ми...

- Да, госпожо, ще го направим. Обещаваме ви. Ще се справим – отвръщаха момичетата, а след това започваха да тренират. По-мотивирани и заредени с енергия от всякога. Един разговор с Илиана Раева можеше да ги пренесе в друга орбита. Тя им вярваше безпрекословно, както и те на нея.

Поредното доказателство за връзката помежду им беше един обикновен елемент от съчетание. Върху изпълнението му се мъчеше от няколко дни Християна Тодорова. Грацията никога не хленчеше и не пестеше сили по време на тренировки - дори напротив – ако останалите открадваха по някоя минута да поседнат на килима, докато треньорите не са в залата, тя ги гледаше строго и ги караше да не спират да тренират. Истината е, че погледите към нея невинаги бяха най-добрите в такива моменти...

- Момичета, хайде, трябва да го направим, ставайте – казваше Християна, която на понякога изглеждаше налудничаво в очите на съотборничките си. Тя, най-малката, караше големите да тренират... Но въпреки това имаше един елемент, който все не успяваше да изпълни правилно. Християна обаче не се отказваше, още по-малко Илиана Раева.

- Ако трябва един месец ще те чакам, за да го направиш. Но ще го направиш. – Треньорката бе сигурна в качествата и дисциплината на състезателката си. Ако на някои от момичетата им трябваша по един-два дни да научат нещо, на Хриси ѝ бяха нужни две седмици. Тя обаче не се отказваше. Характерът ѝ бе непоклатим. Е, след време щеше да се стигне до някои неразумни действия, но все пак тя бе железен войник. Един ден Катрин Велкова привика Християна, за да ѝ помогне за елемента и тогава чудото стана. Така ѝ го показа, че в следващия момент всичко бе като магия. Получи се с лекота. Дори самата Християна не вярваше на резултата:

- Да, бе, случайно е. После го направи още веднъж и още веднъж. Всеки път се получаваше. В този момент Илиана Раева се върна в залата и бе посрещната с радостен вик.

- Госпожо, стана! Вижте, мога – радваше се Християна. Последва задължителната похвала от страна на треньорката. Илиана знаеше какво е нужно, за да изстреля състезателките на седмото небе от щастие. На следващия ден ги зарадва с поредния жест - донесе кутия с колиета. Подари едно на Християна за това, че научи елемента само за няколко часа. Даде и на Катрин Велкова, която влезе в ролята на майстор учител и помогна на съотборничката си. Това искаше да вижда Илиана в отбора си – да бъдат заедно и в хубавото, но и в трудното. След поредното доказателство, че момичетата са истински отбор, се роди и прякорът на капитана Михаела Маевска. Тя защити Катрин Велкова на една тренировка пред останалите и пред треньорите и я нарекоха Адвокат Маевска...

Въпреки хубавите моменти на момичетата все още им беше трудно. Началото на 2011 година те окапаха физически. Илиана Раева ги бе натоварила повече от необходимото. Тя знаеше колко могат да понесат, но бе преценила, че за да бъдат във върхова форма в края на сезона, когато е световното в Монпелие, сега трябва да наблягат на

тренировките. Стигна се до леки контузии, които попречиха на отбора да участва в Гран при на Русия в края на февруари. Отсъствието от турнира не бе непреодолима болка - други бяха по-важните цели. На първата световна купа за 2011 година в италианския град Песаро (25-27 март) ансамбълът не се представи добре. Остана на пето място в многобоя. На финалите на отделните уреди класирането беше още по-лошо – шесто място на обръчи и ленти и седмо на топки. Явно новите съчетания, които бяха композирани на пълнолуние в края на 2010 година, изискваха време. Състезанията обаче идваха едно след друго и време нямаше. В средата на месец април бе световната купа в гръцкия град Каламата (15-17 април). Южната ни съседка се оказа най-щастливото място за отбора – там той спечели първите си златни медали. Момичетата станаха безапелационно първи в многобоя с оценка 54,050 точки. Отвяха конкуренцията и оставиха зад себе си Беларус, Израел, Франция и Русия, която се нареди едва пета. Нашите момичета взеха златните отличия и на съчетанието с обръчи и ленти – с оценка 27,075 точки. Добавиха още един сребърен медал във финала на пет топки с оценка 26,575 точки, като допуснаха единствено Израел пред себе си. Само две седмици по-късно - на световната купа в португалския град Портимао (29-април-1 май) – обаче сякаш беше отишъл някакъв друг отбор, а не те. Нашите се представиха под възможностите си, провалиха се и останаха извън медалите. В многобоя завършиха на четвърто място, след като изпуснаха обръч по време на съчетанието на два обръча и три ленти. По-притеснително бе класирането им в двата отделни финала. На пет топки завършиха на пето място, а на два обръча и три ленти останаха на последната осма позиция. Пред нашия отбор се промъкна Япония (четвърто място) и дори Швейцария с пета позиция. Треньор на швейцарките бе българката Весела Димитрова – именно тя беше човекът, който ги беше научил какво в действителност представлява художествената гимнастика. Специалистката бе горда от успеха и от това, че е победила България, но сърцето ѝ се свиваше, защото не бе в родината си. Пет години по-късно тя щеше да се завърне у дома и да стане национален треньор на България.

В разгара на лятото странати ни за първи път след дълго прекъсване бе домакин на турнир от световната купа. Илиана Раева много настояваше България най-после да се нареди до големите сили и да приеме състезание от най-високо ниво. Нямаше какво да се залъгваме - домакинството винаги даваше предимство. Съдиите бяха по-благоклонни, а и така все повече се популяризираше даденият спорт. Беше идеална възможност откритата през юли нова зала в София „Арена Армеец“ да посрещне най-красивите спортистки от цял свят. Състезанието бе на 20 и 21 август. Залата официално отвори врати на 30 юли с волейболен мач, а в края на август настъпи моментът и за художествена гимнастика. Премиерът Бойко Борисов откри световната купа в присъствието на тогавашния министър на спорта Свилен Нейков, Стефка Костадинова и още политици и спортни личности. Церемонията бе блестяща, а залата бе пълна до последното място. Истината обаче е, че всичко за малко да се провали Бяха се появили разногласия между отговорните фактори във федерацията. Илиана Раева искаше турнира на всяка цена, докато тогавашният председател Мария Гигова и целият Управителен съвет имаха колебания. Съмняваха се как ще бъдат намерени толкова много пари за домакинството.

- Не разбирате ли колко е важно това състезание за България?! Подсигурила съм спонсор, министър Нейков също ни е обещал подкрепа. - Раева се опитваше да ги убеди, че всичко ще бъде наред, но все едно говореше на стените.

- Ако не ми позволите да организираме световната купа, подавам оставка! - Мозъкът ѝ пулсираше и тя усещаше, че изпада в паника заради странното поведение на останалите.

- Чакай, чакай, не може така... Какви оставки?! – стресна се Мария Гигова, която не беше очаквала подобен ход от страна на Илиана.

– Не само това, а точно сега ще се обадя на министъра и ще му кажа, че не вярвате, че ще получите пари за турнира.

- Илиана, тръгвам за Белмекен след половин час. Елате с Мария Гигова веднага, за да разрешим проблема.

Министър Нейков винаги е бил точен и коректен и в този случай не бе различен. На минутата се опита да влезе в положение на федерацията, защото като дългогодишен спортист, а и като ръководител, знаеше колко е важно за една страна и за даден спорт да приеме турнир у дома.

- Какво става, какви са тези неща? Нали ви казах, че министерството ще осигури парите за световната купа – посрещна ги министър Нейков на вратата. А Илиана Раева отговори:

- Управителният съвет смята, че федерацията ще трябва да връща парите след това...

- Глупости! Това е безумно. Илиана, искате ли да правите световна купа, или не.

Никакви пари няма да връщате.

Тогава Мария Гигова кимна одобрително, а Илиана Раева прегърна министър Нейков в знак на благодарност. Заедно с Мария Гигова и Мария Петрова се качиха обратно в колата и се върнаха във федерацията. През целия път не обелиха думичка. В един момент Илиана наруши мълчанието и им каза:

- Не мога да повярвам, просто не мога да повярвам...

От този момент нататък тя вече знаеше, че ще бъде сама и ще разчита единствено на себе си. Беше готова за това, но ѝ беше обидно, че останалите, които би трябвало също да мечтаят за успехите на гимнастиката, я изоставиха в този важен момент. А когато Мария Гигова съобщи във федерацията, че България ще организира световна купа, Илиана Раева сияеше от щастие.

- Боже, мой. Та това не е моята световна купа, а на българската гимнастика. – мислеше си Илиана през цялото време. Тя осъзнаваше колко сериозен трамплин може да бъде едно подобно домакинство. Сериозни имена от гимнастическата общност пристигнаха в България. Русия дойде с тежката артилерия. Лично легендарната Ирина Винер водеше делегацията. Единствено Евгения Канаева отсъстваше. Беларус ни изненада с олимпийската шампионка от Сеул 1988 година Марина Лобач, която вече бе треньор. Украйна кацна с Ирина Дерюгина и Анна Бесонова. Ирина Винер, Ирина Дерюгина и Лобач не бяха стъпвали в България от 2004 година, когато бяха на състезание във Варна. В България се завърнаха много наши треньорки, които работеха в чужбина. Начело на ансамбъла на Франция бе Адриана Дунавска, на Гърция – сестра ѝ Камелия Дунавска, на Азербайджан – Марияна Василева, на Канада – Здравка Чонкова, а на Швейцария – Весела Димитрова.

***

Двете седяха в градината и си говореха. За миналото, за успехите и провалите, за живота, но не и за гимнастика. Имаха толкова много неща да си кажат все едно се познаваха от десетилетия. Достолепната Ирина Винер помнеше България със смесени чувства. В съзнанието ѝ първо изплуваше как българските фенове освиркваха Алина Кабаева. Това обаче бе останало в миналото. Илиана Раева я убеди, че България вече

няма омраза към руските гимнастички. Че българската публика е различна, цени и уважава руските шампионки. Илиана я бе поканила да ѝ гостува вкъщи. Винер бе демонстрирала изключително гостоприемство предишната година на световното в Москва. Онази прегръдка с Илиана щеше да остане завинаги. Рускинята бе смайваща, синьо-лилавите ѝ очи горяха в тъмното и издаваха топлина. Илиана седеше и я слушаше омагьосана. Свещите в беседката горяха, а масата бе отрупана с риба и плодове. Ирина се хранеше скромно, но обожаваше българските ябълки. Казваше, че най-хубавите ябълки на света са от България. На другия ден Илиана Раева ѝ изпрати плик със сочни български ябълки в хотела - Малък жест, но от голямо значение.

***

Преди турнира нашият отбор замина на лагер във Варна. Тренировките бяха жестоки. Сутрин от 08:30 часа, вечер до 20:00 часа, с почивка по около час-час и половина. Илиана Раева ги искаше максимално подготвени, за да атакуват първите места. Във Варна се подготвиха и индивидуалистките Цветелина Стоянова и Биляна Проданова, а голямата ни звезда Силвия Митева беше на лагер в Бургас. 20 август се оказа изключително щастлив ден за българската художествена гимнастика, въпреки че началото не предвещаваще грандиозния успех. Нашите заемаха трето място след съчетанието с пет топки (27,225). На второто съчетание с два обръча и три ленти рускините допуснаха груба грешка, а италианките не бяха на познатото си ниво. Българките бяха блестящи и логично станаха шампионки. Над 8000 души станаха на крака и аплодираха ансамбъла.

- Отново видях България на световно ниво. - Ирина Винер призна българската сила! На следващия ден отборът ни продължи да доминира в състезанията. Момичетата играха добре в съчетанието с пет топки, но останаха на трето място. Този път Русия и Беларус не допуснаха груби грешки и изпревариха родните състезателки. Малко след това обаче златните медали отново блеснаха на гърдите на българските любимки. В съчетанието с два обръча и три ленти отборът завоюва безапелационно първото място с оценка 27,650 точки. Втори и трети се наредиха съответно Италия (27,400) и Беларус (26,600), а Русия отново се представи колебливо и остана без медал (26,550).

Илиана Раева бе на седмото небе от щастие. Естествено, че мечтаеше и вярваше в успеха на отбора, но беше и реалист. Знаеше, че победите идват трудно и е нужно време. Тогава тя сподели:

- И в най-смелите си мечти не съм очаквала, че след толкова години ще представим българската гимнастика по този начин, тук, на родна сцена. Когато приключиха четвъртото си изиграване, се обърнах и казах – това моите момичета ли са? Последното съчетание с обръчи и ленти, на което взехме златен медал, бе най-силното, което са играли. Нямахме място, на което оценката ни да бъде намалена. Момичетата никога не са играли по този начин. Сега обаче започвам да живея с още по-голям страх, защото ни предстои световното първенство, което ще бъде много тежко. Започваме от нулата. Забравяме това състезание в София. Момичетата трябва да работят тройно повече, защото очакванията към тях са още по-големи. Много ще е трудно във Франция. Битката ще бъде жестока. Не смея да говоря за световна титла...

6. КОШМАРЪТ МОНПЕЛИЕ И ПЪРВАТА СВЕТОВНА ТИТЛА

Само месец след фурора в София настъпи дългоочакваният момент. Дойде Световното първенство в Монпелие (Франция). Турнирът се проведе в периода 19-26 септември и нищо не предвещаваше, че ще се превърне в сензация №1 в България не само за 2011 година, а за години напред. В Монпелие се раздаваха квоти за Олимпиадата през следващата 2012 година, а това беше заветната цел за всеки спортист. Само първите шест ансамбъла от финалите във френския град щяха да получат мечтаните визи за Лондон. България трябваше да защитава своето вече изградено и наложено име. От първата тренировка на момичетата на 1 октомври 2009 г. бяха изминали почти 2 години. Бяха спечелени доста медали, както от световното в Москва през 2010-а, така и златни от няколко световни купи. Световното в Монпелие обаче беше нещо съвсем различно. Българската делегация замина в началото на септември. Целта на по-дългия престой във Франция беше състезателките да се аклиматизират с условията и да проведат повече тренировки в залата, в която щеше да се проведе световното. Този лагер обаче се превърна в истински кошмар за момичетата и за целия екип и със сигурност те не биха искали никога да повтарят това изживяване. След като целият български отбор пристигна в града, бе стоварен наред нищото. Оказа се, че вместо в хотел с човешки и прилични условия момичетата и всички останали ще бъдат настанени в крайпътен хостел. Обитаваха го общи работници от близките строежи и жрици на любовта.

- Момичета, тръгваме си от тук! Забранявам да сваляте багажа и да се настанявате. Това е безобразие! – Илиана Раева беше полудяла при вида на мястото. Последва светкавично преместване, но в крайна сметка момичетата се оказаха в друг крайпътен мотел. В него ситуацията беше почти същата – абсурдна. Нито условията бяха нормални, нито храната бе подходяща за състезателки, които спазват строг хранителен режим и трябва да бъдат подготвени за голямо състезание. Неприятната новина за българската група бе, че в града не са останали кой знае колко свободни хотели, тъй като всички бяха заети от останалите отбори и от хилядите туристи. Големият въпрос беше защо нашата делегация нямаше предварителна резервация. Но и да беше намерен отговор, това едва ли щеше да реши проблемите, които се увеличаваха с всеки изминал час. Нормален хотел щяха да използват едва от началото на самото състезание, което беше на 19 септември. До тогава оставаше твърде много време. На първо време момичетата не се хранеха редовно. Ако ядяха нещо, беше храна в крайпътните мотели. Предлагаха им я в пластмасови чинийки и с пластмасови прибори. Някои от състезателките не искаха да се хранят, не защото бяха разглезени – напротив, всички до една можеха да живеят с малко, но се страхуваха да не се разболеят заради неясния произход на продуктите. Освен това в първите няколко дни цялата делегация трябваше да се мести от място на място общо три пъти. За по-дълго не можеха да останат никъде, защото групата беше голяма и нямаше толкова свободни стаи. С транспорта до залата също имаше огромни проблеми. В един момент се оказа, че няма достатъчно шофьори и се наложи лекарят на националния отбор Мариела Сиракова да кара микробуса. Специалистката извади разрешително да шофира по френските улици и яхна буса. След това на волана я смени една от помощничките на Илиана Раева – Мариела Пашалиева, която също помогна изключително много. А ако не беше изключителният френски, който владееше доктор Мариела Сиракова... Тя беше искрица надежда в цялата трудна и абсурдна ситуация. Специалистката освен че трябваше да изпълнява задълженията си на доктор и да шофира по френските улици, не спря и да търси и по-нормални места за настаняване. Пред един от мотелите момичетата и Илиана Раева бяха насядали по тревата, а доктор Сиракова се качи в една от стаите, за да преговаря за нов покрив над главите им. Илиана ѝ беше поставила максимална цена 50 евро за нощувка.

- Илиана, няма до 50 – провикна се през прозореца Мариела Сиракова.

- Вдигай мизата на 80! - отговори треньорката.

След малко последва нов отрицателен отговор от страна на лекарката.

- Вдигай на 100! Момичетата няма да спят в мухъла и миризмата – добави Илиана Раева.

Ето я поредната спирка... мотел номер три, в който нашите като чергарска трупа се настаняваха с надеждата за нормални условия. Уви, нямаха късмет. ВИП стаята, в която трябваше да нощува Илиана Раева, наистина бе ВИП, само че в представите на някоя платена труженичка. Дори и тя вероятно не би харесала мухъла по тавана и пода и хлебарките по леглото. А това бе само началото - световното първенство все още беше далеч.

- Прекрасно е, че фотоапаратът не предава миризма, а само кадри. Така няма да може да се усети “уханието“ на мухъл в стаята – обърна го на шега масажистът Цветелин Мишовски, когато бе подканен от Илиана да снима “уютната“ ѝ ВИП стая. Тоалетните бяха външни, а гледката и миризмата, които идваха от тях, можеха да задушат и най-слабото обоняние на света. Нищо от това обаче не пречупи нито състезателките, нито треньорките. Начело с Илиана Раева, която всеки час разведряваше обстановката. Тя много добре осъзнаваше какво се случва и на какво е подложен целият отбор. Не го заслужаваха. Но през цялото време нито веднъж не се оплака пред гимнастичките. Нито пък те на нея. Докато беше сама, отвътре кипеше - тя не обичаше подобни изпълнения. Не че не беше търпяла тормоз като състезателка – даже нещо повече, терорът по онова време е бил в пъти по-жесток. Но не приемаше някой да не си е свършил работата и от това да страдат момичетата ѝ. За тях бе готова да преобърне земята и да ги защити от всеки и всичко. Но дори и в тази ситуация Илиана намери начин да мотивира отбора.

-Момичета, яжте от тази храна и ще станете световни шампионки! Обещавам ви го. Някога да съм ви лъгала?! Не всичко е цветя и рози – убеждаваше ги треньорката. Важно беше да ядат нещо, за да не започнат да припадат от глад.

Състезателките също понасяха неудобствата с усмивки. Този кошмар им действаше мобилизиращо. Точно тук, в Монпелие, те станаха още по-сплотени и доказаха, че са голям отбор.

- Госпожо, спокойно, няма така лесно да ни смачкат – каза Катрин Велкова, която беше едно от най-позитивните и лъчезарни момичета в отбора. Не падаше духом никога, но този път явно беше насъбрала доста в душата си. На всичкото отгоре куфарът на Ренета Камберова беше загубен. Нямаше никакви дрехи, нито трика, с които да тренира. Разполагаше само с един комплект дрехи за през деня и едни тренировъчни. Купи си четка за зъби и няколко дни ходеше с едно пликче в ръка, докато другите бутаха куфарите си. Но момичетата успяха да приемат дори това на шега с това се шегуваха.

- Рени, поне не мъкнеш багаж. Екстра си – бъзикаха я другите. Синеоката състезателка нямаше дори бельо. Переше го всеки ден и го сушеше, като го въртеше във въздуха, за да изсъхне на слънцето.

- Една дама, от многото такива, които засякохме по мотелите, сигурно ме помисли за... когато ме видя да си въртя гащите във въздуха. Какво да направя, когато няхах дрехи – спомня си Камберова. В този момент най-много ѝ помогна Християна Тодорова, с която дележа една стая. Двете бяха най-близки и още от началото по лагери и

състезания започнаха да спят в една стая. Михаела Маевска бе заедно с Катрин Велкова, а Цветелина Найденова с Елена Тодорова.

- Рени, моят куфар е и твой – каза Християна и посочи дрехите и нещата, които бе готова да раздели с приятелката си. Този момент означаваше много за Камберова и за целия отбор. Момичетата вече бяха готови на всичко една за друга.

Престоят в Монпелие преди старта на световното не приключи само с хотелските драми. На около 90 километра североизточно от града се случи експлозия в завод за рециклиране на ядрени отпадъци. Радиацията се разнесе във въздуха и застраши живота и здравето на стотици състезатели. До по-сериозни мерки за сигурност не се стигна, но Илиана реши, че са изправени друг друга опасност. На една от тренировките в залата се активира алармата. На секундата треньорката скочи, разбута момичетата и побягна с вик:

- Ливан ни напада, Ливан ни напада!

Обади се веднага на Наско Сираков със същите думи:

- Наско, Ливан ни напада. Става война – като през цялото време тичаше въпреки че беше с обувки на висок ток.

През това време хореографът Людмил Коцев беше останал спокоен и се опитваше да разбере какво се казва в съобщението, което придружаваше алармения сигнал. Оказа се, че това е пробна аларма имомичетата се върнаха в залата, за да продължат тренировката. Няколко дни преди началото на световното първенство единствено българският ансамбъл бе представен пред жителите на Монпелие. Момичетата бяха заобиколени от стотици фенове, раздадоха автографи, а публиката се влюби в тях. Домакините дори преместиха клуба си по художествена гимнастика с над 500 деца, за да преотстъпят залата на българките за тренировки.

24 септември 2011 година

Българките излязоха на килима в залата в Монпелие и заслепиха публиката. Нашите момичета играха с новите костюми, по които имаше пришити по над 10 хиляди кристала “Сваровски“. Триката бяха изработени специално за световното първенство. Ансамбълът изпълни отлично и двете си съчетания – на пет топки на фона на българска традиционна музика с автор Георги Андреев и на 2 обръча и 3 ленти по музиката от “Фантомът от операта“. За първото изпълнение отборът получи оценка 26,800 точки, а за второто – 27,325. Така с обща оценка от 54,125 точки България завърши на трето място. Това означаваше бронзов медал в многобоя. Пред нас бяха само световните шампионки от Италия, както и Русия. За България това бе първият медал въобще след световното първенство в Баку през 2005 година, когато отборът взе злато на пет ленти. А в многобоя последното ни отличие бе още по-овехтяло – от 2003-а, когато бе световното първенство в Будапеща. Тогава нашите завоюваха сребърните отличия. Освен, че спечели медали, в Монпелие отборът на Илиана Раева постигна и голямата цел, която си бе поставил – квота за Олимпиадата през 2012 година.

-Този медал има огромна стойност. Всички бяха много напрегнати заради това безумие само шест ансамбъла да получат квоти за Олимпиадата. Медалът страшно много отива на момичетата. Ще се празнува обаче в София, защото има още един ден. – тогава каза Илиана Раева. Наистина, предстоеше още един ден...

25 септември 2011 година.

Медалът от вчера вече бе история. Предстоеше нова битка, нови две съчетания, които трябваше да бъдат изиграни безупречно. Имаше удовлетворение от постигнатото, но момичетата мечтаеха за още и още. И спечелиха. В двата отделни финала на уредите започнаха с бронзов медал на съчетанието с пет топки и получиха оценка 26,950 точки. Златен медал на пет топки спечели Русия с оценка 28,000 точки, а втори се наредиха италианките с 27,000 точки.

25 септември 2011 година, 16:58 часа българско време...

България е световен шампион! България отново имаше своите златни момичета. С последен стартов номер на килима Михаела Маевска, Ренета Камберова, Катрин Велкова, Елена Тодорова, Цветелина Найденова и Християна Тодорова стъпиха на върха, след като изиграха блестящо съчетание с два обръча и три ленти. Момичетата очакваха оценката си, докато традиционно отвърщаха с въздушни целувки на аплодиращата ги публика. В един момент Християна Тодорова вдигна нагоре глава и първа видя оценката. Тя беше 27,400 точки, а до нея на екрана пишеше rank 1 (в превод – първо място). Най-малката от състезателките притисна лицето си с ръце и започна да крещи от радост. На останалите им беше необходим само още миг. Катрин Велкова се тресеше от щастлив плач, сълзи се стичаха по бузите на Рени Камберова и Елена Тодорова. След изпълнението и златния медал цялата зала в Монпелие стана на крака и аплодира българките, а родният химн за първи път от години прозвуча на най-високото стъпало на голямо състезание по художествена гимнастика.

- Дори конкурентите ни признаха, че са се радвали да чуят отново българския химн. Не го бяха слушали отдавна – вълнуваше се Илиана Раева.

Вечерта и нощта в Монпелие бяха български. От радост и вълнение момичетата не спаха. Не оставиха медалите си, снимаха се, радваха се и беше съвсем заслужено.

- Казах ли ви, че ако ядете от онази храна в крайпътната закувалня, ще станете световни шампионки? – обърна се с цялото задоволство на света Илиана Раева към отбора. Излъгах ли ви? – добави тя. Не ги беше излъгала и този път. Малко преди да каже това, Елена Тодорова се приближи към нея с думите:

- Госпожо, помните ли в началото, когато ни обещахте, че ще станем световни шампионки? Вярвахме, че ще бъдем такива, но не мислехме, че ще стане толкова скоро. Може ли да ви прегърна! Днес ние сме световни шампионки – каза Ели през сълзи и се хвърли на врата на треньорката си.

- Сега си мечтаем да бъдем олимпийски шампионки – казаха в един глас състезателките. Следващата голяма цел бе поставена! Тя бе с адрес Лондон, Великобритания. Дотогава обаче имаше много време. Щяха да минат стотици тренировки. Момичетата щяха да преживеят десетки болки, травми, лишения. Да пролеят много сълзи. Да се смеят. Да печелят и губят. Щяха да има и неприятности, които можеше даспънат българския отбор.

След само два часасветовните шампионки потеглиха обратно към България. Прибраха се на 26 септември следобед и у нас ги посрещнаха близки, приятели, роднини и фенове. Имаше и спортни ръководители, които веднага побързаха да се наредят до тях за обща снимка след победата. Два дни по-късно обаче България бе разтърсена от пресконференцията, която даде Илиана Раева. Треньорката на новите световни шампионки разказа всичко, което бяха преживели и изстрадала за почти един месец. Дългият ѝ монолог обрисова целия кошмар, през който мина отборът в Монпелие.

- Не можете да си представите през какво унижение минахме. В крайпътното заведение чакахме един час да ни сервира, момичетата ядяха и тръгнахме от там за втора тренировка. Така те станаха световни шампионки. Всичко беше направено с цел да си изтърва нервите и да се проваля. За мен това беше абсолютен саботаж срещу моята работа. Благодаря на всички деца, които устискаха на тази гавра.

До нея седеше президентът на федерацията по художествена гимнастика Мария Гилова, която беше под обстрел. Достолепната прима запази добрия тон и не отрече тоталния провал в организационен план. Опита се да обясни, че вината е на французите.

- Те ни изпратиха две оферти за резиденции. Видях в интернет, че не са толкова лоши. В стаите имаше перални, сушилни, басейн в двора, в който момичетата да релаксират.

Най-важното е, че хотелът беше близо до залата. По-късно, когато д-р Мариела Сиракова ми се обади и каза, че условията са ужасни, им казах:

- Да, сменете го! Те търсеха такива хотели. Казах, че не ме интересува каква е цената, но важното е отборът да бъде настанен, както трябва. Търсехме начин отборът да се устрои, но за съжаление са се получили всички тези неудобства, за които бях притеснена.

След успеха ансамбълът замина на възстановителен лагер във Велинград. Такива лагери бяха традиция още от първия ден, в който екипът начело с Илиана Раева заработи с ансамбъла. Първото нещо, за което настоя Мариела Сиракова, бе да има няколко възстановителни лагера през годината и то на възможно най-добрите места в България.

- Илиана, за да може този отбор да стигне до върха, трябва да има добра подготовка – беше категорична специалистката. Илиана естествено се съгласи. Още от времето, в което се състезаваше, тя знаеше, че подготвителният лагер е в основата на успехите през годината. Така момичетата ходеха във Велинград, Варна, Поморие и Павел Баня. Използваха най-добрите бази и за тях се грижеха най-добрите специалисти с най-модерната апаратура. След 2000 година правилникът в художествената гимнастика претърпя коренна промяна. Той налагаше състезателките да имат изключително добре изградена силна мускулатура, за да изиграят съчетанията си, а такава без подготовка нямаше как да се постигне. Лагерите на Белмекен преди началото на всеки сезон също бяха важни. От 10 октомври момичетата се качиха за традиционната си подготовка именно във високопланинската база – ковачницата на българските европейски, световни и олимпийски шампиони.

7. ЕЛЕНА ТОДОРОВА – МОМИЧЕТО С ШОКОЛАДА...

Когато бях мъничка, се радвах на всяко едно малко шоколадче. Рядко се случваше това и изпадах в неописуемо щастие. Никога не съм се тръшкала да искам нещо, за когато знам, че родителите ми нямат възможност. Видяла съм и две, и двеста. Детството ми беше щастливо, но и трудно. Не съм от богато семейство, но имам най-прекрасните родители на света. Най-сплотеното и щастливо семейство заедно със сестра ми Златина, която е три години по-голяма от мен. Обожавам ги. Не мога да ги упреква за нищо, направиха и все още правят всичко за мен, за да съм добре. Онези години обаче бяха трудни за повечето хора. Случвало се да ям само хляб и лютеница, но пак ми беше вкусно. Семействата на много от приятелките ми бяха в същото положение, просто такава беше времето, в което растяхме. Появила съм се на бял свят на 1 юли 1994 година в Търговище. Още в детската градина се разделяхме на групички и се кълчехме, имитирайки някакви танци и гимнастика. Един ден пристигна госпожа Светлана Куюмджијева и ме отдели настрани заедно с още едно момиченце, с което и до днес сме приятелки. Вдигна ми крака, обърна ме на мост, поогъна ме насам натам и явно ме хареса. Даде ми една бележка, която да занеса вкъщи на родителите ми. На другия ден трябваше да ме заведат в залата. Тогава бях на четири годинки и половина и ето какъв бе първият ми сблъсък с художествената гимнастика.

Влязох в залата и една госпожа ме попита:

- Знаеш ли какво е падьом? На което аз отговорих съвсем сигурно:

- О, естествено...

Направих се на умна, а въобще няхах идея какво е падьом и дори не запомних думата много ясно. Но ме беше страх, че ще ми направят нещо, ако кажа, че не знам. Тогава същата госпожа ми каза:

-Хайде тогава направи един хубав падьом?

Паникьосах се и взех да гледам умно в една точка. На всички стана ясно, че нямам понятие какво ме карат да правя. Извикаха едно момиче, което ми показа и аз го повторих. Така започнах пътя си към художествената гимнастика – в клуб “Алегро“ (Търговище). Без да подозирам, че един ден ще бъда световна шампионка и ще участвам на Олимпиада. С течение на времето обаче започнах да ставам по-добра. Спечелих първия си медал – бронзов, на състезание в Търговище. Все едно бях станала световна шампионка. Не може да си представите как се чувствах. Няколко дни наред не го свалях от врата си. Носех го и на училище, за да се фукам пред останалите в клас. У дома седях с него, страшна радост беше.

Извън залата обожавах да ходя при баба ми. Как си мислите, че се казва?! Елена, разбира се. На нея съм кръстена. Имам две първи братовчедки. Като се съберяхме при баба, първото нещо, което правехме, беше да ядем сандвичи с кашкавал и шарена сол. Любимото ми. Изяждахме промишлено количество. Обожавам бабиното пиле с ориз. Нахвърлях се като вълк върху яденето. И до днес така и не схванах как на баба манджите стават толкова вкусни. Когато пораснах и трябваше да си готвя, съм я питала по телефона за рецептите. Диктувала ми е всичко, следвала съм инструкциите стъпка по стъпка и накрая не се получаваше същото. Нали знаете, че причината се крие в детството и безгрижието. Тогава при баба сме били деца, които не се интересуват от нищо и нямат проблеми. Вкусът на бабината манджа и уютът на дома превръщаха гозбите в шедьовър. Имах обаче и проблем и той беше свързан със сестра ми. Това, че

бях с три години по-малка от Златина, беше малко кофти. Тя имаше приятелки, с които излизаше из града, а аз исках да ходя с нея. Това естествено не ѝ беше любимото занимание, да ме мъкне с приятелките си, но трябваше да ме изтърпи. Така се чувствах пораснала. Греех от щастие, когато ме вземеше и ме извеждаше навън. Никога няма да забравя една Коледа, на която намерих подаръците си закачени по клонките на елхата. Мама ми беше вързала с панделки гланц, червило и руж. Гримовете, които да използвам за състезания. Бях на седмото небе от щастие. Толкова малка, а вече имах свои лични гримове.

Настъпи този ден. 5 септември 2005 година. Бях на 11 години. Помня го все едно беше вчера. Събраха ми багажа и трябваше да напусна своя роден дом. Заминавах за София. Звучеше толкова страшно, че не мога да го опиша. Плачех постоянно, защото се разделях с мама, татко и сестра ми. А и с вкусотиите на баба, с приятелките ми от училище. С една дума - трагедия. Пристигнахме в София с треньорката ми Мариана Василева, която е сестра на Светлана Куюмджиева. Тя дойде да работи в клуб "Левски" и ме взе със себе си. Това бе едно от малкото хубави неща в този отвратителен случай. Поне бях с нея и тя ми беше като втора майка. От друга страна обаче и до днес имам невидан респект към нея. Даже тайничко да си призная – още ме е страх. Към нито една друга треньорка не съм изпитвала подобно чувство.

- Мамо, мамо, има мишка на телевизора! Седи и ме гледа право в очите...

Кресях като обезумяла и ревах с пълно гърло в общежитието. Треперех от страх, сигурно ме чуваше целият район. Мишката се беше качила на телевизора и беше застинала. А майка ми беше от другата страна на телефона. Естествено, по-скоро на нея ѝ е било смешно, но ме успокояваше:

- Спокойно, маме, мишката я е страх повече от теб...

Кошмар! Не стига, че ме довлякоха в София, а и трябваше да изживявам подобни неща. Никак не ми беше лесно, но нямаше какво да направя. Всъщност, имаше. Много лесно родителите ми можеха да ме приберат в Търговище, за да се чувствам добре. Щях да си седя у дома, да си тренирам и толкова. Тогава дали щях да стана световна шампионка?!

Търговище е далече от София и мама идваше да ме вижда по-рядко. Повече пътуваше татко, тъй като имаше работа и задължително минаваше да ме види. Той работеше във фирма за електрически стълбове в Търговище, но се налагаше да пътува. Мама също работеше при него, но само в родния ми град. Когато татко се появеше в общежитието на "Герена" хем ми беше радостно, хем се натъждавах. Не исках да си тръгва и го молах да остане още малко. Когато си тръгваше, постоянно плачех. Горкият, държеше се и преглъщаше сълзите, но накрая и той плачеше. Трудно ни беше на всички. Както на мен, защото бях само на 11, така и на родителите ми. В София започнах 5 клас, но изкарах само първия срок. Сутрин ходех на училище, след това от будката си купувах принцеса за ядене и след това тичах на тренировка. Не изкарах много така. От втория срок минах на индивидуално обучение заради гимнастиката. Не можех да смогам да ходя на училище, да пиша домашни и да съм в залата по няколко часа на ден. Бях в един клас с Християна Тодорова, с която и тренирахме заедно, а след години щяхме да бъдем част от отбора, който стана световен шампион. Първоначално учех в 143-о училище "Георги Бенковски", а след това в 166-о – спортното на "Левски".

Директорът по спортната част Георги Стоичков много ни помагаше. Радваше ни се и правеше всичко възможно, за да сме добре. Естествено, имаше и такива учители, които въобще не ги интересуваше, че сме заети с тежки тренировки. Държаха си на

предметите. По биология и химия беше страшно... Не бях блестяща ученичка. Като по-малка пишех домашни само когато се налагаше, а после яко преписвах на изпитите. Правех царски пищови и ги подменях на изпитите. В общежитието по едно време гледах едновременно рибка в аквариум, заек и куче. Заекът се казваше Пуфи, а кучето беше чихуахуа. Представете си какво е било в стаята и как я заварвах, когато се върнех от тренировки. Всичко беше обърнато наопаки. Сами си чистехме стаите, справях се и с шиенето. В София трудното ежедневие продължи. В столицата животът беше доста по-скъп, въпреки че няхах много време да излизам, за да харча пари. Разделени за всеки ден обаче ми се падаха по едно левче...

Трябваше да си правя сметка да го похарча или да си го спестя, за да може след няколко дни да имам събрани пари да си купя нещо. Първите трика бяха след помощ от чичо ми. Дори и за по-малките състезателки триката струваха скъпо. Родителите ми не можеха да си позволят да извадят закуп толкова много пари. Едно трико струваше към 200-300 лева, а на първо време ми бяха необходими три. Справихме се и с това, а аз напредвах все повече. През цялото време много ми помагаше Цветелина Найденова. Много често ми даваше и последните си пари на заем, и ми казваше въобще да не ѝ ги връщам. Спала съм и съм се хранела у тях. Тя е прекрасен човек, на когото винаги ще бъда благодарна. През 2008 година заедно с Християна Тодорова и Цветелина Найденова, както и още три момичета, сформирахме ансамбъл девойки. Освен нас трите бяха още Румяна Георгиева, Абигейл Зашева и Виктория Стоянова. Треньор ни беше Белла Каратанчева. Имахме два талисмана – крава и петел. Петелът го бяхме кръстили Слава. Веднъж трябваше да играем едно контролно състезание в друга зала, пренасяхме го и се сборичкахме по пътя, а той падна в калта. Наложих се да го перем и после да съхне в стаята. Мислехме, че ще ни се случи нещо лошо, докато Слава го нямаше с нас. В този състав бяхме около една година, след което от октомври Илиана Раева взе три от нас в ансамбъл жени. В началото ме беше много страх, защото не познавах останалите, най-вече Михаела Маевска и Ренета Камберова. Двете бяха доста по-големи от нас, а аз не бях свикнала. Трябваше ми време да ги опозная и стоях настрана. И от треньорите ме беше страх. Бях чувала страшни неща за Илиана Раева, които обаче с годините разбрах, че въобще не са истина. Много я заобичах, а тя ни обожаваше. Правеше абсолютно всичко за нас. Не знам дали някой треньор е способен да направи толкова неща за състезателките си. Много често им опъвах нервите. Редовно закъснявах за тренировки. Проучвах и гледах графиците кога треньорките няма да са в залата и идвах по-късно. Понякога обаче сметките ми излизаха криви и ги заварвах в залата, което не беше никак добре. Цял ден ми мрънкаха на главата. По-късно, като се окопих, опитвах да ги омилостивявам с банички и боза. Уж съм минала да купя закуски и затова съм закъсняла. Не ми даваха да си гризкам любимите солети или бисквити в залата. Аз обаче скришно отивах до чантата и се връщах с пълна уста. Много често с Илиана Раева ловяхме басове, които печелех. Помните ли онова шоколадче в началото на детството ми?! Години след това винаги облозите ми бяха свързани с шоколади. Веднъж се припирахме дали мога да направя нещо на килима и успях да предизвикам Илиана да се хване на бас с мен. Ако аз спечеля, трябваше да ми купи шоколад, а ако тя излезеше победител, да ѝ донеса на следващия ден боза. Победих, но на следващия ден и двете си получихме обещаното. Аз най-огромния шоколад, а тя – бозата. По време на едно пътуване си говорехме с момичетата за шоколад, а Илиана явно ни е чула. На другия ден ни беше купила на всички шоколад. Само че единствено моят се различаваше. Не по големина, а беше различна марка. Аз просто бях споменала в разговора предишния ден, че точно тя ми е любима. Така останалите момичета получиха еднакви шоколади, а само аз различен.

Отказах се на 23 март 2013 година. Така и не преживях неуспешното ни представяне на Олимпиадата в Лондон през 2012-а. Изведнъж гимнастиката се оказа твърде далечна от мен. Нямах никакво желание и амбиция да тренирам. Не знам дори как издържах от лятото на 2012-та до март следващата година. Обмислях го дълго, но не съжалявам, че взех това решение. Всъщност, тогава се отказа Катрин Велкова, а аз си бях казала, че ако едно момиче си тръгне, аз ще бъда втората. Тя повлече крак и аз покрай нея... Две години след това въобще не съм се докосвала до гимнастиката. Дори не исках нито да чета, нито да слушам какво се случва. Естествено, разбирах за успехите и поздравявах момичетата. Крещях като луда на медала им на Олимпиадата в Рио де Жанейро. Това беше моята мечта, а те я сбъднаха. Родих дъщеричката си Никол, която е най-важното нещо за мен. Дори сега, когато говорим и си спомням за всички тези неща, мама ми се обади да ми каже, че ѝ е поникнало първото зъбче...

8. СИМВОЛИКА, МЕЧТИ И ПЪРВИ УДАР ОТ СЪДБАТА

Свежият планински въздух, тежките тренировки, фитнесът и басейнът набързо прочистиха съзнанието на световните шампионки от Монпелие. Летенето в облаците, интервютата и снимките след златния медал се изпариха моментално. 20-дневният лагер на Белмекен беше задължителен за начало на подготовката за новия сезон. И със сигурност не беше любим нито на състезателките по гимнастика, нито на който и да било друг спортист. На това място освен тренировки до припадък нищо друго не може да се прави. Те обаче каляваха не само физиката, а и характера, и духа. Откъснат от примамливото ежедневие, всеки спортист на Белмекен се моли денят да свърши побързо, за да дойде следващият, а с това и краят на тежките натоварвания. Само че всеки състезател осъзнаваше, че без тази подготовка следващият сезон е обречен на провал. Това важеше с пълна сила и за новите “златни момичета“ на България. На 3 ноември лагерът приключи и ансамбълът поднови тренировки на базата на “Раковски“. Ако горе на Белмекен е трудно заради натоварванията, долу в залата започва още по-трудното. Стотици повторения на едни и същи елементи за новите съчетания всеки ден. Изчислено в месеци, стотиците повторения се превръщаха в хиляди и десетки хиляди. Само така обаче можеше да се стигне до свършенство. Година по-рано горедолу по същото време момичетата и треньорите наблюдаваха пълната луна и се отдаваха на творчество. Сякаш наистина имаше нещо магично и точно в тези моменти не само треньорският екип, а и състезателките се превръщаха в майстори на музиката и танца. Така се стигна до уникалното съчетание по “Фантомът от операта“, с което спечелиха златото в Монпелие. Сега целият екип отново бе отдаден на работа. Нямахме нищо случайно в избора на дата или ден за новите съчетания, с които щеше да се атакува олимпийската 2012 година. Денят бе наситен със символика – 11.11.11. Шест единици на едно място съдържаха единствено тази дата, 11 ноември 2011 година. Имаше още едно съвпадение. Отново беше пълнолуние. Всички вярваха, че след като една година по-рано именно на пълнолуние бяха направени съчетанията, донесли световна титла, сега историята щеше да се повтори. Имаше и още нещо. На 11 ноември бе празникът на християнското семейство. Отдаваше се почит към свети Мина, закрилник на дома и семейството. А треньори, хореографи и състезателки бяха повече от семейство.

- Мечтата ми е да видя хората полудели от радост! Това означава, че сме си свършили работата. – каза Илиана Раева, чиито мисли вече бяха насочени само и единствено към Олимпиадата. Предстояха много състезания, но главната цел бе тя. Малцина участват на олимпийски игри, още по-малко стигат до медалите. Нейната и тяхната обща цел бяха именно медалите. Илиана търсеше във всичко символика. Олимпиадата бе в Лондон. Там, където преди повече от три десетилетия като състезателка направи нещо невиджано. На световното първенство уж студентите англичани взривиха залата заради съдийската оценка на българката. Това принуди съдиите да прекъснат състезанието за 20 минути, след което промениха оценката и Илиана стана световна шампионка. Изпълнението ѝ на бухалки по музика от “Лебедовото езеро“ нямаше как да не бъде оценено със златен медал. Сега, 32 години по-късно, историята явно си правеше шега. Беше ноември 2011, бяха минали повече от три десетилетия и тя отдавна не живееше със спомена за онази световна титла от 79-та. Винаги казваше, че стъпи ли на върха, се насочва към следващия. Не живееше с отминали неща. Сега времето беше друго, състезателките бяха други, но някои неща оставаха същите. Лондон, същата зала на същия колодрум както през 1979-та. Дори момичетата щяха да бъдат настанени в

същия хотел, в който е била Илиана. Нямахте нищо случайно и в избора на музика за новото съчетание с пет топки. То беше нейната “Лунна соната“ на Бетовен, с която спечели сребърен медал. За нея бе истинско предизвикателство да направи съчетание точно на тази музика. Нямахте по-подходящ човек от Евгени Димитров-Маестрото, който да помогне в тази ситуация.

- Слушай, Евгени, какво искам. Искам да ми направиш “Лунната соната“ за ансамбъла за Олимпиадата. Но я искам много различно. – започна развълнувано Илиана Раева. Дватама си определиха срещата на Руски паметник в София.

-Обожавам “Лунната соната“, Илиана! В музикалната академия имах изпит и а нея. Обожавам Бетовен! Разбираш ли?! Това е любимата ми музика. - Евгени започна да я гледа втренчено, усещайки, че има още нещо и разговорът никак не е приключил.

- Евгени, искам нещо много шантаво и лудо, но ме изслушай, не протестирай. Искам “Лунната соната“ да започне с български кавал...

Маестрото се ококори и се усмихна:

-Чакай, чакай, как с кавал?!

И Илиана Раева пламенно започна да му обяснява как си представя музиката и съчетанието. Всичко беше в главата ѝ и беше наясно и с най-малките детайли.

-Ами така, с кавал. Искам съвременна, българска версия на “Лунната соната“. Все едно Бетовен е тук, в България, в някое вълшебно родопско село, гледа планините, реките ни, пастира... решава да започне с българска народна музика с кавал и изведнъж прелива в пианото... Ще бъде велико! Повярвай ми.- Обясни Илиана и побърза да допълни - Евгени, искам и още нещо.

- Ти ще ме побъркаш... – усмихна се Маестрото.

- Виждаш я музиката така, нали?! Уникално ще стане! Всички ще помислят, че ще играем на народна музика, а изведнъж – Бетовен, “Лунната соната“! Искам да ги скандализираме! Моля те.

Музикантът се посъвзе и добави:

- Ами, май е възможно да се получи...

- Чакай – прекъсна го Илиана. - Искам и още. Искам да има и женски вокал в началото, но вече по време на пианото. Искам финалът да е с много драматичната част. Не помня как се казваше. Ще ти я изпея.

В този момент треньорката започна да пее.

- Да, сещам се коя част е тази – позна я веднага Евгени.

- Моля те, направи го. Виждам съчетанието. Ще бъде уникално!

- А аз виждам музиката, точно както я искаш – отвърна Маестрото, а Илиана се развика от щастие, прегърна го и го разцелува.

- Ти откачена ли си? Това е Бетовен. Какъв кавал?! – сашиса се хореографът Людмил Коцев, когато чу налудничавата според него идея на Илиана Раева.

- Ще видиш, Мосю, ще ти хареса – отвърна треньорката.

- Не се излагай. Това ще скандализира хората, които ценят изкуството.

- Ами нека ги скандализира. Ще видиш, че ще ти хареса. Чакай само да стане.

- Аз съм категорично против! Да знаеш, голямо безумие вършиш.

След известно време Евгени Димитров се обади на Илиана, за да се видят и по-скоро да чуят резултата от работата му. Покани я в студиото си и пусна музиката. Вълшебният кавал се сливаше с пианото и божествения женския вокал. Илиана беше най-щастливият човек на земята, скачаше и викаше от удоволствие. В този момент Евгени беше нейният гений. По пътя от студиото към залата тя се обади на Ина Ананиева и ѝ каза да я чака отвън. Да вземе със себе си и хореографа. Искаше да им пусне музиката в

колата, където имаше много по-добра уредба. Искаше да чуят всеки тон и да се убедят във вълшебството на произведението. Илиана пристигна, шофьорът слезе и отстъпи мястото на Ина Ананиева, Мариела Пашалиева и Людмил Коцев. Музиката започна, четиримата слушаха и мълчаха. Край, изпълнението свърши! Ина и Мариела бяха приятно изненадани, но в този момент Илиана се интересуваше повече от Мосю Коцев. Погледна го, а той ѝ каза:

- Хареса ми... ами, хареса ми.

- Видя ли? Казах ли ти. Знаех, че ще стане - Илиана му се хвърли на врата.

- Луда си! Много си луда, но наистина ми хареса.

Това съчетание наистина стана шедьовър. Неслучайно пет години по-късно на един курс в България, който събра световния елит сред съдиите по художествена гимнастика, композицията с пет топки по музика от “Лунната соната“ щеше да бъде дадена за пример и... да разплаче Християна Тодорова.

-Това съчетание е еталон за синхрон между музика, елементи, танцувалност, артистичност и изпълнение – каза високопоставената в йерархията на международната федерация Ноха Абу Шабана. Съчетанието бе използвано като еталон, върху който съдиите трябваше да трупат опит. Докато дамата изричаше тези думи, залата с над сто съдии, избухна в бурни ръкопляскания. Християна също бе част от съдийския курс, който бе записала след края на кариерата си. Не издържа и се разплака. Видя още веднъж себе си и съотборничките си и сърцето ѝ се разтопи от вълнение. В този момент телефонът на Илиана Раева получи съобщение:

- Госпожо, дадоха ни за пример за перфектно съчетание на пет топки от Лондон – “Лунната соната“. Ноха каза, че сме били перфектни. Накрая всички пляскаха, а аз се разплаках. Благодаря ви за всичко, обичам ви!!!

Идеята на Илиана беше да направи композицията така, че по никакъв начин да не напомня за нейната от 1979 година. Тя искаше тази “Лунна соната“ да бъде на този отбор. Знаеше, че няма да включи дори едно движение от нейното изпълнение. Когато всичко беше готово, в залата да види съчетанието дойде Лили Игнатова.

- Трябваше да сложиш онези уникални твои движения с ръцете – предложи тя.

- Лили, точно това не искам. Не искам да напомням за себе си, а да покажа тяхната сила.

-Не, трябваше да напомниш... Глупости говориш.

- Как Лили не бе запомнила, че за мен минало няма, а само настояще и бъдеще – питаше се Илиана.

Другото съчетание на отбора - с два обръча и три ленти, бе замислено по музика от операта “Турандот“ на Пучини. На сцената отново излезе хореографът Людмил Коцев и заедно с Илиана Раева които запозна момичетата със сюжета на операта. Като всяко начало обаче и това бе трудно. Новите съчетания не ставаха с магическа пръчка, нито пък пълнолунието помагаше, за да могат гимнастичките изведнъж да заиграят без грешка. Изискваха се повторения, повторения и още повторения. По тренировъчен екип Илиана показваше и най-дребния детайл. Не беше загубила формата си.

- Момичета, как не усещате музиката?! На едно изхвърляш, на две улавяш, толкова е лесно – демонстрираше с лента в ръка специалистката.

- Искам да направим изкуство. Смятам да надскочим себе си. Искам след Олимпиадата да се откажа от тренърска дейност. – разкри тя. До този момент обаче оставаше още

много време. Сега бяха едва първите дни от подготовката към голямата цел. И бяха страшно трудни. За момичетата, а и за всеки спортист, е много по-лесно да е на състезание. Кошмарът е преди това – по време на тренировките, на лагерите, при подготовката. За ансамбъла времето от октомври до март все едно беше спряло. Тренировки, тренировки и пак тренировки. И няколко дни почивка около Коледа и Нова година. Новата 2012 година обаче не започна по най-добрия начин - не само в залата, а и извън нея. През февруари Илиана Раева влезе в болница. Получи тотален срив на имунната система. Приеха я в новото крило на Военна болница, където се занимаваха с инфекции и бактериални проблеми. Показателите ѝ бяха тревожни и дори страшни! Имаше проблем с всички органи. Не можеше да стои на краката си, постоянно вдигаше висока температура. Освен това ѝ се подуваше коремът. Като прибавим към всичко това болките в главата и гърлото и гаденето, картината ставаше още по-страшната. Известно време лекарите така и не успяваха да ѝ посочат диагноза. Сложиха я на системи.

- Имам чувството, че умирам. Не можех да спя, не можех да ям, не можех и будна да стоя – описваше положението треньорката.

На същото място работеше майката на Цветелина Найденова. Всеки ден тя идваше, за да види Илиана. Минаха няколко дни, но в състоянието ѝ нямаше никакво подобрение. Един ден на свиждане ѝ дойдоха Ина Ананиева, Мариела Пашалиева, Людмил Коцев и Цветелин Мишовски. Четиримата я погледнаха и за момент застинаха - все едно виждаха мъртвец.

- Само не казвайте на момичетата колко съм зле – помоли ги Илиана. Гимнастичките обаче вече знаеха, че тя е в болница от майката на Цвети Найденова и искаха да я посетят. Людмил Коцев си тръгна последен, но преди това се приближи до леглото на Илиана и ѝ даде три мантри.

- Ще ги четеш на глас непрекъснато. По няколко пъти на ден – заръча ѝ хореографът, след което я целуна и си тръгна.

Лекарите казаха, че трябва да мине повече от месец, за да възстанови показателите си. Всеки ден ѝ взимаха кръв, но нещата почти не помръдваха към по-добро. Илиана започна през два часа да чете мантрите. На другата сутрин почувства леко подобрение. Дойдоха отново за взимане на кръв. На обед имаше посетители. След секунди в стаята влязоха момичетата. Изненадаха я истински и Илиана се разплака.

- Хайде, имате още малко време. Другата седмица си идвам и ви подпуквам яко – усмихна им се треньорката.

- Идвайте си, госпожо – засмяха се с глас гимнастичките и я прегърнаха. Поговориха малко, а следобяд на преглед мина доцент Попов, който я лекуваше. Оказа се, че има сериозно подобрение в кръвните показатели.

- До няколко дни всичко ще е наред – изстреля Илиана Раева и му се усмихна. Лекарят обаче отново ѝ повтори, че ще трябва повече от месец за пълно възстановяване.

Тя не спираше да чете мантрите. Усещаше, че се чувства все по-добре. В един момент ги показа на доктора, който недоверчиво се усмихна. След три дни чудото се случи и я изписаха! Докторът призна, че досега в практиката си никога не е виждал подобно възстановяване. Преди да си тръгне, той дойде отново при Илиана:

- Мога ли да взема мантрите и да ги преснимам?

-Разбира се – съгласи се треньорката. - Доцент Попов, не смятате ли, че във всяка болница трябва да има лекари, които успоредно с вас да лекуват душата и мислите на болните?

-Може би ще е добре. Психиката е най-важното нещо в живота на един човек – отвърна специалистът.

На 12 март шокът бе пълен. Капитанът Михаела Маевска не издържаше повече на болките в дясното си коляно и трябваше да се подложи на операция. Направеният ядрено-магнитен резонанс бе показал частично разкъсване на менискуса. Буквално след няколко часа отборът заминаваше за световна купа в Киев. Сезонът започваше, а до Олимпиадата оставаха около четири месеца. Никой не знаеше какво ще се случи с Михаела, как ще преодолее операцията и колко време ще се възстановява. Всички се обединиха около идеята, че е по-добре интервенцията да бъде направена сега, в началото, за да има макар и малък шанс да се възстанови до Лондон. А не болките да бъдат подтискани с инжекции и момичето да се превърне в развалина. На 14 март (сряда) Маевска все пак стисна зъби и тръгна за Киев, рискувайки здравето си. Състезанието бе от 16 до 18 март. Само ден преди старта – на 15 март, Илиана отпразнува 49-тия си рожден ден. Още от създаването на този отбор състезателките имаха традиция да събират пари помежду си за рождените дни. В началото не се познаваха добре, не бяха наясно с предпочитанията на другите и избягваха да си купуват подаръци. За Илиана Раева обаче винаги се стараеха. Никога не биха си помислили да ѝ поднесат събрани пари в плик, но картичка с мило пожелание имаше всеки път. За един от рождените ѝ дни я бяха “преследвали“ и наблюдавали седмици наред. Бяха забелязали, че всеки път треньорката вади от чантата си малко огледалце, с което следи външния си вид. Едно от момичетата се свърза с майстор, който ръчно изработва огледала. Това беше по-специално. Трябваше да прилича на онова огледалце от приказката за “Снежанка и седемте джуджета”. Отзад беше с десетки камъни сваровски. Придружаващата подаръка картичка също беше част план. Текстът започваше с “Огледалце, огледалце...”

В Киев нещата потръгнаха колебливо. Михаела изпитваше ужасяващи болки в коляното и мислеше за предстоящата операция. Отборът допусна грешка в съчетанието с пет топки и получи четвърто място. В композицията с три ленти и два обръча ансамбълът отново не игра чисто и бе класиран трети. В крайна сметка България спечели бронзов медал в многобоя, което не беше толкова зле като за начало на годината и с оглед проблемите, свързани с капитана. В отделните финали на уредите грациите спечелиха сребърен медал на пет топки. Останаха четвърти на ленти и обръчи, но бяха оцетени. Нашите допуснаха една грешка в края, а италианките направиха две и въпреки това получиха бронзовите медали. Отборът беше на летището в Киев и очакваше да се прибере в България. Само Михаела Маевска не си дойде с останалите, а замина направо за Мюнхен заедно с доктор Мариела Сиракова. Илиана Раева вече се бе свързала с един от най-добрите специалисти – лекаря на Байерн (Мюнхен) Ханс-Вилхелм Мюлер-Волфарт. Бившият национал по футбол Даниел Боримиров помогна за връзката с немското светило. Десетилетия хирургът бе изграждал имидж на световноизвестен магьосник в своята област. През ръцете му минаваха десетки и стотици футболни и спортни звезди, а също и музикални идоли като Боно от “Ю Ту“ също поверяваше здравето си на германеца. Докторът имаше и нестандартни методи за рехабилитация. Един от тях бе с прилагане на субстанция, извличана от гръдния кош на петел... На 20 март Михаела претърпя успешна операция. Менискусът ѝ бе изчистен, но се наложи да остане три дни в клиниката. През това време с личен превоз и много други неща помогна помогна един добър приятел на

Мариела Сиракова – Димитър Неделчев, бивш баскетболист на Левски, който от години живееше в Мюнхен.

- Михаела изпълнява най-сложните елементи от съчетанието с пет топки и няма как да я заменя с резерва. - Илиана Раева бе категорична, че докато капитанът не се възстанови, отборът няма да участва на състезания. А и истината беше, че в следващия месец не предстояха чак толкова важни турнири. Тимът не участва нито на в Гран при във френския град Тие, нито в Световната купа в Песаро (13-15 април) и в Световната купа в Пенза (Русия) (28-29 април). Имаше още една сериозна причина надпреварата в руския град да бъде отказана. Оказа се, че на връщане българският отбор трябва да измине част от разстоянието с влак и да пътува повече от 12 часа. Което означаваше, че ще се прибере в България най-рано на 1 май. На следващия ден предстоеше важна тренировка заради Световната купа в София, до която щяха да останат 2 дни. Напълно недостатъчно за нормална подготовка точно за домакинското състезание, което бе от изключителна важност. Междувременно, в средата на април Илиана Раева предприе изненадващ ход. Поне така изглеждаше за обществеността, но имаше съвсем логично обяснение. Треньорката върна старата музика за съчетанието с три ленти и два обръча. Вместо по операта „Турандот“ момичетата отново щяха да играят на фона на любимата си музика от „Фантомът от операта“. Именно с нея бяха станали световни шампионки на обръчи и ленти в Монпелие през 2011 г. Всички бяха на мнение, че новото съчетание е много по-силно и заслужава въздействаща музика. Илиана Раева се съгласи.

- Оказа се, че новото съчетание е правено за „Фантомът от операта“. Момичета литнаха, когато сложихме тази музика. Засилиха се елементите. Повечето бяха на мнение, че трябва да играем на „Фантомът от операта“, но на новата композиция, която е в пъти по-силна от старата – обясняваше тя

През това време Михаела Маевска се възстановяваше в София. Всеки ден минаваше през процедури, ултразвук и всевъзможни натоварвания, които да върнат старата ѝ форма. Заради операцията мускулатурата ѝ отслабваше и се налагаше да бъде изградена наново. Световната купа в София бе от 4-ти до 6 май и капитанът трябваше да бъде на линия. До 20 април Михаела тренираше, но не на пълни обороти. Не успяваше да прави всичко с максимална трудност, защото щадеше коляното си. Едва в последните дни на април състезателката започна да натоварва крака си на сто процента въпреки че изпитваше болки постоянно. Преди домашното състезание се завихри скандал между федерациите по художествена гимнастика и волейбол заради зала „Арена Армеец“. Два дни след Световната купа по гимнастика предстоеше олимпийска квалификация по волейбол, на която България бе домакин и очакваше да вземе визи за Лондон. Стигна се до спорове кой къде да тренира и колко да използва съоръжението, както и излишна надпревара кое от двете събития е по-важно. В крайна сметка от гимнастиката направиха компромис въпреки че всички звезди от чужбина трябваше да използват тренировъчната зала или тези на „Раковски“ и „Герена“. На 4 май „златните момичета“ отново бяха златни. Те станаха шампионки в многобоя на Световната купа в София. След съчетанието с три ленти и два обръча над 3000 души станаха на крака и аплодираха дълго любимките си. Нашите получиха обща оценка за двете изпълнения 56,100 точки, като на второ място остана Италия (55,450), а трети се наредиха испанките (54,925). Михаела Маевска за пореден път се справи като герой. Капитанът изведе отбора си като истински лидер и въпреки не толкова комфортното усещане на крака си помогна за първия златен медал. Първи... защото след него имаше и втори. На

следващия ден момичетата завоюваха още едно първо място за изпълнението си на пет топки. Малко изненадващо, тъй като мнозина определяха другата композиция – на ленти и обръчи, за по-силна. Само че този път ансамбълът се справи блестящо с петте топки по музика на „Лунната соната“ и с оценка 27,850 точки грабна златния медал.

- Тази титла ни струва страшно много. Много съм горда от това, което показаха момичетата пред родната публика. Всички полудяват на съчетанието с ленти и обръчи на старата музика. А аз твърдя, че композицията на пет топки е изкуство, което още трябва да изработим. – коментира Илиана Раева след поредния успех на „златните момичета“. Легендарната Мария Петрова също не спести суперлативите за двойните златни медалистки от София:

- Това състезание беше едно добро изпращане пред родната публика за Олимпийските игри. Ансамбълът допусна грешки, но нека грешките останат тук, а в Лондон съм сигурна, че ще бъдат перфектни...

9. ТЪЖНАТА ЛОНДОНСКА ОЛИМПИАДА

До Лондон имаше още точно три месеца. Квалификациите при ансамблиите на Олимпиадата щяха да се състоят на 9 август. Преди това предстоеше европейското първенство в руския град Нижни Новгород (29 май-3 юни). На последните европейски финали в Бремен през април 2010 година нашите не се бяха представили добре. Тогава обаче бяха минали само няколко месеца от първата им тренировка като отбор. През 2011 година в Минск не участваха ансамбли и така дойде ред на шампионата на стария континент през 2012-а. Българският отбор вече втора година бе сред фаворитите за отличията във всяко едно състезание. И тук очакванията бяха за медали. Нижни Новгород отдавна си бе изградил репутацията на град с традиции в художествената гимнастика. Дълго време носеше името Горки в чест на писателя Максим Горки. Освен легендарния център по гимнастика в Новогорск близо до Москва, в Нижни Новгород също имаше подобен, който раждаше не малко руски звезди. Първото нещо, което човек забелязва, слизайки от железопътната гара, в града е... гимнастичка. Огромна статуя на момиче с лента и топка в ръка, което прави пирует. Навръх деня на Христо Ботев – 2 юни, родните състезателки играха като достойни българки. Сбъркаха обаче в съчетанието на ленти и обръчи, за което си понесоха последствията. Останаха на четвърто място в многобоя, след като получиха трето за изиграването си на пет топки (27,800 точки) и едва шестао оценките и обръчите (27,875 точки). Помните ли онова шесто място в многобоя на първото европейско първенство за този отбор в Бремен през пролетта на 2010 година?! Сега беше значително по-добре – четвърта позиция, но медалът отново липсваше. След БременИ тогаваева въпреки провала каза на момичетата:

- Вие сте велики!

Сега беше същото. Не ги съсипа от критици. Станалото... станало. Треньорката бе върна на своето верую – първо хвалеше и след това обясняваше. Въпреки четвъртото място в многобоя, Илиана бе възхитена от играта на отбора.

- Сигурно няма да ми повярвате, но толкова горда с момичетата си не съм се чувствала никога! Станахме четвърти! Две десети не ни стигнаха за медал. Допуснахме две грешки на ленти и обръчи, но моите прекрасни състезателки играха така, както никога не са го правили! Получих много поздравления и много съжаления за пропуснатото отличие. Какви чудеса стават в живота?! Щастието от старанието и огромното желание на децата напълно изместиха мъката, че не се качихме на почетната стълбичка. Благодаря ви, момичета. И утре е ден. Просто искам да тренирате с още по-голяма вяра и любов и ще стане.

И това утре напълно осмисли участието на българския отбор в първенството. В рамките на няколко часа той спечели два медала. Първо на гърдите им бе поставен бронз за съчетанието с пет топки. Пред нашите останаха единствено домакините от Русия и Беларус. Около половин час по-късно и среброто бе заслужено – този път след изиграването на композицията на ленти и обръчи. На 4 юни грациите се завърнаха в България. Елена Тодорова обаче трябваше веднага да постъпи в болница. Красавицата игра контузена и с адски болки на Европейското. Болеше я кракът, но стисна зъби и помогна на отбора. Болките бяха от стара травма, каквато имаше и в гърба. Затова веднага след Европейското Ели претърпя манипулация на тазобедрената става. Целият отбор имаше нужда от възстановяване, за да бъде в най-добра форма за Олимпиадата, до която оставаха само два месеца. Проблемите на Ренета Камберова с глезена

поотшумяха, а Михаела Маевска се чувстваше доста по-добре след претърпяната операция на коляното през март. Последва традиционният лагер във Варна, където момичетата отново получиха най-добрите възможности за възстановяване. И... доста обилно хапване, колкото и шокиращо да звучи. Гимнастичките никога не бяха лишавани от това да се хранят, ако разбира се нямаха проблеми с килограмите. Още в самото начало доктор Сиракова предприе коренна промяна по отношение на храненето и диетите. Нищо общо с онова, което беше в миналото. Тя с помощта на треньорите помогна на момичетата да се научат как сами да се контролират. Изградиха им навици и спазват хранителен режим, отговарящ на спорта им. Никой не ги следеше и не ги будеше през нощта, за да ги качва на кантара. Никой не им запушваше устите и не им забраняваше да пият и ядат, каквото поискат. Естествено, с уточнението, че когато някое момиче имаше да сваля килограми, трябваше да се справи с проблема и се спазваха без шикалкавене! И в този случай правилата бяха правила! Доктор Сиракова им изготвяше разнообразни менюта, стараше се храната да бъде богата на ценни вещества. Много им говореше какво трябва да ядат и какво – не. Настояваше да се хранят повече с белтъчини. Ако не им достигаха, им ги даваше под формата на хранителни добавки. Доста често именно на лагерите във Варна едва смогваха да изяждат това, което бе избрано като меню. В началото имаше таратор и салата, както и орехи. Наблягаха на орехите. Те бяха върховната храна за мозъка и натоварванията, които момичетата понасяха. След това менюто продължаваше с основно ястие в доста обилно количество. Всичко завършваше с кола за ободряване и дори десерт, който доставяше нужното количество въглехидрати на организма. До 21 юли българките тренираха в София, след което заминаха на лагер в Париж.

- Тръгвам с чувството, че три години не съм спряла да се готвя за тази Олимпиада. Минах през какво ли не и се надявам, че ще покажа най-доброто. Надявам се да играя с много чувство, с удоволствие, че ми харесва това, което правя. Естествено, че искам да завърша кариерата си с медал. Това е цел на всеки спортист и се надявам, че и аз ще успея да осъществя тази мечта. - Михаела Маевска бе категорична, че след Олимпиадата слага край на кариерата си. Не само заради контузиите и операцията, която претърпя, но не можеше да издържа на болките. Ден преди отпътуването за лагера във Франция бе съобщила в залата пред всички, че спира със спорта. Тази последна тренировка бе за нея. Момичетата я посветиха на нея. Имаше емоции, чувства, сълзи. Последните часове на българска земя настроението около отбора бе някак си странно. Състезателките бяха концентрирани само и единствено върху Игрите, но сякаш правеха всичко като за последно. Дори в разговорите, които водеха с Илиана Раева, имаше лека тъга. Заради това, че отборът няма да остане в същия си вид само след няколко дни. Че Михаела Маевска се отказва, а може би ще я последват и други. Че момичетата за последно играят тези съчетания. Илиана няколко пъти им благодареше за постигнатото през изминалите три години. Казваше им да се гордеят с успехите си.

- Искане ми се Олимпиадата да бъде черешката на тортата на този отбор – пожелаваше си треньорката. Тя също вече бе споменавала месеци преди това, че след надпреварата в Лондон ще се откаже от треньорска дейност.

Лагерът във френската столица бе напрегнат и доста дълъг – около две седмици. Дните се нижеха един след друг, олимпийските игри наближаваха и сърцата на момичетата се свиваха все повече. За първи път се усети напрежение, че всичко трябва да се случи на всяка цена. Очакванията натежаха и на треньорския екип, и на състезателките. В тези

моменти доктор Сиракова и Цветелин Мишовски освен лекар и кинезитерапевт изпълняваха ролята и на психолози. Това не им беше чуждо, защото като медицински лица се бяха научили да говорят с хората. И двамата винаги служеха като буфер между момичетата и треньорите. Когато треньорите бяха напрегнати или изнервени и си го изкарваха на състезателките, те търсеха спокойствие именно при Мариела Сиракова или Цвети Мишовски. С тях споделяха много лични неща, които не можеха, а и не искаха да казват на треньорите. Чувстваха ги повече като приятели, на чието рамо могат да се опрат. И често го правеха. През целия си престой във френската столица ансамбълът имаше богата програма. За всичко се беше погрижила именно Сиракова. В единия от дните тя поведе групата към Лувъра. Тук блесна Людмил Коцев. Хореографът спираше делегацията пред почти всяка картина или експонат и изнасяше лекция. Стигаше до най-малки подробности, като например как картината е попаднала в Лувъра... След това всички се отправиха по емблематичния булевард „Шанз-Елизе“ до Триумфалната арка. После до Сакре Кьор, влязоха в Нотр Дам, откъдето си купиха сувенири. „Златните момичета“ обаче най-много се впечатлиха от златния Версай. В деня, в който го посетиха, времето беше страхотно. Дворецът ги посрещна с блясък още отвън, с високите позлатени порти, а вътре огромните зали и красиви тавани взеха ума на момичетата. Останаха безмълвни и пред смайващите градини, в които преди векове се е разхождал Краля Слънце. За десерт беше оставен „Дисниленд“. След леки колебания обаче бе взето решение екскурзията до увеселителния парк да отпадне. Треньорите се опасяваха да не се случи нещо непредвидено, ако някое от момичетата използва атракционите в парка. Все пак здравето им беше на първо място и подобни рискове не бяха уместни. През голяма част от лагера Ренета Камберова се мъчеше с един троен пирует. Беше стресирана. Отново доктор Сиракова беше близо до нея и ѝ даваше кураж. Както щеше да се случи точно четири години по-късно...

- Не мога да повярвам, че това ми е последната тренировка на лагер. - Михаела Маевска рядко показваше емоции, но този път не се сдържа и очите ѝ се напълниха със сълзи. Любимият хореограф Мосю Коцев обаче имаше друг прочит на ситуацията.

- Не бързайте да се отписвате... Подхвърли го на шега и всички се засмяха. Всички бяха сигурни, че Михаела ще се откаже, тъй като вече го бе решила. Даже бе планирала сватбата. Съотборничката ѝ Катрин Велкова също имаше подобни планове след Олимпиадата. Този ден в Париж всеки си правеше планове, имаше амбиции, мечти, притеснения, страхове. Какво ли щеше да се случи? Понякога плановете и сметките излизат извън контрол и нищо не е така, както си го подредил в мислите си...

На 6 август българската делегация по художествена гимнастика пристигна в Лондон. Оставаха броени часове до Олимпиадата. Сърцата туптяха бясно и бяха сковани от адско напрежение. Всички погледи бяха вперени в ансамбъла, който бе тръгнал с амбицията за медал. Илиана Раева няколко пъти бе казала, че иска момичетата да взривят Лондон с представянето си. Вярваше, че ако отборът играе без грешка, ще спечели медал. Въпреки жестоката конкуренция между петте водещи отбора – Русия, Беларус, Италия, Испания и България, нашите знаеха и вярваха в собствените си възможности. Беше много важно Илиана да успее да овладее емоциите на момичетата. Спомени отпреди 33 години отново изплуваха в главата ѝ. Те бяха свързани с нейната световна титла от 1979 година. Още през есента на 2011 година, докато правеха новите съчетания, Илиана се страхуваше от натрупването на толкова символика около Олимпиадата. Но не бягаше от това, напротив – допълваше картината с още фрагменти. Беше взела със себе си своя златен. Носеше го в специална кутия и накара момичетата

да го пипнат за късмет преди участието си. Илиана влезе първа в залата на „Уембли“ и споменът отпреди 33 години я разтърси. Всичко ѝ мина като на лента. Спомни си как бе излязла на килима и как бе изиграла феноменалните бухалки на „Лебедово езеро“.

- Искан ми се момичетата да имат своя ден, още по-силен от моя – казваше си на ум треньорката и се молеше на Господ. Тя вярваше, че няма невъзнаграден труд.

Квалификациите стартираха на 9 август с изпълнение на пет топки. Нашите получиха четвърто място – 27,250 точки. Пред тях в класирането се наредиха Русия, Италия и Беларус трите отбора, с които, според първоначалните очаквания, момичетата щяха да се борят за медалите. Италианките за пореден път получиха повече, отколкото заслужаваха. На следващия ден – 10 август, българският ансамбъл излезе с първи стартов номер за да изиграе второто съчетание - с три ленти и два обръча. Отборът получи оценка 27,375 точки и събра общо 54,625 точки след тази от първия ден. Това бе напълно достатъчно да се класира за финала с временно четвърто място. 12 август беше големият ден. Сега или никога. Момичетата вярваха, че могат да победят, но в същото време напрежението им нанасяше непрестанни удари. Часовникът неумолимо отмерваше времето и най-после часът на истината приближаваше. Оставаха двайсетина минути до изиграване на първото съчетание – композицията с пет топки. В такива моменти грациите почти никога не говореха помежду си. Всяка се концентрираше по свой начин. Свиваше се в ъгъла или се отделяше, за да бъде сама. Всяка имаше свои ритуали преди състезание. Християна Годорова, например, винаги звънеше на майка си. Петя трябваше да ѝ каже точно три изречения – „Успех, мами! Всичко ще бъде наред! Стискам палци!“ Наглед съвсем прости и обикновени думи, но с изключителна сила за Християна. Трябваше да бъдат точно тези думи, подредени по един и същи начин. Петя не трябваше да бърка или да изпада в други подробности. Дъщеря ѝ искаше само тези три изречения и ако нямаше възможност да ги чуе или прочете, майката беше сигурна, че Християна си мислеше, че няма да се справи. Затова не бяха редки случаите, в които Петя шофираше, но спираше спешно колата, за да може да разговаря с детето си. Случваше се разговорът да бъде през нощта. Тя следеше колко е часът при Християна и дори се съобразяваше да ѝ се обади преди полет. Понякога се случваше да няма обхват или батерията ѝ да е изтощена, но дори тогава намираще начин да се свърже с дъщеря си. Хриси наистина вярваше, че ако двете не изпълнят ритуала, няма да ѝ върви. След задължителния разговор с майка си тя продължаваше подготовката винаги в следната последователност. Първо се гримираше. Винаги като по закон взимаше точно определени четки за грим една след друга. Започваше с точно определен цвят и никога не го променяше. След това правеше кока на косата си и накрая се обличаше. Двете с Рени обичайно делеяха една стая на лагери или състезания. Когато бяха готови, Християна винаги излизаше първа от стаята. Често се случваше Рени да е приключила с подготовката по-бързо, но никога не тръгваше първа. Стоеше до вратата и чакаше приятелката си. Християна беше повече от вярваща и суеверна. Дори понякога се чувстваше така сякаш самият ѝ живот зависеше от знаците на съдбата и начина на поддръждането им. Другите момичета също имаха своите ритуали – носеха късметлийски дрехи, целуваха икони, включително и тази, която Илиана Раева им бе дала и те щяха да носят до последния ден от кариерата си. Цветелина Найденова винаги взимаше за късмет листенце от цвете, което баба ѝ даваше преди всяко състезание. Рени не пропускаше да прочете молитвата „Отче наш“. Доста преди Игрите в Лондон ансамбълът се сдоби нов талисман. Това беше Мук-Мук. Той им бе донесен от Зимната Олимпиада във Ванкувър през 2010 година. От тогава момичетата

не се разделяха с него по време на състезание. Секунди преди да излязат на килима всички го целуваха за късмет и поемаха към поредната битка.

Около 16:00 часа българско време от Лондон пристигна добра новина. Грациите бяха временно трети след изиграване на първото съчетание. Те получиха трета оценка за изпълнението си на пет топки – 27,950 точки. Пред нашите останаха само Русия и Италия. „Лунната соната“... онази „Лунна соната“, която направи Илиана Раева световна вицешампионка през 1979 година, сега отново помогна на българската художествена гимнастика. Момичетата разбраха, че са изиграли добре съчетанието си и имаше усмивки на лицата им, докато чакаха оценките. Нищо обаче не беше свършило...

17:00 часа българско време. Лондон се оказа най-тъжното място за българския отбор по художествена гимнастика. След прекрасния старт и временно трето място след първото съчетание, България се срина до... едва шеста позиция. Край с вярата, амбициите, надеждите и мечтите за олимпийски медал. Отборът се провали. Момичетата не издържаха на напрежението и изиграха второто изпълнение с грешки. Любимата музика от „Фантомът от операта“, която им донесе първата световна титла през есента на 2011 година, този път не беше на късмет. Дали ако Илиана Раева бе оставила първоначалния вариант на съчетанието с музиката от операта „Турандот“, щеше да има друго развитие? И въобще какво можеше да се случи, ако... В този момент каквито и въпроси да бяха задавани, вече нямаше значение. Ансамбълът получи най-слабата оценка от всички осем финалисти за изиграването на съчетанието с обръчи и ленти – 26,425 точки, и остана на шесто място в крайното класиране. Олимпийски шампионки бяха гимнастичките от Русия, на втори се наредиха момичетата от Беларус, а с бронзовите медали се окичиха италианките. Пред нас минаха дори Испания и Украйна, а успяхме да изпреварим единствено ансамблите на Япония и Израел. Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Найденова, Елена Тодорова, Християна Тодорова и Катрин Велкова се простиха с голямата си мечта.

Настъпи най-тежкият момент за целия отбор, откакто се бе събрал на 1 октомври 2009 година. Състезателките не можеха да понесат голямото разочарование. Цяла България очакваше от тях медал, а те се провалиха. Сълзите не спираха и скоро нямаше да спрат. Абсолютно всички момичета плачеха неутешимо. Разбира се, някои от тях бяха по-емоционални и го преживяваха доста драматично. Всяка от тях се обвиняваше за лошото представяне. Естествено, най-голяма вина чувстваха тези, които бяха допуснали грешки. Колкото Елена Тодорова беше красива и грациозна, толкова бе и емоционална и не можеше да понесе това, че бе сбъркала. В продължение на няколко месеца тя така и преодоля шока и впоследствие се отказа.

- Провалих ви. Съжалявам, за нищо не ставам! – постоянно повтаряше капитанът Михаела Маевска. Тя сбърка при изхвърлянето на една лента в деня на финалите.

Цветелина Найденова също не бе на себе си от яд и разочарование. Не спираше да плаче и да се обвинява за случилото се. Вероятно и на нея ѝ се искаше да се откаже веднага след Олимпиадата.

- Мечтата вече я няма. Явно няма да се получи, не ставаме и дали въобще може да се направи нещо от тук нататък – мислеше си Цвети, която при вида на родителите и брат си се разплака за пореден път. А те се гордееха с нея. Колко родители могат да видят

детето си на най-голямото спортно събитие на планетата?! Тя обаче не бе доволна, защото имаше мечти за медал, а сега всичко се срути изведнъж.

Илиана Раева преживя шестото място най-тежко.

Скъпи приятели. Толкова съжалявам. Толкова много съжалявам. Толкова много вярвахме, че ще успеем. Толкова много искахме да ви зарадваме. Не успяхме. Аз вярвам, че всеки получава това, което е заслужил! ...но... Вие заслужавахте много повече. Толкова много ни вярвахте и подкрепяхте. Тежко е... Много е тежко. Изпуснахме сигурен медал. И грешката си беше само наша... Явно не всичко съм направила така, както трябва. Не се сърдете на момичетата. Те са много млади и прекрасни спортистки. Израснаха много през тези три години. Бъдещето е пред тях. Ще успеем. Те страдат много и мисля, че ще израснат още повече след този катарзис. Човек не знае какво печели, когато губи... Трябва да продължим с двойни усилия и желание - друг път няма. Няма по-страшно наказание от това да пропилееш надеждите на милиони хора, които са ти вярвали и подкрепяли безрезервно. Простете!

Треньорката призна грешката и не потърси вината в друг. В нито един момент не обвини състезателките, които наистина дадоха всичко от себе си, за да спечелят медала за България. Нещо повече – Илиана Раева, разбра къде ледът се е пропукал и вече не издържа на натиска. Ставаше въпрос за страховната връзка между състезател и треньор. И по-точно за силната връзка между Илиана и момичетата. Още от самото начало по време на изпълненията тя говореше: „Сега, вдигни крака. Изхвърли лентата. Пирует. Хвани обръча. Изреждаше елементите един след друг“. И сякаш състезателките я чуваха и изпълняваха инструкциите секунди след това. В Лондон обаче не се случи точно така. Преди началото на всяко изиграване Илиана минаваше и на всяка от грациите казваше за какво да внимава. Отделяше им специално внимание. Треньорката стигна и до Михаела Маевска. Започна да ѝ говори, а капитанът отвърна: - Да, госпожо!

Но точно в този момент Илиана видя и усети, че Михаела не вярва на това, което ѝ казва. Забеляза, че е нервна и не може да се овладее. Нишката между двете се скъса и стана необратимото. Още тогава Илиана усети, че нещата няма да завършат добре...

Въпреки провала доктор Сиракова реши да разведри обстановката. В крайна сметка момичетата бяха на Олимпиада, от която не усетиха кой знае колко. Причината бе, че състезанията по гимнастика бяха в зала, далеч от олимпийското село, близо до стадион „Уембли“. Т.е. отборът ни въобще не бе на мястото, на което бяха всички спортисти. Така олимпийската атмосфера до този момент беше останала чужда за делегацията ни. - Момичета, отиваме на закриването. Не можем да върнем времето назад – поразчупи леда лекарят. Церемонията беше красива и мащабна. Състезателките за няколко часа избутаха в единия ъгъл на душите си мъката от провала и се позабавляваха, но само толкова. Щеше да бъде нужно доста време, докато раните зараснат напълно.

Все пак някъде там, сред цялата мъка и сълзи от неуспешното класиране, отново се усещаше онази вяра, надеждата и мечтите, които само преди няколко часа бяха загубени в негостоприемния Лондон...

10. МИХАЕЛА МАЕВСКА – КОШМАРНО ДЕЖА ВЮ. ДА ОЦЕЛЕЕШ...

7 април 2016 година (четвъртък), Мюнхен (Германия)...

- Докторе, след 40 дни трябва да съм проходила отново. Искам да тичам, да скачам и по-важното - да участвам на състезание. То ще бъде последното пред моята публика и трябва да бъде на световно ниво. Не мога да го пропусна и да причиня това на цяла България. Както искате ме оперирайте.

Докторът ми се изсмя право в очите. Каза, че това е невъзможно. Категорично да забравя за Световната купа в София в края на месец май. Дори постави под въпрос участието ми на Олимпиадата през лятото. Даде ми съвет първо да мисля как да ходя нормално, а състезанията да останат на заден план. Цяла нощ не мигнах. Лявото ми коляно явно се беше разместило и изпитвах зверска болка. Плаках цяла нощ. Връщах лентата назад и си мислех – няма как съдбата да бъде толкова жестока. Да ме наказва за втори път по един и същи начин. Така беше преди Олимпиадата в Лондон през 2012 година, случи се и сега. Приблизително по едно и също време лягах под ножа, за да ме оперират. Тогава, преди четири години, имах късмет и се получи, а сега?!

8 април 2016 година (петък)

Тъкмо излязах бавно от упойка, когато се сетих за операцията преди четири години. Тогава махането на дренажа беше най-ужасното нещо, което съм преживявала. Обзе ме ужас. Болката беше нетърпима. Този път всичко мина доста по-добре. Докторът бе махнал дренажа още докато бях под упойка и не усетих голяма част от болката. Но си беше операция и последиците от нея бяха на лице. Лекарят на ансамбъла д-р Милен Димов беше до мен и внасяше настроение. Всеки ден имахме ритуал, носеше ми торти и сладкиши. Това ме караше да забравям за момент пулсирането на коляното. На 11 април, в понеделник, се прибрахме в София. Кацнах на летището с патерици. Махнах ги още на седмия ден след операцията. Така ми каза професорът в Германия. Десетина дни по-късно вече плувах. Лекарят в Мюнхен не вярваше, че е възможно. Петнайсет дни по-рано беше изрязал част от менискуса ми, а сега вече плувах. Казах му, че след още петнайсет дни ще вляза в залата, за да се подготвя за състезанието.

27 май 2016 година (петък), София (България). 48 дни по-късно... Излязохме пред пълните трибуни в зала „Арена Армеец“. Това бе последното състезание пред нашите фенове. Никога няма да забравя как ни аплодираха и подкрепяха. Спечелихме два златни медала. Мечтана раздяла с българската публика. Болеше ме, но стисках зъби, защото не исках да разочаровам. Нито останалите момичета, с които бяхме отбор, нито треньора, нито феновете. Нямах право да изневеря на финалната права.

...Започнах да тренирам художествена гимнастика на 7-годишна възраст. Сравнително късно, защото момичетата влизат в залата, преди да навършат 4. Съдбата е предопределила пътя ми. Още докато съм била в корема на майка ми, са ме избрали за гимнастичка. Един ден при обичайната си разходка е срещнала треньорката Мариета Дукова.

- Ако това бебе е момиче, да ми го доведеш в залата, - каза Дукова на майка ми. На 4 октомври 1990 година съм се родила аз. А след това желанието на треньорката се превърнало в реалност. Мама ме е завела в „Академик“, където започна всичко. В началото въобще не знаех за какво става въпрос. Първият ден се разплаках. Имаше една лоша госпожа – Ася. Беше ме страх, не исках да стъпвам в залата. Това обаче мина

бързо и още на другия ден бях на тренировка. За всичките 18-19 години, в които съм тренирала, 8 от които в националния отбор, поне 8 пъти ми е идвало да се откажа. Треньорките ме връщаха, защото знаеха, че номерът ми няма да мине. Аз пробвах дали ще стане, но след един-два часа бях отново в залата. Най-много в началото ми помогна Станимира Толева. Тя ме изгради като гимнастичка. На нея дължа страшно много. Естествено и на родителите си, както и на дядо и баба. Майка ми беше шивачка и благодарение на нея получих първите си трика. И не само аз. За една нощ успя да ушие шест трика за целия отбор! Възползвахме се максимално от способностите ѝ. Баща ми беше този, който внасяше ред в дома. Наказваше ни със сестра ми Лиляна, която е три години по-голяма от мен. Не сме стигали до казармена дисциплина, но все пак ни изправяше до стената. Аз гледах към едната врата, а сестра ми беше обърната на другата страна.

- Не се опирай до стената! Не сваляй ръцете! – Това са думите на татко, които никога няма да забравя, когато със сестра ми опитвахме да хитруваме и да се подпираме до стената по време на наказанията. Като по-малки именно сестра ми е изненадала всички с категоричното си желание:

- Бебето няма да спи при мен, ще спи на земята... Явно не съм ѝ била любимка. Мога да кажа обаче, че съм любимка на дядо ми. На него съм кръстена. Той е Михаил, а аз Михаела. Навремето дори са го наградил с орден „Герой на социалистическия труд“. За мен той наистина е герой. Много ме водеше на тренировки. По път към залата си имахме любима песничка, която си пеехме:

На отиване пеша
и на връщане така – пеша,
от това болят крака,
уви, да болят крака!

По едно време дори живеех у баба и дядо. Стягаха ме, дори малко ме тормозеха да наблягам на ученето. Никога не съм имала проблем с яденето или след това с килограмите. Много обичах да си похапвам и дори прекалявах. Но не съм се подлагала на строги диети, защото винаги съм била щиглец, както ме наричаше баща ми.

През 2004 година влязох в ансамбъл девойки. Треньорки бяха Валя Ганева и Ина Ананиева. Оттогава се познаваме с Ина, на която съм безкрайно благодарна, че през всичките години не се отказа от мен и ми даваше шанс. Втори, трети и пореден, когато ми беше трудно. Или двата пъти, в които се оперирах и трябваше да започвам всичко отначало. Ансамбъл девойки бяхме около една година, след което ни разпуснаха. Върнах се отново като индивидуална гимнастичка, но не беше същото. Аз вече знаех и усещах, че моето място е да бъда част от ансамбъл. Тренирах повече от една година като индивидуалистка. Кошмар! Времето не минаваше. Всеки ден бях гонена от тренировка. Тичах в стаята и се затварях. Треньорките идваха и ме връщаха в залата. През 2007 година бях избрана за резерва на ансамбъл жени, чийто треньор беше Лили Игнатова. Бях щастлива, защото отново бях част от ансамбъл и свършиха мъките с индивидуалното.

29 септември 2009 година (вторник), София (България).

Току що претърпях операция на коляното. Само след два дни се събираше новият ансамбъл с треньор Илиана Раева. Старият отбор, в който бях резерва, се отказа. Илиана ме избра да продължа с новия, но ето че лежах в болничната стая след

операция. Пропуснах събирането на 1 октомври. През първите дни ми минаваше какво ли не през главата. Мислех си дали Илиана няма да хареса други момичета вместо мен. Дали ще намеря място в отбора, или отново ще бъда резерва. Останалите вече тренираха новите съчетания, но без мен. Въпреки че бях избрана за капитан като най-опитна, няхах абсолютно никакво гарантирано място, когато се върнех в залата. Вдигнах се от леглото и започнах да се възстановявам. Няколко дни по-късно вече бях в залата и влязох в отбора. Мислех си, че съм се разминала с малкия дявол. Вярвах, че повече няма да имам проблеми и това е последната ми операция. Жестоко се лъжех. Съдбата ми бе подготвила доста удари, а кошмарът се завръщаше всеки път. Само че бях подготвена и преминах всички изпитания.

Дори и най-сериозното - след Олимпиадата в Лондон през 2012 година. Тогава имах най-сериозното намерение да спра с гимнастиката. На Игрите се провалихме, а аз направих една от грешките. Провалих целия отбор и не можех да го понеса. Не спрях да се обвинявам и да си повтарям, че съм съсипала труда на останалите момичета. Имах отговорност, която носех и именно това ме караше да взема решението да се откажа. Плачех дни наред, но сълзите нито връщаха времето назад, нито ни даваха медал, какъвто не спечелихме. Останахме на шесто място, а тръгнахме с голямата кошница. Имах около един месец, в който трябваше да взема окончателно решение – спирам или продължавам. Спомних си за операцията през пролетта и за трудностите, които преминах, за да играя на Олимпиадата. След това си задавах въпроси - струвала ли си е жертвата, която направих. Бях убедена, че да – струвало си е, защото не бях свикнала да хленча или да се отказвам лесно. Сега обаче беше по-сериозно. Единственото, от което ме беше страх, ако вземех решение да продължа, е дали ще издържа нов четиригодишен период. Тъкмо бе минала Олимпиадата в Лондон, а до Рио започваше отброяване на нови четири години труд, зверски натоварвания и лишения. Знаех, че мога да се справя, в това не съм се съмнявала. Беше ме страх дали тялото ми ще издържи. Защото, ако някъде по средата се случеше по-лошо и се наложеше да липсвам на отбора месец, два или половин година... Нямах да си го простя.

12 септември 2012 година (сряда), София (България).

Влязох в залата за първата тренировка след Олимпиадата в Лондон. Реших да остана и не сбърках...

11. ЗАВРЪЩАНЕ ОТ ОТВЪДНОТО (ПОСРЕЩНЕТЕ ИНА АНАНИЕВА)

Още на следващия ден след шестото място на Олимпиадата отборът се прибра в София. Всъщност, още преди да се качат на самолета от Лондон, момичетата вече знаеха за себе си, че трябва да продължат. Никоя от тях не искаше да приключва кариерата си по този начин. Не че шестото място е невиджан провал. Който не е опитал, той не е сбъркал. Не всички могат да спечелят медалите. Друго беше в съзнанието на състезателките. Те искаха да покажат и докажат, че могат и че заслужават повече от това, което оставяха като спомени в Англия. Още в Лондон най-убедената, че спортът вече е част от миналото ѝ – Михаела Маевска, вече мислеше друго. Започна да променя мнението си – нищо, че беше планирала всичко. Тя беше наредила всичко за следващите месеци и години - сватба, меден месец, почивка, семейство... Идилія. Само че в този отбор имаше нещо странно и различно. Няколко години по-късно на една световна купа в Баку Християна Тодорова щеше да възпламени обществеността с думите „Дали пък да не останем до Световното първенство в България до 2018 година??“ Часове преди това ансамбълът се бечетвърти и без медал, а това се приемаше като провал. Не толкова от обществеността, а от самите състезателки, които бяха научени и свикнали да побеждават. Именно и в това се крие част от успеха на „златните момичета“. Всеки неуспех, всеки провал и падане ги правеше още по-силни. Всеки неуспех ги амбицираше двойно и тройно да продължат напред. Поради тази причина нямаше как Олимпиадата в Лондон да бъде последна. Не им отиваше да се разделят със спорта по този начин. Михаела я болеше всичко, но кипеше от желание да се върне по-силна от всякога.

-Т ова, че съм направила грешка, ме стимулира и искам да я поправа. След Олимпиадата дойде голямото желание да продължим напред. Още малко ми остава съвсем категорично да реша дали да остана.

Някъде по същото време стожерът на този отбор, архитектът на успехите - Илиана Раева, също захвърли в ъгъла първоначалните намерения.

- Сега ни предстои малко почивка и от 1 септември започваме. Нямам търпение да вляза отново в залата. Нека да запомним този ден и да видим какво ще си кажем след четири години...

На следващата Олимпиада еедва ли някой помнеше тези думи на треньорката, изречени на 13 август 2012 година Илиана бе свикнала да не се обръща назад. Така бе научила и помощничката си Ина Ананиева. Така бе възпитала и състезателките. Погледите бяха вперени само напред и нагоре към следващия връх. Докато Михаела Маевска взимаше окончателното си решение, че ще продължи да играе, част от останалите вече бяха сигурни в себе си. Искаха да бъдат отбор още един олимпийски цикъл. Истината е, че и на капитана не му трябваше кой знае колко време. Часове след финалното изпълнение в Лондон вече бе насочила мисли към завръщането. Изпитваше колебания заради здравословното си състояние, но надделяваше желанието за успех.

Няколко дни след Олимпиадата Мариела Пашалиева поиска разговор с Илиана Раева. Сремнаха се на „Герена“ и чаровната помощничка съобщи, че се отказва. Аргументира се с факта, че няма да издържи още един нов четиригодишен период до Игрите в Рио. - Ами... и аз се отказвам! – шокира с отговора си Илиана. Настана такъв момент, че да се чуди човек как да го опише. Мълчание и нищо повече. Точно в това време в

кабинета влезе Ина Ананиева. Тя бе посрещната от Илиана като че ли нищо не се бе случило:

- Мариела се отказва... И аз се отказвам.

- А аз какво да правя – попита Ина.

Последва скорострелен отговор от страна на Раева:

- Как какво?! Ти продължаваш – и махна с ръка, жестикулирайки, че всичко е наред все едно нищо не се е случило.

Илиана знаеше, че Ина започва нещо ново и нямаше да позволи никой да каже, че това не е нейна заслуга. Щеше да направи всичко, което е по силите ѝ, за да получи заслуженото от съдбата. Затова още в този момент си обеща да не ходи на тренировките, за да не говорят, че ѝ помага в работата. Всъщност, нямаше и да има нужда. Ина щеше да се справи блестящо. А колко често бъдещата нова треньорка казваше:

- Илиана, нали знаеш, че съм късметлийка? - Разбира се, че Илиана го знаеше...

Ина излезе и тръгна към стълбите надолу към залата.

- Егати работата... Какво става? Двете се отказват, а аз продължавам... Ама... – помисли си Ина и започна да премята на ум случилото се току що. - Да бе, така става тази работа. От днес за утре. Сигурно е майтап. Ще се върна пак да ги питам – продължаваше да разсъждава къде на ум, къде на глас Ананиева, докато взе на две, на три стъпалата до долния етаж. Не се върна, за да пита, защото знаеше, че думите на Илиана не са празни приказки. Още през есента на 2011 година тя бе споменала, че след Олимпиадата не иска повече да бъде треньор, а ще се насочи към друго поприще. Ина не се уплаши. Тя не беше от тези, които ги обзема страх при най-малкото разклащане на кораба. От дете беше свикнала да понася удари и да се справя с тях. След това да се изправя и да продължава. Тя беше сигурна, че ще успее, защото вярваше във възможностите си. Все пак беше натрупала достатъчно опит като треньор. Страхуваше се само за две неща. Едното беше как ще наследи отбор, на който допреди няколко дни треньор е била Илиана Раева. Няма спор, че тя беше харизматична личност, с поведение, което не всеки треньор умееше да копира. Дори не се опитваха. Със сигурност щеше да е трудно да легитимираш себе си след Илиана. Другото, от което Ина се притесняваше, бе как ще я приемат гимнастичките. Дали щяха да имат същия респект към нея. Дали щяха да ѝ имат същото доверие като до момента.

- Даниела, аз... такова, вече съм треньор на ансамбъла. Илиана се отказа, Мариела също се отказа и аз... – обърна се Ина към Даниела Велчева, която беше в залата. – Какво да правя, да приемам ли? Кой ще ми помага – редеше въпрос след въпрос Ананиева.

- Много ясно, че приемаш. Такъв шанс се получава веднъж в живота. Това е националният отбор на България. Знаеш ли колко треньорки мечтаят да получат възможност и да бъдат на твоё място. Как кой ще ти помага? Аз ще ти помагам. Ще ти съдийствам и ще ти помагам. - Даниела Велчева беше човек на мястото и се появи в точния момент. Думите ѝ бяха нужни само колкото да побутне още малко Ина към решителната крачка. Дотук добре – решението бе взето. Не отне много време. От тук нататък обаче идваше по-трудното. Да докаже, че може да се справи и да не изпусне шанса си. За целта обаче момичетата трябваше да застанат зад нея, да бъдат отново един отбор. До момента на Ина ѝ беше лесно. Да си помощник е най-чудесната работа в един треньорски екип, независимо за кой спорт става въпрос. Главният треньор винаги носи целия товар. Винаги носи вината при провал. Много рядко обира аплодисментите,

защото тогава пък се хвалят състезателите. А помощникът е в сянка и не носи почти никаква отговорност. Да, помага, треньорът разчита на него, но нищо повече. Когато стане напечено главният взима решенията. Сега главната щеше да бъде тя и щеше много бързо да го усети. От този ден животът ѝ се преобърна. Ако имаше нещо, което щеше да я улесни поне малко, бе надеждата отборът да се запази във вида, в който взе участие на Олимпиадата. Сформиране на нов състав от нулата означаваше минаване наново целия път, който бе до болка познат. От 1 октомври 2009 година до лятото на 2012 Ина отлично бе видяла как се гради отбор и колектив буквално от “а” и “б”. Все пак съвместната ѝ работа с момичетата в тези три години ѝ даваше предимство в този момент. Познаваха се отлично и нямаше да има нужда от още време за пасване на характерите. Въпреки индикациите че всички състезателки ще останат в отбора, Ина Ананиева започна да премята в главата си имена на бъдещи попълнения. Искаше да има готови варианти, ако нещо се случи... Ако някоя се контузи. А и не само това. Просто си мислеше да използва поне шест или седем момичета в различните съчетания. Така хем щеше да съхранява силите им в новия четиригодишен период, хем щеше да бъде застрахована при отсъствие на някоя гимнастичка. Така на първи прочит се появиха Цветелина Стоянова от клуб „Левски-Илиана“ и Мирела Георгиева от „Елит“ (Стара Загора). Цветелина я познаваше от съвместната им работа в „Левски-Илиана“. Тя беше индивидуалистка, а Ина Ананиева ѝ бе треньор.

На 12 септември новината бе оповестена публично. Илиана Раева официално подаде оставка като треньор на ансамбъла. Това бе денят, в който отборът отново влезе в залата. Те се върнаха от откъдното и бяха по-силни от всеки друг път. На първата тренировка се появи капитанът Михаела Маевска, а до нея се наредиха Ренета Камберова, която имаше рожден ден, Цветелина Найденова, Елена Тодорова, Катрин Велкова и Християна Тодорова.

- Оставаме всички. Искаме медал от Олимпиадата в Рио де Жанейро – извикаха гимнастичките. Камък падна от сърцето на Ина Ананиева. Знаеше, че няма да се откажат, но когато чу тези думи, ѝ поникнаха криле.

Ина беше доста различна от Илиана Раева - и като поведение, и като изисквания към състезателките. Тя говореше доста по-малко и беше доста по-умерена. Но знаеше точния момент, в който да се намеси.

- Първото нещо, което искам да ви кажа, е, че държа да бъдем честни една към друга. Когато нещо не ви харесва, елате и ми го кажете. Когато на мен нещо не ми харесва, ще ви го казвам в очите. Не обичам да се лъжем и да шикалкавим.

Това беше първото и основно изискване на новата треньорка. Другото беше да убеди момичетата, че всичко, което правят от тук нататък, има смисъл. Ако през 2009 година в началото на пътя си те имаха мотивация да се развиват и печелят, три години по-късно трябваше нов подход към тях. Току що се бяха сблъскали челно с провала на Олимпиадата в Лондон и повече от всякога се нуждаеха от човек, който да им вдъхне нова вяра в собствените им възможности. Като всяко начало и това беше трудно - дори адски трудно. Въпреки че на практика нямаше кой знае каква промяна.. Момичетата бяха същите. Познаваха се помежду си. Истината обаче беше съвсем друга. Разлика имаше и то огромна! Изведнъж състезателките започнаха да се противят на начина на работа на Ина Ананиева. При Илиана Раева това бе невъзможно. Не само заради характера и поведението ѝ, а защото тя имаше друг подход на работа. А и едно е момичетата да са в началото на кариерите си, когато все още нямаша никакви успехи и мигаха като подплашени зайци. Съвсем друго е три години по-късно, когато вече се гордееха с медали, включително златен от световно. Самочувствието им бе друго, а

това нямаше как да не се отрази и на поведението им в залата. Илиана Раева ги бе научила на един вид тренировки. Тя не изискваше да играят дневен план без грешка, докато Ина държеше точно на това. Нейното мнение беше, че няма как отборът да играе без грешка на състезание, ако преди това е правил грешки на тренировка. Така тя им наложи да играят план без грешка всеки ден, което никак не им се понрави. Започна цупене, мърморене и се стигна до демонстративно хвърляне на уреди по килима. Състезателките не издържаха и не можеха толкова бързо да свикнат с промяната. Докато един ден не седнаха и не поговориха откровено. Разбраха се и продължиха да работят. На 11 ноември Управителният съвет на федерацията утвърди Ина Ананиева за треньор на националния ансамбъл. Тя бе подготвила брилянтна 4-годишна програма за развитието на отбора – до следващата Олимпиада в Рио де Жанейро през 2016 година. Даниела Велчева бе неин помощник, а хореограф остана Людмил Коцев. За първи път с отбора започна да се занимава и психолог. По настояване на Илиана Раева, но и на Ина Ананиева, в екипа бе привлечена професор Татяна Янчева. По всеобщото мнение момичетата не бяха издържали психически на Игрите в Лондон и имаха нужда от специалист, който да ги подготвя и в тази насока.

- Мария, ще се кандидатирам за президент на федерацията – каза спокойно Илиана Раева, която гледеше право в очите легендарната Мария Гигова. Трикратната световна шампионка я погледна изумено и отвърна:

- Най-нормалното нещо е да ме наследяш и да станеш президент. Всички виждат твоите качества на лидер и организатор, но това може да стане след една година. До тогава аз имам мандат, пък после ще видим.

- Не, Мария! Аз ще се кандидатирам в края на тази година. Започва нов Олимпийски период. Няма да го правя, когато той е започнал. Искам да променя много неща... Знаеш, колко те обичам и уважавам, но решението ми е категорично.

Мария Гигова се усмихна смутено и бе още по-твърда и убедена в отговора си:

- По закон, не може тази година! Събранията са догодина през пролетта. Няма как да стане.

- Има! Ще направим извънредно изборно Общо събрание.

- Ами добре. Пробвай, но мисля, че само ще си загубиш времето.

- Нищо няма да загубя. Искам да се разберам. Аз ще спечеля, но не искам да воювам с теб. Искам сама да го предложиш. Искам да излезеш през парадната врата.

- Не, Илиана! Не мисля, че при тези обстоятелства имаш шанс...

- Добре.

Двете се целунаха и Илиана излязе от кабинета ѝ.

В клубовете вече имаше понасъбрано недоволство. Хората обичаха и уважаваха Мария Гигова. Тя беше най-голямото име в българската гимнастика. Беше постигнала всичко като състезател и ръководител. Беше жената с най-голям авторитет в международните ни структури. Беше обявена от Международната федерация (ФИГ) за гимнастичката на 20 век. Ръководеше художествената гимнастика през 80-те години на миналия век, когато постигнахме големите успехи на „златните момичета“. Още тогава беше член на техническия комитет на ФИГ. Илиана страшно много я обичаше. Но беше абсолютно убедена, че трябва да има промяна в ръководството -нова международна политика и промяна на всички нива в България. Тя се изправяше срещу жената, която уважаваше и обичаше, но беше сигурна, че ще спечели.

Така три дни, след като Ина Ананиева бе утвърдена за нов национален селекционер, клубовете предизвикаха извънредно изборно общо събрание. На 14 ноември Илиана Раева спечели с огромно мнозинство. Само 4 клуба гласуваха за Мария Гилова. Новият президент покани Гилова в новоизбрания Управителен съвет и тя прие. Мария Петрова се съгласи да стане вицепрезидент. Великата Нешка Робева също влезе в УС. Илиана започна да работи с невероятен хъс и замах. Искаше за кратко време да промени всичко. Имаше толкова много идеи. Нещата ѝ се получаваха лесно. Работеше добре с министри, с клубове и със спонсори, както и с медии и треньори. С нов треньор и нов президент започна една нова ера в българската художествена гимнастика.

12. ИНА АНАНИЕВА И ПОРЕДНИЯТ ЖИВОТ... (КАК БЪЛГАРИЯ ЗАГУБИ НАЙ-КРАСИВИЯ ИНЖЕНЕР)

- А сега, моето момиче, виждаш ли въжето?! Хайде, искам да го хвърлиш и да го хванеш за краищата му. Ще го стиснеш силно с цялата си ръка. Ще си свиеш юмруците и ще стискаш силно с две ръце...

По ръцете ми нямаше не само кожа, нямаше и месо. Бяха обгорени до кокал. А Илиана Раева ме караше да ги свивам и да хвана въжето. То е толкова тънко, а аз трябва да си свия ръката почти до края, за да го стисна. Ръцете ми се нацепваха, но и това видимо не я трогваше. Беше обаче за мое добро, защото гимнастиката означаваше всичко за мен. Ако се бях предала в онзи момент, нямаше да се справя.

- Вие излезте, няма да гледате тренировката. И утре само ѝ вземете ръкавички, за да продължим да тренираме... нормално. Майка ми нямаше много възможности за реакция и напусна залата, затваряйки вратата зад себе си. А ние вътре продължихме. И след дни на зверски болки успех. Стиснах въжето, свивайки цялата си ръка. Бях дете на 9 години. Мисля си, че ако не бях преживяла този ад толкова малка, нямаше да се справя. Ако бях няколко години по-голяма, психиката ми нямаше да издържи. Детската психика е ранима, но е и най-силна. Децата бързо и лесно минават през проблемите и трудностите.

На 3 ноември 1986 година (понеделник) съдбата ме изправи пред поредната трудност. Толкова рано, но животът не пита и не те подготвя предварително. Слязох долу в мазето с дядо ми. Той си имаше работа, а аз малко след това се върнах обратно вкъщи. Отворих вратата и адът врълетя върху мен. Малко преди това баща ми усети миризма на газ. Явно беше изтекла от газовата бутилка, към която беше свързан бойлерът. С отварянето на вратата кислородът, който съм вкарала вкъщи, е помогнал газта да се възпламени. Огнената стихия ме удари с цялата си сила. С инстинкт за самосъхранение сложих ръцете си пред лицето. После... После помня отделни картини от целия кошмар. Закараха ме в „Пирогов“ с колата на наш съсед, тъй като не дойде линейка. И баща ми го приеха в болницата, но той пострада по-леко. На майка ми нищо ѝ нямаше, беше в другата стая. Въпреки че от взрива прозорците на остъкления балкон бяха на сол. Докато ме караха до болницата, толкова ме болеше, че си бях подала ръчичките през прозореца на колата, за да се изстудяват от вятъра.

Лекарят се приближи към мен с лампичка в ръка, за да ми види очите. Бях толкова изплашена, че се развиках и започнах да се дърпам. Тогава те разбраха, че реагирам на светлината и очите ми не са засегнати от пламъците. Останах в реанимацията повече от два месеца. Сам сама. Без майка, без баща. Виждах мама единствено през прозореца. Една сестра ѝ казваше къде точно да застане, за да можем да се погледаме за няколко минути. Естествено, в типичния си стил, единствената, която проби медицинската забрана, бе Илиана Раева. Малко след като ме приеха в реанимацията, тя се появи. В началото не можах да я позная, цялата беше опакована в специална униформа. Все пак се намирах в реанимация, където не пускаха външни хора. Само че тя влезе заедно с една друга треньорка – Галя Рангелова. Тя обаче като ме видя за първи път в леглото, не можа да издържи на гледката, обърна се и излезе. Илиана дойде при мен и говорихме.

- Другарко, Раева, нали отново ще тренирам гимнастика? Това беше единственото, което ме интересуваше в онзи момент. А тя беше напълно категорична:
- Естествено, че ще тренираш, моето момиче. И не само това, а отново ще те направя шампионка.

- Това дете да забрави за художествената гимнастика, за тренировки и всякакви други глупости, които си мислите, че ще може да прави. Да се моли, че е оживяло. – Лекарите често го повтаряха това, а на мен ми причерняваше, когато ги слушах. И вярвах на онова, което им отвърна Илиана.

- Елате след един месец, за да видите дали тя няма да тренира в залата...

Не ме беше страх от всичко, което преживявах. Нито се чувствах различна от останалите. Затова отново много ми помогна Илиана, както другите треньори, учителите и съотборничките ми. Когато излязох от болницата, започнах да тренирам. Все едно нищо не се бе случило. Докато обядвахме в стола на залата на „Герена“, Илиана нарочно ме слагаше с лице срещу всички. За да свикват да ме гледат и да ме приемат в този вид. В този момент за пълното ми възстановяване много помогна и Нешка Робева. Още по това време имахме добро сътрудничество с японската художествена гимнастика. Наши треньори работеха там и обучаваха японците. Така ме изпратиха в клиника в Токио...

- Днес ми предстои осмата операция! С едно кратко прекъсване съм в Япония от 1987 година, а сега е 1989-а. От инцидента минаха три години. Първо заминахме с Нешка Робева. След това тя се прибра и аз останах сама. За разлика от „Пирогов“ , сега бях сама, на повече от десет хиляди километра, в страна, в която не мога да кажа нито една дума и не разбирам нито една дума. В този момент спасението ми беше Диляна Георгиева. Нашето златно момиче и двукратна световна шампионка работеше в японски клуб и бяхме заедно. Идваха и хората от посолството ни в Токио, когато се налагаше да превеждат или разговорите бяха по-сериозни. През първите три месеца бях абсолютно сама, а след това пристигна мама. Така беше съвсем друго. Не че комуникацията се улесни. Рисувахме си с японците и така се разбирахме. Но поне имах най-близкия човек до себе си, което беше супер. Операциите се редяха една след друга. Сякаш нямаха край. След първите две, които ми направиха на ръцете в България, в Япония се заеха да възстановят лицето ми. Така станаха общо девет или десет. Накрая им изпуснах бройката.

- Скъпа, виждаш ли какво направихме от това момиче? Моринари Ватанабе беше прегърнал майка ми и ме гледаха как за пореден път печелим златен медал с ансамбъла на България. Беше дошъл по покана на федерацията през лятото на 2016 година за световната купа в София. Благодарение и на този човек минах през онзи ад преди толкова много години. Докато бях в Япония той ръководеше местен клуб по гимнастика. Именно Моринари помогна от финансово естество изключително много за възстановяването ми. Чувстваше ме и като свое дете и се гордееше с това, което постигнах в живота си...

А в началото нищо не обещавах да успея. Дори никога не съм имала амбиция да стана свръх гениална гимнастичка. Още от малка повече ми харесваше да съм треньор. Наистина от съвсем мъничка. Може би затова, когато се прибирахме от залата вкъщи, се събирахме с приятелката ми Мария Колева и си играехме на треньори. Имитирахме

какво са правели тренъорите през деня. Илиана Раева често ни купуваше шоколади и ни носеше, чупеше и ни раздаваше на всяка. Ние правехме същото вкъщи... Преди съдбата да ме събере с Илиана, тренирах при други специалисти. В залата на „Герена“ влязох на 4-годишна възраст. Разхождахме се с леля ми и видяхме обяви на стълбовете, че набират деца за художествена гимнастика. Подборът по това време обаче беше жесток. Наложих да викнат родителите ми, защото... Ами, гледах ги какви фигури имат, да не би като поотрасна да надебелея, което ще ми навреди на тренировките. Първата ми тренъорка беше Йорданка Такова. След това Илиана Раева се отказа от състезателна дейност и направи паралелно звено към клуб Левски. Избра пет от нас, с които започна пътя си на тренъор. Кръстиха ни наказателният отряд! На което и състезание да участвахме, ние петте се нареждахме от първо до пето място. Изгаряхме от желание да тренираме. Всеки ден влизахме в залата с най-широките усмивки, които можехме да дадем на околните. След това виждах деца, които казваха, че ги е страх. Идваха и на втория или третия ден започваха да се разколебават заради натоварванията. Нищо от това не ми минаваше през главата. Исках единствено да тренирам и да бъда в залата.

Хванах и от онова време, в което остарелите методи все още бяха на мода. А после и промените. Бяхме в един ансамбъл с настоящата тренъорка на националния ни отбор Весела Димитрова. Приятелки сме от повече от 25 години. Често спяхме в една стая. Заедно мислехме какви ли не щуротии. Такова беше времето. Повечето неща бяха забранени, имаше много правила и дисциплина, а ние бяхме млади. По заповед на Нешка Робева ни мереха около пет-шест пъти само до обяд всеки ден. Сутрин ни качваха на кантара преди крос. След тичане отново бяхме на кантара. Правехме някакво упражнение и отново на теглилката. След всяко нещо ни мереха. Не съм сигурна дали е имало полза от всичко това, или просто прекалено излишно ни затормозяваха. Дори и да имаш възможност да ядеш, дори да не ти се отразява на теглото, самата мисъл, че през половин час кантарът те очаква, не те оставя на спокойствие. Знаехме, че ако изпием осем или десет глътки вода, ще качим точно определено тегло. Или, ако облечем един върху друг два или три анцуга и направим хиляда скока, ще свалим толкова и толкова. Използвахме сутрешните кросове да ядем... банички. Една от нас тръгваше по-силно и се откъсваше от групата. Минаваше през баничарницата и купуваше банички на останалите. Като свием зад ъгъла набързо ги изяждахме и така се връщахме с една баничка отгоре. Станахме световни вицешампионки при ансамблите през 1991 година на първенството в Атина. После обаче изведнъж не ми се тренираше. Като че ли бях изчерпана за състезателка.

Илиана Раева също имаше дейно участие да спра с активната състезателна дейност. Точно на рождения ми ден явно не беше в настроение. С влизането в залата ме подбра и взе да ми се кара. После ме изгони. Станах, събрах си най-спокойно цветята и подаръците, които бях получила до момента и... повече не се върнах в залата като гимнастичка. Това беше един от малкото моменти, в които сме имали разногласие. Естествено, то не промени по никакъв начин отношенията ни, но този момент беше преломен и разбрах, че повече няма да тренирам.

И се заех да ставам инженер! Записах да уча в Минно-геоложкия университет - специалност „Електрификация на производството“. Или накратко казано ЕП. Учех една година в почти мъжки университет. Момичетата в курса бяхме аз и още едно-две най-много. Момчетата ни носеха на ръце, страшно много ни помагаша. И ако бях искала, щях да завърша Минно-геоложкия на техен гръб. Междувременно записах и курсове по

английски език. Учителят ми беше страшен чешит, но беше добър. В една от тетрадките ми беше написал: „Прави това, което можеш“...

А аз можех да се занимавам единствено с художествена гимнастика. И още от малка мечтаех да стана не толкова добра състезателка, а по-скоро добър треньор. След като изкарах само година в Минно-геоложкия университет, през следващата 1998-а записах в Националната спортна академия. И започнах треньорска дейност. В един период заниманията бяха на Националния стадион, където се редувахме няколко клуба. Заедно бяхме и от „Левски-Илиана“, и от ЦСКА. Даже така правехме програмите си, че ако на едната се наложеше да отсъства, другата да я покрие и да вземе и нейната група. Бяхме луди и млади и трябваше освен в залата да бъдем и на студентските купони. Кога иначе ще си поживеем?! Цяла нощ танци и празнуване, а на другата сутрин на тренировка. Не изглеждахме по най-добрия начин, но се справяхме...

- Виждаш ли онова къдравото момиченце? Един ден ще стане световна шампионка. Помни ми думите какво ти казвам точно днес и сега. Беше 2005 година и посочих Михаела Маевска, която стоеше срещу мен. Бяхме заедно с Валя Ганева. Тя беше треньор на ансамбъл девойки, а аз нейна помощничка. Михаела беше на 15 години. Заедно стигнахме до нейната 26-та годишнина. Изкарахме почти 11 години. И станахме световни шампиони. Аз като треньор, а тя като мой състезател. Преди това четири години бях плътно до Илиана Раева като помощник в националния отбор. Поставихме началото на ерата на „златните момичета“, която завърши под мое ръководство след Олимпиадата в Рио де Жанейро през 2016 година.

Сега се радвам на най-близките си хора – дъщеря ми Алексана, приятеля ми Стефан и...

13. ДВЕ ЗА ЕДНА: ВТОРА СЕРИЯ „ЗЛАТНИ МОМИЧЕТА“

Само няколко дни след промените новият треньор на ансамбъла Ина Ананиева започна да гледа няколко стъпки по-напред. Не само за това, с което разполагаше, а и за следващите няколко години. Целият отбор от шест момичета – Михаела, Цветелина Найденова, Ренета, Елена, Катрин и Християна, беше тук. Под око бяха Цветелина Стоянова и Мирела Георгиева. На 4 декември на базата на „Раковски“ бе проведен тест за попълване на разширения списък от състезателки за ансамбъла. Явиха се 21 гимнастички и първите пет от изпита влязоха в разширения състав. Щяха да бъдат нещо като резервен ансамбъл и в случай, че потърбват - да са на разположение на треньорския щаб. Първа в теста се класира Цветелина Стоянова (Левски-Илиана), втора се нареди Данина Тодорова (Чар Варна), трета бе Румяна Георгиева (Славия), четвърта Снежана Дечева (Левски) и пета Мирела Георгиева (Елит Стара Загора). Националната треньорка вече имаше предвид Цветелина Стоянова, Мирела Георгиева, а в плановите ѝ влизаше и Снежана Дечева, която също показваше добри качества. Избраните пет момичета бяха събрани на двуседмичен лагер на базата на „Раковски“. Те трябваше да започнат да изучават съчетанията на титулярния отбор. След това обаче ги разпуснаха и всяка продължи да се готви индивидуално.

В първите дни на новата 2013 година подготовката продължи по план. Към ансамбъла се присъедини още един нов член. Това беше... Брауни. Малкото кученце на Михаела Маевска, което бързо се превърна в галеник на всички. То беше едва на 40 дни и по цял ден спеше в кашон покрай килима на състезателките. Бяха му постлали одеяло, за да не върши пакости на земята. Когато имаха свободно време между упражненията, Брауни лудуваше на килима и се заиграваше с ленти, топки и бухалки. Проблеми за отбора обаче не липсваха. Християна Тодорова и Цветелина Найденова вдигнаха висока температура и целият ансамбъл пропусна контролното състезание, което се проведе в края на февруари. Предстоеше дебют за новия треньор Ина Ананиева в Гран при на Москва. Вирусната инфекция отново се появи и изведнъж три от момичетата пламнаха с 39-40 градуса температура и то точно преди заминаването за руската столица. Все пак отборът тръгна, но и там температурата продължаваше да бъде проблем. Доктор Мариела Сиракова няколко нощи поред се опитваше да я свали.

- Да беше една, както ѝ да е. Но три наведнъж?! Дано издържат – тревожеше се лекарят на отбора. Състезателките се чувстваха отпаднали и до последно бяха на антибиотици, преди да играят на турнира. С болки в кръста пък бе Катрин Велкова. Тя така и не успя да се възстанови и дори не пътува за Москва. На всичко отгоре и самото състезание започна с гаф. Този път от страна на домакините. Появи се проблем с диска с музиката точно на българското изпълнение. Нашите започнаха да правят грешки заради разминаването с мелодията и нещата излязоха извън контрол. Намеси се лично председателят на руската федерация Ирина Винер, която дойде в българския лагер и попита дали искат да повторят изиграването. От втори опит грациите се справиха повече от добре и заслужиха обща оценка в многобоя 31,350 точки. А с това получиха сребърен медал. Това бе първото отличие за Ина Ананиева като главен треньор на ансамбъла и то не къде да е, а в Москва. Домакините от Русия станаха шампионки, а зад нашия отбор завърши Украйна. Навръх 3 март българският отбор спечели още два бронзови медала на финалите на отделните уреди. За изпълнението на съчетанието с пет чифта бухалки по музика на Георги Стрезов „Златната птица“ нашите бяха оценени с 15,300 точки. За второто си изиграване на 2 ленти и 3 топки по музиката на Лорийн „Еуфория“ българките получиха оценка 15,400 точки. И в двата финала пред нашите

останаха победителките от Русия и завършилите на второ място Украйна. За първи път в едно от съчетанията като титулярка в отбора се появи Цветелина Стоянова. Тя влезе на мястото на Катрин Велкова, а и вече няколко месеца преди това тренираше с отбора. Ина Ананиева имаше намерение да използва повече състезателки. Към този момент бяха общо седем – шестте от Олимпиадата в Лондон плюс Цвети Стоянова. Резерва продължи да бъде Гергана Ташева, както и Мирела Георгиева. Тя остана резерва до световното първенство в Киев през есента, след което напусна. Дебютното състезание за годината бе отчетено като успешно. Ина Ананиева започна превъзходно с три медала – един сребърен и два бронзови. В Москва над всички от българския отбор обаче беше звездата ни в индивидуалната надпревара Силвия Митева. Тя обрече пет медала от пет възможни – сребърен в многобоя, два сребърни на бухалки и лента, както и два бронзови на обръч и топка. Делегацията ни се прибра с общо 8 медала от руската столица.

- Блестящ старт. Какъв по-прекрасен подарък за България на днешния 3 март за всички българи – възкликна Илиана Раева.

Стартът на годината бе добър, но тепърва предстоеше труден период. Време на промени и на не толкова бляскаво представяне. Гимнастичките се завърнаха от Русия и заминаха на възстановителен лагер във Варна. На 23 март едно от „златните момичета“ взе окончателното си решение. Красивата Елена Тодорова избра да прекрати кариерата си. Хореографът Людмил Коцев я бе кръстил Лудото Ленче. Тя беше изящно красива и грациозна. Но така и не успя да преживее провала на Олимпиадата в Лондон през лятото на 2012 година. Месеци наред Елена плачеше, когато си припомняше за трудните мигове в английската столица. Често се обвиняваше за слабото представяне и лека полека загуби мотивация.

- Госпожо, няма какво да ви лъжа. Не ми се тренира повече, не мога. Нали се разбрахме да бъдем честни помежду си. Искам да бъда честна с вас, а не да ви заблуждавам. - Елена бе докрай откровена с Ина Ананиева в разговора, който проведеха по време на лагера във Варна. – Искам да го знаете сега и да ви го кажа днес, а не след половин или една година, когато ще предам целия отбор.

Този момент чакаше и Катрин Велкова. Тя бе споменала, че след Лондон ще се откаже, но не искаше да е първата от отбора с това решение, а да има поне още една. Случи се така, че Елена първа пожела да напусне. Контузиите и болките измъчваха и Катрин. Тя също беше загубила тръпката, която имаше в първите години на тренировки и състезания.

Самата Ина Ананиева виждаше, че след Олимпиадата двете не са в предишната си форма. Колкото и да ги харесваше, нямаше да бъде честно, ако една или две състезателки правеха всичко насила и отбиваха номера, а останалите се скъсваха от тренировки. Появиха се десетки спекулации за раздялата на Елена и Катрин с ансамбъла. На тези измислени истории по-късно и двете се смееха от сърце.

- Госпожо Раева, имате гости – секретарката отвори вратата на кабинета във федерацията. Елена и Катрин стояха с огромна кошница с цветя. Илиана вече знаеше, че се отказват. Дори не направи опит да съдържи сълзите си.

- Милите ми...Милите ми. Какво ще правя без вас?! Как ще гледам сега ансамбъла?! Двете състезателки също се разплакаха.

- Искаме да ви благодарим за всичко. Беше нещо невероятно. Благодарим ви за това, което преживяхме заедно. Затова, че ни накарахте да повярваме, колко много можем... -

Благодаряха ѝ за какво ли не. Илиана ги прегръщаше и целуваше. Седнаха и дълго говориха. Спомняха си за всичко. В този момент Илиана не можеше да си представи отбора без любимата си лудетина Елена и без аристократката Катрин. Нещо като че ли си отиде от нея...

- Ние си тръгваме с вас – допълниха гимнастичките и наистина така се получи. Няколко месеца по-рано Илиана Раева напусна треньорския пост и бе избрана за президент, а ето че сега и две от състезателките напуснаха отбора.

Оттеглянето им стана две седмици преди второто състезание за годината – световната купа в Лисабон. Турнирът започваше на 5 април, а две от основните състезателки напуснаха десет дни по-рано. Ако беше друг треньор, вероятно щеше да се паникьоса. Ина Ананиева обаче беше изключително спокойна и уравновесена. При нея нямаше излишни емоции, демонстрация на страх или напрежение. Естествено, като всеки човек и тя преживяваше всичко, но не го показваше.

- Рени, все още имаме време да отменим заявката за участие в Лисабон. - Ина Ананиева бе повикала Ренета Камберова в хотелската стая по време на лагера във Варна.

- Ще се справим ли? – попита притеснено треньорката. Рени беше момичето, на което винаги можеше да се разчита. Тя беше състезателката, която винаги излизаше на преден план, когато нещо в отбора не беше наред. Често треньорите разчитаха точно на нея да овладее положението. Казваха ѝ: „Рени, я иди да видиш какво става. Рени, ти знаеш как, умееш да говориш. Ти можеш да оправяш нещата, Рени, това, Рени, онова...“ Невинаги на синеоката чаровница ѝ се искаше да оправя каквото и да било или да сдобрява някого, но в името на отбора и общата цел помагаше. Така си извоюва образа на силния човек и нескрит лидер на ансамбъла. Всъщност, никога през всичките години нито Илиана Раева, нито Ина Ананиева, са определяли лидер на отбора. Да, Михаела бе капитан и напълно оправдаваше позицията си. Но всички момичета бяха лидери, затова и спечелиха толкова много.

- Нищо няма да отменяме, госпожо. Ще се справим! Камберова бързо прецени ситуацията след отказването на Катрин и Елена. Не позволи на Ина да продължи да мисли за отказване от турнира в Лисабон. Така в началото на месец април 2013-а на хоризонта се появи новият отбор на България. Този отбор, който в продължение на следващите три години щеше да радва милиони българи с успехите си: Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Найденова, Цветелина Стоянова и Християна Тодорова. След отказването на Елена Тодорова и Катрин Велкова в титулярния състав влезе Цветелина Стоянова. Намерението на Ина Ананиева да използва повече състезателки изведнъж придоби друго измерение от само себе си. Съдбата така бе преценила и по този начин подреди нещата. Треньорката трябваше да работи със седем момичета, а сега останаха пет. Точно, колкото един титулярен ансамбъл.

- Ина, та ти имаш готов отбор. Какви ротации ще правиш?! Ето ти ги петте момичета, давай смело напред. - Близки и треньори подкрепиха идеята и Ананиева я прегърна с две ръце. Лисабон първи видя епизод №2 от приказката на „златните момичета“. Отборът дебютира в състав, в който щеше да бъде дълго време. С две-три изключения. Малко по-късно през 2013 година резервата Снежана Дечева щеше да получи шанс за две състезания, едното от които световното първенство в Киев. А през пролетта на 2014-а друга резерва – Симона Дянкова, щеше да играе в Гран при турнира в Москва. В португалската столица българският отбор затвърди доброто си представяне от началото на годината и спечели сребърен медал в многобоя. Само с 50 стотни пред нашите финишира Испания, а зад нас оставихме Русия. Във финалите на отделните уреди България остана без отличие. Такова обаче спечели непретенциозният по това време

ансамбъл на Швейцария. Негов треньор бе българката Весела Димитрова. Тя продължаваше да прави чудеса със скромните възможности на швейцарските момичета.

Въпреки успешното представяне в първите две състезания, отборът все още имаше нужда от време. Излизането от титулярния състав на две основни състезателки и влизането на друга на тяхно място беше сериозна промяна. В друг спорт – било то футбол, баскетбол или волейбол, резервата получава шанс за изява многократно. В художествената гимнастика обаче резервата може никога да не излезе да играе отново. Но трябва винаги да е нащрек и да е готова да замени титулярката. Резервата трябваше да е разучила съчетанията така, че да може да ги изиграе от името на всяка една от петте в състава. Времето не питаше, а отлиташе. Предстоеше световната купа в италианския град Песаро в края на месец април и тя мина повече от добре. Ансамбълът завоюва нови медали. Мпионки станаха италианките. Нашите играха без грешка първото си съчетание на топки и ленти и бяха временно на трето място. След второто съчетание обаче изпревариха украинките в крайното класиране. Българките добавиха още едно сребърно отличие на съчетанието с топки и ленти, както и бронз на бухалки. Фурор в Песаро направиха малките гимнастички, които представляваха ансамбъл девойки. Те спечелиха златен медал на обръчи под ръководството на треньорката Камелия Дунавска. В състава бяха Лаура Траатс, Елена Бинева, Емилия Радичева, Александра Митрович, Габриела Стефанова и София Рангелова. Две от тези момичета – Лаура и Елена, три години по-късно щяха вече да бъдат част от новия ансамбъл жени на България, наследявайки „златните момичета“.

Мислите на Ина Ананиева бяха насочени към световната купа в София в началото на месец май. През 2013-а нямаше европейско първенство за ансамбъл жени и силите бяха насочени към турнира в България. Поглед напред се хвърляше и за световното първенство в Киев в края на август и началото на септември. За първи път Ина щеше да изведе отбора пред българска публика след две изключително успешни представяния. В предишните два турнира – през 2011-а и 2012 година, ансамбълът неизменно ставаше шампион в многобоя и печелеше още медали. Доброто впечатление трябваше да бъде затвърдено. Още повече, че българската публика очакваше да види за първи път обновения състав. Световната купа в София през май съвпадна с великденските празници. Още в първия ден нашата публика взриви залата. За трета поредна година любимият ансамбъл на феновете стана шампион в София. След златните медали през 2011-а и 2012 година, и 2013-та се оказа златна. Първото място бе окупирано с обща оценка 34,900 точки. Ансамбълът на Русия допусна груби грешки и за малко дори да изпусне второто място, но все пак остана със сребърни медали. Трети финишираха украинките. Това бе първият златен медал на Ина Ананиева като главен треньор на отбора и той дойде именно на родна земя.

- Да ме бяхте видели снощи какво ми беше. За първи път от доста време не бях толкова притеснена. Знаех какво ме очаква, знам какво иска българската публика. Осъзнавам колко е трудно да си треньор след Илиана Раева, но днес съм на седмото небе от щастие. - Ина още от самото начало, дори докато беше помощник на Илиана, винаги се целеше в медалите в многобоя. За нея това беше най-важното. И имаше следната желязна логика – на Олимпиада имаше само многобой - без финали на отделните уреди. Така че истината за нея беше в многобоя. Доста пъти се случваше Илиана Раева да я предупреждава:

- И утре е ден. Мисли за финалите на отделните уреди. И на тях се раздават медали.

Този път Ина и отборът бяха помислили и за финалите на отделните уреди. Не че до момента ги подценяваха, напротив – в две от първите три състезания от началото на годината винаги печелеха медали. Единствено в Лисабон останаха със сребро в многобоя и не успяха да вземат нищо от отделните финали. На 5 май навръх Великден българският отбор вдигна още два пъти публиката на крака в зала „Арена Армеец“. Нашите момичета спечелиха още едно злато за съчетанието с пет чифта бухалки. Българският химн прозвуча още веднъж за най-високото стъпало на почетната стълбичка. Ансамбълът прибави и сребърен медал за съчетанието си с три топки и две ленти. Турнирът в София събра целия световен елит в художествената гимнастика. Пристигнаха най-добрите ансамбли, единствено без Италия, както и най-големите звезди в индивидуалната надпревара. Легендарни имена от миналото също уважиха надпреварата. Организацията и този път падна върху плещите на Мария Петрова, но много ѝ помогнаха Виктория Данова и Владина Цекова. Гостите от чужбина останаха очаровани от цялата атмосфера в залата – от бляскавото откриване до награждаването и последните акорди на състезанието. Българският президент, министри и легендарни спортни личности, засипаха целия отбор с хвалебствия. Илиана Раева обаче остана здраво стъпила на земята. Бързо разсея съмненията, че щом в София всичко се е получило, до Киев, където щеше е световното първенство, момичетата ги очаква обикновена разходка. Радваше се за успеха и трите медала в България, но знаеше, че конкуренцията на световните финали ще бъде жестока.

В средата на месец юни Ина Ананиева взе още една резерва към основния отбор - Снежана Дечева. Тя бе едно от онези пет момичета, които в края на 2012 година си бяха спечелили правото да бъдат част от разширения състав. От него Цветелина Стоянова стана титулярка, а Мирела Георгиева резерва. След тях като резерва към типа се присъедини и Снежана. Именно неземно красивата Дечева щеше бъде последната от този отбор, която щеше да се откаже от него години по-късно. Тя издържа в ролята на резерва от лятото на 2013-а до лятото на 2016-а. Много гимнастички не биха останали толкова дълго. И тя вървеше по пътя, по който минават всички резерви – шиеше ленти, лепеше бухалки, носеше кафета, купуваше закуски и... беше в бойна готовност. Не играеше, дори не пътуваше по състезания, но беше готова, ако потрябва, да влезе в отбора. В началото често се ядосваше и направо кипеше от яд, че не играе и не получава шанс. След това обаче се научи да извлича положителното от всяка ситуация. Не обвиняваше никого, не хленчеше, а тренираше мълчаливо и чакаше своя момент. Дори и да не дойде, Снежи беше готова да чака. Останалите състезателки продължаваха тренировките. С всеки изминал ден и месец ставаха все по-сплотен колектив. За разлика от първите тренировки при Илиана Раева преди три години, сега вече бяха понадигнали носове. В началото момичетата даже не си и помисляха да оспорват избора на Илиана за музика или за каквото и да било. Ще играят на каквото им се каже, ще носят трика, каквито им се дадат и ще правят всичко до последния детайл, както им бъде показан. Общо взето нямаха голямо право на избор, въпреки че Илиана, за разлика от много треньори от времето на социализма, беше доста либерална. Точно заради това се раждаха спорове. Светилото в професията Нешка Робева твърдеше, че осигуреният от нейна страна комфорт за ансамбъла няма да доведе до успехи. Илиана бе на противоположното мнение. Тя искаше да скъса нишката с онова време и да създаде невиджани условия за момичетата. Да ги няма мъченията от миналото, изтезанията и припадъците от глад и тренировки. Тя вярваше, че за да иска от състезателките да бъдат шампионки не може да се държи с тях като с по-долно качество хора на тренировките. Ина Ананиева също държеше нещата под контрол и с

течение на времето изгради нужния авторитет сред момичетата. Въпреки че все често им се чуваха гласовете. Но не беше заради някакви жестоки конфликти, а по-скоро заради ежедневни спорове. Състезателките започнаха да изявяват претенции за триката, с които да играят. Носеха списания или търсеха модели на рокли на световни дизайнери, от които предлагаха как да бъдат ушити костюмите. За музиката също имаха мнения.

- Госпожо, ама как ще играем на това нещо?! – правеха се на леко засегнати гимнастичките, когато не харесваха предложена музика и допълваха - Нали ние ще го играем...

На Ина Ананиева това ѝ харесваше. Виждаше, че състезателките участват наравно с нея в целия процес. Не чакат наготово да им измислят съчетанията, да им предложат музиката или да им ушият триката. Те се вълнуваха и искаха сами да изберат това, което правят. И в тези случаи Ренета Камберова отново се проявяваше като основен двигател на отбора. Тя искаше да усети съчетанието сигурно, то да бъде така композирано, че целият отбор да е спокоен в изиграването му.

- Госпожо, ние ще го измислим и ще ви го предложим. - Рени винаги стигаше до този момент, когато търсеше начин с останалите как да бъде изигран даден елемент. Започваше мислене и всевъзможни разигравания, докато не се получи крайният резултат. На Ина ѝ допаднаше и това, защото в крайна сметка момичетата щяха да играят и трябваше самите те да усетят съчетанието.

Лятната подготовка мина добре и се зададе втората част от сезона. Оставаха две състезания и всичко приключваше. Тоест, по-дългата част от годината бе вече в историята и българският отбор се бе справил страхотно. Грациите оглавиха и трите възможни ранглисти след първите три световни купи – в Лисабон, Песаро и София. Нашите бяха №1 в многобоя със 100 точки, далеч назад оставаха Украйна (69) и Русия (65). В класациите на отделните уреди българките също бяха лидерки – 83 точки за пет чифта бухалки и 85 точки за съчетанията с топки и ленти. Оставаше световна купа в Минск, която ансамбълът пропусна, и състезание в Санкт Петербург. Още на заминаване за руския град Ина Ананиева предупреди, че няма да говори, преди да са приключили и двете последни състезания за годината – в ще говори чак след последните две състезания за годината – световната купа в Санкт Петербург и предстоящото световно в Киев. Сякаш Ина предчувстваше, че ще се случи нещо. В красивия Питер българките започнаха добре. Изиграха съчетанието си с пет чифта бухалки без грешки и временно заемаха трето място. За първи път в състава като титулярка се появи Снежана Дечева, която зае мястото на Михаела Маевска и като за първо състезание се вписа добре. На следващия ден обаче съчетанието на три топки и две ленти беше тотална катастрофа. Още в началото единият от елементите отиде по дяволите. При него топката се рита с крак, но шутът бе наистина със силата на футболен, но не в целта, а далече в аут. Рени Камберова не успя въобще да я улови - топката излезе от килима и замина към публиката. Състезателката бързо взе резервен уред, но просто, за да бъде довършено съчетанието. Уред извън килима или използване на резервен уред означава рязане на оценката до минимум. За изпълнението си нашите получиха 15,266 точки и в крайна сметка доброто представяне от първия ден нямаше никакво значение. Отборът остана на четвърто място в крайното класиране и за първи път от началото на годината не спечели медал. Заради гафа с топката нашите не успяха дори да се класират сред отборите финалисти на този уред. На бухалки момичетата играха финал, но останаха на четвърто място. Тази грешка дойде в най-лошия възможен момент - преди финалната права, която беше започващото след десетина дни

в Киев световното първенство. Червената сигнална лампичка, че нещо не е наред в българския отбор, светна. Дали обаче имаше време ситуацията да бъде поправена?! Според председателя на федерацията Илиана Раева надежди за медал в украинската столица все още имаше.

- Само трябва да играят без грешка. Надявам се да са си взели поуците от Санкт Петербург.

Преди началото на световното внимание бе насочено и към скандално поведение от страна на домакините от Украйна. За първи път страна участник в надпреварата остана без съдия. Даниела Велчева, която е рефер с най-високата категория, не бе допусната да съдийства на масата. Тя бе пратена отстрани на килима, за да наблюдава при евентуално изпускане на уред или излизане на състезателка извън килима. Илиана Раева съвсем логично изля гнева си, като бе подкрепена и от руската си колежка Ирина Винер. Тя освен от гафа при съдиите, недоволстваше от тоталния хаос в организацията, спирането на музиката, липсата на достатъчно килими за тренировки и други неуредици. Истината е, че със съдия или без съдия, нашите момичета изиграха лошо едно от съчетанията си и останаха едва на пето място. На три топки и две ленти този път българките бяха сравнително успешни и получиха трето място (17,150). За изиграването на пет чифта бухалки обаче се провалиха. Бухалките летяха по земята няколко пъти и беше истинска мъка за гледане. Отборът получи срамното десето място - 15,783 точки. С общ сбор от 32,933 точки България финишира пета в крайното класиране в многобоя. Добави и още една пета позиция във финала на три топки и две ленти. На предишното световно в Монпелие през 2011-а, тогава под ръководството на Илиана Раева, отборът беше завоювал бронз в многобоя и първа световна титла на отделен уред – два обръча и три ленти. А сега?! Две години по-късно тимът изведнъж се сгромоляса. Световен шампион стана Беларус, на втора позиция се нареди защитаващият титлата си от Монпелие 2011 година отбор на Италия, а Русия хвана последния влак за медалите - бронз. „Сборная“ продължи кошмарната традиция, все да не може да стъпи на световния връх при ансамблите. Рускините бяха станали за последно златни медалистки през 2007 година и след това на четири световни първенства дишаха прахт на останалите – три пъти на италианки и веднъж на беларус. Щеше да им се наложи да преживеят още един горчив хап в Измир през есента на следващата година...

След края на световното първенство Илиана Раева съвсем логично засипа с критики абсолютно всички - както момичетата в индивидуалното направление, така и ансамбъла. Пожали единствено Мария Матева, която не направи чак толкова лошо представяне. Все пак и в това слабо класиране обаче председателят на федерацията намери нещо позитивно.

- Това, че двете⁴ са дебютантки, не ги оправдава. Но пътят е верен и съм сигурна, че скоро ще си върнем позициите. Това, че при такива груби грешки и без наш съдия на турнира ансамбълът ни взе две пети места, е доказателство, че имаме класа. Ще си направим изводите и отново ще побеждаваме. Ще има обаче промени около състава на ансамбъла...

И тези промени засегнаха Снежана Дечева. Тя остана извън отбора като резерва, а като титуляр се утвърди Цветелина Стоянова. Това попречури крилата на Снежи, която дълго време се обвиняваше, че е провалила отбора в най-важното състезание. Като

допълнение в напечената ситуация се появи и критика от страна на Нешка Робева, която каза на Ина Ананиева:

- За два месеца няма как да се направи състезател! – имайки предвид включването на Дечева в титулярната петица.

Истината е, че и за два дни се правеше състезател. Щеше да го демонстрира Любомира Казанова през юни 2016 година. В разстояние точно на два месеца тя щеше да има медал от европейско първенство и бронз от Олимпиада...

Преди всичко това да се случи Ина Ананиева трябваше да си понесе последствията от провала в Киев.

- Може ли да са ти такива посредствени съчетания?! Такава посредствена музика?! Да ходим и да се излагаме...

Илиана Раева беше включила на шеста скорост и не спестяваше нищо на треньорката. Ина седеше срещу нея и ревеше. Сълзите се стичаха от очите ѝ по бузите, бършеше ги и продължаваше да реве. Слушаше всички изсипани критики и тъкмо да каже нещо, но нямаше възможност.

- Как може да ми говориш такива неща – промълви все пак Ина.

- И петото място ти е много – додаде Илиана.

В края на деня Ина се прибра вкъщи и осъзна, че всичко казано е точно така и че Илиана е права и нещата трябва да бъдат променени, ако отборът иска да преследва високи цели и да печели медали. Много лесно и безболезнено можеше да ѝ се размине, ако този разговор не се бе състоял. Имаше и друг начин за развитие на ситуацията, с потупване по рамото и съчувствени думи.

Не. При Илиана такива неща не минаваха, защото следващият път провалът можеше да се повтори. И ако истината не се каже на момента, колкото и да боли, резултатите няма да се подобрят. Естествено, на никого не му е хубаво да му трият сол на главата, включително и на Ина. Вечерта обаче, когато се прибра и осмисли цялата ситуация, тя видя и позитивите. Разбра, че е добре да има човек, който да ѝ казва какви са недостатъците, за да има ефект.

***

В края на 2013 година Любомира Казанова влезе в ансамбъла като резерва. Мечтата ѝ да бъде част от отбора все още бе далеч, но не се притесняваше. Нито пък бързаше. Бе направила още една крачка към сбъдването ѝ. След световното в Киев Мирела Георгиева се отказа. Така резерви останаха Снежана Дечева и Симона Дянкова и Любомира. През май тя беше навършила 17 години. Тя вече бе на 17 години, навърши ги през май. Преди да се включи в отбора, по-рано същата година Казанова имаше не особено успешно участие в турнира „Жулиета Шишманова“, където завърши едва на 13-о място. Преди него на надпреварата „Руми и Албена“ бе четвърта. Записа успех на държавното първенство категория „А“ през юни, където взе златния медал в категория жени. Към него добави и първо място на обръч, трето на топка и второ на лента. Това щяха да бъдат последните ѝ състезания като индивидуалистка. Макар и като резерва Любомира вече беше част от националния ансамбъл на България...

14. ЦВЕТЕЛИНА СТОЯНОВА – КРАСИВАТА МАГЪОСНИЦА НА БЪЛГАРИЯ

-Боже мой! Откъде извадихте тази гимнастичка?! Тя е прелестно създание...

Първите няколко месеца, след като Цветелина Стоянова влезе в ансамбъла на България, почитателите на красивия спорт я гледаха като изумени. Тя омагъосваше всички. Нямахме човек, който да не бе пленен от красотата ѝ. Още в дебютното ѝ състезание с ансамбъла, през февруари 2013 година, в Русия я оприличиха на богиня. Гран при на Москва се превърна в дефиле на красавицата. Фотографите буквално се препъваха, докато тичаха с насочени обективи, за да я снимат. Тя беше наистина божествено красива, но и страшно талантлива. Една от най-добрите състезателки, които България е имала в последните години. Неслучайно след Олимпиадата в Лондон през 2012 година Цвети Стоянова намери място в новия-стар отбор. Личната ѝ треньорка до този момент в клуб „Левски-Илиана“ Ина Ананиева я посъветва да се яви на теста за попълване на ансамбъла. Специалистката отлично познаваше качествата ѝ и беше убедена, че тя ще се справи и има място в тима. Ина в началото дори не подозираше, че само няколко месеца по-късно Елена Тодорова и Катрин Велкова ще се откажат от игра. Така от шест момичета ансамбълът остана с четири. Петата бе именно Цветелина Стоянова, която пасна като последно парченце от идеалния пъзел. Преди това обаче дълго време се колебаеше дали да остане да се състезава като индивидуалистка, или да се яви на теста. Получаваше различни мнения, но надделя това, че в ансамбъла ще получи много по-голям шанс за отличия. Така ѝ казваха останалите момичета от отбора, с които се познаваше прекрасно. Все пак, ако при ансамблите конкуренцията беше между пет-шест тима, в индивидуалните състезания повече от десет състезателки спореха за челните места. Там нямаше никаква гаранция, че един ден ще успее да стигне до почетната стълбичка, докато като част от отбор шансът изглеждаше по-голям. Началото обаче беше трудно. Цвети беше отраснала и се бе оформила като индивидуална гимнастичка, а ансамбълът беше нещо съвсем друго. Самата тя споделяше в първите седмици, дори и месеци, че все едно това са два различни спорта! Една индивидуалистка, ако допусне грешка по време на съчетанието, може да я прикрие и зависи само от собствената си игра. В отбора това правило не важеше. Една сбърка ли, това се отразява върху целия ансамбъл. Цветелина трябваше да свикне да бъде част от едно цяло - не само на килима в залата за тренировки, но и извън него. Трябваше да се приобщи към група състезателки, с които да намери общ език, да се нагоди към характерите им. Добрата новина за нея беше, че всички я приеха по прекрасен начин. През годините Цвети като индивидуалистка почти винаги беше ходила на лагер или на тренировки заедно с ансамбъла. Всички се познаваха отлично и не беше нужно кой знае колко допълнително време за адаптацията ѝ. Освен това тя е родена през 1994 година, както Християна Тодорова, Цветелина Найденова и Елена Тодорова. С Христи бяха в един клуб и почти бяха израснали заедно. И двете преди да влязат в ансамбъла бяха индивидуалистки и се бяха конкурирали на състезанията.

Началото... Цветелина Стоянова влезе в залата на 7-годишна възраст. Заведоха я на „Герена“ готова за първа тренировка. Дори имаше трико, с което трябваше да впечатли треньорите. В началото обаче красивото момиче не можеше да прави много неща. Единственото, с което се отличаваше от останалите, беше, че е слаба и висока. И много красива. Специалистите обаче видяха огромен потенциал в нея и бяха категорични, че

няма как да я изпуснат. Предрекоха, че един ден това дете ще донесе незабравими мигове на България. Тя също си мечтаеше за тях.

- По принцип всяко малко момиченце влиза в залата по гимнастика с мечтата да стане световна шампионка. И при мен беше така – казвала съм го, но не съм го виждала да се случи. – споделя Цвети.

През 2005 година на държавното първенство за ансамбли грацията, заедно с още няколко съотборнички, спечели сребърните медали в категория девойки младша възраст. В отбора на клуб „Левски-Илиана“ тогава освен Цветелина беше и Християна Тодорова. Годишните минаваха и полека-лека Цвети се превърна в една от силните индивидуалистки, след вече утвърдената и безспорна лидерка Силвия Митева. На европейското първенство в Торино през 2008 година спечели бронзов медал на въже, което беше един от любимите ѝ уреди. След 2010 година обаче Цвети получи първа по-сериозна контузия, от която се възстановяваше дълго. Тя беше боец и можеше да търпи на болка. В крайна сметка се вдигна се на крака и записа дебют при жените на Световната купа в Песаро през август 2010-а. Няколко месеца по-късно нещата се влошиха. През април 2011 година Цвети скъса връзки на глезена, а това беше годината, в която трябваше да преследва квота за Олимпиадата в Лондон. Треньорите и лекарите прецениха, че е по-добре да не я подлагат на операция. Все още беше малка и имаше шанс да се възстанови без хирургична намеса. Стоянова и този път се справи. На 21 юли 2011 година тя игра така сякаш не бе преминавала през сериозна травма. Успя да спечели първото контролно състезание в залата на „Раковски“ и остави зад себе си Мария Матева, Сара Стайкова, Румяна Велинова, Анастасия Кисе и Биляна Проданова. Шест дни по-късно – на 27 юли, Цвети отново беше първа на второто контролно. Илиана Раева бе изключително доволна от израстването ѝ. На 16 август Цветелина за трети пореден път отвя конкуренцията на контролното състезание. След Световната купа на родна земя Илиана Раева щеше да определи кои индивидуалистки да заминат за световното първенство в Монпелие през септември. Две бяха ясни – звездата Силвия Митева и Цветелина Стоянова. Третата бе Анастасия Кисе. В този състав България се нареди на престижното пето място в отборното класиране на Световното. След силното си представяне Силвия Митева взе квота за Лондон, но Цвети Стоянова не успя, тъй като остана извън първите 15. Така битката за нея продължи. Имаше още един шанс да стигне до визите за Олимпиадата. През януари 2012 година в Лондон се проведе последната олимпийска квалификация. Българката обаче не успя да влезе сред първите пет и остана без билет за Игрите. Освен на жестоката конкуренция на останалите, Цветелина трябваше да издържи и на ужасните болки в коляното. С тях игра на квалификацията, а след като остана без квота, реши да се оперира. Трета поредна година сценарият бе почти един и същи. И този път сериозна травма застана на пътя на талантливата гимнастичка. Сега обаче се наложи операция, от която Цвети се възстановяваше няколко месеца - чак до теста за нов ансамбъл, който беше в края на 2012 година. След това започна нейната част от приказката на „златните момичета“ - титли, златни медали, триумфи, европейска титла, сбъдната мечта в Измир през 2014 година, когато ансамбълът стана абсолютен световен шампион. Какво повече можеше да иска една гимнастичка?! След триумфа в Измир Цвети се почувства истинска част от отбора. Допреди това ѝ беше трудно да свикне, но после сърцето ѝ затуптя като едно с останалите. Доказателство затова бяха думите ѝ:

-Не искам без тях! Не виждам как ще се сработя с други момичета. Искрено се надявам животът да не ни раздели и да не ни разпръсне, а да останем приятелки...

15. ДА ЧАКАШ 18 ГОДИНИ

Неуспешното представяне на световното първенство в Киев бе последвано от сериозен проблем на Християна Тодорова. Най-малката в отбора получи бъбречна криза. Наложиха се да я приемат на системи в болница за пет дни. Лекарите все пак я стабилизираха, а малко след като я изписаха, трябваше да се върне на килима. Отборът бе поканен да играе демонстративно. Хриси въобще не бе готова да се включи и първоначално нямаше намерение да участва. По това време обаче имаше проблеми и с други момичета от ансамбъла. Така, иска-не иска, тя преглътна болките и облече трикото. След Киев бяха наложителни промени. Ина Ананиева разбра, че ако иска отборът да печели големи състезания, трябва още по-сериозна работа. Не че досега трениорката и момичетата не даваха всичко от себе си, но трябваше и още. Провалът с музиката на съчетанията от 2013 година не биваше да се повтаря. И той така и не се повтори.

За новата 2014-а ансамбълът получи две уникални композиции. На пет чифта бухалки щеше да играе по музика на композитора Георги Андреев. Виртуозът се завърна в редиците на отбора след прекъсване от две години. За последно той беше направил „Прабългари“ - композицията на пет топки за 2011 година. Сега музиката се наричаше „Кръстопът“ и беше страхотно попадение. На моменти имитираше ръченица. Мъжки вокали от народно пеене бяха вплетени в изпълнението, което още повече засилваше емоцията. Публиката и съдиите останаха очаровани от произведението на българките. На три топки и две ленти Ина Ананиева и екипът ѝ избраха музиката от саундтрака към „Хензел и Гретел“. Това съчетание също бе изключително вълнуващо, много рисково и оригинално. Беше авангардно и нестандартно. Двете нови съчетания дебютираха в края на месец февруари на Гран при в Москва. Тогава за първи и последен път в ансамбъла игра една от резервите Симона Дянкова. Ина Ананиева реши да я пробва, за да види дали ще издържи теста. Симона игра на мястото на Михаела Маевска в композицията с три топки и две ленти. В другото съчетание – на пет чифта бухалки, Михаела зае мястото си и Дянкова остана извън състава. В многобоя българките спечелиха бронзов медал, след като получиха обща оценка от 32,482 точки (17,216 точки за съчетанието с пет чифта бухалки и 15,266 точки за три топки и две ленти, където допуснаха няколко грешки). Русия завърши на първо място, а Израел грабна сребърните медали. На финалите на отделните уреди българският отбор спечели още два медала – сребърен на пет чифта бухалки с оценка 16,950 точки и бронзов на три топки и две ленти с оценка 16,833 точки.

Малко преди отборът да замине за следващата Световна купа в Щутгарт в края на месец март на хоризонта се зададе нов проблем. Цветелина Найденова получи бъбречна криза. Биеха ѝ инжекции, но нямаше кой знае какви страхотни резултати. Цвети тръгна с болки за Щутгарт, стискаше зъби и търпеше. Чаровната състезателка помогна на отбора, който спечели бронзов медал в многобоя. Същото направиха и в италианския град Песаро на следващата Световна купа. Само че болките в бъбреците продължаваха да измъчват Цветелина Найденова. Тя получи кризи три поредни вечери. На сутринта след първата вечер отиде в залата на тренировка. Болеше я страшно много, но не обръщаше внимание. Беше свикнала да издържа на какво ли не. На втората вечер ситуацията се повтори. Болки, приемане на болкоуспокояващи и стискане на зъби. На третата – пак същото. Накрая майка ѝ не издържа:

- Няма да гледам как детето ми се мъчи три дни. – И я заведе в болницата. Лекарите приеха Цвети и се наложи да остане на легло няколко дни. Оказа се, че проблемите не са били за подценяване. Беше получила инфекция, а единият от бъбреците ѝ бе уголемен. Докторите се хванаха за главите, когато видяха в какво състояние е. А когато разбраха, че след няколко дни трябва да участва в турнир? Не бяха съвсем благосклонни към подобна идея и я посъветваха задължително да си почива. Все пак медицинските екипи овладяха ситуацията и изписаха Цвети от болницата. Само след няколко дни тя отново беше част от отбора, замина за Песаро и спечели бронзов медал в многобоя! Това обаче нямаше да е последният ѝ проблем за 2014 година.

В края на месец май и началото на юни българският национален отбор влезе в страховитата форма. На Световната купа в Минск (Беларус) нашите спечелиха три златни медала от три възможни. Ина Ананиева и момичетата завършиха на първо място в многобоя, взеха златни медали и в двата финала на отделните уреди. В многобоя грациите получиха сбор от 34,800 точки. На второ място остана Испания с 34,300 точки, а третото място си поделиха Япония и Израел, които получиха еднакъв сбор от 34,150 точки. На финалите на 3 топки и 2 ленти нашите получиха оценка от 17,483 точки, а на 5 чифта бухалки – 17,650 точки.

- Много сме щастливи! Честно казано, за нас беше голяма изненада, въпреки че момичетата бяха в добра форма. Щастлива съм, че този път бяхме оценени достойно. Радвам се, че освен на нашата Световна купа в София, успяхме и в Беларус да завоюваме три златни медала. След този успех сега всички очаквания ще са много високи. Надявам се да имаме късмет и на Европейското първенство – сподели Ина Ананиева при завръщането в София. Илиана Раева също бе много доволна и определи представянето в столицата на Беларус като феноменално. Но предпазливо добави нещо относно предстоящото европейско първенство:

- Спортният живот ме научи да не мечтая или поне да не казвам на глас мечтите си...

Европейското първенство в Баку беше след по-малко от две седмици. Поради тази причина състезателките получиха само един ден почивка след прибирането си от Минск и се върнаха в залата. Те все още нямаха европейско злато. На 13 юни отборът започна участието си на турнира на стария континент по прекрасен начин. След изиграване на първото съчетание българките бяха временно с втора оценка и с позиция за атака на медал. Съдиите дадоха на тима ни 17,666 точки за композицията с пет чифта бухалки. При второто излизане на килима обаче гимнастичките допуснаха грешка. Изпуснаха лента в съчетанието с три топки и две ленти и получиха едва седма оценка – 16,333 точки. Така с общ сбор от 34,299 точки останаха четвърти в крайното класиране в многобоя. На 15 юни златният европейски медал, който до момента липсваше на българския ансамбъл, бе завоюван. „Златните момичета“ стъпиха на върха на почетната стълбичка на финала на пет чифта бухалки! Грациите изиграха чудесно композицията си по народната музика на Георги Андреев и заслужиха оценка от 17,766 точки. Оставиха зад себе си Русия, а трети се наредиха испанките. Около час по-късно ансамбълът спечели още един медал – този път във втория финал на отделен уред. Не беше златен, но и бронзът беше успех в съчетанието с три топки и две ленти. На този финал златните медали станаха притежание на рускините, а на второ място съдиите класираха Азербайджан с българската треньорка Марияна Василева. Това съдийско решение остави впечатление за лек домакински реверанс, какъвто често се наблюдаваше не само към Азербайджан, а и към Италия, Израел и Беларус.

- На топки и ленти заслужавахме сребърно отличие. Важното обаче е, че всички конкуренти, дори и от Русия, дойдоха да ни поздравят след изпълненията. – каза Ина Ананиева след европейската титла и бронза в Баку. – В многобоя допуснахме нелепа, случайна грешка, която ни лиши от медал. Трябвало е да се случи. Оттам нататък момичетата се мобилизираха страхотно за финалите. Отборът беше много подготвен и взеха достойния златен медал, който заслужаваха.

Нищо че беше полунощ, на летище София любимият отбор на България бе посрещнат от много фенове. Цветя и транспаранти очакваха златните медалистки.

- Беше тежко състезание, имаше игра на нерви, но ние се справихме и взехме двата медала – доволна бе Ренета Камберова.

- Ние отидохме за медал, но за европейска титла не сме й помисляли. Всички все още сме в шок и не осъзнаваме какво сме направили – допълни Християна Тодорова.

Първите резултати от промените в края на 2013 година вече бяха факт. След слабото световно в Киев и стягането на редиците успехите не закъсняха. През първата половина на 2014 година „златните момичета“ печелеха медал след медал, турнир след турнир - дори и европейски златни отличия. Оставаше обаче по-важната половина от годината. Задаваше се Световната купа в София, още една в Казан (Русия), а за финал бе световното първенство в Измир през септември.

- Дотук прекрасна година. По-добре не съм се чувствала никога. – радваше се Ина Ананиева, която наистина бе спокойна за отбора в първите шест месеца от 2014 година. – Дали така ще продължим? Ще имаме ли късмет? Така беше и миналата година, когато започнахме блестящо. Печелехме медали, а след лятото се сринахме. Точно на световното първенство в Киев се провалихме. - Този път опасенията щяха да се окажат излишни и в края на сезона България щеше да триумфира. Все пак до световното първенство в Турция оставаха повече от два месеца, през които имаше още състезания.

След европейската титла ансамбълът замина на възстановителен лагер, а от 1 юли започна подготовка за заключителния период от годината. В началото на месец август София за поредна година прие световна купа от най-високо ниво. В столицата ни се събра елитът на художествената гимнастика. Абсолютно всички силни отбори пристигнаха в България начело с Русия и Ирина Винер. Председателят на руската федерация по гимнастика кацна в София с частен самолет, а Илиана Раева се бе погрижила да не ѝ липсва нищо, както и на останалите отбори. Нашето състезание се явяваше генерална репетиция преди световното първенство месец по-късно в Измир. В изминалите три издания българките неизменно печелеха златните медали в многобоя. Това задължаваше и повишаваше очакванията на публиката към Ина Ананиева и отбора. На 9 август българският национален ансамбъл завоюва сребърно отличие в многобоя. Така след три победи в последните три години за първи път нашите останаха на второ място. Момичетата изиграха безупречно и двете си съчетания и получиха сбор от 35,250 точки. В първото съчетание оценката бе 17,550 точки, а на пет чифта бухалки получиха 17,700 точки. Именно втората оценка – на бухалки, предизвика бурно негодуване на публиката, която освирика съдийското решение. Титлата беше спечелена от Русия със сбор от 35,800 точки.

Ина Ананиева не скри разочарованието си. Не толкова от второто място, което също бе успех, а заради това, че грациите играха почти безупречно, а съдиите дадоха златния медал на Русия.

- Нашите момичета се представиха перфектно! Напрежението беше огромно. Направиха две добри изпълнения с леки неточности на топки и ленти. Много трудно се побеждава олимпийски шампион. Не съжалявам за абсолютно нищо – бе краткият коментар на треньорката. Ина щеше да им го върне на рускините само месец след това - на по-важното състезание.

На следващия ден българките прибавиха още два сребърни медала към колекцията си – във финалите на отделните уреди. На пет чифта бухалки нашите играха убийствено. Бухалките буквално летяха във въздуха и завладяваха публиката. Оценката от 17,800 точки обаче не бе достатъчна за първото място, което отново подразни Ина Ананиева: - Абсолютно заслужавахме злато на бухалки. За топки и ленти – не знам, защото рускините изиграха безупречно съчетанието си. На бухалки обаче ни отнеха златния медал.

На три топки и две ленти българките също взеха среброто. И отново играха добре, но този път Русия заслужи златния медал. Съчетанието на „Сборная“ бе оценено с 18,100 точки, а родните състезателки получиха 17,750 точки.

- Ако на световното първенство момичетата играят, както на Световната купа в Минск, на Европейското в Баку и тук в София, очаквам много силно представяне и медали... Илиана Раева бе точна и ясна за това, което очакваше българският отбор.

Последното състезание преди световното в Измир бе Световна купа в руския град Казан. Първо обаче „златните момичета“ заминаха на възстановителен лагер във Варна веднага след турнира в София. Наред с тежките тренировки имаше и време за развлечения и почивка. Точно по това време светът бе обхванат от предизвикателството IceBuckedChallenge, в подкрепа на борбата с АЛС (Амиотрофична латерална склероза). Идеята бе да предизвикаш някого, който да се залее с ледено студена вода. Гимнастичките бяха предизвикани и приеха предизвикателството, а на свой ред хвърлиха кърпата към Ина Ананиева, Силвия Митева, Петър Стойчев и Пламен Константинов.

В Казан ансамбълът завърши на четвърто място в многобоя. Нашите допуснаха грешка в съчетанието с три топки и две ленти, което ги лиши от медал. Рускините стъпиха на върха въпреки че след първото изиграване бяха временно втори, след Беларус. След това обаче домакините видяха оценка 18,600 точки, което ги короняса в многобоя. На следващия ден все пак България спечели два медала, включително златен за съчетанието си с три топки и две ленти. „Златните момичета“ поделиха отличието с Беларус заради равенство в оценката. За композицията на пет чифта бухалки българките останаха на трето място.

-Момичетата ще станат световни шампионки! Внимавайте обаче с Цветелина Найденова... Имала е проблеми в последните месеци, нали?! Пак ще се появят!

Малко преди Световното в Измир състудент на психоложката Татяна Янчева й каза какво ще се случи и я предупреди да следят състоянието на Цвети. Два пъти през годината тя получаваше бърбечни кризи. Третият път се оказа в най-неподходящия

момент - вечерта преди старта на световното първенство в турския град Найденова отново се гърчеше от болка заради бърбреците.

- Боже мой, умирам – стенеше Цвети. – Не издържам на тези болки. Състезанието идва и на всяка цена трябва да играя.

Натъпкаха я за пореден път с болкоуспокояващи, които отново си свършиха работата.

27 септември 2014 година (събота)

Българският ансамбъл поведе в класирането след първия поток в многобоя на световното първенство. Възпитаничките на Ина Ананиева в състав Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Найденова, Цветелина Стоянова и Християна Годорова изиграха страхотно и двете си композиции, без да допуснат нито една грешка.

Българките събраха 34,449 точки, след като получиха за изключителните си изпълнения на пет чифта бухалки 17,133 точки и на три топки и две ленти 17,316 точки. В първата група участваха 16 ансамбъла, а във втората – 15. В нея бе и големият фаворит и съперник на нашите – Русия. Въпреки опитите на съдиите за пореден път да ударят сериозно рамо на рускините, този път те се провалиха. Щеше да бъде престъпление, ако и тогава странични фактори ги бяха избутали до първото място. Момичетата от Русия сбъркаха по време на съчетанието си. Това натъжи нашия капитан Михаела Маевска, която си припомни как неведнъж българският отбор беше оставал по-назад в класирането, въпреки грешки, направени от противниковия.

- Дори не искам да им гледам оценката. Не е честно да станат световни шампионки с грешка. Излизам от залата. Искан ли някой да дойде с мен до тоалетната – попита с тъжен глас Михаела, изправи се и тръгна към изхода. Цвети Стоянова я последва. Двете отидоха до тоалетната, където научиха, че са новите световни шампионки! Двете чуха, че в залата се скандира „България, България“, но все още не знаеха какво се случва. Михаела си помисли, че чудото е възможно, но в следващия момент се разколеба. Когато се върнаха в залата, двете чуха скандиранията. Огромна българска група беше в Измир, за да ги подкрепя и в този момент развяваше българските знамена. Михаела и Цветелина погледнаха нагоре към трибуните, където седяха останалите от отбора, и ги видяха да се прегръщат. Маевска не издържа и се разплака. Затича се по стълбите към съотборничките си. Започнаха да се прегръщат и да плачат от щастие. Трябваше да изминат 18 години от последния български златен медал на световно първенство в многобоя, за да се повтори този успех. За последно това се беше случило през вече далечната 1996 година. На второ място в Измир остана Италия, а бронзовите медали станаха притежание на състезателките от Беларус. Русия претърпя сериозно крушение и дори не взе отличие, оставайки на четвърта позиция. Провалът на руската художествена гимнастика бе още по-пълен заради факта, че на пето поредно световно първенство нямаше шампионска титла в многобоя при ансамблите. Рускините трябваше да изчакат още една година, докато най-после стъпят на върха в Щутгарт през 2015-а.

Още в Измир, малко след края на състезателния ден, българският лагер бе подложен на невидан „тормоз“. Отвсякъде долитаха поздравления за златните медали. Близки, роднини, приятели и фенове не спираха да търсят момичетата и треньорите, за да им честитят. Почти всички конкуренти дойдоха на крака при българките, за да признаят силата им и да им кажат:

- Честито! Вие бяхте по-добри и сте заслужените световни шампионки!

Ина Ананиева изживя първия си голям триумф. Влезе в историята със световна титла, която години наред липсваше на българския ансамбъл. Дълго време и треньори, и състезатели не можеха да повярват какво бяха постигнали.

- Това е страхотен завършек на цялата година, която беше много успешна за нас. Това е връхът! – развълнувана бе Ина Ананиева. – Знаех от самото начало, когато започнахме преди шест години да работим с Илиана Раева, че тези момичета имат потенциал да стъпят на световния връх. На един отбор му трябва време. Сега е тяхното време и се надявам от тук нататък то да продължи. Момичетата го заслужават. Те в момента са най-добрите в света!

Илиана Раева бе на седмото небе:

- Много съм щастлива и развълнувана. Това е изключително голям успех! Играхме като истински шампионки. Ние бяхме единственият отбор заедно с Италия, които не сбъркахме, но нашите композиции са много по-сложни. Това е успешен завършек на целия сезон, в който момичетата се справиха блестящо и спечелиха много медали. Поздравявам целия екип. Посвещавам успеха на всички българи, които вярваха в нас. Раева не спираше да приема поздравления. Вечерта никой не успя да заспи от вълнение. Състезателките стискаха медалите си и летяха от радост и щастие. На следващия спечелиха още едно отличие – сребро на финала на три топки и две ленти.

- Помниш ли на какво ме направи след световното първенство в Киев миналата година по това време?! Тогава не ми спести абсолютно нищо – обърна се Ина към Илиана Раева. Треньорката не беше забравила и никога нямаше да забрави онзи дълъг разговор след провала в Украйна през есента на 2013 година. Сега, година по-късно, Ина я прегърна и добави - Обожавам те. Благодаря ти! Сега вече съм треньор на световни шампионки благодарение и на теб.

На 30 септември „златният отбор“ се прибра в България. На летището ги очакваха над сто души с огромни красиви букети и шампионски знамена. Момичетата знаеха, че ще ги посрещнат близки и роднини, но не и толкова много фенове. А този път наистина имаше страшно много почитатели на отбора.

- Сега вече осъзнахме какво сме постигнали. Май не ни беше останало време да го направим, докато бяхме в Измир – развълнувано посрещна поредните фенове Ренета Камберова.

Ина Ананиева беше щастлива, но бързо осъзна какво я очаква от тук нататък.

Треньорката много добре знаеше, че тази световна титла означава едно единствено нещо – очаквания за златни медали на всеки турнир и отличие от олимпийските игри.

- Само като си помисля какво още трябва да направим, и се плаша. Да, ние станахме световни шампиони, но отсега нататък трябва да защитаваме титлата. Не ме плаши, че всички ще изискват много от нас. На мен това ми е работата, а аз искам да си я свърша добре. Това беше само една крачка към Олимпиадата. За всеки спортист най-важна е Олимпиадата.

-Световната титла е най-щастливото нещо, което ми се е случвало до момента. Още не мога да осъзная какво сме направили. Не съм вярвала и в най-смелите си мечти, че ще

станем световни шампионки в многобоя – добави Християна Тодорова, която също като треньорката прецени философски ситуацията. – Сега отговорността става по-голяма, но ще се трудим още повече, за да защитим успеха си. Знаете, че е по-лесно да изкачиш върха, но е много по-трудно да останеш на него. Целта за нас е медал от Олимпиадата в Рио де Жанейро през 2016 година...

16. ЦВЕТЕЛИНА НАЙДЕНОВА – СВЕТЪТ СЕ СГРОМОЛЯСА НА 12...

Излязохме от болницата, а аз едва стъпвах по земята. За възрастните може и да бях малко момиченце, което нищо не разбира, но не беше точно така. Всичко разбирах и усещах, че нещата не отиват на добре. Още повече, когато видях как изглеждаше мама. Притеснена беше най-малкото, което можеше да се каже за нея в този момент. Уплашена?! Едва ли. Трудно можеше нещо да уплаши точно мама. Но новината, която бяхме чули току що беше лоша. Повече от лоша. За мен дори означаваше край на всичко. На надеждите и мечтите.

- Мамо, нали докторът не е прав?! Нали няма да спра тренировките? Сега отиваме в залата, нали?

Питах и се надявах тя да ми отговори, че нищо от това, което преди малко каза лекарят, не е вярно. Че си измисля и говори глупости. И мама обаче беше притеснена. Нормално. Кой родител няма да се притесни, когато чуе от лекар, че дъщеря му няма да продължи да живее пълноценно и един ден няма да може да роди. Имах болки в кръста и затова започнах да ходя по доктори. Трябваше ми консултация с няколко специалисти, за да се разбере точната диагноза. Ядрено-магнитният резонанс показва, че имам начален стадий на дискова херния. Ходех на физиотерапия, но продължавах с тренировките по художествена гимнастика. Така се стигна до момента, в който онзи лекар написа една дълга бележка до треньорката ми в Славия, че ме спира от тренировките. Така на 12 години всичко приключи...

Само че с мама отидохме в залата. Диана Котева – треньорката, на която дължа почти всичко, спаси мен и цялото ми семейство. Тя спаси кариерата ми.

- Не обръщайте внимание на цялата тази сложна терминология. Лекарите са такива, гледат да се застраховат, ако стане нещо. Цвети, ти сега растеш, болките са и от растежа. Ще мине време и ще отшумят. Аз няма да те спра от тренировки. Ще направя всичко, ако трябва само ще се разхождаш тук пред мен, но ти няма да спреш с гимнастиката. Няма да загубим този потенциал. – опита се да ни успокои госпожа Котева мен и мама. Диана виждаше таланта, който притежавам и не ми позволи да приключа. Промени съчетанията ми, не правех нищо трудно по време на тренировки, само и само да ме запази. С годините болките отшумяха, преодолях ги с растежа и спечелих всичко възможно.

Така и не разбирах защо останалите момичета плачеха. Треньорките ни правеха упражнения за разтягане в началото на заниманията и останалите подсмърчаха. А на мен ми харесваше. Толкова ми беше лесно, че можех да го правя по цял ден. Още в детската градина правех страничен шпагат. На едно тържество ме видяха, че съм гъвкава и артистична и казаха на родителите ми да ме заведат в залата по художествена гимнастика. Така на четири годинки и половина се озовах в залата на Славия. Това беше най-красивото място за мен – ламперия по стените и картини! Хареса ми още от първия ден и се влюбих в гимнастиката. Диана Котева седеше на един стол отстрани и загряваше подготвителната група. Дойде при мен и ми вдигна крака, поогледа ме и край! Съдбата предопредели да стана състезателка по художествена гимнастика. Само веднъж ми хрумна да се откажа и да стана... фигуристка. Един ден с моята приятелка минахме покрай пързалката на Славия, докато ходехме към нашата зала и го решихме. Сервирах новината на баща ми по телефона, вече почти взела категорично решение.

- Тати, аз днес няма да ходя на тренировка. Ще отида на пързалката, искам да тренирам фигурно пързаяне.

- Добре, няма проблеми. Само се обади на треньорката си, за да ѝ кажеш, че се отказваш...

А, така?! Татко излезе страшен хитрец. След две минути му звъннах втори път:

- Ъ-ъ, тати, няма да се отказвам. Отивам на тренировка при госпожа Котева...

Така приключиха моите авантюри с отказването. Имах и винаги ще имам страхотен респект към треньорката си. Тя винаги ме учеше да преследвам мечтите си и да не се предавам пред трудностите, които ще се появят през годините. Говореше ми, предразполагаше ме и ми даваше всичко, от което имам нужда. А разказите ѝ ме пренасяха в бъдещето, в което мечтаех да стана световна шампионка. Повтарях го всеки ден, макар да не съм много убедена, че като малка съм осъзнавала какво точно означава да си световен шампион. Хореографката Иванка Шабанова ме изпитваше каква искам да стана, а аз с пълно гърло крещях в залата:

- Световна шампионка! – и удължавах буквата „а“ накрая, колкото ми стигаше гласът.

Един ден в залата имаше японски гимнастички на лагер. Бяха ги строили за тренировка, когато ме извикаха за поредния рецитал.

- Цвети, я кажи на тези деца каква искаш да станеш, като пораснеш?

- Световна шампионка!

Преди обаче да стана световна шампионка, щеше да мине много време. Нито щях да печеля медали, нито щеше всичко да е розово. Първите ми ленти бяха събрани пръчки от двора и вързани парчета плат или каквото намеря. Бухалките също бяха от подръчни материали. В ролята на треньор и състезател бях аз. Изкарвах музикалната уредба на двора и я усилвах до края. Пусках музика и давах наставления от името на треньор, а след това тичах от другата страна и вече бях състезател. Брат ми е с три години по-голям от мен и по разбираеми причини нямаше как да ми ходи по акъла, за да си играя с него на гимнастичка. За разлика от мен, която съм доста емоционална и луда, естествено в добрия смисъл, брат ми винаги е бил по-умерен. Опитваше се да се грижи за мен, но понякога нещата излизаха извън контрол. Просто не бях от тези деца, които можеха лесно да се контролират. Аз го дразнех, след това се разплаквах и накрая той го отнасяше. Лъжех, че ме е ударил или ми е направил нещо, за да го накажат него. Но той пък беше изключителен предател. Издаде ме, че съм стъпила на двора с белите чорапи, които мама току-що ми беше подарила. Събух ги и ги скрих в къщата и бързо си нацапах краката.

- Ето, мамо, виж, краката ми са мръсни, не съм стъпвала с чорапите по земята...

Причинявах му и още беди. Един ден реших след училище да отида при приятелка, а не да се прибирам вкъщи.

- Цвете – така ми казваше брат ми, - как няма да се приберем. Трябва да си ходим, имаме да пишем домашни. Въобще не го послушах и отидох при приятелката си. Той обаче дойде с мен и остана да ме чака отвън пред вратата. Стоя три часа, но после ме издаде на родителите ми...

Кръстена съм и на баба, и на дядо. Баба ми се казва Цвета, а дядо ми Цветан. За съжаление той почина през 2016 година, не успя да види Олимпиадата в Рио де Жанейро. Той беше човекът, който ме обичаше най-много от всичко на света. Любимата му гимнастичка беше Мария Гилова, много ми разказваше за нея.

- Дядо, я покажи къде е медалчето – питаше ме всеки път, когато се прибирах от състезание и ме вдигаше на ръце. Баба ми беше човекът, който устоя през всичките години, докато бях малка. Взимаше ме от детска градина и ме водеше на тренировки. Така докато пораснах и ходех и се прибирах сама. Точно баба ме будеше сутрин. Винаги беше направила закуска. Обичах да си хапвам всичко. Особено нейните готвени неща – мусака, пълнени чушки, никога не съм била зложда. Живеехме в Суходол и автобусът беше в 06:30 часа. От 07:30 бях на училище до обяд. След това започваше тренировката докъм шест и половина – седем вечерта. Една вечер обаче се наложи да тренираме по-късно, от 18:00 до 21:00. Наложих се да ям в колата на родителите ми. Мама ми беше донесла пържени картопки в една кутийка и таратор. Вечерта се прибирах и започвах да пиша домашните. Сядах на страничен шпагат на земята и слагах учебниците пред мен. Пишех, докато почти всяка вечер започвах да клямам над тетрадките и заспивах. На мама ѝ дожаляваше и дописваше каквото имаше. След седми клас минах на индивидуално обучение, защото тренировките станаха по-сериозни и вече стана ясно, че ще се развивам в гимнастиката. Започнах и сама да си ходя на тренировки, за да не съм в тежест на семейството ми. Само че понякога се случваше да чакам автобус №111 по два-три часа през зимата. На прибиране от залата първо взимам трамвай петица, след това автобус 111 до Суходол и от там №56. Прибирането ми не беше никак лесна задача, но никога не съм се оплаквала, че ми е трудно.

Първото ми състезание се казваше „Цветята на България“ - на него се изявяваха почти всички желаещи дечица. Мислех, че това е най-грандиозният турнир на света. За мен беше нещо велико. А всъщност в сравнение със състезанията, които ме очакваха години след това, изглеждаше детска работа. Точно такава бях и аз – дете, което за първи път се сблъскваше с килим, подиум, публика. Истински се разочаровах обаче, когато се прибрах вкъщи и отворих папката, в която беше грамотата за участие. Пишеше, че съм завършила на седмо място... Точно в тази първа папка дълги години си събирах всички грамоти от състезанията. Първият ми медал беше сребърен от състезание в Двореца на децата. Не може да си представите каква радост беше. Цял ден ходех с медала, не го свалях и в трамвая, а нарочно го наместих така, че да се вижда от всички.

Най-голямата ми мечта беше да имам оригинални професионални цвички на японската марка „Сасаки“. Гледах, че какичките играят с такива, а и много добре знаех кои цвички са хубави. Но бяха скъпи. Доста често като малка се налагаше да играя боса. Не толкова защото няха какво да обуя, а защото треньорката ми казваше, че имам хубави падьоми и няма нужда да нося цвички. Аз естествено я слушах и изпълнявах. Иначе носех някакви кожени гадни цвички, които не бяха на „Сасаки“.

- Господи, моля ти се прати ми цвички на „Сасаки“. Умолявам те, нека имам и аз такива. - Беше Коледа и не преставах да се моля, защото всички казваха, че на Коледа стават чудеса. Е, чудото не стана веднага. Известно време след това кака Цвети, която тренираше в залата на Славия, ми подари цвички на японската марка. Беше страшна радост. Бях най-щастливото дете на света. Обух ги, носех ги постоянно, дори спях с тях. Мечтата ми се сбъдна...

17. КОГАТО ПЕТ НЕ ОЗНАЧАВА ОТБОР (ОЛИМПИЙСКИ ПОЛЪХ ОТ ЦУТГАРТ)

- Писна ми! Омръзна ми от всичко. Този път приключих!

Християна Тодорова сипеше гневни слова, докато си събираше багажа. След няколко минути беше на летището във Варна. Чакаше полет до София. Междувременно се обади на баща си да му каже, че се отказва от гимнастиката! Прекратява кариерата си. Беше през март 2015 година. Новият сезон току що беше започнал. Бяха минали няколко месеца от абсолютната световна титла в Измир през септември 2014 година. Хриси обаче изведнъж загуби мотивация. Взе си сака и хвана първия полет от Варна за София. Преди това единствено бе принудена да чуе от Ренета Камберова:

- Най-добрата ми приятелка ще ме предаде ли?!

Тези думи Християна повтаряше през цялото време, докато пътуваше. Преплиташе ги с други, с които вътрешно се убеждаваше, че повече не иска да тренира. Прибра се у дома и телефонното обаждане не закъсня. Чу гласа на Илиана Раева.

- Госпожо, аз и без това щях да дойда да ви благодаря за всичко, което преживях през последните години. – звучеше нахакано Хриси.

На следващия ден състезателката заедно с баща си се озова пред кабинета на Илиана във федерацията. Той остана отвън, но още докато отиваха натам, беше страшно притеснен. Вътрешно се молеше Илиана Раева да успее да убеди дъщеря му да не се отказва и да продължи с отбора. Той беше убеден, че тя има още какво да даде на този спорт.

Разговорът между двете продължи около два часа и половина. В първите два часа Християна беше твърда като камък. Не се поддаде на никакви приказки. Говореше малко и не промени и грам позицията си.

- Това ли е последното ти решение? – попита я Илиана, а състезателката стана и тръгна към вратата.

- Да! – отвърна тя.

Илиана осъзнаваше, че ситуацията е сериозна, но не очакваше Хриси наистина да се откаже толкова лесно.

- Ами, добре, отказвай се!

Християна хвана дръжката на вратата и...

- Стой! Седни малко.

Илиана Раева направи последен опит да запази ансамбъла, който само преди шест месеца беше стъпил на световния връх и беше смазал конкуренцията. Последва още половин час разговор. Тя извади целия си арсенал от думи. Накрая Християна се разплака. И реши да не се отказва. Избра да продължи заедно с останалите момичета и отбора. Все още имаше недовършена работа. След световната титла в Измир самата тя каза, че следващата цел е медал от Олимпиадата в Рио де Жанейро. Отвън на баща ѝ му олекна на душата. Почувства се все едно беше преминал страшно изпитание. Знаеше какъв характер има Християна и колко малко хора могат да ѝ повлияят. Всъщност, когато тя беше взела решение, обикновено никой не можеше да я разубеди. Този път се случи малко чудо.

Още същия следобед грацията хвана обратния полет от София до Варна, за да се присъедини към лагера на ансамбъла. Подозираше какво я очаква, но не беше очаквала, че ще е толкова сериозно... Красавицата мина по коридора на хотела и почука на първата врата, после на втората, третата... Нито една от съотборничките ѝ не отваряше. Бяха се заключили и не искаха да я виждат, нито да говорят с нея. Уж проблемът вече бе разрешен в кабинета на Илиана Раева?! Всъщност въобще не беше така. Той едва сега започваше и това щеше да е най-сериозният конфликт в историята на отбора през

всичките тези години. Единствените две момичета, които веднага поговориха с Християна, бяха резервите – Снежана Дечева и Симона Дянкова. Останалите бяха дълбоко обидени. Хриси се извини на Ина Ананиева и помощничката ѝ Даниела Велчева. Осъзна, че не беше права и не трябваше да взема толкова прибързано решение. Това обаче въобще не промени ситуацията. Състезателките продължиха да ѝ се сърдят. Настъпиха ужасни дни не само за отбора, а и за треньорите. Момичетата не искаха да говорят с Християна. Казваха си само по няколко думи и то единствено на тренировки, когато беше наложително. След края им мълчанието се подновяваше. Това убиваше вътрешно всички, тъй като се обичаха помежду си и не издържаха да бъдат в подобни отношения. Всяка обаче си имаше характер и беше горделива. Не искаше да проговори на Християна заради постъпката ѝ. За нея важеше същото. В този момент тя не намери познатата опора дори при Цветелин Мишовски, на когото всички споделяха трудностите си.

- Цвети, те не ми говорят... – плачеше Християна. Масажистът не делеше момичетата на повече или по-малко любими. Както винаги, той беше преценил трезво ситуацията и ѝ каза без да се притеснява:

- Хриси, не можеш да им се сърдиш, че не ти говорят. Ти не постъпи правилно. Знаем, че се разкайваш, но остави времето да свърши своето. Полека-лека ще излекува раните им. Но ти наистина ги обиди.

Минаха две седмици в адски потисната обстановка. Първа ѝ проговори Ренета Камберова. Тихият бойкот на останалите обаче продължи. Периодът стигна дори до около един месец. В подобно състояние българският национален ансамбъл замина за второто състезание за сезона – Световната купа в Лисабон. На първото – Гран при в Москва, все още всичко беше наред. Момичетата спечелиха златните медали в многобоя. Победиха рускините в тяхната крепост. Към златния медал прибавиха сребърен в съчетанието с пет ленти и бронзов за композицията на два обръча и три чифта бухалки. За този сезон Ина Ананиева и екипът ѝ бяха избрали за съчетанието с пет ленти музиката да е на Игор Стравински „Жар Птица“. За обръчите и бухалките музиката бе от саундтрака на филма „Цар Лъв“. В Лисабон обаче, повлияни от тягостната атмосфера, състезателките се сринаха. Изиграха кошмарно съчетание на пет ленти и получиха едва девета оценка – 15,850 точки. С нея дори не успяха да се класират на финала в неделя. Реваншираха се с по-силно изиграване на втората композиция, която все пак им отреди четвърто място в многобоя в крайното класиране. Това обаче бе неуспех.

- Разбрахте ли защо се провалихте? – попита Ина Ананиева всички състезателки, които бе събрала след слабото начало на Световната купа в Лисабон.

- Защото не бяхме отбор – отговориха момичетата.

- Тогава спирате да се сърдите на Християна!

На следващия ден ансамбълът беше вече отбор и спечели сребърен медал във финала на два обръча и три чифта бухалки. Нашите получиха оценка 17,650 точки, като пропуснаха само Италия пред себе си (оценка 17,900 точки). Италианките спечелиха и многобоя. Русия записа много слабо представяне на целия турнир. Тимът се нареди едва пети в многобоя, след България, и въобще не се класира за финала на обръчи и бухалки.

На следващата Световна купа в италианския град Песаро в средата на месец април колебливото представяне за българките продължи. Въпреки медала от Лисабон и уж заровените томахапки отношенията все още не бяха като преди. А класирането беше

едно от най-слабите за тима от създаването му. Ансамбълът се нареди на осмо място в многобоя - нещо, което не биваше никога повече да се повтаря. Тази позиция не прилягаше на българската гимнастика. След страхотното начало и победата в Москва момичетата допускаха все повече грешки и във второ поредно състезание не успяха да се класират на финал на отделен уред заради ниска оценка. В Песаро нашите направиха две грешки в съчетанието с два обръча и три чифта бухалки и получиха оценка 16,350 точки, която ги изпрати чак на 11-то място. Малко по-добро беше изиграването на композицията с пет ленти, за която българките получиха 16,850 точки. Но като цяло и двете оценки бяха слаби и не отиваха на световни шампионки! Все пак отборът спечели един медал – бронзов, на финала на пет ленти.

Ина Ананиева съвсем логично бе ядосана. Но все пак всички фаворити допуснаха грешки, което донякъде смекчи критиките срещу гимнастичките:

- Не съм доволна от класирането в многобоя, тъй като момичетата допуснаха грешки. Радвам се за медала на финала. Беше интересно състезание, защото всички фаворити направиха груби грешки. Това е верният път за нас, защото всички оцениха, че играем много сложни и различни съчетания.

В началото на май отборът получи за поредна година покана за демонстративно участие в Корбей-Есон (Франция). Това беше репетиция преди Световната купа в Ташкент (Узбекистан). А тя – последното състезание преди първите в историята Европейски игри в Баку (Азербайджан). В Ташкент българките върнаха самочувствието си. За първи път от около два месеца играха блестящо и печелиха два златни медала. Завършиха на първо място в многобоя и във финала на два обръча и три чифта бухалки. Играта им нямаше нищо общо с турнирите в Лисабон и Песаро. На 23 май те триумфираха в многобоя с обща оценка 34,850 точки. И за двете съчетания получиха оценки над 17,000 точки – на петте ленти - 17,100 точки, а на обръчи и бухалки -17,750 точки. На второ място остана Испания, трети се наредиха гимнастичките от Израел. Основният ни конкурент Русия не взе участие в турнира, тъй като имаше контузна състезателка. В двата отделни финала грациите също се представиха добре. Навръх 24 май ансамбълът завоюва нови две отличия. Първо бе спечелен сребърен медал в съчетанието с пет ленти. Второто място бе заради само една десета по-ниска оценка от тази на Израел. Нашите заслужиха 17,350 точки, а съперничките – 17,450 точки. Час по-късно българските красавици отново стъпиха на най-високото място на почетната стълбичка. Златен медал във финала на два обръча и три чифта бухалки с оценка 18,000 точки. „Лудото“ изпълнение на „Цар Лъв“ бе блестящо.

След известно време на колебание всичко си дойде на мястото. Ина Ананиева бе щастлива, защото видя отново онзи хъс и желание за победа в състезателките си. Момичетата също осъзнаха, че само и единствено, когато са едно цяло, могат отново да са на върха. Бяха го доказали десетки пъти през годините, а тепърва щяха да го затвърждават. Веднага след спечелените медали в Ташкент представители на посолството на България в страната уважиха грациите и треньорите. Всички бяха поканени в посолството на коктейл по случай 24 май.

- Имахме две неуспешни състезания, но след този успех - два златни медала и един сребърен, момичетата отново си повярваха, че може да са на върха. Това беше един чудесен старт преди европейските игри в Баку, които са точно след три седмици. Оценката ми за представянето на отбора в Ташкент е отлична – каза Ина Ананиева.

- Надяваме се да се върнем със същия комплект медали от европейските игри в Баку – допълни Християна Тодорова.

Ренета Камберова също бе доволна от представянето на отбора в Узбекистан:

- Тези медали са доста важни, тъй като това е последното състезание преди Европейските игри. Всеки отбор показва до какво ниво е стигнал в подготовката си. Ние сме много щастливи. И двата пъти изиграхме съчетанията си на бухалки без грешка, но за съжаление на ленти имахме неточности, така че има върху какво да се работи още. Лентите са по-трудното съчетание не само за нас, всички отбори се затрудняват на тях.

За първи път в историята на спорта бяха организирани Европейски игри. Нещо подобно на истинската Олимпиада, но само за Европа. Участваха спортисти от 50 нации в 20 вида спорт. Столицата на Азербайджан – Баку, бе домакин . Състезанията се проведеха от 12-ти до 28 юни. Над 6000 спортисти бяха събрани на място, което напомняше на олимпийско село. Ансамбълът по художествена гимнастика вече бе усетил обстановката в Баку. През 2014 година състезателките участваха на европейското първенство и бяха настанени на същото място. Тогава „златните момичета“ станаха европейски шампионки във финала на пет чифта бухалки и изпревариха Русия. Сега очакванията към отбора бяха още по-високи, защото за една година бяха спечелили десетки медали. Всички очакваха ново злато за отбора на България. Този път обаче не се получи. Медалите и отличната Световна купа в Ташкент явно бяха моментен пролясък. Ансамбълът отново стана нестабилен, допускаше грешки и най-лошото – неточностите бяха едни и същи и се повтаряха. Това изнервяше до краен предел Илиана Раева, както и Ина Ананиева. Началото бе лошо. В съчетанието с пет ленти българките направиха грешки и останаха на девето място в квалификацията след оценка 16,650 точки. Така те пропуснаха финала на този уред, нещо, което се повтаряше за трети път от началото на сезона! За съчетанието с два обръча и три чифта бухалки съдиите дадоха оценка на родните грации – 17,500 точки. Така с общ сбор от 34,150 точки България остана на пето място в многобоя. Това също бе провал!

- За пореден път момичетата допуснаха груби грешки при изпълнението си на първото изиграване с пет ленти. Композицията е една от най-силните и оригинални спрямо конкурентите ни, но това няма да помогне, ако не бъде направен верен анализ на проблема. Второто съчетание беше изиграно добре, но този път, за разлика от предишните състезания, това не беше достатъчно, за да компенсира грешките на ленти и изостанахме на пето място, извън призовата тройка. Ще имаме трудна задача на Световното първенство в Германия, което ще бъде и квалификация за Олимпийските игри в Рио следващата година. Конкуренцията е много силна, а и задължително трябва да имаме предвид отбора на Германия (домакин на Световното първенство през септември). За първите 6 места, които дават квоти за Олимпийските игри, ще се борят минимум 8-9 отбора! Отборът ни е сред най-добрите и е абсолютен фаворит за медалите, но и най-малката грешка ще бъде фатална. По-лесно е да догонваш, отколкото да отстояваш позиции. Затова задачата им да отстояват световната си титла от Измир 2014 няма да бъде никак лесна, но е постижима. - Илиана Раева направи обстоен анализ на представянето, а предстоеше и извънреден Управителен съвет на федерацията заради Игрите в Баку.

За първи път през всичките години Християна Тодорова сбърка в съчетание на голямо състезание. За първи път от шест години! Нейните сънища се оказаха абсолютна реалност. Хриси бе видяла на сън петото място и многото грешки на целия отбор. . Християна сбърка и в трите дни - и на тренировките, и по време на самото състезание. Никога досега не ѝ се бе случвало подобно нещо. Преживя го много тежко, а и сякаш още не беше докрай отминал онзи момент отпреди три месеца, в който искаше да се отказва.

Най-неприятното бе, че този момент настъпи отново. На 1 юли Християна, заедно с Цветелина Найденова и Цветелина Стоянова, имаха намерение да се откажат. Беше няколко дни след катастрофата в Азербайджан. Хриси за втори път в рамките на няколко месеца беше загубила мотивация. На другите две също им беше писнало, а до Олимпиадата оставаше точно една година. Щеше да е истински шок три състезателки от отбора да напуснат точно сега. Да беше в началото на олимпийския период, или поне след първата година – беше приемливо. Но сега?! Кой отбор можеше да си позволи да намери три готови състезателки и на всичкото отгоре да ги превърне в едно цяло, за да бъде конкурентноспособен на останалите. Трите чакаха Ина Ананиева. Треньорката пристигна в залата на „Раковски“ около 10:00 часа сутринта.

- Госпожице, искаме да говорим с вас.

На Ина ѝ беше ясно още с първите думи какво предстои. Видя тона и физиономиите им и разбра, че разговорът няма да е по хубав повод. А и толкова добре ги познаваше, че винаги знаеше състоянието на всяка една от отбора. В момента те отново бяха изпаднали в дупка. Говориха около два часа. Този път, за разлика от предишния разговор на Християна с Илиана Раева, обаче не се наложи дълго да бъдат убеждавани. Ина Ананиева успя бързо да върне момичетата в залата и това беше последният случай, в който се водеше такъв разговор. От тук нататък в следващата една година състезателките щяха да бъдат истински отбор!

Навръх Успение Богородично, на 15 август, българският ансамбъл спечели сребърен медал в многобоя от Световната купа в София. За пета поредна година нашата столица прие състезание от най-висок клас. Сценарият на тазгодишната Световна купа бе абсолютно същият като тази отпреди една година. Тогава нашите завоюваха три сребърни отличия и сега повториха същия успех. Зала „Арена Армеец“ буквално вреше и кипеше на 16 август, когато бяха двата финала на отделните уреди. Малко след 16:00 часа нашите грации разтърсиха публиката с отлично изпълнение на „Жар Птица“ на пет ленти и заслужено взеха сребърния медал, отстъпвайки единствено на Русия. Половин час по-късно почитателите на нежния спорт отново станаха на крака и аплодираха българската композиция на два обръча и три чифта бухалки по музика от „Цар Лъв“. Състезателките допуснаха грешка и получиха оценка 17,500 точки, с която останаха отново на втора позиция.

Ина Ананиева бе доволна въпреки допуснатата грешка. След провала в Баку треньорката имаше малко повече от един месец, за да промени атмосферата в отбора. Най-вече това, защото другото грациите го притежаваха. Те имаха достатъчно качества и опит, с които печелеха години наред. Трябваше им само спокойствие и малко повече концентрация.

- Има промяна в момичетата след Европейските игри в Баку. Променихме начина на тренировки, повече работим за концентрация, защото явно в началото на годината ни

липсваше и се представяхме на приливи и отливи. Мисля, че излязохме от тази дупка и дано да имаме късмет, защото отборът работи страшно много. Казах им, че се гордея с тях, а и не само аз. Цяла България трябва да се гордее с този отбор, защото не знам дали скоро ще има друг такъв. Те са заедно вече шеста година, минаха през какво ли не, изключително съм горда от тези момичета. - Ина Ананиева беше права в едно.

България наистина не бе имала такъв отбор от години, а и надали скоро щеше да има отново.

- Понякога трудно успяваме да ги успокоим. Все пак това са живи същества, не са роботи. – добави треньорката.

Най-голямата оценка за това, което правеше ансамбълът, бе публиката. За пета поредна година тя изпълваше залата и ставаше на крака заради любимките си.

- Настръхнах, когато видях толкова много хора как се изправиха и изпратиха с бурни аплодисменти нашия отбор. Българската публика е най-прекрасната на света. Многобройна, емоционална, но и в същото време разбираща художествената гимнастика и възпитана. Понякога е трудно да обясним защо въпреки изпуснат уред някои от конкурентите са преди нас, но спортът ни е такъв – зависим от съдиите – каза легендарната трикратна световна и трикратна европейска шампионка Мария Петрова.

След състезанието в София бе време за купон. Гимнастичките можеха да тренират по 9-10 часа в залата, но знаеха и как да се забавляват. „Златните момичета“ показаха златни съчетания от кръшни хора и танци, а някои от тях смело припяваха любимите си изпълнения. На дансинга се отличиха Катрин Тасева и Невяна Владинова. Двете състезателки от индивидуалното направление освен неземна красота и чар демонстрираха сериозни танцувални умения. Неви имаше защо да празнува, след като направи блестяща Световна купа. Приказната плевенчанка се класира и на четирите финала и показа, че от тук нататък съперничките трябва да се съобразяват с нея.

Ина Ананиева даде почивка на отбора само един ден – понеделник. Във вторник в 08:00 часа момичетата трябваше да бъдат в залата на „Раковски“ за поредната тренировка. В сряда заминаваха за руския град Казан, където щеше да се проведе последния турнир от Световната купа. Той бе генерална репетиция преди световното първенство в Щутгарт, с което официално се закриваше сезонът. На руска земя българките спечелиха нови три медала: бронзови отличия в многобоя, на бухалки и обръчи, както и сребърни за съчетанието с пет ленти. В многобоя оценката на нашите бе 35,000 точки. Във финалите на отделните уреди съдиите дадоха 17,700 точки за пет ленти (второ място) и 17,700 точки за два обръча и три чифта бухалки (трето място). След турнира в Казан ансамбълът започна подготовката за Световното първенство. До него оставаха малко повече от две седмици. Беше изключително важно, тъй като в Щутгарт големите сили разпределяха олимпийските квоти. До момента през сезона осем-девет отбора показаха, че във всеки един момент може да поднесат изненадата и дори да спечелят. Ако някой допуснеше грешка, можеше да се окаже фатално. Никой не беше застрахован от лошо представяне – нито Русия, нито Италия или България. Това щеше да бъде изключителна игра на нерви, в която по-добре подготвеният отбор щеше да вземе визи за Рио следващата година.

Световните финали в Щутгарт започнаха повече от добре за българската делегация. И двете ни състезателки в индивидуалната надпревара се класираха за многобоя. Невяна Владинова и Мария Матева влязоха в първите 24. След това щяха да се борят за

призови класирания. Малко по-късно Невяна си гарантира и олимпийска квота. Тя беше героят на нашия отбор в първите дни на състезанието. На сцената излезе и ансамбълът. Навръх рождения ден на Ренета Камберова – 12 септември, отборът завоюва сребърен медал от многобоя. Русия най-после стана абсолютен световен шампион след осемгодишна пауза. Въпреки грешките „Сборная“ си осигури златните медали заради наистина сложните съчетания. На трето място финишира ансамбълът на Испания. Едва ли някой щеше да позволи руският отбор да остане без злато поредна година. Още през 2014 година в Москва се бяха приготвили да отворят шампанското, но българките не им позволиха. Сега Русия взе своето. Публиката обаче беше от възторг от играта на нашите „златни момичета“. Цялата зала изригна като вулкан, когато грациите на Ина Ананиева излизаха на килима или чакаха оценките си. Този факт показва кои са истинските световни шампионки. Този сребърен медал беше толкова категоричен, че блестеше с цвета на златен. И доказателството за силната игра на нашия ансамбъл бе... поведението на руските гимнастички. Всички до една те пристигнаха в българския лагер и поздравиха достойните си конкурентки. Прегърнаха ги и казаха, че те също заслужават златните медали!

- Гордейте се, българи. Това бяха истински световни шампионки. Невероятни бойци, страхотна емоция. Благодаря ви, момичета. Благодаря на цялото треньорско ръководство и на Ина Ананиева. България притежава блестящ отбор. Те играха с такава увереност и самочувствие и толкова убедително. Дано утре се представят по същия начин, силни и убедителни и да накараме българите да се гордеят. Вярвам, че ще вдигнат залата в Рио на крака догодина. – коментира емоционално Илиана Раева след спечеления сребърен медал в многобоя.

Предстоеше утре. На 13 септември Цвети Стоянова имаше рожден ден и пожеланията бяха свързани с още медали от двата финала на отделните уреди. След първото изиграване обаче българките останаха без отличие. Наредиха се на четвърто място на пет ленти. Италия завърши на първа позиция, следвана от Русия и изненадата Япония. На втората композиция обаче нашите спечелиха бронзов медал. Направиха го отново по безапелационен начин, след като играха блестящо. По музиката от „Цар Лъв“ Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Стоянова, Цветелина Найденова и Християна Тодорова заслужиха оценка 17,866 точки.

- Сребърен медал на Световно първенство не е малко. Момичетата играха като за златен. Радостта ми бе много по-голяма отколкото при златото миналата година в Измир. Сега ще дишаме малко по-спокойно за Рио де Жанейро. Тази година бе тежка и бе важно да вземем квота за Олимпиадата. Направихме го. – каза Ина Ананиева, след като отборът бе посрещнат като световен шампион в София.

Илиана Раева също бе изключително доволна от представянето:

- Нашите състезателки играха единствени без грешка. Първите, които дойдоха да ги поздравят, бяха рускините. Всички много трябва да се гордеем. Бяха в най-върховата си форма точно на Световното първенство. Това говори за изключителния потенциал на нашия треньор. Очаквайте много от този отбор!

18. ХРИСТИЯНА ТОДОРОВА – ПРЕДСКАЗАНИЯТА СЕ СЪБЪДВАТ...(ОРАКУЛЪТ)

13 юли 2016 година. Момичета, ще имаме медал от Олимпиадата! Сънувах, че сме трети, всичко видях. Видях как стоим на почетната стълбичка и ни награждават. Сънувах как точно срещу нас стои Илиана на леко повдигната платформа и ни маха...

...21 август 2016 година. Качих се последна на почетната стълбичка. Бяхме станали трети на Олимпиадата в Рио де Жанейро. Малко повече от един месец след моя сън всичко се сбъдна. Точно така, както го бях сънувала. До най-малките детайли. Предстоеше награждаването – най-радостният миг в моята кариера. В нашата кариера на отбор. Раздадоха ни бронзовите медали и една по една започнахме да ги целуваме, а след това да махаме към публиката. Не осъзнавахме какво се случва, беше върховен миг на щастие. Летяхме от радост, защото сбъднахме мечтата си. В един момент Рени ме побутна и ме попита:

-Така ли точно го беше сънувала? И ми посочи Илиана Раева.

Тя стоеше точно срещу нас на леко повдигната платформа и ни махаше. В този момент рухнах. Не се съдряхах и се разплаках. С всичка сила и с цялото си сърце.

Бях на 12 годинки, когато се сбъдна първият ми сън. Тогава сънувах, че треньорката идва и ми казва, че трябва ме премести при друга, защото заминава за Австрия. Дори не подозирах, че е възможно такъв сън да се сбъдне. След два дни тя наистина дойде и ми каза:

- Хриси, трябва да отидеш при друга треньорка. Аз заминавам за Австрия...

От тогава до ден днешен абсолютно всеки мой сън, свързан с гимнастиката, а и не само, се сбъдва на сто процента. Не мога да си обясня как се получава. Но знам, че всичко, което сънувам, се превръща в реалност. Не е просто съвпадение или измислица.

Сънувах, че ще завършим на пето място в Баку на първите Европейски игри през 2015 година. Сънят ми бе изпълнен с много грешки на целия отбор. С една дума – провал.

Ние завършихме на пето място в многобоя в Баку, а единствената разлика от съня ми, бе, че аз направих грешките. Илиана Раева много ми вярваше за тези неща и никога не ги подценявахме. Почти преди всяко по-важно състезание ме викаше при себе си и говорехме дълго.

- Хриси, какво сънува в последните дни? Всичко ще мине ли добре? Как видя състезанието? Ще спечелим ли? Спокойна ли си? Илиана ми задаваше въпрос след въпрос, а аз обяснявах до най-малка подробност какво съм видяла на сън. Останалите момичета също много ми вярваха, след като видяха, че сънищата стават реалност.

С гимнастиката започнах на 4 годинки. Майка ми Петя ми разказва, че съм била с покриви крака, замятала съм ги навътре и затова ме е записала да тренирам.

Първоначалната идея е била да оправя походката, защото все пак съм момиче. Не може, когато порасна да ходя, както и да е. И така уж заради краката останах 18 години в спорта. Именно мама е основният виновник да започна да тренирам художествена гимнастика. Тя винаги е била много амбициозна. Няма да скрия, че в първите години сбъднах нейната мечта да тренирам и да стана гимнастичка. Откровено ме буташе да ходя на тренировки. Така беше до 13-годишна възраст. Чак тогава започнах да обичам истински гимнастиката и тя се превърна в приоритет в живота ми. До този момент всичко ставаше с много сериозен натиск. Няма значение дали съм болна, дали ми е лошо, или съм уморена. Мама не прощаваше. Трябваше да бъда в залата, защото е било

за мое добро. По-късно осъзнах, че е била права през цялото време. И винаги ще ѝ бъда благодарна за всичко, което направи за мен. Е, можеше да не бъде толкова строга... Като казвам строга, означава наистина прекалено строга. Редът и дисциплината въпреки винаги са били на изключително ниво. Дори приличахме на онези семейства от миналото, в което е имало типичната йерархия. Татко много работеше, а мама се грижеше за нас трите. Имам две сестри – Александра и Анастасия. Разликата в годините ни с Александра е две и половина - тя е родена през 1997-ма. Съвсем в реда на нещата две деца с малка разлика се превръщат в страховито цунами за родителите си. Ние бяхме точно такава. Подлудявахме ги с Алекс. Даже понякога прекалявах, но всичко оставаше в рамките на нормалното. Ние просто бяхме деца, които обичаха да лудеят и да вършат всевъзможни неща въпреки. Милата Алекс, понякога не знам как е издържала на пакостите, които измислях и я карах да прави заедно с мен. Няколко пъти обаче се случиха и неприятности. Аз завърших със сцепена вежда след поредното наше „произведение“, а тя със счупен нос. Това обаче не беше всичко. След като бяхме направили поредната лудория я наказваха предимно нея. Тя все казваше, че е виновна. Беше така, защото я заплашвах макар и уж на шега:

- Внимавай какво ще кажеш на нашите! Мисли му, ако ме издадеш.

И горката не смееше да ме натопи и отнасяше наказанието. След като се приберях от тренировка, въпреки наставаше ужас за Александра. Давах ѝ две бухалки и я карах да повтаря съчетанията, които ѝ бях показала. Аз седях до касетофона и пусках музика, а тя играеше. Влизах в ролята на треньор. Може да си представите какъв треньор съм била, щом на второто или третото повторение Алекс тичаше към другата стая и плачеше:

- Мамо, Християна ме тормози!

А аз крещях от детската:

- Връщай се в залата, не сме приключили. Тренировката не е свършила. Веднага обратно в залата.

Всичко между мен и Алекс е започнало още с раждането ѝ и първите часове, след като мама и тати са я донесли въпреки от родилното. Спомням си много добре, когато бебето пристигна у дома, че аз стоях на няколко метра от него и гледах доста изплашено. По-късно татко ми припомня, че ми е казал да не си и помислям да го пипам. Представете си какво чудо съм била, след като мама, докато е била в банята, ме е карала да седя на стол отпред пред вратата и да ѝ пея. Така е била сигурна, че съм близо до нея и няма да направя нещо на бебето. С по-малката ни сестра Анастасия всички са доста по-либерални. Даже може да се каже, че се качва на главата на родителите ни, но те ѝ прощават. Де да бяхме на нейно място ние с Александра... Завиждаме ѝ.

Когато съм била на две години и половина сме заминали за Канада. Баща ми е имал роднини там, които са емигрирали. Искал е да ни осигури по-добро бъдеще, на мен и на сестра ми Александра, която се е очаквало да се появи на бял свят. Тя се роди именно там. Останахме в Канада година и половина. И там имах треньорка по художествена гимнастика – Димитричка Маслева. След това се върнахме в България и продължих тренировките. В един момент обаче семейството ми взе решение да заминем за постоянно за Канада. Родителите ни искаха да имаме перспектива, да учим и живеем там. Баща ми отиде и каза на Илиана Раева, че заминаваме.

- Отидете, свършете си работа и се върнете – му отвърнала Илиана в онзи ден.

- Не, не разбираш, ние заминаваме завинаги – отсякъл баща ми, категоричен, че ние наистина отиваме да живеем в Канада.

- Дай ми една година. Ако Християна покаже качества и успее да влезе в националния отбор, оставате в България. Ако не се получи, заминавате. – била непреклонна Илиана, която явно е виждала потенциал в мен. На следващата година влязох в националния отбор, което означаваше, че оставаме в България. Знам, че семейството ми искаше да заминем и направиха жертва заради мен. Винаги ще им бъда признателна за всичко, което направиха за нас трите със сестрите ми. Ако бяхме заминали, вероятно щях да бъда държавна шампионка на Канада. Къде обаче щяха да бъдат световните титли, олимпийския медал и стотиците отличия, които спечелих за България?!

Когато казвам, че майка ми е доста амбициозна, имам предвид следното. Като малка ходех на шест неща едновременно. - на училище, художествена гимнастика, уроци по английски и френски език, пиано и рисуване. И така няколко години. Ставах сутрин в 06:30 часа. От 07:30 часа до 09:00 бях на английски език. След това от 09:30 до 13:30 часа бях на училище. Следобед бях на тренировки по художествена гимнастика. Късната тренировка приключваше около 22:00 часа. След това се прибирах да уча. Доста често се е случвало да съм писала уроци докъм 01:00 часа. Мама стоеше с учебника до мен и докато не научех и не напишех всичко, не ме оставяше. Добре, че се справях отлично. Просто винаги съм била уникален зубър. Притежавам изключителна зрителна памет и назубрях уроците. На другия ден отново ставах в 06:30 часа, мама ми правеше кок на косата и денят ми започваше. В училище, когато питаха кой си е научил урока, естествено, че това беше Християна. Вдигах ръка, изкарвах шестица и си сяхах. В рисуването бях пълна катастрофа, - просто защото бях изцедена накрая на деня, когато бяха уроците. Подпирах се на стъклото и едва не заспивах от умора. Преподавателката ме виждаше и ме разбираше. Рисуваше ми картините, а аз само ги оцветявах. От френския език също не помня почти нищо. В един момент трябваше да подредим приоритетите. Избрах това, в което ме бива – естествено, училището, художествената гимнастика и английския език. В клас всички искаха да ми бъдат приятели, бях им лидер. Строявах ги в две редици. В 7 клас се преместих в спортното училище на Левски на индивидуално обучение. Просто защото вече не успявах да бъда по цял ден в класната стая и на тренировки. Училището обаче страшно много ми липсваше, защото обичах да ходя. Даже по-късно, като студентка в Национална спортна академия, ходех с удоволствие. Сядам, слушам и записвам. Много ми е интересно. Много добре се справях с българския език, географията и историята. Не обичах математиката. Там имах петици, но само по време на учебната година. За срока и годината естествено имах пълно шест по всичко.

Най-много ми тежеше, че не съм с родителите и сестрите си на някои празници. Пропускала съм и Коледа, и Великден, да не говорим за рождени дни или други семейни събития. Малката ми сестра Анастасия все ми казваше:

- Како, пак ли няма да те има и трябва да празнувам рождения си ден, когато си тук. Нали знаеш, че ще имам рожден ден, когато си при мен... Това ме убиваше. Плачех и наистина ми беше тежко. С времето свикнах да ме няма във важните моменти. Пропуснах и абитуриентския бал на другата ми сестра Алекс. Бяхме на лагер в хотел преди световната купа в София през 2016 година. Заснех един клип, който изпратих и пуснаха по време на празненството. Докато го снимах, се разплаках. Не направих друг. Исках да е този – със сълзите, емоциите и чувствата. Естествено, всички присъстващи са плакали, когато са го пуснали.

Амбицията на баща ми бе горе долу еднаква с тази на майка ми. Последната почивка на море с родителите ми беше, когато бях на 12 години. След това не съм имала възможност да почивам толкова много. Но докато ходехме заедно, тате ме будеше сутрин в 07:00 часа, за да тичаме на плажа. Казваше, че така ме държи във форма. След това на обяд задължително следваше негова фитнес програма – разтягане, коремни преси и упражнения. Тичаше наравно с мен и не се отказваше... После разбрах колко важно е всичко това. През всичките години, в които съм била състезател, дисциплината е била най-важното нещо за мен. Винаги съм била най-изпълнителна. Истината е, че в началото не бях от най-добрите. Мислех си, че за нищо не ставам. Не бях гъвкава и добра като Михаела или Рени. Не бях универсална като Цвети Найденова, която можеше всичко. Никога не съм си помисляла, че един ден ще печеля медали по художествена гимнастика. Един ден седяхме с мама вкъщи и гледахме някакво състезание. Думите ѝ ще ги помня цял живот:

- Ех, мамо, дали някой ден и теб ще те гледам по телевизията?! И ще плача от радост заради теб...

Искаше ѝ се да стане така. И ми вярваше. През цялото време беше до мен и беше всичко за мен. Сбъднах мечтата ѝ. След това сбъднах и моята мечта...

19. КАТО ЗА ФИНАЛ – БЕЛМЕКЕН, МОСКВА, СОФИЯ...

Само един ден почивка получиха състезателките, след като се прибраха от световното първенство в Щутгарт. На 16 септември отборът замина на традиционния лагер в Поморие. В морския град грациите щяха да останат десет дни. След всяко по-сериозно състезание имаха нужда от още по-сериозно възстановяване. Затова избираха Поморие, Велинград, Варна или Павел Баня. Трябваше да излекуват травми или болки, които са ги мъчили по време на напрегнатите турнирни битки. След Поморие момичетата получиха една седмица пълна почивка. Това беше мечтаният период в годината за всяка една от тях. Винаги след световно първенство гимнастичките разпусаха между една седмица и десетина дни. Това беше време извън лагери, на които отиваха за възстановяване. Трябваше им малко свобода, преди да започнат тренировките за новия сезон. Време, в което спортистките бяха планирали екскурзии с близки и приятели. Обикалянето по цял свят по време на активната им кариера не означава, че са видели всички красоти. За тях почти никога не остава време, тъй като залата и тренировките ги зоват още с пристигането. Изключение правят по-дългите лагери преди световно първенство или Олимпиада. Тогава треньорите вмъкват в натоварената ежедневна програма и обиколки на забележителности.

След едноседмичната пълна свобода – време, което изтече между пръстите на състезателките все едно беше само няколко часа, дойде лагерът на Белмекен. Последното качване на високопланинската база на този отбор. В началото всичко беше както обикновено. Позната до втръсване обстановка. Настаняване, тренировки, режим. Подобряване на физическата издръжливост, която щеше да им бъде необходима за новия сезон. Последните дни от лагера момичетата се промениха. Изведнъж придобиха вид на тъжни деца, които се разделят с любим човек. До края на лагера в Белмекен оставаха броени часове. Гимнастичките осъзнаваха, че това е последният им престой на това място заедно като национален отбор на България. Тук идваха години наред и всеки път се молеха никога да не се връщат. Да, в някои моменти лагерът не беше лош, дори напротив – имаше хубави моменти. Запознанства с други спортисти, завързване на приятелства, дори на любовни връзки. Но като цяло физическото натоварване взимаше връх и спортистите не изгаряха от желание да прекарват много време на това място. - Момичета, хайде за последно да отидем до нашето любимо място. – провикна се една от състезателките.

-Днес за последно ядем от тази храна. И за последно ще ношуваме тук като отбор – добави друга от ансамбъла. Всичко беше като за последно. Въздухът бе пропит с емоция, която липсваше в предишните години. Макар да мечтаеха колкото се може по-бързо да се откажат от гимнастиката, състезателките се натъжаваха в такива моменти. Започнаха да си мислят колко много неща от това голямо семейство ще им липсват. Общите лагери, тренировки, безбройните часове в залата, дори настаняването по стаите със съотборнички, превърнали се във времето в повече от сестри. Щяха да липсват шегите, усмивките, лудориите, както и трудните моменти, когато някоя беше оперирана или я болеше. Или тогава, когато всяка имаше личен проблем и разчиташе именно на отбора, за да потърси утеха.

На 30 октомври 2015 година (петък) ансамбълът по художествена гимнастика влезе за първи път в залата на „Раковски“ за начало на новия сезон. Вероятно последният в кариерата на Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Найденова, Цветелина Стоянова и Християна Тодорова. До тях бяха и двете резерви Любомира Казанова и

Снежана Дечева. Треньорката Ина Ананиева вече бе готова с двете композиции, върху които трябваше да се работи за голямата цел – Олимпиадата през лятото на 2016 година. Музиката за съчетанието с 2 обръча и 3 чифта бухалки бе саундтракът от филма „Матрицата“. А за композицията с 5 ленти използваша „Ювиги Хан“ на Георги Андреев. Композитора от години твореше шедьоври за ансамбъла. И този път резултатите от неговата работа бяха на световно ниво. Фолклорните мотиви се харесваха на публиката и на съдиите. Музиката от „Матрицата“ пък бе иновативна – доста по-различна от тези, върху които „златните момичета“ бяха играли до момента. Ина Ананиева искаше да изненада конкурентите, а и съдиите, с нещо съвсем непознато и не толкова традиционно за българския отбор.

И го направи още в началото на 2016 година. Не къде да е, а в клетката на лъва. Там, където малко смеят да припарят, особено пък да си помислят да спечелят. На България обаче ѝ стана навик да бие Русия точно в Москва и то като за начало на годината. Така беше през 2015-а, така започна и новата 2016 година. Ансамбълът ни спечели златния медал в многобоя на Гран при турнира в руската столица. Момичетата играха безупречно и в двата дни. За съчетанието си с пет ленти получиха оценка 17,700 точки, а за обръчи и бухалки – 17,750 точки. Така със сбор от 34,450 точки гимнастичките стъпиха на върха в първото си състезание в толкова важната олимпийска година. На второ място останаха домакините от Русия, които приеха това с доста намръщени физиономии. До края на състезанието българският отбор спечели още два медала – сребърни. По един във финалите на отделните уреди. Във финала на обръчи и бухалки грациите играха прекрасно и получиха 17.900 точки. Въпреки грешките обаче съдиите дадоха на Русия 18.300 точки и им подариха златните отличия. Специалистите ги нарекоха утешителни заради второто място в по-важния многобой. В съчетанието с пет ленти българките също останаха втори след рускините. Въпреки успеха в меката на художествената гимнастика в, отборът остана спокоен. Момичетата не летяха в облаците, защото знаеха, че тепърва им предстои още много работа. Не пропускаха и факта, че в Гран при турнира в Москва все пак не участваха и някои от силните конкуренти. Целта на българките бе да покажат новите композиции, които да се харесат на съдиите. Направиха го по най-добрия начин и от тук нататък можеха да работят на спокойствие, за да ги усъвършенстват.

- Нека не изпадаме в излишна еуфория. Състезанията от Световните купи тепърва предстоят. После е европейското първенство в Холон и накрая е Олимпиадата. На тези по-големи турнири се вижда кой докъде е стигнал и какво е работил. В Москва бе просто първо състезание за годината. - Ина Ананиева набързо охлади страстите след спечелените три медала - един златен и два сребърни. Специалистката бе доволна от добрия старт, но дълбоко в себе си беше наясно, че е нужна само капка катран в меда, за да загорчи.

Наред с добрия старт в Русия треньорката имаше беше изправена пред ежедневните проблеми за началото на годината. В този период почти всички състезателки имаха по някой друг излишен килограм върху изваяните си прелестни фигури. За част от момичетата това не беше особен проблем, тъй като ставаше въпрос за два или три килограма, които а те се сваляха лесно. За Християна Тодорова обаче положението беше по-сериозно. Въпреки че се справяше с всичко на по време на тренировки, тя трябваше да се отърве от ненужните килограми. Така започна нейната лична битка през 2016 година. Тя щеше да продължи до последния ден от Олимпиадата – 21 август. И

Християна щеше да я спечели и тази битка. Илиана Раева я взе в дома си и Християна момичето заживя със семейството ѝ. В Остана там продължение на единият месец, като Илиана ѝ помагаше Гимнастичката започна да спазва специален хранителен режим. Така и за две седмици свали десет килограма! За пореден път Хриси доказа, че освен изключително дисциплинирана и отговорна през всичките години, бе и повече от упорита. Поставеше ли си някаква цел, нямаше сила на земята, която да я пречупи или да я спре, за да я постигне.

След успешното начало на 2016-а година в Москва всичко продължи да се нарежда по прекрасен начин за българския национален отбор. Лисабон, Португалия... Мястото, на което отборът за първи път придоби настоящия си вид. Това обаче беше през 2013 година. Тогава малко преди състезанието в португалската столица Катрин Велкова и Елена Тодорова се отказаха, а на тяхно място в титулярния състав влезе Цветелина Стоянова. Сега, три години по-късно, на същото място ансамбълът вече бе към края на пътя си. Лисабон бе шурмуван като за последно с три медала от три възможни. Наказателният отряд на Ина Ананиева не спираше да прибавя нови отличия към колекцията си. В първия ден от състезанието гимнастичките играха съчетанието с пет ленти, за което съдиите им дадоха оценка 17,400 точки. В реално време обаче оценката бе съвсем друга – 16,800 точки, което сащиса българският лагер.

- Не е възможно да имаме толкова ниска оценка. Играхме добре. Вярно, не перфектно, но не заслужаваме подобно нещо – коментираха от нашия тим. В този момент се намеси великата Мария Гигова, която бе супервайзър на световната купа. Първата трикратна световна шампионка в историята на художествената гимнастика за пореден път демонстрира авторитет. Наложиха се съдиите да изгледат видеозапис на изпълнението на българките, което доведе до промяната и получаването на истинската оценка. Оказа се, че първоначално бяха порязали родния ансамбъл заради несъществуващи излизания извън килима. Такива се санкционират, но при повторенията никъде не се видя българска състезателка да е нарушила правилата. Освен съдийското недоглеждане и опита за разклащане на нашия лагер, трябваше да прибавим и ужасните условия в залата. Влажността на въздуха на моменти достигаше 85-90%, което създаваше изключителни неприятности на състезателките. – Н най- вече заради движението на лентите, които са изключително леки и се влияят от всяка една промяна на въздуха. Случваше се при изхвърляне лента да залепне или да се оплете и след това да нанесе непоправими щети върху цялото съчетание. В това обаче имаше и нещо позитивно. Подобна щеше да бъде обстановката само няколко месеца по-късно в Бразилия. Същата влага, с която българките и останалите отбори трябваше да свикнат. На следващия ден оценката за съчетанието с два обръча и три чифта бухалки бе още по-висока – 17,650 точки. Така с 35,050 точки България спечели бронзовия медал в многобоя на Световната купа в Лисабон. Отличието бе поделено с ансамбъла на Испания, който събра абсолютно същия сбор от точки. На следващия ден – 20 март, отборът завоюва още два медала, във финалите на отделните уреди. За съчетанието на пет ленти нашите грабнаха сребро след оценка 17,900 точки. Любопитното е, че и този път отново отличието бе споделено, този път с Израел, чийто ансамбъл получи същата оценка като нашата. Как само тръгна годината – с два медала, поделени с други отбори. А как ли щеше да завърши?! И при третия опит състезателките поставиха медал до сърцата си. - Пък сребърен, но за изпълнението на другото си съчетание – два обръча и три чифта бухалки. Този път грациите бяха

еднолично на втора позиция със 17,900 точки, като изпревариха испанките, останали трети. Това състезание обаче постави началото на съдийско толериране. В това състезание обаче съдиите започнаха да толерират към ансамбъла на Израел. Именно тази страна щеше да бъде домакин на европейското първенство в средата на месец юни. Ансамбълът на Израел спечели сребърен медал в многобоя в Лисабон и още едно сребро, поделено с българките в съчетанието с пет ленти. А играта им не беше с нищо по-добра от първото Гран при за сезона в Москва. Впоследствие щеше да се окаже, че завишаването на оценките на Израел е било временно и Олимпиадата в Рио де Жанейро ги върна на заслуженото им място – извън най-добрите пет в света.

***

...Сълзите се стичаха по бузите ѝ. Изпитваше нечовешка болка. Съдбата явно наистина си правеше шега с нея - . Ккккк преди четири години, така и сега,. С несъществена разлика от няколко дни. Този път лявото коляно на Михаела Маевска блокира. Както То отказа, докато тя играеше съчетанието на пет ленти на Световната купа в италианския град Песаро, така коляното отказа. Капитанът на отбора ни изпита подобно нещо за първи път. Беше получавала какви ли не контузии, дори премина през операция на дясното коляно през 2012 година, но този път бе различно. Беше на косъм да спре да играе по време на самото съчетание. С всяко следващо движение коляното ѝ ставаше все по-неконтролируемо. Чувстваше го слабо и хлабаво, не можеше да стои на крака си.

- Спокойно, спокойно, всичко е наред – повтаряше си на ум Михаела, докато изтекат минутите до последния акорд от съчетанието. Тези стотина секунди се превърнаха за нея бяха като цяла вечност. Все пак Михаела някак си остана на крака и доигра композицията. България дори спечели бронзов медал за съчетанието на пет ленти. Предишния ден националките останаха на второ място в многобоя, като отстъпиха единствено на Италия. Това безспорно бе нагледно доказателство за домакинска помощ от страна на съдиите. Заради контузията на Михаела Маевска ансамбълът ни се отказа от участие. Не излезе във финала на обръчи и бухалки, за който също се бе класирал. Това бе най-нормалното нещо на света, тъй като капитанът ни едва стъпваше на краката си. Нямахме никакъв начин как да изиграе още едно съчетание и то няколко минути след получената травма. Постъпката на Михаела на кара не само българските фенове, а и тези в залата, както и съдии и специалисти, да я обявят за герой.

- Знаех си. Прекалено хубаво ни започна годината. Победихме в Москва, после медали в Лисабон. Нямахме как да нямаме препятствие по пътя към Олимпиадата. – мислеше си Ина Ананиева. - Всичко беше много хубаво, за да продължи така. Точно сега, когато момичетата наистина бяха в много добра форма. Дежа вю като точно преди четири години. - Треньорката поне си спомняше, че през 2012-та Михаела се беше възстановила бързо. Надяваше се и този път да е така, но кой можеше да даде гаранция?! Една операция няма нищо общо с друга и само Господ знаеше колко време щеше да е нужно на къдрокосата състезателка с най-чаровно и закачливо изговаряне на буквата „р” отново да поведе отбора.

-Понякога един медал, спечелен за няколко минути, крие история за цял роман... Михаела, толкова се гордее с теб и силата на характера ти! Момичета, вашата любов и безрезервна подкрепа към Михаела в този кошмарен за нея момент днес са направили чудото тя да издържи докрай и дори да спечелите поредния медал за България.

Любовта между вас е истинска и затова прави чудеса. Пазете я докрай. Гордея се най-вече със силата на душите ви и любовта в сърцата ви. Е, и с безбройните медали и титли за тези седем години, разбира се! Днес издържахте един много важен тест с ОТЛИЧЕН! Обичам ви!

Илиана Раева посвети тези думи на отбора. Не само на Михаела Маевска, която с полудвижещ болен, едва движещ се крак помогна за съчетанието, а най-вече за демонстрирания от всички характер и сила. Това щеше да се окаже едва първият от многото моменти за през 2016 година, в които гимнастичките трябваше да показват издръжливост, борбен дух и смелост. Следващият щеше да е след малко повече от два месеца дойде след малко повече от два месеца...

Следващите дни през април се оказаха доста тежки. Април се оказа доста тежък за целия отбор. На 8-и април Михаела претърпя операция в Германия, от която се завърна три дни по-късно в София. Както Също както преди четири години, така и сега, сценарият бе до болка познат. Първо - ходене с патерици, след това прохождение сама, а сетне и обичайните възстановителни процедури. Всичко това отне двайсетина дни. В края на месец април Маевска вече бе натрупала солиден стаж като състезател по плуване в басейна, където раздвижваше крака си, а и поддържаше мускулатурата. През това време с ансамбъла наравно се подготвиха двете резерви Любомира Казанова и Снежана Дечева. Бяха готови да заменят Михаела във всеки един момент, ако лечението ѝ се забавеше или недей, Боже, не беше готова за Олимпиадата. Чак до такива крайности обаче никой не стигаше. Плановете бяха още в края на месец май Мишето да бъде в зала „Арена Армеец“ за последната Световна купа в София на този ансамбъл. Преди това, в началото на май, отборът отново получи покана да играе демонстративно на турнира във френския град Корбей Есон. Ина Ананиева взе и двете резерви, които заместиха Михаела. Снежана си избра съчетанието с обръчи и бухалки, а за Любомира остана композицията с пет ленти. Казанова обожаваше бухалките, бяха ѝ любими. Обичаше да прави по-сложни неща, а те даваха такава възможност. Но се справи и с лентите. За първи път Буба излезе на голямата сцена. М, макар и не в състезание.

-Трябва да докажа, че не случайно са ми гласували доверие. Да заместя точно капитанката капитана на отбора. – разсъждаваше Любомира и се беше съсредоточила до максимална степен. - Ето ме част от този отбор, в който винаги съм мечтала да бъда.

Михаела също беше в залата и помагаше на момичетата. На нея и останалите участието в Корбей Есон бе просто още един ангажимент, който трябваше да бъде изпълнен. Не чувстваха никакво напрежение, а играеха за удоволствие. Дали Но не така се чувстваха резервите Любомира и Снежана?! . Най-вече Любомира, за която това бе първо излизане на килима като част от националния ансамбъл на България. Снежи все пак вече имаше няколко участия, включително и на световното първенство в Киев през септември 2013 година.

Отборът се прибра в София и почти веднага замина за лагер във Варна. Предстоеше последната домакинска Световна купа за „златните момичета“. Феновете и този път създадоха неповторима атмосфера. Ставах на крака при всяко изпълнение на любимките си. Аплодирах, скандирах, дори плачех на българския химн, който прозвуча няколко пъти при спечелване на златните медали от ансамбъла. Михаела

Маевска вече бе на линия и отново изведе отбора с капитанската лента. В многобоя гимнастичките останаха на второ място след Русия. Но те бяха вдъхновение...

28 май 2016 година, зала „Арена Армеец“. Около 20:00 часа.

Вероятно ще помислите за лудост, че има нещо по-скъпо от златните медали в спорта. Нещо по-важно, по-сладко и по-щастливо от първото място. Има. Видях го преди минути. Пет български момичета доказаха по-важното от медалите. Българските състезателки от ансамбъла по художествена гимнастика правят това, което се вижда изключително рядко в българския спорт. Те са позитивни и усмихнати. Те са привлекателна сила за децата. А има ли нещо по-важно от децата?! Те са по-важни дори от златен или сребърен медал, спечелен от световна купа или голямо състезание. След спечеленото сребърно отличие в многобоя в „Арена Армеец“ българските момичета направиха това, което в друг спорт скоро не се бе случвало. СТОТИЦИ деца очакваха с трепет срещата със своето вдъхновение.

3-4-годишни дечица се тълпяха с тефтерчета, тетрадки или плакати, за да получат автограф. „Мамо, искам да ме снимаш с какичките“, се чуваше наоколо. Ако от тези сто деца, които днес искаха автографи, утре 50 започнат да тренират, а вдругиден пет станат като настоящите състезателки, мисията е била изпълнена. Мисията на тези момичета е да вдъхновяват, а те го правят с лекота. Благодарим ви, че ви има... Мише, Рени, Цвети, Хриси и Цвети.

На следващия ден София се сбогува със златния ансамбъл по подобаващ начин. Нови два златни медала бяха подлудили публиката. За съчетанието с пет ленти момичетата получиха оценка 18,550 точки и изпревариха Русия. Между финалите на отделните уреди още едно момиче зарадва българите. Името ѝ бе Невяна Владинова. Нежна и красива, пленителна и талантлива, състезателката спечели първия си медал – бронз. Музиката на испанския изпълнител Давид Бисбал накара залата да стане на крака и да се разплаче от вълнение. Невяна не играеше с лентата, тя рисуваше като изкусен майстор с четка във въздуха, а кръвта ѝ кипеше. За финал на този паметен 29 май ансамбълът спечели втори златен медал в рамките на два часа. Този път момичетата на Ина Ананиева стъпиха на върха след изиграване на съчетанието с два оръча и три чифта бухалки. Те получиха същата оценка като в предходния финал - 18,550 точки и... „Булерия“ медал от Световна купа – бронз. Играта ѝ с лента бе влудяваща. Националният химн изправи на крака хиляди в залата. А малко след това треньорката Ина Ананиева шеговито намери кусур на отбора.
- Пиша им оценка шест минус! Защото не са три златни медала, а два златни и един сребърен.

В първите дни на месец юни предстоеше последната Световна купа в испанския град Гуадалахара. Бяха спечелени нови два сребърни медала, а след това дойде и Европейското първенство в Холон (Израел).

20. 14 ЮНИ...

Да живееш на белия свят означава постоянно да се бориш и постоянно да побеждаваш. Николай Пирогов (руски лекар, хирург, участник в Освободителната война на България)

Животът е борба, а в борбата е щастието.
Иван Гончаров (руски писател)

Разбрах, че животът не струва нищо, но също така разбрах, че нищо не струва колкото живота. Андре Малро (френски писател и политик)

14 юни 2016 година (вторник)

Беше обикновен пролетен ден. В спортна България вълненията бяха насочени към цар футбол и към първите намеци за фалит и създаване на няколко клуба с името ЦСКА. В Борисовата градина се случваха големи събития. От там идваха новините. Останалото минаваше в тъгла. Така щеше да бъде и с изпращането на националния ансамбъл по художествена гимнастика за европейското първенство в Холон (Израел). На летището нямаше много хора, нито тълпа от журналисти. Никой не подозираше какво ще се случи само няколко часа по-късно. Обичайна практика на българските медии е да отразяват новините в удобно за тях време. Твърде ранните и прекалено късните събития не са им по вкуса, освен ако не става въпрос за нещо наистина важно и скандално. На 14 юни сутринта не се очакваше нищо подобно - нормално заминаване за поредното състезание. На летището обаче се усещаше напрежение. В българския лагер нямаше усмивки и закачки. Треньорката Ина Ананиева бе видимо притеснена. Една от семейството я нямаше. Не пътуваше с отбора. Цветелина Стоянова липсваше и това направи впечатление.

- Тя има здравословен проблем, който се задълбочи след Световната купа в Испания и затова няма да може да вземе участие на европейското първенство - каза Ина Ананиева...

На мястото на Цветелина с ансамбъла замина резервата Любомира Казанова. Липсата на Стоянова бе проблем за отбора. Няма как да бъде по друг начин, след като тя бе основен играч и отсъствието ѝ нарушаваше абсолютно всичко. Но не бе прецедент състезателка да не може да участва на състезание. Случват се контузии и други проблеми извънредни ситуации. Но до Олимпиадата през август оставаха само две състезания освен предстоящото Европейско и притесненията се засилваха все повече.

13:58 часа

Денят продължаваше да бъде все така нормален и обикновен - дори и за лекари, сестри и обслужващ персонал в „Пирогов“. Те приемаха поредния пациент. За тях е абсолютно без значение кой влиза в болницата – възрастен човек или бебе, мъж или жена, политик, адвокат, президент или световен шампион. За тези хора всички са равни и се нуждаят от живот. Защото дори стъпване на олимпийския спортен връх не може да ти помогне да живееш. Две минути преди 14:00 часа на 14 юни 2016-а 21-годишно момиче беше прието в противошокова зала в „Пирогов“. Констатирана беше политравма – беше засегната повече от една анатомична област. В случая - гръдния кош, корема и прешлените. Причината беше височинна травма – падане от шести етаж на жилищен блок. Имената на момичето бяха Цветелина Йорданова Стоянова. Със сигурност за повечето лекари, сестри или санитарии тези три имена не означаваха абсолютно нищо. Нито пък за хората, които се занимаваха с вписването на лични данни на поредния постъпил пациент в „Пирогов“. Ситуацията се промени едва когато стана ясно, че след

имената на Цветелина Йорданова Стоянова може да се и титлата световна шампионка с ансамбъла по художествена гимнастика на България. Промени се дотолкова, че случаят стана публичен и за часове предизвика масова истерия. За жалост, такава е действителността - не само в България, а по цял свят. Публичните и известни личности носят и това бреме на гърба си – те са в новините и за добро, и за лошо.

Малко преди 17:00 часа България беше разтърсена от новината, че Цветелина Стоянова от ансамбъла по гимнастика е 21-годишното момиче, което е паднало от шестия етаж на блок 319 в жилищен квартал „Надежда“ в София. През изминалите три часа лекарите се бяха борили за живота ѝ и продължаваха да го правят до около 18:00 часа, когато приключи животоспасяващата операция. Заради сериозен кръвоизлив беше отстранен далакът ѝ. Настанена беше в централна реанимация. Според лекарите следващите 24 часа щяха да бъдат критични за състезателката, която имаше с множество разкъсвания на вътрешните органи. България изпадна в шок! Инцидентът се превърна в централна новина. Всички се молеха 21-годишното красиво момиче да оживее.

Няколко дни по-рано...

- Добре, Цвети. Щом не можеш и не искаш, недей. Обичаме те. За нас е по-важно ти да си здрава и всичко да е наред. Медалите и състезанията нямат никакво значение...

Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Найденова и Християна Тодорова говориха над три часа с Цветелина Стоянова. Денят бе петък – 10 юни. Положението вече бе извън всякакъв контрол. Всъщност, такава бе в последните 40 дни. Цвети не се чувстваше добре. Първите проблеми се появиха след едно пътуване до Франция в началото на май. Последва лагер на Спортпалас във Варна, на който Стоянова не се чувстваше добре. Оплакваше се от болки в корема и отпадналост. Бяха ѝ направени изследвания, от които лекарите не откриха никакъв проблем. Дългите години в художествената гимнастика обаче я бяха калили прекалено добре. Като всяка гимнастичка и спортист, тя стискаше зъби и преодоляваше всички трудности. Не я плашеха контузиите или болките, защото бе свикнала с тях. Момичетата се възстановяваха и подготвяха за световната купа в София в края на май (27-29 май). Няколко дни преди състезанието в София, което щеше да е последно за целия отбор пред родна публика, състезателката получи контузия в глезена. Допълнително я обзе страх, че може да допусне грешка или че няма да е пълноценна и ще провали отбора. Обаче Цветелина бе боец, преглътна болката и помогна на България за поредните два златни медала. В началото на юни отборът замина за състезание в Гуадалахара (Испания). Цветелина не искаше да пътува. Вече на глас казваше, че не може повече и иска да се откаже. Първоначално думите ѝ не бяха приети сериозно от съотборничките и треньорите. През всичките тези години коя от тях не бе зарязвала всичко и не ѝ беше кипвало от яд заради тренировки и натоварвания?! На другия ден обаче отново се връщаше в залата. Всички си помислиха, че при и с Цветелина този момент бързо ще отmine. Така тя потегли за Испания. Там обаче допусна грешка в едно от съчетанията. Не бе фатално, тъй като ансамбълът спечели два сребърни медала на отделните уреди. А и Световната купа в Гуадалахара не бе най-важното състезание през годината. Напротив - най-обикновен турнир.

- Не ме разбирате, не мога повече! – настояваше Цветелина Стоянова в дните след прибирането от Испания. Треньорите и съотборничките ѝ наистина не я разбираха. Питаша я постоянно какво ѝ е, от какво има нужда и какво не разбират. Но не последваше конкретен отговор или обяснение. Не знаеха как да ѝ помогнат. Останалите момичета сякаш не успяваха да стигнат до душата ѝ, за да разберат какво не е наред. Точно една седмица преди 14 юни, когато бе планирано заминаването за Израел за европейското първенство, ансамбълът трябваше да участва в телевизионно предаване. Имаше запис, който щеше да бъде излъчен след няколко дни. Цвети обаче така и не се появи. Каза, че не ѝ е добре. За първи път от доста време тя не бе заедно с отбора по време на подобни репортажи или интервюта. Тези дни тя пропускате и някои тренировки, но и това нямаше значение. Въпреки че наближаваше важно европейско първенство момичетата бяха готови да я оставят да си почива само и само, за да се чувства добре и да може да им помогне на Европейското и след това на Олимпиадата през лятото. Илиана Раева дори я взе вкъщи, за да се погрижи за нея. Двете говореха много и Цвети връщаше стария си образ. За известно време се чувстваше добре и обещаваеше, че на следващия ден ще отиде на тренировка.

След това Ина Ананиева направи същото. Взе я в дома си и се грижеше за нея като за собствено дете редом до малката си дъщеря. Дори отстъпи леглото на детето си, за да може Цвети да спи по-удобно и да се почувства добре. Треньорката толкова я обожаваше, че бе готова да даде живота си за Цветелина. Тя я бе взела в отбора, когато стана треньор и не даваше косъм да падне от главата ѝ. Тя ѝ бе треньор още като индивидуална състезателка и виждаше в нея изключителен потенциал. Умираще за нея. Илиана Раева направи и невъзможното, за да се консултира с най-добрите доктори. Със същото се заеха и останалите момичета. Една от тях дори търсеше варианти за мнение от чужбина. Близките ѝ също бяха постоянно до нея. Опитваха се да помогнат по всякакъв начин. Не знаеха какво да мислят и какви варианти да обсъждат...

- Хайде, Цвети, всички искаме да ти помогнем. Направи го и ти. Можеш да се справиш...

Момичетата не се отказваха от сестра си. Те я чувстваха като сестра, а не като съотборничка или приятелка. В един момент не издържаха и отидоха да поговорят с нея. В петък, на 10 юни, разговорът продължи от 9 часа вечерта до половин час след полунощ. През какво ли не мина този дълъг сякаш не три часа, а три дни разговор. Момичетата говореха, плачеха, умоляваха я да се върне. Дори тропаха по масата и повишаваха тон. Защото те бяха едно цяло, едно семейство, което не може без нея. В крайна сметка Цветелина Стоянова се съгласи да остане. Взе решение заради тях и заради отбора. В събота ансамбълът трябваше да бъде подложен на проверка за допинг заради предстоящото европейско първенство, до заминаването за което оставаха четири дни. Цвети обаче така и не се появи в залата. Започнаха отново да я търсят и да се опитват да се свържат с нея. След дълго звънене все пак я откриха, но чука в телефонната слушалка:

- Не мога повече! Не искам да съм предателка. Съжалявам...

В този момент отборът разбра, че каквото и да направи няма как да промени мнението ѝ. Нямаше начин да я накарат да играенасила. В този миг тяхната обща мечта сякаш започна да се изплъзва от ръцете им, защото Цветелина Стоянова имаше важна роля от нея. Та тя бе беше помогнала за всички успехи в последните години. Предстоящото европейско първенство изведнъж се превърна в толкова маловажно, че почти никой не

мислеше за него. По-важното бе какво ще се случи с онова голямо събитие, което приближаваше – Олимпиадата в Рио де Жанейро. Два месеца преди Игрите в Бразилия излизането на основен състезател означаваше 90% провал! Дори и това обаче не накара нито една от състезателките да помисли да се откаже от петата си сестра. Те живееха като отбор, мислеха като отбор и бяха готови да жертват всичко заради отбора: - Ако трябва ще лазиш, но ние ще те вземем в Рио. С теб сме вървяли толкова много години, с теб ще вървим до края. Ако трябва да сме осми в Рио, но осми с теб, а не с медал и без теб. Няма да те оставим никога!

Цветелина Стоянова все пак се появи и даде допинг проба в събота. В случай, че не дойдеше, допинг ченгетата можеха да решат, че отборът я укрива. Това щеше да породи грандиозен скандал. Останалите състезателки все още тайничко се надяваха, че Цвети ще си отпочине в неделя и понеделник, а във вторник – 14 юни, когато отборът заминава, ще бъде с тях. Стоянова не се нуждаеше от кой знае колко тренировки. Тя знаеше перфектно съчетанията, които вече изпълняваше повече от половин година. Просто ѝ трябваша няколко изигравания, за да бъде всичко наред.

Още в петък вечерта малко преди останалите да отидат и да говорят с Цветелина, Ина Ананиева търсеше решение. За да спаси участието на Европейското, тя трябваше да има резервен вариант. И този план се казваше Любомира Казанова. Все пак всички се надяваха, че Стоянова ще размисли и ще остане в отбора, което автоматично връщаше Любомира на резервната скамейка. За да има сигурност обаче Буба бързо трябваше да запълни дупката в отбора. От федерацията направиха всичко възможно, за да извадят документи и на Любомира за пътуването до Израел. Заради оставащото крайно недостатъчно време освен пътническите документи доста трудно бе набавена и картотека за състезанието. Никой не очакваше, че в последния момент нещо може да се случи. Изведнъж в неделя – два дни преди заминаването, Цветелина промени решението си. Пожела да се върне. Тази промяна на мнението от нейна страна продължаваше няколко дни, дори седмици преди това. Днес казваше, че ще тренира, а утре не идваше в залата. Обещаваше, че ще играе и няма да изостави отбора, а по-късно минаваше на другия полюс и твърдеше, че никой не я разбира и не може повече. Люлеенето от едната крайност до другата създаваше допълнително напрежение за всички. Ясно бе, че самата състезателка има някакъв проблем, но отборът все пак трябваше да продължи по пътя си. Два дни преди потеглянето към Израел бе решено, че на Европейското ще играе Любомира Казанова. Ина Ананиева бе обсъдила с председателя на федерацията смяната на Стоянова. Въпреки че до последно треньорката се надяваше и ѝ се искаше Цветелина да бъде част от състава. Това бе един от най-трудните избори в живота ѝ до момента, но трябваше да го направи и заради останалите състезателки. А и все пак Ананиева бе треньор на отбора и преценяваше коя гимнастичка в кой момент да използва. Коя е в най-добра форма, в най-добро физическо и психическо състояние. Въобще не бе нужно да дава обяснение защо взима дадено решение. Защото при провал именно треньорът понася отговорността...

Цяла седмица Цветелина категорично отказваше да продължи със спорта. Едва в петък след дългия разговор тя премисли и обеща, че в събота ще е в залата, но отново не се появи и каза, че не може повече и тялото ѝ не издържа. На 13 юни (понеделник) късно вечерта състезателката изпрати телефонно послание до Илиана Раева – „Госпожо, успех“. На което тя отвърна: „Благодаря ти, миличка! Много ще ми липсваш, но сега

най-важното е да се възстановяваш. И трябва да го направиш заради себе си. Обаждай се на Славея. Обичам те.“ Цвети написа: „И аз“.

На 14 юни сутринта нея я нямаше на летището с отбора. По обяд вече бе взела най-тежкото решение в живота на един човек.

21. СБЪДНАТА МЕЧТА ПО НЕЖЕЛАН СЦЕНАРИЙ (БЕЗГРАНИЧНА ЗЛОБА)

- Мечтата ми винаги е била да се реализирам в този спорт. Никога обаче не съм искала да измествам нито едно от тези момичета. Това беше техният отбор и те трябваше да извървят пътя си до края и да бъдат заедно. Аз само тренирах и стоях отстрани. Кой нормален човек би пожелал трагедия, за да влезе в отбора...

Любомира Казанова бе резерва на златния отбор вече трета година. Мечтата ѝ да се докосне до любимките на цяла България се сбъдна през 2013-а. От тогава тя тренираше и само тренираше. Не участваше в състезания. В повечето случаи дори не пътуваше с отбора. Тя напълно осъзнаваше, че петте титулярки ще се състезават до Олимпиадата в Рио де Жанейро и чак след това може да се надява да попадне в бъдещия нов отбор. Можеше да влезе в състава, единствено ако се случеше нещо извънредно. Контузия или операция на някоя от гимнастичките вкарваше на нейно място резервата. Точно както се получи преди един месец, когато Михаела Маевска се подложи на операция. Тогава за турнира в Корбей Есон, на който нашите бяха поканени да играят демонстративно, се наложи да бъдат използвани и двете резерви – Любомира Казанова и Снежана Дечева. Но това беше участие с характер по-скоро на представление, а не на турнирен принцип. Нямахме натиск на оценки и съдии. След него ежедневието се връщаше в познатото си русло. Любомира и Снежана щяха да продължат да бъдат резерви и само да помагат в тренировките, докато Михаела се възстановява. Буба вече бе свикнала да бъде в тази роля. Отдавна не ѝ правеше впечатление, а тренираше с цялата си душа и сърце. Знаеше, че няма нито право, нито начин да измести някоя от титулярките.

- В един момент се чувстваш част от отбора, но в същото време не е съвсем така. Хем си част от успехите, защото всекидневно тренираш и помагаш на останалите, хем обаче не ти дават медали след състезанията. А дори и не пътуваш със съотборничките си – мислеше си Буба.

Както всяка друга гимнастичка, така и Казанова изчакваше своя ред да се присъедини към следващ отбор. През това време обаче изпълняваше доста други роли. Ходеше да носи кафета на треньорките или вода на момичетата, минаваше през федерацията, за да вземе нещо важно - общо взето, момиче за всичко.

- Бубе, облепи бухалките! Бубе, помогни за лентите, станали са на нищо. Бубе, кафе, Бубе, сандвич...

Така всеки ден Любомира вършеше всичко освен тренировките. Облепваше бухалките, шиеше лентите. Състезателките имаха отговорност уредите им да бъдат изрядни преди всяка тренировка. А онази кафява пътека?! Любомира сякаш се беше сраснала с нея. Животът ѝ премина само на пътеката, на която тренираше, до сините плексигласови пана, които разделяха трите килима в залата на „Раковски“. Тренираше отделно от другите. Работата ѝ беше да знае мястото на всяка от отбора, за да може, ако се наложи, да влезе и да я замени. Само тя си знаеше какво ѝ е било в тези три години. И затова, когато се заговори, че тя е влязла с връзки на мястото на Цветелина Стоянова, се разочарова от злобата на хората. Стана ѝ обидно и мъчно. Чудеше се:

- Ако имах връзки, щях ли да чакам три години резерва?! Ако бях връзка, нямаше ли да вляза в отбора по-рано? Защо хората са толкова лоши?

Случи се обаче така, че Казанова трябваше да влезе в отбора по най-непредвидения и нежелан сценарий. Ако се беше случило по друг начин, щеше да е щастлива. Щеше да се радва, че е постигнала мечтата си. Щеше да зарадва и родителите си, които в нейно

лице виждаха продължение на спортните традиции в семейството. Но сега?! Сега беше истински ад, който никой от тях не искаше да се случи. .

Слизай долу да тренираш! До утре да си научила нещата на Цвети. Ще играеш на Европейското! Ще ти се обадя по-късно.

Шок! Любомира пребледня. Няколко минути стоя като препарирана. Сякаш не бе жива. Не помръдваше от мястото си, само седеше и гледаше екрана на телефона си. Беше петък (10 юни). Телефонното съобщение бе получено от Ина Ананиева. Заради всичко, което се случваше в последните дни, трениорката искаше да се подsigури с Буба. Беше й написала, че ще играе на Европейското въпреки че все още се надяваше Цветелина да размисли и да се върне в отбора. Ина си мислеше, че Любомира е в една от стаите в залата на „Раковски“, в които живеят част от момичетата или прекарват времето между тренировките. Тя обаче си бе вкъщи и точно в този момент преглеждаше гардероба си. Чудеше се какво да облече, защото вечерта бе поканена на рожден ден. Нейната добра приятелка и бивша гимнастичка Мария Матева щеше да празнува. Всички планове се разпаднаха на мига. Малко след това в стаята влезе и майка й. Илиана Казанова никога не бе виждала дъщеря си в подобен вид. Бяла като платно. Любомира й показва съобщението...

- Мамо, хвани бухалките. Дръж ги здраво! – викаше Любомира на майка си. Малко след сътресението вкъщи двете се посъвзеха и потеглиха към залата на „Раковски“.

Свечеряваше се. Беше малко преди 21:00 часа. Любомира нямаше никакво време и трябваше да тренира. Ако ще и цяла нощ, но трябваше да бъде в залата, защото положението излизаше извън контрол. Спортът не е чужд на майка й. Илиана обаче беше бивш състезател по гребане. Никога не се бе докосвала до художествената гимнастика освен като фен покрай дъщеря си. Нито знаеше какво да прави с бухалките, нито с лентата. Горещо долу по това време в залата се появили и останалите четири момичета. Говориха по телефона с Цветелина Стоянова, а след това заминаха, за да проведат онзи дълъг разговор. През това време Любомира продължаваше да прави опити да тренира и тайно се молеше на Господ съотборничките й да успеят да убедят Цвети да се върне. Молеше се с цялото си сърце отборът да продължи още малко, за да изпълни мисията си докрай. Освен всичко Любомира осъзнаваше, че не е готова да замени точно нея. Съдбата може би си правеше адски зловеща шега, защото Казанова знаеше местата и можеше да замени всяка друга от съотборничките си, само не и Цветелина. Няколко пъти се получаваше така, че когато Цвети я нямаше на тренировка, отсъстваше и Любомира. Чиста случайност. И най-малко бе подготвена да влезе на нейното място. Съчетанията на Цветелина играеше другата резерва – Снежана Дечева. След полунощ Буба почувства облекчение. След като се прибра от среднощната тренировка с майка си, научи от останалите, че Цветелина се е съгласила да се върне. Това обаче бе само временно успокоение и в следващите дни предстоеше истински кошмар. На 12 юни (неделя) психоложката на отбора Татяна Янчева и Християна Тодорова получиха еднакви съобщения. Подател бе Цветелина Стоянова. „Не мога повече. Отказвам се.“ Тогава по обяд Ина Ананиева каза на Любомира, че заминава с отбора на Европейското. На практика Буба проведе две тренировки - в петък вечерта и в събота. Тази в петък обаче бе всичко друго, но не и нормална тренировка. Останалите състезателки ги нямаше, бяха при Стоянова, така че Казанова влезе в залата само за да пробва някакви отделни елементи. В събота вече тренира наравно с останалите, а в

неделя отборът имаше почивен ден. Във вторник сутринта заминаваха, а в петък – 17 юни, ансамбълът излизаше за участие на европейско първенство.

14 юни 2016 година (вторник)

Денят на заминаването настъпи. Състезателките бяха на летище София още преди 07:00 часа сутринта. Очакваше ги ранен полет до Тел Авив с прекачване през Виена. Този път с тях беше и Илиана Раева. Решението да тръгне с отбора бе взела няколко дни преди това. Последните години тя не ходеше на европейски първенства. Някак си не ги приемаше с необходимата тежест. Почти до последно нямаше никакво намерение да присъства и този път. За нея през 2016 година имаше само едно голямо и важно състезание – Олимпиадата.

Един ден Илиана пристигна в залата на „Раковски“. Не беше ходила от известно време, а обожаваше да бъде сред момичетата и треньорите. На секундата работата я поглъщаше и тя се включваше като треньор все едно никога не е излизала от залата. Този ден реши да се разтовари от президентските си задължения и тръгна към „Раковски“. Първо мина през килима, на който тренираха момичетата от индивидуалното направление. Ефросина Ангелова беше яхнала метлата и залата се тресеше яко. Илиана седна до нея и малко по малко я успокои. Погледа момичетата. Невяна Владинова изигра страхотна лента на „Булерия“, след което Илиана тръгна към ансамбъла. Винаги, когато приближаваше момичетата, се нахвърляха върху нея, прегръщаха я и разменяха целувки. Илиана седна до Ина Ананиева и Даниела Велчева. Както винаги погледът ѝ се спря на Християна Тодорова. По навик. Всички момичета се засмяха, защото очакваха да каже, че стъпалата ѝ са ужасно отпуснати. Ина започна да се смее с глас.

- Е-е-е, добре са ѝ стъпалата вече!

- Да видим - отвърна Илиана. - Хайде, красавици, че ми е домъчняло за вас! Искам едно цяло като за мен! - Илиана искаше да изиграят едно цяло съчетание.

- Знаеш ли, Инче, реших да пътувам за Европейското. Искам да отида до Божи гроб и на Стената на плача. Ще си търся пак камъче от там, като преди 14 години.

- Еее, супер! Браво! Да, Боске – така я наричаше винаги Даниела Велчева. - Крайно време е да дойдеш на едно Европейско.

- Ами да. Реших да дойда.

На 14 юни Илиана Раева щеше да прозре, че не тя бе решила да отиде на Европейското. Съдбата беше взела това решение!

На летището Любомира беше напрегната. Главата ѝ пулсираше и чувстваше жестоко напрежение. Останалите момичета също добре преценяваха ситуацията. За първи път от доста време не си бяха поставили кой знае какви големи цели предвид отсъствието на Цветелина Стоянова. Все още нищо не предвещаваше трагедията, която щеше да се случи пет часа по-късно. Към този момент, вторник сутринта, състезателките заминаваха повече с притеснение, че може и да не се справят. Постоянно мислеха за оставащата в София съотборничка. През това време всички опитваха да помогнат с каквото могат на резервата Любомира, да разчупят леда и да я накарат да се усмихне.

Полетът премина без проблеми. Българската делегация кацна в Тел Авив, откъдето с автобуси всички отбори бяха превозвани до град Холон. Той беше на около 180 километра южно от столицата, но това се оказаха най-дългите 180 километра в

историята на българския национален отбор. В автобуса състезателките и останалите от делегацията включиха мобилните си телефони. Преди това бяха изключени заради полета. Докато отборът летеше към Израел, се бе случила трагедията с Цветелина Стоянова. Някои от нашите се учудиха, че имат толкова много пропуснати повиквания. Бяха ги търсили десетки пъти. Илиана Раева беше с главоболие заради полета и гледаше през прозореца. В този момент телефонът ѝ звънна. Беше дъщеря ѝ Славея.

- Мамо, Цвети се е хвърлила от шестия етаж. Обади ми се приятелят ѝ. Звънял ти е.

- Коя Цвети? Какво...?

- Ами той каза, звънял ти е. Не си ли видяла?

- Не... Жива ли е?

- Да. В „Пирогов“ е.

- Момичетата... Боже... как ще им кажа? Те ще прочетат... какво ще стане... Защо го е направила? Момичетата... как да им кажа? – главата на Илиана Раева вече пулсираше. В този момент тя се обърна към състезателките. Бяха спокойни. Не знаеха още. Трябваше тя да им каже. Не трябваше да го научават от интернет. Цвети Найденова я погледна и двете се усмигнаха една на друга. Илиана стана и отиде отпред при Ина Ананиева. Каза ѝ. Ина побеля. Нищо не каза. Стана ѝ зле.

В това време една от състезателките проведе телефонен разговор. Чу се с бившата резерва на отбора Гергана Ташева, която ѝ каза, че момиче в „Надежда“ е скочило от шестия етаж. Нямаше име, нямаше повече информация. Беше съобщено само за нещастен инцидент. Гимнастичките една по една започнаха да губят почва под краката си. Усещаха нещо, но не смееха да кажат нищо. Започнаха да ровят още по-съсредоточено в телефоните. Всички се скупчиха около Рени, която намери статия в интернет. Тя съобщаваше - световна шампионка скочи от шестия етаж, с опасност за живота е. В този момент светът за тях се срива. Илиана Раева ги погледна и веднага отиде при тях. Всички плачеха неутешимо. Цвети Найденова изстена. Илиана я прегърна и започна да я успокоява. Най-добрата душа в отбора бе взела най-тежкото решение.

Когато отборът пристигна в Холон, всички изглеждаха като смазани. Положението бе като преди масов разстрел. Доктор Димов веднага даде валериан на отбора, но това едва ли щеше да помогне. Първата реакция на всички състезателки беше:

- Прибираме се веднага обратно! Искаме да бъдем при Цвети... - Естествено, никой не мислеше по различен начин. Това бе нормалната човешка реакция. Затова и минути след настаняването целият отбор отиде в стаята на Илиана Раева. Тя знаеше какво ще искат момичетата.

- Нека първо аз да говоря – посрещна ги на вратата. Започна двучасов разговор, в който говореше предимно председателят на федерацията. Какво?! Само Господ може да разкрие какво си казаха в онзи момент тези жени в онази стая в хотела в град Холон. Нещо караше отвътре Илиана постоянно да повтаря, че Цветелина ще се оправи. Тя за миг не се поколеба и не помисли, че може да се случи нещо по-лошо. Беше сигурна, че любимата на милиони българи състезателка ще се върне към нормален живот, а те като отбор трябва да продължат участието си на европейското първенство.

е сили, за преминем през тслимото в този момент и спаси отбора. Самата тя осъзнаваше, че иска невъзможното от момичетата. В началото състезателките бяха гневни, не искаха да слушат никого. Мислеха само как да си стегнат куфарите и да се приберат обратно в София. В тях бушуваха ярост, злоба, яд, след това съжаление, обич,

милост... Не спираха да мислят за нея. От България вече долитаха призови отборът да бъде отзован незабавно от Европейското в Израел. Хората негодуваха и недоумяваха как в този момент състезателките ще имат сили да излязат. Само че това отново беше първосигнална реакция. Вероятно нормална, но... Откажеше ли се в този момент тимът от Европейското, конкуренцията забиваше да забие нож случи непоправимото. Самото състезание нямаше да бъде кой знае колко фатално, въпреки че Любомира Казанова нямаше много възможности да свикне до Олимпиадата. След Европейското в Израел имаше оставаха само още два турнира, в които тя щиграе на мястото на Цветелина Стоянова. На Буба й трябваше сблъсък с реалността, за да влезе в боя. Освен това българският ансамбъл трябваше да покаже, че дори и след тази трагедия и излизането на основен състезател щеможе да продължи де част от играта. Съдиите и ните претенденти за медалите, за да бъде бутнат в пропастта. Светът на гимнастиката подкрепи България. Постоянно започнаха да пристигат пристига специалисти, ко

Любомира не спираше да плаче. Сама в Израел без родителите и близките си. На фона на цялото нещастие нямаше и добър интернет, за да може да говори с родителите си. А те умираха, представяйки си какво преживява детето им. Бяха обаче силни и поне по телефона опитваха да й вдъхнат кураж и увереност.

- Мамо, искам само да бъдеш силна! Можеш да се справиш. И ще се справиш. Ние ти вярваме. – Опитваха се да я подкрепят макар и от разстояние, макар и само с думи. Заради цялата кошмарна ситуация майка й не спираше да плаче дни наред. Някъде по това време Буба осъзна и още нещо. Щяха да се намерят зловни хора, които да я обвинят, че Цвети е в това състояние заради нея. А тя ще играе на мястото на момиче, с което се е случило подобно нещо. Десетки непознати хора я заляха с нечовешка злоба. Обвиняваха я, че е съсипала живота на Цвети. Кълнях я цял живот да сънува как е опропастила живота й.

22. НАЙ-ТЪЖНОТО СЪСТЕЗАНИЕ

На следващия ден мъката тепърва започваше да обзема състезателките. Нито една от тях не се интересуваше от тренировки. Не мислеха за съчетания, за уреди, за приближаващото европейско – не ги интересуваше нищо. Не спираха да контактуват с близките си, от които чакаха някаква информация за състоянието на Цветелина. Сутринта стана ясно, че гимнастичката е поставена на апаратно дишане и състоянието ѝ е тежко. Но беше жива, което донякъде успокояваше отбора в Израел. Залата в Холон бе по-далеч от хотела и през целия път момичетата мълчаха. Не обелваха дума, а погледите им блуждаеха .

През това време атаките към Любомира Казанова продължаваха. Десетки нови и нови клетви долитаха с ужасяваща бързина. Буба обаче се държеше. Дори самата тя не осъзнаваше какво прави и как оцелява в ада. Мълчеше и тренираше. Само веднъж не се съдържа и се разрида пред друг човек – психоложката Таня Янчева, когато ѝ показа телефона и пристигналите над 60-70 зловещи съобщения. Не издържа и рухна пред нея. Наложиха се да ѝ вземат телефона, но и това не решаваше проблема. Любомира все пак се държеше, тренираше и изпълняваше всичко. Сърцето ѝ се късаше отвътре, но постоянно си повтаряше, че трябва да бъде силна и да се концентрира върху тренировките.

- Илиана, убиват Любомира! – едва промълви Ина Ананиева и ѝ разказа за зловните съобщения. Илиана полудя! ,,

„Боже, господи! Та тя тренира и мълчи. Не показва и грам емоция. Някой в момента помисля ли си какво чувства това дете?!”, каза си тя и отиде да поговори с Любомира: -Бубе, чуи ме. Дори да сбъркаш, няма да имаш никаква вина. Искам да си спокойна и да си гледаш уредите. Ти реално нямаш един състезателен ден. Искам само да гледаш уреда да не пада на земята. И искам да знаеш, че дори и да изпуснеш, няма да дам пращинка да падне върху теб.

Следващите два дни ситуацията в Израел и България не се промени. В Холон отборът тренираше без никакво желание, а в България всички чакаха и най-малката подробност за състоянието на Цветелина Стоянова. Момичетата тренираха, но им все едно какво правят и как ще играят. Илиана и Ина знаеха, че няма да могат да се преборят с безразличието и празнината в погледите им. В този момент до Илиана се приближи председателят на руската федерация по художествена гимнастика Ирина Винер: - Знаем какво правят с теб в България. Бъди спокойна, Бог вижда всичко. Спокойно, Илианочка, с теб съм. – След което двете се прегърнаха.

Половин час преди момичетата да излязат на килима, Илиана ги събра около себе си. Започна да им казва молитва на Архангел Михаил, която гони страха. Те повтаряха всяко изречение след нея. След това ги поръси със светена вода. Същото направи и с уредите за късмет. Силата на светената вода изпитаха и треньорите и останалите от екипа. Този ритуал го правеше от години, щеше да го прави до последно в Рио. Излязоха! Наред с цялата адска атмосфера около отбора съдбата поднесе и още едно изпитание. Още на съчетанието с обръчи и бухалки организаторите объркаха музиката. Това вцепени момичетата. В този момент капитанът Михаела Маевска взе правилното

решение Тя нареди на останалите да излязат от килима. Публиката, явно показваща съпричастност и заради случилото се в България, не спря да окуражава тима. Гимнастичките се върнаха и изиграха съчетанието, за което получиха временна четвърта оценка (18,000). При второто си излизане на килима българският отбор бе оценен със 17,850 точки за композицията си с пет ленти. Така с общ сбор от 35,850 точки България остана на пето място в многобоя . Докато чакаха оценката си гимнастичките отново плачеха. Телевизионните камери не спираха да ги показват как се прегръщат и бършат сълзите. Титлата спечели Русия, на второ място се нареди Беларус, а трети останаха момичетата от Израел. Нашето пето място бе героизъм. Въпреки трагедията и целия преживян кошмар, състезателките играха за Цветелина. Бяха сигурни, че тя ще се гордее с тях. Те показаха, че всеки човек трябва да се бори. Те го направиха там, а тя трябваше да го направи в София.

- Вие спечелихте златен медал в живота - не спираха да им повтарят всички отбори зад кулисите. Гимнастичките от Беларус станаха на крака и аплодираха българските си конкурентки, но и приятелки. Италианките крещяха на български – давай, давай, а рускините със сълзи на очи не спираха да ги прегръщат и да успокояват.

На 19 юни (неделя) българският отбор завърши европейското първенство по още по-героичен начин. В този ден бяха финалите на отделните уреди и нашите спечелиха бронзов медал в съчетанието с обръчи и бухалки. П Малко по-късно бе церемонията по награждаване на призьорите. Моментът бе изключително докосващ сърцето на всеки човек. Малко след като петте момичета, получиха бронзовите си отличия, организаторите дадоха още един – шести медал. Връчиха го на Михаела. Капитанът го вдигна високо над главата си и каза – Цвети, този медал е за теб. Това беше медалът на Цветелина Стоянова. Тя беше част от отбора и никой никога нямаше да позволи да бъде по друг начин.

Момичетата чакаха с нетърпение да се приберат обратно в България. Искаха, ако е възможно, от почетната стълбичка, на която стояха в момента, някой да ги пренесе във времето и да ги остави до леглото на Цветелина. Не спираха да мислят и да се молят за нея. Любомира Казанова продължаваше да се намира като в безтегловност. Тялом беше с отбора, отговаряше, когато я питаха нещо, но духом все едно не присъстваше. Нямаше никакви спомени как изигра четирите съчетания – две в петък и две в неделя. Важното за нея, а и за останалите, бе че не допусна грешка - дори минимално трепване. Малко хора на нейно място щяха да го направят. Художествената гимнастика е такъв спорт, в който съдиите винаги гледат слабото място на един ансамбъл. Абсолютно всички погледи бяха вперени в Любомира – както на съдии, така и на специалисти. Арбитрите чакаха с големите ножове да порежат България и потриваха ръце.

На следващия ден след финалите в неделя, българската група посети Божи гроб и се помоли за оздравяването на Цвети. Момичетата се пръснаха наоколо и всяка се усамоти със себе си. Молеха се както за приятелката си, така и за успех на предстоящата Олимпиада. През това време Илиана Раева търсеше камък от святото място, който да вземе със себе си. Нямаше. На едно място не се разрешаваше да се преминава и бе специално обозначено с ограничителни ленти. Тя обаче повдигна скришом лентата и зад ъгъла видя голям камък, който веднага пхна в торбата си. Мисията беше изпълнена! След това всички се изправиха пред Стената на плача. Настъпи смразяваща

тишина. Всеки написа на листче желанията и молбите си. Всеки се помоли и за Цветелина Стоянова! В ранния следобед отборът тръгна обратно към България. Сърцата на всички бяха свити, мислите - отново с момичето, за което се молеше не само цяла България, а целият спортен свят.

„Добре дошли в София, часът е точно...” Думите на стюардесата на борда на самолета разтвориха за пореден път земята под краката на българските гимнастички. В очите им плуваха сълзи, а ръцете им се потяха. Слизаха на родна земя. Бяха заминали за Израел на 14 юни сутринта и се прибираха седем дни по-късно. След 14 юни бяха изминали най-ужасяващите седем дни в живота на всеки един от този отбор. ДМалката утеха бе, че поне вече са в България и ще могат да видят Цвети. В следващия миг обаче се появи друго притеснение. Отборът знаеше, че ще се изправи пред яростна атака. Изведнъж Буба се уплаши и не искаше да бъде на летището. Само за миг си представи какво я очаква при отварянето на вратите на терминала за пристигащи. Тълпа, която ще задава неудобни въпроси. Искаше й се да потъне вдън земя или някак си от самолета да се пренесе директно вкъщи. Илиана Раева обаче беше решила да изправи момичетата пред медиите, за да получат още един урок от живота. Лесно е, когато печелиш медали - посрещат те с цветя и аплодисменти, а политици и министри пристигат нагиздени, за да се снимат с теб. Трудно е в такива моменти, когато се налага да се изправиш лице в лице с трагедията. За първи път от доста време Ренета Камберова се разплака с глас, когато разказваше за всичко от последните дни преди заминаването. Не спираше да повтаря, че Цветелина е част от тяхното семейство и никога няма да я изоставят. Никога!

23. ИЛИАНА РАЕВА – ПРЕЗ АДА ДО РАЯ

- Ало, Ина, спиш ли?! - Беше 03:00 часа часа през нощта. – Сънувах страшно красив килим, посипан със златни кехлибари. Ще станем световни шампиони. Ще видиш. Сигурна съм! Някога да съм те лъгала...

В Измир през 2014 година ние наистина станахме абсолютни световни шампионки. Сънят ми за пореден път не ме излъга. Не знам дали е сън, или просто виждам всичко като на филмова лента, която след това се превръща в реалност. Онази нощ, когато се обадох на Ина Ананиева да ѝ кажа, че ще стъпим на световния връх, може би не ми е повярвала. Да ѝ звъня посред нощите и да ѝ разказвам за килим с кехлибари?! Подобни неща обаче се случват при мен.

Още два месеца преди това ѝ казах, че ще завоюваме световната титла. Тогава сънувах, че играем хоро на огромен площад. Бяхме се хванали за ръце много хора. Бях заедно с Жулиета Шишманова, Иванка Чакърлова, Мария Гилова, Мария Петрова, Нешка Робева, Деспа Кателиева – гимнастички от всички поколения. Радвахме се и се смеехме. Преливахме от щастие. Знаех, че ни очаква нещо хубаво и то се случи именно в Измир. Дори поканих Нешка Робева да дойде на Световното:

- Ела с нас, защото ще станем световни шампиони. – след което ѝ разказах съня.
- Стига глупости – присмя ми се Нешка - не се говорят сънищата, не е на хубаво да се разказват предварително.
- Аз обаче винаги ги разказвам и те се сбъдват...

Денят, в който ученикът надмина учителя си... Седях в публиката и гледах световното първенство в Измир. Бях гледала многократно съчетанията на нашите. Още от началото на годината всички специалисти отчетоха, че Ина е направила невероятно силни, танцувални и много рисковани композиции. Деспа Кателиева ми каза:

- Илиана, Ина е направила огромен скок в развитието си като треньор!

Тогава си спомних онзи тежък за нея разговор, който проведохме в стаята ѝ в Киев след световното предишната година. Но в този момент, в който ги видях в Измир, когато се бореха за първата си абсолютна световна титла, осъзнах какво беше направила Ина!

На терена влезе отбор, който излъчваше невероятно самочувствие, сила... мощ! Те внушаваха безапелационност! Изглеждаха зашеметяващо. Бяха божествено красиви, с фантастични трика, грим... Влизаха като богини, които не търпяха възражение, че са най-добрите. Никога не ги бях виждала толкова уверени. Никога. Ина беше направила чудо с тях. Докато ги гледах от публиката как играят, единственото, което чувствах, беше вяра, че ще направят всичко по най-добрия начин. И те го направиха. Толкова сложно съчетание, толкова риск... Гледах тях, а виждах колко е смела Ина. Какъв невероятен треньор беше тя. Подготвени блестящо, изглеждащи блестящо. С най-невероятните композиции и музики. Ина беше надминала учителя си и в този момент аз бях сигурна, че тя ще постигне всичко в художествената гимнастика! България имаше своя велик треньор, който можеше да покори всеки спортен връх. Умирах от гордост и любов. Ина Ананиева и нейните момичета бяха най-силни в залата в Измир!

Час по-късно съдбата щеше потвърди това, което бях прозряла, докато ги гледах с каква лекота и увереност демонстрираха силата си на световния подиум. За една година Ина се беше превърнала в най-силния треньор по художествена гимнастика в света.

...Беше през 2011 година. Все още бях треньор на ансамбъла и предстоеше световното първенство в Монпелие. Сънувах препълнена зала с храна. Знаех, че е на хубаво. В съня ми се яви руската съдийка Лашчинска, от която всички изпитвах огромно уважение. Каза ми:

- Илиана, честита световна титла. – след което вдигнахме поздравница и отпихме от чашите.

Цяла нощ плаках и се молах. Искях прошка на глас в тъмното за грешките, само да успеem...

Когато влязохме в залата, преди да започне състезанието, на замявката, чувствах, че в мен бушува вулкан от емоции. Толкова бях притеснена... Истински се страхувах. Преди това направих ритуала, който винаги изпълнявах. В съблекалнята поръсих момичетата по главите и шията, както и уредите, със светена вода от три шишета от три различни места в България. Същото правех с целия отбор - треньори, масажисти, лекар, хореограф. Казвах вълшебните думи на всеки един. Те си знаеха и винаги ме чакаха всички в съблекалнята. След това ги повеждах към залата. Обърнах се към тях и направих и невъзможното да изглеждам спокойна и уверена. Усмихнах се и им казах: - Помните ли автогенните тренировки, с които ви карах да си представяте, че ставате световни шампионки?! Помните ли, какво ви казвах?! Как влизаме в залата и не виждаме никой. Не поглеждаме никой. Гледате само в мен. Само в мен и в уреда. Гледате ме само в очите. Хайде, красавиците ми! Можете! Много сте силни!

Целунах всяка една и влязохме в залата за тренировка. Вървяха след мен с усмивки и вдигнати глави. Аз се обръщах леко, за да им напомня, че не трябва да виждат обстановката. Поглеждах ги и срещах погледа на всяка. Виждах емоцията на всяка една. Това беше велика магия - връзката между треньора и спортиста по време на състезание. Имах усещането, че чувам всяка какво мисли. Беше грандиозно усещане. Чувствах само огромна любов към тези момичета... велика, безусловна любов.

Влязохме на нашия килим. Ина Ананиева и Мариела Пашалиева знаеха, че трябва да стоят леко встрани, защото не обичах до мен да има човек нито на тренировка, нито на състезание. Застанаха на отсрещната страна на килима. Вече бях абсолютно сама с момичетата. Седнах на стола и започнах да наблюдавам замявката им. Вече нямаше нужда да говоря. Само се гледахме. Те правеха всеки елемент по няколко пъти и ме поглеждаха след всеки опит. Аз кимвах положително с глава и им се усмихвах. На всяка казвах с поглед:

- Прекрасна си!

Те го усетиха и сякаш ми казваха:

- Спокойно, госпожо, всичко си знаем и ще го направим!

Само там и само на това състезание в Монпелие през 2011 година изпитах нещо уникално - гледах всяка една от състезателките известно време и си припомнях как дойде в залата, как ми говореше, как напредваше и тренираше и я виждах сега по-красива от всякога. Как уверено замяваше за големия старт и изпитвах невъобразима

любов. Гърлото ме стегна. Очите ми се напълниха. Оставих се на мига... Те тренираха абсолютно вгълбено, изпълнявайки указанията ми да гледат само мен и уредите. С всеки жест ги поощрявах. Почти не говорех. Беше мистичен момент, усетих го! Въобще не съм предполагала, че можем да бъдем световни шампионки. В този момент се помолих на Бог.

Имах и друга сила, която много ми помагаше в такива моменти. Тайничко си носех един портрет на Жулиета Шишманова. Даваше ми много сила. Имах две срещи с нея, които ме разтърсиха из основи. Както и с Иванка Чакърва – двете най-силни жени, до които съм се докосвала някога. Малко преди да почине, Чакърва дойде на „Герена“ при мен. Влезе в залата и когато я видях, се разплаках. Срещу мен стоеше жената, която беше направила чудеса за художествената гимнастика. Изправих срещу нея всички състезателки и треньори, за да я видят.

- Знаете ли коя е тази жена? – ги попитах, след което започнах да разказвам факти от живота ѝ. Тя онемя. Изненада се, че знаех толкова много за нея. Накрая ми каза:

- Ти си родена за ръководител. Един ден ще бъдеш водач на художествената гимнастика. Ще бъдеш президент. Единственото и най-важното е да си смела. Когато вярваш, че си права, продължавай напред.

Винаги съм мечтала да приличам на Жулиета Шишманова и Иванка Чакърва. В Монпелие призовавах всичко и всички да ми помогнат. Застанаха подредени една след друга, за да навлязат на килима. Минах от първата до последната, погалих ги по врата отпред, целунах ги и им казах: „Обичам те!“. Хващах им брадичките и ги повдигах, за да вдигнат главите си. Гледахме се в очите. Търсеха подкрепата и вярата ми и аз им я давах. След като я получеха, навлизаха с високо вдигнати глави на терена...

След като спечелихме златния медал и започна награждаването, аз бях зад кулисите и гледах стълбичката. Естествено, че плачех от щастие. Всички треньори обикновено седят там по време на състезание. Всички идваха да ме поздравят. Наблизо с руската делегация седеше Ирина Винер. Когато в залата прозвуча българският химн, тя се приближи до мен, прегърна ме, целуна ме и каза:

- Отдавна не съм чувала българския химн. Ще го слушам с теб!

И застана до мен. Заедно изслушахме целия химн. Когато свърши, отново ме прегърна и целуна и каза, че е истински щастлива за големия ни успех.

Вечерта останах сама в стаята. Никога не съм плакала толкова, колкото тогава – след първото място. Плаках от щастие и благодарност. Проведох благодарствения си разговор с Бог! Никога повече не усетих толкова силно онази магия, която изпитах на тренировъчния килим зад кулисите преди старта в Монпелие...

...Нещо лошо ще се случи, но няма да паднем, а ще се задържим на ръба – предупредих Ина Ананиева и Таня Янчева. - Сънувах къща, на която една от плочите между етажите беше рухнала. Но къщата беше цяла. Погледнах надолу и видях малки черни котенца, които прескачаха. През цялото време се пазех, за да не падна в пропастта, и ходех на ръба. Едно, второ, трето – успях да премина през всичките. На следващия ден прочетох тълкуванието на съня. Пишеше – преминали сте препятствие. Още ли? Та нима не минахме през достатъчно препятствия?!

...Ина стоеше срещу мен с ококорени очи и едва дишаше. Беше неконтактна, срина се изведнъж. Психоложката Татяна Янчева вдигна кръвно 170/110 и започна да пие хапчета. Всички се притаиха в ъгъла и отново останах сама. Единствено доктор Димов запази самообладание. Никой не взимаше никаква позиция, а европейското в Холон през юни 2016-а започваше след три дни. Единственият ми и най-голям страх беше този отбор да не се откаже. Вече започнах да си представям как се проваляме. Как не само това европейско, а и Олимпиадата в Рио де Жанейро заминава. Виждах как цялата българска художествена гимнастика се връща 20 години назад. Това нямаше как да го допусна. Отнякъде получих сила. Не знам откъде. Нямам обяснение. Но трябваше да държа нещата под контрол. Естествено, вниманието ми бе и към Цвети Стоянова, която през това време се бореше за живота си.

Както и да звучи, в този момент аз вече знаех, че тя ще оживее. И ще се възстанови напълно. Имах такова усещане. Затова постоянно повтарях на момичетата – тя ще оживее, тя ще оживее. Нека ние покажем сила и да играем тук, за да ѝ вдъхнем сили и на нея да се пребори. Опитвах по всякакъв начин да спася отбора. Казвах им – ето, ако вие оцелеете тук и покажете сила, и тя ще го направи. Не можех да се поддам на емоциите и да се върнем в България. Всички това чакаха – да ни смачкат. Все пак този отбор имаше мисия, която трябваше да изпълни до края. В това време получих подкрепата на всички. В първите дни след инцидента, докато бяхме в Израел, пристигаха писма откъде ли не. Обаждаха ми се мои колеги, председатели на федерации, треньори, хора от спортните среди, които ни вдъхваха кураж и увереност.

- Този медал не е бронзов, а златен! Вие знаете ли какво направихте?! – ни казваха съдиите и останалите отбори, които се чудеха как успяхме да останем в Холон. Наистина, момичетата искаха веднага да си съберат багажа и да се върнат в България. Дойдоха в стаята ми с ясната амбиция да ми покажат, че не искат да играят в Израел. И вероятно за себе си бяха прави. Това беше нормалната първосигнална човешка реакция. Тогава не знам откъде идваха думите ми, за да им покажа и другата гледна точка. Че дори и да се приберем, няма как да помогнем на Цвети. А ако останем тук, ще покажем, че можем да се борим дори и в трудните моменти. Те бяха готови да стъпчат мечтата си и да се върнат в България. Някои от тях дори казаха, че няма да играят на Олимпиадата! Когато останах сама в стаята, се свих на кълбо и се разплаках. Питях се – защо, Господи, защо? Какво лошо бяхме направили, за да ни пращаш това изпитание. Приех го като изпитание, което трябва да преинем по трудния път до щастието. Молех се постоянно Цвети да се пребори.

В това време съсипваха Любомира Казанова. Тя обаче спаси отбора, защото без нейната помощ нямаше как да се справим. Превърна се в герой. За толкова кратко време да влезеш в отбора, без дори да си тренирала като титулярен състезател, наистина е геройство. Затова никога няма да забравя какво написах след първите съчетания, които тя изигра на европейското първенство.

17 юни 2016 година, Холон (Израел)

Респект към резервата Любомира Казанова. Тя разбра един ден преди заминаването, че ще играе на Европейско първенство. До момента не е участвала в нито едно състезание. Това беше първият шок за нея. Вторият беше възможно най-ужасен - страшната новина за Цвети. Помията, която се сипеше върху Любомира, беше жестока. Като прибавим и

тоталния психологически срив на отбора, на чиято помощ тя разчиташе, дебютът ѝ може да се нарече единствено с една дума - КОШМАР! Но тя мълчеше. Тренираше и не говореше. Само тя си знаеше какво става в душата ѝ. Всички в залата гледаха основно нея, защото искаха да видят кой ще замести Цвети. Тя виждаше това, но продължаваше да прикрива огромното си вълнение.

Любомира успя! Игра за първи път при възможно най-ужасните обстоятелства. Игра без нито една грешка и двете съчетания. Момичетата и Ина направиха всичко възможно да получи вярата, която ѝ беше нужна. Любомира Казанова не само игра без грешка, но остави отлични впечатления. Прекрасна беше, Бубе. В този ад, в който попаднахме и изживявахме през тези дни, ти показва толкова силен характер, смелост и готовност да помогнеш на отбора, че предизвика възхищението на всички. Гордея се с теб, смелото ми момиче!

Преди това обаче трябваше да мисля какво да правя и с Ина Ананиева. Тя наистина имаше нужда от помощ и за първи път от години я видях в подобно положение. И срещу нея се сипеха клетви. Някои от тях бяха извратени. Кълнях я, близките ѝ, детето ѝ. Пожелавах ѝ същата трагедия да се случи и в нейното семейство. Същите неща, които се изсипваха по адрес на Любомира Казанова. Ина влезе в стаята ми. Беше по-бяла отвсякога. Гледаше с огромни очи. Толкова уплашена, толкова крехка, толкова мъничка... като детенце. Сърцето ми се сви. Прегърнах я. Не плачеше.

Само ми каза:

- Илиана, аз не мога... моля те, ако трябва, да се прибираме...

Гледаше ме уплашено. Казах ѝ:

- Цвети е жива, тя ще е добре, вярвай ми! Всичко ще бъде както трябва!

А тя ми отвърна:

- Четеш ли какво пишат?! Ще ни съсипят!

- Пет пари не давам какво пишат! Ти полудя ли?! Стегни се! Операцията е минала, Цвети ще се оправи.

Ина обаче продължаваше да бъде в шок и не можеше да се съвземе:

- Не мога... знаеш, че винаги съм се справяла. Сега не мога. Нямам сили. Моля те! Ще направя, каквото кажеш, но ми помогни. Поеми момичетата!

- Добре! Спокойно. Прекрасното ми момиче, ще успеем. Спокойно, аз ще ги поема.

В Израел сигурно употребих думаха спокойно стотици пъти...

По-късно Ина ми каза:

- Спаси ме за втори път. Първият път беше...

Дойде при мен на 7 минутки. Беше блестяща състезателка. Много красива и много талантива. С невероятни физически данни. На 9 години преживя страшна трагедия. Гръмна газов бойлер в дома ѝ и я обезобрази. Беше страшно... Лекарите в Пирогов се бореха за лицето и ръцете ѝ. Бяха толкова жестоко обгорели. Бяха я закърпили с кожа от самата нея и не можеше да свива докрай ръчичките си. Когато отидох да я видя в Пирогов, едва издържах да не се строполя при вида ѝ. Беше ужасна гледка, която няма да забравя никога. Попита ме дали отново ще играе гимнастика, на което категорично ѝ отговорих:

- Разбира се, красавицата ми! Разбира се! Намерила съм ти музика за съчетанието с въже. Много ще ти хареса.

Тя се разплака и една сълза започна да си проправя път, криволичейки по обезобразеното ѝ лице. На 9 години тя порасна за един миг и се сблъска с възможно най-голяма жестокост в краткия си живот. В този момент лекарите се обърнаха към мен и ми казаха:

- Не ѝ говорете такива работи, защото тя няма да играе. Недейте да я залъгвате.

Отвърнах им:

- Хайде, бе! Да видим дали няма да играе.

Лекарите ме смятаха за луда, че ѝ казах, че ще тренира. Не можех да си помисля да я оставя и да я доубия, когато гимнастиката беше всичко за нея. Изписаха я от Пирогов. Заедно с майка ѝ и баща и я заведох направо в залата на „Герена“. Родителите ѝ плачеха. Бях подготвила останалите момичета от групата, че ще видят нещо много страшно, но трябва да се държат нормално, все едно Ина си е същата.

Децата се справиха отлично! Тя влезе в залата и реакцията беше все едно беше същата. Ина беше толкова щастлива, че е отново при нас. Нямахме търпение да започне да тренира. Бях си поставила за задача да я накарам да си свие юмруците докрай, защото не можеше след операциите. Кожата я опъваше и пречеше за това. Казах и:

- Искам десет пъти да изхвърлиш и хванеш любимото си въже.

И тя започна. Не се получаваше. Майка ѝ се разплака. Баща ѝ също. Мислех си, че умирам. Никога няма да забравя тази гледка. Не знам как намерих сили.

Усмихнах се и казах:

- А-а-а, така няма да се разберем! Няма да си тръгнеш, докато не уловиш въжето.

Тя не плачеше. Беше се съсредоточила все едно е на състезание! И само отвърна:

- Ще го хвана!

- Разбира се, че ще го хванеш! Давай! Давай! Хвърляй!

Баща ѝ не издържа и излезе от залата. Майка ѝ стоеше. Децата гледаха уплашено. Казах им:

- Хайде деца! Да помагаме на Ина. Давай, Ина! Можеш. Можеш. И те започнаха с мен.

Забравиха страха, започнаха да викат и да пляскаат:

- Давай, Инче! Можеш, можеш!

Тя хвърляше и изпускаше и не можеше да свие ръчичките. Хвърли въжето не знам за кой път... и го улови!

- Bravo-o-o! Всички крещяхме! Тя ликуваше. Майка ѝ извика баща ѝ. Направи го още няколко пъти. Аз я прегърнах и започнахме с децата да я целуваме. Родителите ѝ ме прегърнаха, ридаейки.

- Видя ли, красавицата ми! Всичко ще стане. Обещавам ти, че ще станеш световна шампионка.

Децата скачаха, крещяха от щастие и я целуваха!

Никой по-добре от мен не знаеше колко е силна Ина Ананиева. Години по-късно тя стана треньор на световни шампионки, защото... от ръцете ѝ потече кръв, но хвана въжето! Това е тайната на нейния успех като треньор на „златните момичета“.

Имахме състезание на стадион „Васил Левски“. Аз ѝ бях направила съчетание, но продължаваше да бъде напълно обезобразена. Нямахме нос, уста, нямаше клепачи. И ръцете ѝ бяха целите в кръпки. Обадох се във федерацията и помолих да играе на градското първенство, преди да замине за Япония, където ѝ предстояха нови операции.

- Моля ви се заради детето, което плаче и иска да играе. Длъжни сте да й разрешите, трябва да й дадем кураж. – Опитвах се да убедя хората във федерацията, че Ина задължително трябва да се състезава, за да не се почувства изолирана.

- В противен случай ще убием това дете. И искам да я оценявате без снизхождение. Оценявате я така, както трябва. Искам да играе само на въже. Тя така ще живее с надеждата, че ще се върне от Япония и ще продължи с гимнастиката.

Ина игра и спечели сребърен медал на въже и така тръгна за Япония.

...Хората си мислят, че съм силна. Не, това не е сила. Сила е да отидеш и да работиш в чужбина, за да изкарваш пари. Което аз никога не бих направила. Сила е да си стоюрдеса. Каквато аз никога не бих станала. Просто това е моята същност и аз не отделям допълнително сила или старание, за да бъде такава!

24. НА ПЪТ ЗА РИО СЪС СЪЛЗИ НА ОЧИ

Настъпиха най-кошмарните дни! Състезателките бяха смазани. В първите дни след завръщането от Израел, а и в следващите, състоянието на Цветелина Стоянова бе основната тема. Абсолютно всички гимнастички се тревожеха за приятелката си. Не пропускаха възможност да бъдат в „Пирогов”, за да я видят. Дори в обедните почивки между двете тренировки, някои от тях пътуваха до болницата. Обичайно, сутрешното занимание приключваше около 12:30-13:00 часа, а следобедното стартираше малко след 14:00 часа. Момичетата получаваха по час, час и половина почивка, в която обядваха или се възстановяваха. В тези дни обаче имаше състезателки, които взимаха храна за из път и вместо обедна почивка се изстрелваха към „Пирогов”. На аерогарата след прибирането от Израел Ренета Камберова бе казала, че Цветелина никога няма да бъде оставена и това беше така.

Състезанията продължаваха, а до заминаването за Бразилия оставаха 40 дни. Време, в което отборът имаше заявено участие на още две световни купи. На 2 август потегляше за лагер в град Флорианополис (Бразилия). След четирите дни почивка от завръщането от кошмарното първенство в Холон грациите заминаха на тренировъчен лагер във Варна. Той бе традиционен след завръщане от по-голямо състезание.

В този период се случи чудо! На една от тренировките Илиана Раева се обърна към Ина Ананиева:

- Хриса много си е оправила стъпалата...

Ина възкликна:

- Е-е-е, най-накрая! Кажи й го!

Тогавя Илиана се провикна, за да я чуят всички:

- Хрисо, знаеш ли... много си оправила стъпалата... Даже ми харесват...

- Госпожо! Доживях!

И Илиана я повика, за да я прегърне и целуне. Всички още си спомняха шегата, която Илиана каза, малко след като предаде тренърската палка на Ина Ананиева:

- Знаете ли какво ще ми липсва най-много?

И всички в един глас отвърнаха:

- Физиономиите на Християна, госпожо... Когато й правехте забележки за падъомите...

След лагера във Варна националките се отправиха към руския град Казан. Между 8-ми и 10 юли предстоеше поредният турнир от Световната купа. Малко преди отборът да замине за Варна се състоя избор за нов ансамбъл. Ръководителите и тренърите вече чертаеха планове за следващия олимпийски период – до 2020 година. „Златните момичета” все още не бяха обявили дали ще продължат да се състезават след Рио. Очакваше се обаче да прекратят кариерите си предвид участието им в два олимпийски цикъла. Подобно нещо правят изключително малко състезателки в този спорт в световен мащаб! 7-8 години да останеш на високо ниво е убийствено. Това е и причината гимнастичките да слизат от голямата сцена на 18, дори на 17. Физическите и най-вече психически натоварвания са жестоки. Красивият спорт няма нищо общо с който и да е друг – независимо индивидуален или колективен. Състезателките влизат в залата в 09:00 часа сутринта и приключват към 13:00 часа. След това продължават от 14:00 до 18:30-19:00 часа. Това са общо над девет часа занимания на ден с –почивка само в неделя.

- И в тази неделя се чудиш какво да направиш. Да спиш до обяд, защото си скапан през седмицата. Да се видиш с приятели или да излезеш навън. Да се прибереш до родното си място, за да може родителите ти да разберат, че имат дете... – мислеха си състезателките. - Ами време за пътувания, екскурзии, купони, семейни тържества... Ето защо всяка гимнастичка започва да има личен живот след края на кариерата си. Преди това залата, тренировките и състезанията заемат 99% от ежедневието ѝ.

На 23 юни на кастинга за нов ансамбъл се явиха 37 момичета от 11 клуба в страната. Всяко от тях се надяваше да се класира в разширения състав на новия национален отбор. За целта трябваше да впечатли съдийската комисия, която бе съставена от Мария Петрова, Росина Атанасова, Ина Ананиева, Мария Кънчева, Валентина Ганева, Даниела Велчева, Елена Симеонова и Силвия Митева. В залата на „Раковски”, за да види бъдещите нови попълнения присъстваше и Илиана Раева.

На 6 юли след почти десетдневен лагер във Варна грациите потеглиха за Русия. Град Казан ги очакваше с предпоследното състезание преди Олимпиадата. Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Найденова, Християна Тодорова и Любомира Казанова отново трябваше да демонстрират българска сила и характер. За Любомира това беше първо състезание от Световна купа и общо второ с отбора след Европейското. Програмата на турнира в Казан беше малко по-различна от обичайната и съчетанията за многобой се играха в един ден и то в събота (9 юли). Нашите момичета останаха на четвърто място. За композицията на пет ленти получиха оценка 17,400 точки. Българките допуснаха грешки и съдиите си казаха думата. В следващото съчетание на два обръча и три чифта бухалки ансамбълът се справи доста по-добре и получи оценка 17,950 точки. Така България завърши четвърта с общ сбор от 35,350 точки. Изпревариха ни Русия (37,600), Беларус (36,250) и Израел (36,150). Много силно състезание направи и Невяна Владинова. Красивата индивидуалистка се класира във финала на обръч, на който се нареди в Топ 5. Изключителен успех, като се има предвид окупацията на първите места от рускини, украинки и състезателки от Беларус. На 10 юли (неделя) българският ансамбъл отново се качи на най-високото място на почетната стълбичка. Момичетата играха прекрасно и спечелиха златния медал във финала на пет ленти. Това беше първо злато за Любомира Казанова с националния отбор на България. Още една мечта на онова малко дете, което растеше през годините и гледаше идоли си с възхищение, стана реалност! „Мила Родино” звучи в чест на „златните момичета” след феноменалното им изпълнение и оценка от 18,050! Рускините останаха на второ място.

- Златният медал им върна вярата и силите. Вече са добре. Чисто технически те са подготвени и могат да изиграят съчетанията си без грешка. Но трябва още емоция в играта. Това ни липсва. – каза Ина Ананиева на прибиране от Русия. - Трябва да сме по-различни на Олимпиадата, защото всички отбори ще бъдат подготвени и ние трябва да дадем още емоция.

Емоцията! Това беше ключовата дума, която липсваше на отбора след случилото се на 14 юни. Вече бе минал един месец от тогава, но сътресението бе толкова силно, че едва ли скоро щеше да пусне гимнастичките. Във второ поредно състезание Любомира Казанова издържа на напрежението. Тя помогна страшно много в Русия за златния медал, въпреки че допусна малки грешки. Отдаде ги на разсеяност.

- Постоянно ми задават въпроси, спокойна ли съм и как се чувствам. Как мога да бъде спокойна при всичко, което се случило?! Целият товар беше и все още е върху гърба ми. –

дразнеше се понякога Буба на десетките и дори стотици въпроси. Но не изпаднаше в страх или паника. - А тепърва навлизаме в периода, в който напрежението ще става все по-жестоко и по-жестоко. Ще довърша всичко, за което мечтаех. Ще издържа. И ще спечеля медал от Олимпиадата!

До нея не оставаше кой знае колко време, но все пак достатъчно за нови притеснения. Не стига, че отборът бе поставен в кошмарно положение повече от един месец, а последва и най-слабото състезание и то точно преди Олимпиадата, когато всички отбори само доизглаждат последни детайли, за да влязат в боя в Бразилия. Случи се в Баку. Отборът замина на 20 юли. Последна среща си даваха най-добрите състави, които след това щяха да спорят за медалите в Рио. На този ден България почита паметта на Свети пророк Илия. Президентът на федерацията Илиана Раева отпразнува имения си ден, както винаги, с курбан за здраве. Покани целия отбор и треньорите. Момичетата ѝ подариха красиви цветя и картичка със специално обяснение. То беше най-красивото обяснение в любов, което някога Илиана Раева бе получавала: „Нито един ансамбъл няма да ви обича толкова много, колкото нас.“ Отдолу стояха имената на момичетата, както ги наричаха на галено – Михи, Рени, Хриси, Цвети Н. Буба и Цвети С.

В Баку състезанието не започна никак зле. След първото съчетание на пет ленти българките бяха трети. Домакините накараха нашите момичета да се усмихнат с песента „Бяла роза“. Азерите се бяха погрижили и след всеки отбор пускаха традиционна музика от страната, която представя. На следващия ден играта на ансамбъла не бе толкова добра. Бе допусната грешка на композицията с обръчи и бухалки и в крайна сметка - четвърто място. Привечер Християна Годорова каза: „Дали пък да не останем до Световното първенство в България през 2018 година?“ Капитанът Михаела Маевска добави – „Защо пък не!“. Последва реакция и на Цветелина Найденова – „Нека остане изненада...“

Момичетата не бяха на себе си от яд, че не спечелиха медал в многобоя в Баку. И не толкова от това, че не се справиха. Виждаха, че съдиите несправедливо продължаваха да бутат ансамбъла на Израел напред и той получи сребърните отличия. Християна сподели, че именно нечестната битка я бе мотивирала. Момичетата бяха свидетелки на фаворизирането на Израел още от Европейското, после на Световната купа в Казан, а сега и в Баку. Очакваха да е такава и на Олимпиадата по-късно през годината. Реакцията на момичетата в Азербайджан разбуни духовете в България. Феновете започнаха да мечтаят, че отборът ще се запази поне още известно време. Колкото повече приближаваше Олимпиадата, толкова зачестяваха въпросите за бъдещето им. Всички тайно се надяваха, че състезателките ще останат, но и бяха реалисти – още дори една или две години щеше да бъде световен прецедент. Няма гимнастичка, която да се е състезавала на толкова високо ниво 10 години.

В Баку обаче предстоеше още по-кошмарен ден. В двата отделни финала България се провали - две седми места и много поводи за притеснения. Оценката за съчетанието с обръчи и бухалки бе 17,400 точки, а тази за изпълнението на пет ленти още по-ниска – 17,100 точки. И в двата финала нашите успяха да изпреварят единствено ансамбъла на САЩ, което в никакъв случай не бе повод за гордост. Пред нас минаха дори Япония и Азербайджан. Играта бе разпиляна, нервна и момичетата направиха много нетипични грешки.

- Аз обаче съм оптимист. Няма да се откажем от мечтата си за Олимпиадата. Седмото място няма да ги демотивира, напротив – дори ще продължат да работят повече. – заяви Ина Ананиева след провала в Баку. Вътрешно треньорката обаче си мислеше и друго: „Добре, че се случи сега, а не на Олимпиадата. Няма как нов състезател да не допусне грешки. Това беше второто състезание на Буба. Ако на първото беше безгрешна, сега имаше леки колебания. Няма как, но тези грешки дойдоха точно навреме. По-добре сега, а не след няколко дни в Рио, когато нямаме право на поправителен...“

Още в началото на юли, преди последния лагер на отбора във Варна, бе утвърден разширеният състав на бъдещия национален отбор. Бяха избрани 12 момичета: Стефани Кирякова, Лаура Траатс, Симона Дянкова, Женина Трашлиева, Мадлен Радуканова, Теодора Александрова, Мадлен Сергеева, Кристи Попова, Мариета Иванова, Йоана Пенева, Камелия Стоилова, Елена Бинева. Реши се обаче първо да се изчака мнението на все още състезаващия се ансамбъл. Ако някоя от действащите националки имаше желание да продължи, щеше да се включи в новия отбор. Първоначално се очакваше това да бъде единствено Любомира Казанова, която на практика имаше стаж като титулярна състезателка едва от един-два месеца. На 18 юли Весела Димитрова направи първа тренировка с избраните бъдещи националки. Бившата състезателка от ансамбъла на България вече няколко години работеше в Швейцария. Под нейно ръководство алпийската страна постигна немислими успехи, имайки предвид липсата на традиции в този спорт там. Преди години Весела бе част от ансамбъла заедно с настоящата треньорка Ина Ананиева. Именно тя я помоли да дойде за няколко седмици и да проведе лагер с момичетата, докато останалите са на Олимпиадата в Рио. Това бяха първоначалните идеи. Впоследствие те придобиха съвсем други измерения.

Календарът отброяваше дните безмилостно и олимпийските игри приближаваха. Откриването бе на 6 август, а художествената гимнастика беше в последните дни на програмата. Финалът в многобоя бе предвиден за 21 август - деня на закриването. На 2 август състезателките се събраха за последно в залата, преди отборът да потегли за в Рио. Този ден беше по-различен. Състезателките почти през цялото време бяха с очи пълни със сълзи. Получаваха поздравления, подаръци и пожелания на път за Бразилия. Мария Петрова им подари икони за късмет. В залата се появи и Гергана Ташева, която няколко години бе резерва. Гери вече имаше дъщеричка, която също бе довела, за да изпрати състезателките за Рио. Илиана Раева изгледа тренировката и през цялото време осъзнаваше, че ги вижда за последен път на това място. Душата ѝ плачеше, защото още веднъж усети какво значение имаха всички тези момичета в живота ѝ.

- Как ще ми липсва ужасния падъом на Хриси, изпълнените с готовност очи на Цвети – тъжеше Илиана и продължи – или красивото лице на Михи, вдъхващото спокойствие изражение на Рени и непроницаемите красиви очи на Буба...

Тя наистина обожаваше тези момичета. Тренировката свърши и Илиана ги събра на килима. Седна заедно с тях, Ина Ананиева и Даниела Велчева.

- Това беше последната ви тренировка, милички. Каквото ѝ да се случи, искам да знаете, че бяхте уникални, че животът ще е щедър към вас, защото дадохте много от себе си. Защото дадохте много на много хора. Всичко ще бъде наред. Този период от живота ви ще бъде един божествено красив роман за вас, за любимия ви човек, децата ви и семействата ви. Винаги ще ви носи топлина и красота! – Докато говореше, Илиана си позволи да плаче. Всички плачеха неудържимо... Илиана стана, прегърнаха всички, взе една чаша вода и им каза:

- Сбогувайте се с усмивка с килима и залата - вашия дом и излезте с вдигнати глави! На добър час, красавици мои! - След това поля пътя им с водата. Те взеха саковете си, уредите и се усмигнаха. Очите им бяха по- красиви от всякога, макар и пълни със всички. Така те излязоха за последен път от любимата си тренировъчна зала като състезателките от националния отбор на България!

В късния следобед ансамбълът отпътува на лагер в град Флорианополис. Идеята на федерацията и треньорите бе момичетата да прекарат десетина дни там, за да свикнат с обстановката и най-вече с климатичните условия в Бразилия. Със здравец и лъвчета за късмет делегацията бе изпратена на летище София. Естествено, и с неспирните въпроси: „Ще спечелите ли медал?“ Цяла България се бе втренчила в художествената гимнастика. Ако на предишни олимпийски игри разчитахме на други спортове, този път такива нямаше. Липсваха изявени фаворити в борбата, която години наред спасяваше положението на олимпийски игри. Другите спортове отдавна бяха свалили златния си отенък. Всичко живо бе вперило очи в ансамбъла и това, естествено, тежеше на момичетата. Евентуален провал и повторение на лондонската Олимпиада щеше да предизвика бурни реакции. Никой не жалеше отбора или треньорите, а директно казваше – вие сте длъжни да спечелите медал! В деня на заминаването – 2 август, дойде още една приятна новина. Цветелина Стоянова бе изписана от реанимацията и преместена в неврохирургията. Това поуспокои съотборничките ѝ, част от които до последно бяха до нея.

- Много ми се иска това състезание да е върхът в кариерата им. Те направиха толкова много за България, че каквото и да вземат от тази Олимпиада, трябва да си тръгнат с високо вдигнати глави – каза на изпроводяк Ина Ананиева. Християна Тодорова добави:

- Искаме да зарадваме цяла България и да осъществим нашата дългоочаквана мечта. За втори път след Лондон мечтата бе близо...

25. БИТКА ДО ПОСЛЕДЕН ДЪХ

Отборът пристигна във Флорианополис на 3 август. Красив залив и приказни гледки посрещнаха българките. Със сигурност най-известният човек, свързан с новия дом на ансамбъла, бе Густаво Куертен. За бразилците бившият тенисист е със статут на Бог. Той е бивш номер едно в световната ранглиста и е повече от национален любимец. Грациите се надяваха и Гуга, както наричаха големия шампион, да им бъде на късмет по пътя към заветната цел. Домакин на лагера бе дългогодишната българска треньорка във Флорианополис Гюрга Недялкова. Тя се бе постарала нищо да не липсва на цялата родна делегация. Хотелът и условията бяха прекрасни. Залата – също. Единственото, с което българките бързо трябваше да свикнат, бе времето и влагата, типична за тази част от света. Отличните условия и гостоприемните домакини обаче нямаше как да заличат проблемите. Настроението продължаваше да бъде минорно. Това все още не бяха онези лъчезарни, усмихнати и щастливи състезателки. Да, понякога се смееха, шегуваха се и опитваха да се разсейват, но като цяло обстановката не беше добра. Християна Тодорова продължаваше да доказва на себе си и останалите, че ще спечели личната си битка и ще сбъдне желанието на Илиана Раева.

- Хриси, искам накрая да дойдеш и да ми кажеш: „госпожо, както ме взехте, такава съм и сега“.

- Ще го направя, госпожо, обещавам – беше категорична състезателката.

Целият отбор много помагаше на грацията. Както Илиана, така и Ина Ананиева. Най-близо до Хриси обаче беше най-добрата ѝ приятелка в отбора Рени Камберова. Заради свалянето на килограмите, на Християна често ѝ прилошаваше на тренировки. Рени ходеше след нея и ѝ буташе лъжица с мед в устата, за да има сили. Ако преди години Рени топеше килограми с помощта на сауната, влизаше в сауната, съотборничката ѝ използваше друг метод. В Бразилия Тодорова стана завеждащ алкохола на българския лагер! на престоя в Бразилия, Християна трябваше да изпива по една чаша бяла вино на вечеря. То изгаря бързо излишните калории в организма и е неделима част от почти всеки хранителен режим. Естествено - в съвсем разумни граници.

- Хриси, няма да мръдна от тук, докато не изпиеш чашата – каза Илиана Раева. А тя беше изключително жадна след тренировките през деня. Не беше и яла кой знае колко. С една дума, беше изтощена до краен предел. Чаровната гимнастичка надигна чашата и изпи половината почти на един дъх! Алкохолът започна да я лови, което се отрази на погледа и говора ѝ.

- Госпожо, напих се! – промълви Хриси, което отприщи смеха на седящата наблизо Ренета. Останалите мислеха, че Християна се шегуваше, но съвсем не беше така. Този режим продължи до последния ден. Шегите и закачките с бялото вино често ставаха повод за разговарване на обстановката.

- Хриси, може ли да вземем една бутилка бяло вино от хладилника за вечеря? – попита я главният треньор на индивидуалното направление Ефросина Ангелова. Грацията отвърна с усмивка:

- А-а-а, нали знаете, за моето вино ще трябва да преговаряме... Последва бурен смях. В някои моменти обаче на Християна не ѝ беше до смях. Останалите хапваха и пиеха, каквото поискат, а тя – не. Понякога страшно много ѝ се пиеше „Фанта“, но не биваше.

- Само още няколко дни и ще ти донеса всичката „Фанта“ на света – успокояваше я Ренета Камберова. На 21 август щеше да спази обещанието си...

Тъй като бяха далеч от Рио де Жанейро гимнастичките пропуснаха откриването на 6 август. Състезанията им бяха в последните три дни, така че нямаше смисъл да влизат

толкова рано в олимпийското село. Щяха обаче да присъстват на церемонията по закриването, тъй като така или иначе на практика те закриваха спортните прояви на Игрите. По време на лагера успех на нашите пожела и великият Христо Стоичков. Най-успелият български спортист се обади на Илиана Раева и предаде искрени пожелания на ансамбъла и Невяна Владинова, която щеше да ни представя в индивидуалната надпревара. Абсолютно всеки ден домакините се опитваха да разнообразят програмата на българските си гости. Местният клуб по художествена гимнастика изненада момичетата със специални фланелки със снимки на родните звезди. Върху част от тях българките раздадоха автографи на бразилските бъдещи гимнастички и фенове. В края на лагера бразилците демонстрираха на какво са способни, когато трябва да организират шоу. Гост на „златните момичета” беше група по капоейра. След тежките всекидневни тренировки разпускането наистина беше необходимо. На 14 август град Флорианополис изпрати българския ансамбъл с тържество. Домакините бяха изпълнили залата, в която нашите тренираха в продължение на 12 дни. Гимнастичките зарадваха публиката с няколко изпълнения. За първи път любимките на България показаха и новите трика, с които щяха да атакуват медалите няколко дни по-късно.

На следващия ден – 15 август, когато в България, а и въобще в християнския свят, се почита Голяма Богородица, отборът пристигна в Рио де Жанейро. Оставаха четири дни. За Любомира Казанова обаче битката отдавна бе започнала и предстоеше щеше да навлезе в най-трудната си фаза. Още в началото на месец юли, когато отборът бе на лагер във Варна, Буба получи контузия на глезена на десния си крак. Бързо бяха взети мерки за възстановяването ѝ, но болките не спираха. Болеше я и в Казан, и на последното състезание преди Олимпиадата – в Баку. Най-лошото обаче бе, че я болеше и в Рио. На моменти глезенът ѝ бе подут и имаше цвят на патладжан. Буба стискаше зъби и продължаваше да тренира, без да казва и дума.

- Да не си ми казала, че те боли кракът. И не ми го превързвай пред мен – каза ѝ Илиана Раева, минавайки покрай нея. А Любомира отвърна:

- Нищо не съм казала, госпожо. - И продължи да навива бинта около глезена си, за да го стегне за поредната тренировка. Тя знаеше, че няма право точно в този момент да мисли за болката. Трябваше да издържи, за да сбъдне мечтата си. През цялото време в Рио до нея неотлъчно беше доктор Сиракова, която ѝ отделяше специално внимание.

На 19 август (петък) състезанията по художествена гимнастика започнаха с квалификациите в индивидуалната надпревара, където България беше представена от Невяна Владинова. Малко преди полунощ българско време от Бразилия долетя първата хубава новина. Нашето момиче се класира за финала в многобоя с шеста оценка. Тя беше в Топ 10 на света в художествената гимнастика. В последните години добрите резултати бяха винаги за ансамбъла, но този път след упорита работа и Невяна зарадва феновете на красивия спорт. Прелестната гимнастичка получи оценки 17,800 точки за изпълненията си на лента и бухалки, 17,700 точки на топка и 17,666 точки за обръч.

На следващия ден – 20 август (събота), всички бяха със свити сърца. Квалификациите започнаха със съчетанието на пет ленти. Българският ансамбъл игра добре и с оценка 17,566 точки зае временно четвърто място. Предстоеше второто изиграване на композицията с два обръча и три чифта бухалки...

Изведнъж всичко се срива. Сякаш отнякъде се появи тъмна сила, която завладя българския отбор. Гимнастичките направиха две грешки, изпуснаха бухалки и бяха

оценени с 16,616 точки. За съчетанията с обръчи и бухалки това беше най-ниската оценка от всички бъдещи финалисти. Общият сбор на нашия национален отбор беше 34,182 точки. В един момент мечтите за медал започнаха да се изплъзват. Самото класиране на финал беше под въпрос. С оглед грешките в квалификациите момичетата можеха да се стремят единствено към класиране за неделния ден. За друго въобще не беше време да се мисли. Все пак оценката стигна и ансамбълът отиде на финал. Това обаче по никакъв начин не успокои състезателките. В продължение на няколко часа абсолютно всички ревяха неутешимо. Бяха останали в залата, за да гледат финала на индивидуалистките, в който бе и Невяна Владинова. Седяха на трибуните и плачеха. Вълнуваха се за всяка допусната на килима грешка, защото тя можеше да означава, че дадена състезателка, също като тях, почти сигурно ще се оттегли от спорта след Олимпиадата.

- Госпожо, много искаме да спечелим медал. Заслужаваме го – казваха те към Илиана Раева, която седеше с тях на трибуните. - Не заслужаваме ли да бъдем щастливи?! Толкова много се трудихме... Не беше ли достатъчен провалът в Лондон. Не беше ли достатъчно това, през което минаха само два месеца по-рано със съотборничката си Цветелина Стоянова. Не бяха ли достатъчно сълзите, болките, травмите и усилията, които бяха положили, за да бъдат щастливи.

- Разбира се, че ще го изиграете. Някога да съм ви лъгала? - Илиана Раева ги прегърна и за пореден път им вдъхна увереност..

Ренета Камберова тръгна по коридора на хотела. Отиваше към стаята на Илиана. Беше вечерта след ужасния първи ден за ансамбъла. Ужасен или не – отборът все пак се беше класирал за финалите. А това означаваше, че в неделя всичко започваше отначало. Оценките от квалификациите не се зачитаха и битката стартираше от нулата. Именно Рени преживя най-тежко часовете между квалификацията и финала на следващия ден. Тя допусна една от грешките, които се отразиха на ниската оценка. Когато състезателката влезе в стаята, беше подпухнала от сълзи и нещастна. Меко казано й беше тежко. Илиана Раева не можеше да остави нещата така. Тя използва момента, за да поговори с нея и още веднъж да й вдъхне увереност. „Това не е истина. Не знам какво й е говорила Илиана, но това момиче не е същото. – чудеше се доктор Мариела Сиракова. – „Утре ще успеят, сигурна съм, че ще успеят!“ Двете с Рени се разходиха в района. Говориха дълго, но нито за момент за Олимпиадата. Доктор Сиракова знаеше как се чувства Рени и опитваше по всякакъв начин да я разсея. Знаеше, че не може да я откъсне напълно от случилото се през деня, но направи всичко по силите си, а и Рени й беше слабост. Специалистката винаги се отнасяше по еднакъв начин към всички момичета и помагаше без пристрастия, но в този момент я почувства по-близка отвсякога. Рени се поободри и се прибра в стаята си. Трябваше да спи, но отново се разплака. Обади се на майка си - в България беше 03:00 часа сутринта, но това нямаше абсолютно никакво значение. Двете имаха най-силната връзка на света и състезателката имаше нужда да си поговорят. След това все пак опита да поспи, но мислите не спираха да бушуват в главата й. „Защо сега? Господи, защо точно сега? Нямам нито едно изпускане на уред на голямо състезание. Защо тук и сега? – питаше се гимнастичката и си повтаряше – Утре е нов ден. Утре е нов ден. Всичко започва отначало. Мога да го направя. Правила съм го толкова пъти. По-силна съм от това.“

Започна кошмарно въртене в леглото. Предстоеше най-дългата нощ в живота на Ренета Камберова...

26. РЕНЕТА КАМБЕРОВА – СЪЛЗИТЕ НА ЩАСТИЕТО

Едно, две, три... деветдесет и осем, деветдесет и девет, сто. Свърши се. Готова съм. Това не е живот. Да броя капките пот, които ще се стекат от носа между гърдите ми. Ставам и изчезвам от тук, писна ми от цялото това нещо. Как съм се изпуснала и съм стигнала до това положение?! Да напълнея толкова много. И тази сауна. Мразя я! Ако и сега не съм свалила половин килограм... Това не се търпи. И да ми крещят в залата – о, не, тая няма да стане. За какво е целият този тормоз?! Вече 12 години съм в залата и минах през какво ли не. Представям си какво ме чака от тук нататък. Това са едва първите ми дни в ансамбъл жени. Най-високото стъпало в художествената гимнастика. Всяко момиче мечтае да бъде или силна индивидуална състезателка, или да попадне в ансамбъла. Лишенията са страшни, но нали, по дяволите, затова тренирах досега. За да вляза в отбора. Ето, че вече съм част от него. И някакви си десет килограма да ме спрат?! Глупости. Утре пак ще дойда в сауната, но преди това ще мина през лекарския кабинет. Ще ми сложат отново една система, защото организъмът ми се дехидратира. Не издържам на рязкото сваляне на килограмите.

Още когато срещнах Илиана Раева пред залата на „Герена“, ми каза, че ме взима в ансамбъла, но при едно условие. От 64 килограма трябва да стана поне 55. И още – всеки ден трябва да съм с половин килограм по-малко. Освен сауната намразих и кантара. Ставаше ми лошо при вида му и при мисълта, че ще покаже толкова килограми, колкото съм била предишния ден. Оказа се, че съм повече от амбициозна и условията не ме пречупиха макар да ми беше много трудно. Всеки ден течеше пот от мен в сауната, на другия ден отивах на системи, след това на тренировки и всичко се повтаряше отново и отново. Застоях се на 57 килограма няколко дни. Не успях да мръдна и грам надолу, от което полудяхах. През това време не ми беше никак приятно, че останалите хващаха басове пред мен дали ще сваля килограмите, или не. Изглеждаше ми подигравателно, но си мълчах и продължавах да свалям. Докато накрая успях и доказах, че мога да се справя с всяка една ситуация. Това беше първото по-сериозно изпитание пред мен и то в самото начало.

До четвъртата ми годинка живяхме в село Ляхово, което е много близо до Пазарджик. След това се преместихме в града. Детството ми беше прекрасно, играехме си на любимите игри - стражари и апаша, криеница, лепях си светулки по челото. Отраснах в началото на 90-те, когато все още бяхме деца на улицата. Любимият ми отговор „след малко“ идваше на всеки пет минути, когато някой ме подканяше де се прибирам да вечерям, защото е станало тъмно. Мама се виждаше в чудо, защото бях доста злояда. Ядях само хляб и кетчуп. Иначе любими ми бяха пилешки хапки и пържени картофи. Навсякъде, където отивах на заведение, си поръчвах само това. Естествено, обичах майка ми или баба ми Райна, на която съм кръстена, да ми стотвят. Като всяко момиче имах много кукли. Всички ги бях кръстила Мими. Наставаше сериозна паника, когато казвах на мама:

- Подай ми Мими!

Следваше отговор и изреждане на куклите една по една, докато посоча коя точно Мими искам. В училище бях много срамежлива, даже прекалено затворена. Не комуникирах с никого. Най-добрата ми приятелка беше Мариела. Ако я нямаше, все едно бях сама. Оставах изолирана. А момчетата ме харесваха. Все имаше някое да ме закача. В един момент обаче стана нетърпимо, защото... Тошко ми пипаше косата. Полудяхах. А той просто вероятно е искал по някакъв начин да покаже, че ме харесва. Прибирах се с рев

вкъщи, а на другия ден мама идваше в училище, за да помоли госпожата да предаде на Тошко да не ме пипа по косата. Дълги години след това не позволявах на никого да ме пипа по косата, остана ми страх от училище.

Започнах с художествената гимнастика на седем години в Пазарджик. Влязох в една мъничка зала. Не всички лампи работеха. Никога няма да забравя колко ниски бяха прозорците. Карах мама всеки ден през 15 минути да минава отвън и да ми маха. Така бях сигурна, че няма да ме остави в залата и ще ме прибере вкъщи. Беше ме страх да не ме зареже да спя в залата. Всъщност, в началото имах съвсем друга представа за художествената гимнастика. Не правех разлика между гимнастиката и фигурното пързаяне. Представях си как се пързиям с кънки върху леда и развявам лента. Бях в предучилищната, когато дойде госпожа Воденичарова и ни раздаде едни бележки. Трябваше да ги занесем у дома, а на другия ден да отидем в залата за тренировки. Когато влязох в залата, се уплаших и вече не ми харесваше. Мама обаче ми казваше: - Рени, хайде днес последно, обещавам.

На другия ден пак беше за последно и така това последно продължи повече от 18 години. Когато се прибирах от тренировка като малка вкъщи, се учех да правя мост, а мама ми помагаше. Слагаше под мен възглавници и одеяла и постепенно махаше по една възглавница. Така една по една, докато извади всички под мен. Бях много горда, когато оставах без нищо под себе си и бях успяла да направя хубав мост. При госпожа Воденичарова тренирах около една година. След това се преместих в клуб „Диляна“ при Вили Петкова. От нея научих много и съм й благодарна за всичко, което направи за мен. През всичките години поддържахме отлични отношения, даваше ми съвети и винаги ме изслушваше, ако имам проблеми. Изкарах четири години в клуб „Диляна“ (Пазарджик). Един път дойде Илиана Раева, за да гледа наша тренировка. Бях адски притеснена. Кой не знаеше Илиана Раева или не беше чувал за нея?! Да дойде да те наблюдава... Беше хем вълнение, хем ужасяващо притеснение как ще се представя.

6 януари 2003 година. Няма да забравя никога този ден. Заминах за София. Бях само на 13, а трябваше да се справям сама. Не ме беше страх, но и едва ли осъзнавах какво се случва. Край с дома ми, с родителите ми, с брат ми Павел, който е шест години помалък от мен и щеше да расте в мое отсъствие. Край с приятелите ми от Пазарджик и училището. Любимата ми треньорка Вили Петкова обаче успя да убеди и мен, и родителите ми, че трябва да предприема тази стъпка в живота, ако искам един ден да стана голяма гимнастичка. Мама беше твърдо против да отида сама в София. Но явно Вили си свърши добре работата и знаеше каква перспектива ме очаква в Пазарджик и каква в София. Бяхме шест момичета и живеехме в голямата стая. Така я наричахме всички състезателки. В нея обаче имаше само легло и шкафче. Нещо подобно на казармата без да знам какви са условията там, но от разкази ми се струват подобни като нашите.

Преместването в София не премина по най-гладкия начин. Започна да ми прилошава преди всяко състезание. Водещият на турнира казваше номера и името ми и всичко в корема ми се обръщаше. Тичах до тоалетната, за да повърна, след което се връщах да стартирам на килима. Не знаех от какво ми става лошо. Всички мислеха, че е от стрес заради смяната на обстановката и че с времето ще отшуми. Да, но не минаваше и преди всяко състезание тичах да повръщам в тоалетната. Един ден се прибрах в Пазарджик и отидох до залата да се видя с треньорките и останалите момичета. На стената имаше наши снимки, моя и на другите. Бяхме голяма конкуренция, докато все още тренирах в

Пазарджик. Когато ни изправяха до станката^{5*}, ни подреждаха по качества. Аз бях на второ място, т.е. не бях най-добрата. Според преценките на треньорите имаше по-добро момиче от мен. Под моята снимка на стената пишеше „умря“⁶. Когато мама видя снимката и написаното, полудя. Направи ми курбан и от тогава историята с повръщането преди всяко състезание приключи. По принцип не вярвам в магии и подобни неща, но такава беше истината тогава. В началото често се прибирах в Пазарджик. Хващах влака в събота малко след 14:00 часа следобед и си отивах за едно преспиване. В неделя имахме почивен ден, но следобед се връщах обратно в София, за да бъда на тренировка в понеделник.

Много хора си мислят, че всичко при нас всичко е лъскави трика, грим, прически и медали. А след това и купища пари. Те дори не подозират през какво минаваме, за да стигнем до върха. Аз стигнах, защото не се отказах. Много пъти ми е идвало да захвърля всичко, но само на ум. Минавало ми е за секунди през главата, но никога не си помислих по-сериозно да се откажа. Никога не съм казвала на някого, че имам такова намерение. Дори в онова време, месеци наред, дори години, когато бях... домакинка. Да, това е истината. Хем тренирах художествена гимнастика, хем не бях пълноценна гимнастичка. Станах резерва на ансамбъла с треньор Адриана Дунавска. В него титулярки бяха Мая Пауновска, Цвета Кусева, Зорница Маринова, Йоана Танчева, Йолита Манолова и Татяна Тонгова. Тренирах редом до тях, но не участвах никъде. Бях резерва, а това е най-лошото нещо, което може да се случи на една състезателка. Да седи отстрани и да чака следващия отбор. Така правех и аз. Седях и чаках. Ходех за кафета, разнасях разни неща и бях в ролята на куриер, простирах прането, помагах на момичетата от ансамбъла. Дори няхах екипировка, не ми течеше заплата, беше ужасно трудно. Естествено, не пътувах с отбора за Олимпиадата в Пекин през 2008 година. На всичкото отгоре получих травма в гърба и се върнах на „Герена“⁷. За да остана да живея в София, трябваше все пак да играя някъде. Пратиха ме да играя в категория „Б“⁸ категория. Без да обиждам момичетата, но това е най-ниското ниво. В категория „Б“⁹ категория тренировките са по един-два часа на ден, а не по седем-осем като при останалите. И тренираш, когато искаш.

След това животът ми поднесе още „изненади“¹⁰. В рамките на година и половина ми шиха и двата менискуса – първо левия, после десния. Възстановяването след всяка една операция траеше между шест и осем месеца. Следва престой в шина около трийсет дни, раздвижване и мъчение всеки ден. Прохождах като малко дете. В един момент бях изпаднала в тотално отчаяние. Но веднага се сещах, че един ден отново ще бъда там, където ми харесва – в залата. Защото аз наистина обожавах гимнастиката. Но ме беше страх. Мислех си как отново ще стана и ще ходя като нормален човек. Заради обездвижването и липсата на постоянни тренировки напълнях доста. Това също щеше да е сериозен проблем няколко месеца по-късно...

Още в края на първата година от престоя ми в София спечелих първите си медали. Станах трета на финал на топка, а отборно станахме първи на състезание в края на 2003 година. Няколко дни по-късно мама дойде да ме види, а аз спях в стаята. Бях сложила медалите под възглавницата. Извадих ги, а тя седна до мен и се разплака. По това време все още нямаше къде да провериш резултатите на турнири особено за деца. Години по-късно стана много лесно и мама знаеше резултатите дори преди мен. С всеки изминал

5 Уред, който се използва предимно в балета, за упражнения. - Бел. ред.

ден художествената гимнастика все повече ме грабваше. Може би ще прозвучи налудничаво, но цял живот първо съм си мечтала да бъда... световна вицешампионка. Защото знам колко е трудно това в нашия спорт. Станах и световна вицешампионка, и световна шампионка, а накрая и олимпийска медалистка. Сбъднах мечтите си, но до тогава изтече твърде много пот. Не само в сауната, за да свалям килограми, а и по време на тренировки. Изтекоха тонове сълзи, защото ми беше трудно. Доста години трябваше да се справям със суровия живот, който ме удряше постоянно. Някои не осъзнават какво е да нямаш. Аз не исках много, а нормалните неща. Такива обаче бяха годините, не кой знае колко богати за много хора. Имала съм толкова пари, с колкото да изкарам седмицата. Не да тъна в лукс, но повечето момичета живееха точно като мен. Трябваше да се науча да бъда пестелива и разумна с парите, с които разполагам. И най-важното – научих се да си правя сметкиатае, за да не ми излязат криви в края на седмицата или месеца. Не ми е било приятно много пъти, искала съм много неща, но съм се примирявала със ситуацията. Обаче не хленчех, а се борех, за да имам всичко. Гледах останалите как си позволяват много неща и аз мечтаех. Обещах си, че ще направя един ден така, че да не мисля за какво харча парите си. Казах си, че ще се глезя и ще радвам близките си с обикновени и малки неща. Защото те го заслужават, те бяха до мен през цялата ми кариера. Заедно плачехме. Първоначално заради трудностите и заради това, с което трябваше да се боря. След това плачехме от победите и медалите. Това бяха сълзи от щастие...

*Уред, който се използва предимно в балета, за упражнения.

27. НАЙ-ЩАСТЛИВИЯТ ДЕН

За първи път от 14 юни, когато се случи неприятният инцидентът с Цветелина Стоянова, в този ден момичетата приличаха на себе си. На 21 август това бяха онези борещи се, усмихнати, лъчезарни и готови да преобърнат света българки. Онези Същите момичета, които се бяха събраха на 1 октомври 2009 година в зала „Раковски“ в София и започнаха своя път пътя си към върха. В изминалите малко повече от два месеца душите им плачеха. Лицата им така и не показваха истинския си вид. В този ден обаче всичко се върна, както бе преди. Сякаш нищо не се бе случвало. Преди да поемат пътя към залата, Християна Тодорова отиде при Илиана Раева:

- Госпожо, каквато ме взехте, такава съм сега! – и почти се разплака от вълнение. Само преди няколко минути Ина Ананиева я беше премерила на кантара. Християна успя. Спечели най-голямата битка със себе си. Доказа, че нищо и никой не може да я спъне, когато е целеустремена.

- Bravo, успя! - Ина Ананиева започна да се радва като малко дете, след което прегърна и разцелува Хриси.

Илиана направи същото, когато видя сияещото лице на състезателката. Тя беше сигурна в способностите и характера на гимнастичката. А и беше получила обещание, че на последния ден от Олимпиадата ще чуе, че мисията е изпълнена. Колко много мисии изпълниха тези момичета...

Една по една от автобуса пред залата слязоха Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Найденова, Християна Тодорова и Любомира Казанова. Отправиха се към входа на залата като войини, които са готови за последната битка. Още преди да направят първата крачка към залата Илиана Раева ги спря:

- Вдигай главите! Да не сте погледнали някой друг освен Ина и мен. Тренирате и гледате само мен и нея. И никой друг! Момичетата влязоха в залата и започнаха да загряват под наставленията на Ина Ананиева. Специалистката Тя отново се намираще беше в най-добрата си кондиция и поведе отбора към последното и най-важно състезание. В този ден отборът отново бе онзи сплотен и силен юмрук, който беше допреди инцидента на 14 юни. Състезателките се гледаха помежду си и търсеха с поглед или треньорката си, или Илиана. Не смееха да погледнат и на милиметър встрани. В един момент италианките спряха да тренират и се втреничиха в българския отбор. А нашите бяха като истински фурии и излъчваха страхотна увереност - .Такава, каквато имаха в Монпелие и Измир при двете световни титли. Раздаваха се като за последно. Хвърляха уредите, правеха пируети, изпълняваха всичко до най-малка точност.

- Ина, да знаеш, печелим медал! - Илиана Раева беше убедена в това, след като видя излъчването на състезателките в последните минути. Това наистина бяха онези усмихнати момичета, които искаха и знаеха как да печелят. Очите им изгаряха от желание за победа. Минути преди старта Илиана отново спазва ритуала, както през всичките тези години. Вля им допълнителна живителна сила, след това ги докосна по врата, целуна ги, каза „обичам те“ на всяка една от тях и повдигна брадичките им. Абсолютно всеки път тя спазваше тази последователност хронология на събитията, която носеше късмет и успехи. Гимнастичките винаги четяха молитвите и мантрите, които Илиана им беше дала и които им помагаша преди всяко състезание. Направиха го и сега. Този път Ренета Камберова добави още малко сила свише. Тя пхна в косата си миниатюрна иконка и кръстче. След това обви кока със специалната мрежа, която гимнастичките използваха, за да бъде стегнат и да не се разваля по време на състезание.

Рени беше вярваща и не пропускаше да си каже на ум молитвата „Отче наш“, преди да стъпи на килима.

Първата ротация бе с пет ленти. Абсолютно всички отбори допуснаха грешки с изключение на испанките. Българките излязоха на килима със стартов номер 8. Логично Испания поведе с оценка 17,800 точки, а на второ място след уникална игра се нареди нашият ансамбъл – с оценка 17,700 точки. Русия остана изостана едва на трета позиция със 17,600 точки. При второто изиграване Испания отново показа стабилност и получи оценка от 17,966 точки, с което събра общ сбор от 35,766 точки. Следваха рускините, които получиха много висока оценка – 18,633 точки. Въпреки допуснатите грешки, нивото на трудност ги компенсира и изоставането след първото изиграване бе заличена. Руският отбор излезе начело с общ резултат от 36,233 точки. На килима стъпи ансамбълът на Италия, който получи оценка 18,033 точки за изпълнението си и временно излезе на трето място с общ сбор от 35,549 точки. Последни на подиума заблестяха те. Михаела, Ренета, Цветелина, Християна и Любомира. Петте момичета, които преследваха мечтата си. Всяка от тях поотделно и всички заедно като отбор. Всяка имаше защо да се бори със съдбата. Михаела за онази грешка на Олимпиадата в Лондон преди 4 години, която им костваше медала. Ренета за грешката от предишния ден няколко часа, която за малко да лиши отбора от класиране за финал. Цветелина Найденова за всичките трудности, които имаше и болките, които преодоля, за да продължи напред. Християна за упоритостта и ината, които ѝ помогнаха да стигне до тук. И Любомира, която понесе толкова много за изключително кратко време.

Илиана и Ина стояха една до друга. Бяха като един организъм,. К като едно туптящо сърце. Двете заедно гледаха своите състезателки. Изпълнението на фона на музиката от „Матрицата“ прикова погледите на милиони българи пред телевизионните екрани. Сърцата биеха извън ритъм, а ръцете се потяха. Момичетата се наредиха в първоначална поза зза начало на съчетанието. Ето я и музиката. Започна. Пет зелени трика танцуваха сякаш бяха самодиви. Секундите едва изтичаха бавно. Сякаш времето бе спряло. В един момент и публиката бе притаила дъх. Минаха три минути. Рени се провря през обръча. След това отиде в единия край на килима. Два обръча се плъзнаха към нея по земята, тя удари с бухалките и... Експлозия! Край! Всичко свърши! Времето наистина спря. За няколко секунди. Рени остана коленичила на пода за миг и се разплака.

- Успяхме, издържахме – каза си на ум, след което се изправи.

В мига, в който удари бухалките на последния акорд, Илиана Раева рухна. Тя не викаше, не скачаше, а просто почувства лекота. Ако през всичките тези години отборът бе понесъл несправедливост, жестокост и изпитания, в този момент всичко насъбрано излезе от душите им.

„Златните момичета“ се отправиха към мястото за получаване на оценките. Седнаха и погледнаха нагоре към екраните. 18,066 точки за изпълнението на два обръча и три чифта бухалки и общ сбор от 35,766 точки. Ренета Камберова не издържа, а единствено захлупи лицето си и се разплака от вълнение. Михаела Маевска и Цветелина Найденова се прегърнаха и пищяха от радост. Християна Тодорова толкова силно стискаше Любомира Казанова, че едва не ѝ изкара въздуха. Олимпийски медал! Италия бе изпреварена! Българският национален отбор спечели бронзови отличия. Голямата мечта бе сбъдната. Ансамбълът на Русия стана олимпийски шампион, на второ място се наредиха испанките. Те събраха абсолютно същия брой сбор оценка точки като

българскатаките, но нашите получиха по-ниска оценка за изпълнение в една от композициите.

Точно в този момент една майка и един баща плачеха неудържимо. Погледнаха се и се прегърнаха:

- Нашето слънце успя! Справи се! Издържа! Всичко отмина. Илиана и Милко Казанови стояха няколко минути прегърнати и плачехаусещаха сълзите си. Емоцията ги бе оставилаБяха останали без дъх. Нямаха сили за нищо повече. Точно в този момент бащата на Рени не съдържа емоциите си, целуна майка ѝ и двамата от радост скочиха в басейна. Точно този момент една друга майка разбра, че детето ѝ сбъдна голямата си мечта. За пореден път не изгледа състезанието нито по телевизията, нито в залата. А имаше възможност да присъства и да я подкрепя на живо. Майката на Християна Тодорова имаше суеверие и след Олимпиадата в Лондон вече не гледаше състезанията на ансамбъла. Цялото семейство на състезателката бе в Рио де Жанейро. Всички бяха дори в залата, за да я подкрепят, единствено Петя остана навън. Нямаше сили и не искаше да преживее на живо това нещо. Остана в хотела и, но отново от суеверие дори не пусна телевизора, за да проследи надпреварата. Научи, че момичетата са станали бронзови медалистки от познати, които секунди, след като медалът бе факт, вече ѝ звъняха, за да я поздравят.

Настъпи онзи величествен миг, за който мечтае всеки спортист. Награждаването. Момент на неописуемо вълнение, радост и щастие, примесени със спомени и мисли. За семейството и близките, за изтощителните всекидневни тренировки. За всичко, което си заслужава. Първа медала си получи медала Ренета Камберова.

- Ето го, в мен е. Благодаря ти, Господи. - Рени обгърна медаланаградата с две ръце и го целуна. Очите ѝ бяха пълни със сълзи. Сълзите на щастието. Тя спечели не една и две битки, докато вървеше от дъното към върха. И накрая стъпи на него. Всяка една имаше своите битки през всичките тези години. Втора беше Любомира Казанова -. М момичето, върху което се стовари какво ли не, . Иизтърпя и нечовешкото, но сбъдна мечтата си и се превърна в герой. След това - Михаела Маевска -. К капитанът на отбора, който никога не се предаде, . Ддори предв най-кошмарните моменти, вкогато които трябваше да изтърпи три операции! Дойде ред на Цветелина Найденова - . Сскромният и всемогещ елемент от ансамбъла,. Г гимнастичката, която влизаше в болница с нетърпими болки и кризи, а след два дни се състезаваше. И Християна Тодорова -. О онова различно момиче с лъчезарно излъчване. Грацията, която имаше толкова талант и беше толкова добра, но трябваше да мине през ада, за да стигне до тук.

- Само ние знаем какво сме платили и какво сме оставили в този спорт – каза след награждаването щастливата Цветелина Найденова. А Християна Тодорова добави:
- Много сме щастливи. То дори не е щастие. Не можем да осъзнаем какво се случва. Трудът ни беше възнаграден. Направихме всичко възможно за гимнастиката. Радваме се, че по този начин завърши нашата кариера!

28. ЕДНО ПО-РАЗЛИЧНО ПОСРЕЩАНЕ

Медалът беше на гърдите им от няколко часа. В този момент Те бяха най-щастливите момичета на света в този момент. И Иискаха всички да го разберат всичкитова. Ако Да можеха да изкрещят от радост и ехото да не спира дни наред. Можеха. В този момент имаха позволение да правят, каквото пожелаят. Те И крещяха от радост. Радваха се истински на изстрадания си успех. Бяха изпълнили мечтата си – да стъпят на олимпийската стълбичка. Състезателките не изпусаха медалите си. Сякаш бяха техни деца, които прегръщаха и не даваха на никого да ги докосне. Стискаха ги в ръцете си, забавляваха се, снимаха се за спомен и бяха на седмото небе от вълнение. Празникът тепърва започваше. И щеше да бъде типично по бразилски. - С много музика и танци. Българските „златни момичета“ се потопиха в многохилядното море на митичния стадион „Маракана“. Ако Макар че пропуснаха церемонията по откриването в началото на Олимпиадата, те си взеха реванш със закриването. Цялата бБългарската делегация по художествена гимнастика се сля със спортисти от стотици страни – знайни и незнайни герои на народите си. Нашите състезателки отдавна бяха в графа национални герои. След бронзовия медал оставиха имената си със златни букви в спортната ни история. Капитанът на ансамбъла Михаела Маевска получи честта да носи българския трибагреник на церемонията по закриването. Със сигурност гимнастичката бе най-красивият спортист със знаме в ръка от всички нации, които участваха в Рио де Жанейро. Проливният дъжд и на моменти ураганеният вятър сякаш не съществуваше за българските грации. Нищо не им правеше впечатление. Те просто се наслаждаваха на момента. Всички изглеждаха прекрасно. Успехът запечата най-красивите усмивки върху лицата им. А, а те ги превърнаха в още по-пленителни и горди българки. Статуята на Исус Христос Спасителя на хълма Корковадо също видя нашата сила и красота. Разперил ръце, закрилникът на християните благослови и грациите, . Аа те му благодариха, че не ги изостави по пътя им. И легендарният плаж Копакабана усети от българската сила. Момичетата разтърсиха най-известната плажна ивица в света със смях и викове от радост. „Обичаме Рио!“, се чуваше отвсякъде, а случайни туристи се докоснаха до българските спортни звезди, искайки снимки и автографи. Те преливаха от щастие и се наслаждаваха на всеки миг.

В един момент обаче Михаела Маевска поизостана от групата, която обикаляше града и плажовете и се забавляваше. Беше леко унила. Нямаше никаква логика за мрачното й настроение.

- Мише, какво ти е? Личен проблем ли има? – попита я Илиана Раева и двете останаха най-отзад. – Искам да се смееш, да сияеш от радост. Спечелихте медал. Сбъднахте мечтата си.

- Госпожо, мъчно ми е! Не мога да си представя, че утре, когато се събудя, няма да съм на тренировка!

Илиана я прегърна и двете се заплакаха, а Михаела добави:

- Не мога и не искам да повярвам, че утре няма да сме в залата. Когато се приберем, ще отида на възстановителен лагер с момичетата от новия отбор. – Капитанът кажеше ли нещо, беше закон. Няколко дни по-късно, когато отборът се прибра на родна земя, Михаела замина на лагер в Поморие. А, а след това се качи на... Белмекен. А уУж се беше разделила с високопланинската база на последния лагер с ансамбъла през зимата. Тя шокираизненада всичкимного хора с желанията и действията си, но не и тези, които я познаваха отблизо. Маевска беше от онази порода спортисти, която се срещат все по-

рядко се срещат. Дълги години беше свикнала на подобен живот и трудно можеше да се откъсне изведнъж от него.

Сега обаче беше време за веселба. Момичетата можеха напълно спокойно да ядат и пият, каквото им е на сърце. Това отприщи желанието на всяка една от тях да се докосне до любимите си изкушения.

- Днес е ден на вредната храна. Ще ям всичко, което ми харесва – каза Християна, която беше отрупала две чинии със сладки вкусотиини. В този момент не й се ядеше нищо друго освен сладко. И разбира се, пиеше й се „Фанта““. Рени Камберова изгича до хладилника и извади всички възможни безалкохолни напитки. Занесе ги на масата и ги поднесе на приятелката си с думите:

- Нали ти обещах. Ето ти цялата „Фанта““, която можеш да изпиеш...

- А пък аз ще си пия газирано, колкото искам – допълни Рени.

- И ще ядем само тесто. Въобще не ни интересува от тук нататък колко калории има – смееше се Михаела и поднасяше поредното парче към устата си. Любомира Казанова се радваше като малко дете, че може да яде пица и да пие кока-кола.

Отзивите след спечеления олимпийски медал не стихнаха дни наред. Треньори, спортисти, фенове и специалисти отдадоха дължимото на най-успешния ансамбъл по художествена гимнастика в историята на България. Наред с новината, че състезателките прекратяват кариерите си, емоциите бяха още по-взривяващи. Не бяха отминали и няколко часа от финала и края на спортния им път, а феновете вече изпитваха носталгия по любимия си отбор. Президентът на федерацията Илиана Раева нарече ансамбъла „Отбор епоха““. В дълго и емоционално обръщение създателката на отбора благодари на момичетата. С ето това...

“Отбор – епоха”

„Златните момичета“ на България, на Ина, на всички, които бяха част от екипа, имали щастието да работят с тях ... моите момичета. Те изминаха дълъг път, в който преживяха всичко. Влязоха в залата преди седем години, искащи много, с очи изпълнени с надежда. Те знаеха да искат. И получиха всичко. 81 МЕДАЛА! Световна титла, златни медали от световни, европейски първенства и световни купи. Мечтаният медал от Олимпийски игри.

Получиха огромната любов на българите, на хората по света, получиха признание и обожание. И за да е още по-истинска и красива вълшебната приказка, в която бяха главните героини, съдбата щедро им показва пълната палитра на живота и успеха - запозна ги с обратната страна на щастието, а именно – страданието. Трябваше не само да преживеят ужаса и страха, болката и обидата, ада, стоварил се върху нежните им рамене, но и да излязат от него по-силни, по-вярващи, по-искащи отвсякога.

„Госпожо, много искаме да играем и да спечелим медал...“ Това ми каза Михаела след седмото място в квалификациите на Олимпиадата, седяща в публиката заедно с другите момичета, мен и Ина, за да подкрепяме Невяна Владинова, която се бореше в многобоя. И петте плачеха неударимо. Не ги интересуваха, че всички ги гледаха и страдаха с тях. Сърцето ми спря да тупти, душата ми се сгърчи, хиляди костеливи ръце ме потопиха в казана. Аз й отговорих: „Разбира се, че ще играете, Мише. И ще спечелите медал! Днес беше само квалификация. Утре е вашият ден. Но искам да се

усмихнете. Усмихнете се. Толкова сте силни. Знаеш, че сте силни. Ще го направим, но искам да се усмихнете. Няма логика да не спечелите и да не играете... Направихме всичко. Всичко, както трябва. Ще видиш...”“

Другите плачеха неудържимо и ме слушаха. Виждах страха, желанието, болката. Всичко имаше в тези красиви, пълни със сълзи очи. После... после имаше и други неща, красиви, истински, незабравими, до качването им на подиума за първото изиграване на другия ден. Но най-важното - на лицата им имаше искрени усмивки.

Знаех, вярвах, исках, молих се всяка секунда да го направят, защото те заслужаваха много, по дяволите! Знаем, че не бях сама в молбите си, знаех, че в пъти хората, които се молеха за тях, бяха повече, отколкото другите (защото все пак злото го имаше). И тази любов и молби стигнаха до тях, до нас и те се усмихнаха истински. И се качиха на подиума. И вдигнаха глави. И го направиха. И успяха.

Успяха, защото можеха, знаеха и толкова го искаха! Успяха, защото двете с Ина бяхме до тях! Защото целият ни екип беше едно голямо сърце.

Те се превърнаха в ОТБОР - ЕПОХА!

Момичета, обичам ви! Ина, обичам те. Ти си моят най-голям успех!

За мен беше чест и огромно удоволствие!

Желая ви живот, изпълнен със спечелени битки.

Благодаря на целия прекрасен и отдаден на мечтите екип!

Нямаше човек, който да не се преклони пред геройството на ансамбъла по художествена гимнастика. В този момент всякакви минали различия и скандали бяха изоставени в миналото. А и щеше да бъде безкрайно глупаво някой да не признае труда и успехите на състезателките. Великата Мария Гилова полудя от радост след спечеления медал:

- Поздравявам Илиана Раева, треньорите и целия екип, който подготви прекрасните ни гимнастички, за постигнатия успех. Всички преминаха през едно от най-тежките състезания. Само тези, които са се потопили в атмосферата на една Олимпиада, могат да усетят огромното психическо натоварване, ежеминутно напрежение, персоналната отговорност и разбира се, силното желание да победиш. За всичко това се изискват воля, силен дух, талант, устойчивост, лична отговорност за това, което правиш. Всичко това го притежават всички те. Момичетата се справиха по невероятен начин с всички предизвикателства, които им поднесоха обстоятелствата. Пред очите ни израснаха като личности през последните два месеца. Те заслужено се качиха на подиума на победителите и това е неоспорим факт.

Нешка Робева - Треньорката, която ще остане завинаги в спортната история на България, а и не само, . Жжената, която създаде първото поколение „златни момичета“ – Нешка Робева , също отдаде дължимото на отбора.

- Честито на българските жени. Доказахме, че сме силни. Състезанието беше невероятно, а конкуренцията – изключителна. Като знаем през какво преминаха тези деца, този бронзов медал има цвета на златото. В такива спортове субективизмът, предварителната настройка, предварителните договорки имат съществено значение.

По-важното е да се зарадваме на нашите деца. Мобилизираха се и играха. Дали другите са взели златото заслужено или не – това е маловажно. Трябва да се радваме за момичетата. Доста тежки преживявания имаха тези деца. Съдбата им се реваншира. Преживяха, преодоляха и доказаха. Сега се надявам хората да ги посрещнат, за да разберат момичета, че са направили нещо значимо за България.

И хората ги посрещнаха. К, както са били посрещани малцина спортисти или отбори в новата спортна история на България. На 25 август 2016 година залата за посрещачи на летище София се оказа тясна. Стотици очакваха любимите си състезателки. Имаше бебета, които татковци носеха на ръце, както 80-годишни баби и дядовци. Беше пълно с букети с цветя, знамена, вкусни традиционни български погачи с мед и шарена сол. Малки момичета бяха нарисували бузите си в бяло, зелено и червено. Други бяха наметнали български трибагреници на гърбовете си. Високо се подаваха обръчи с нашето знаме и изписани имената на любимките. Първите и най-нетърпеливи да видят бронзовите медалистки пристигнаха на летището три часа по-рано. „Златни сте, златни сте!“ ехтеше през няколко минути в залата за пристигащи. Слисани чужденци изпадаха в тотален шок, когато се сблъскаха с тълпата посрещачи срещу себе си.

- Чакаме най-успешния български отбор, спечелил най-много медали – каза роднина на една от гимнастичките на англичанин, който мигаше невярващо с очи. В този момент мъжът извади телефона си и направи няколко снимки, навярно за да показва какво се случва в малка България.

- Десет, девет, осем, седем... Десетки деца отброяваха в обратен ред на всеки пет минути, чакайки нетърпеливо плъзгащите се врати на залата да се отворят и през тях да излязат момичетата Михаела, Рени, Цвети Найденова, Хриси и Любомира. Блъсканицата беше жестока. Истински щастливци бяха тези, които заеха мечтаната ВИП позиция най-отпред. Те щяха да бъдат първите, които ще докоснат момичетата. Самолетът от Бразилия през Франкфурт трябваше да кацне в 19:50 часа на летище София. Около 20:30 часа залата на аерогараталетището буквално щеше да се срути. Тълпата полудя. Първа се появи Михаела Маевска. След нея Любомира Казанова, Цветелина Найденова, Ренета Камберова и Християна Годорова. Феновете скандираха името на всяка една. Не бяха минали секунди, когато Само няколко секунди по-късно Михаела и Любомира вече бършеха сълзите си. Последваха ги и останалите. Момичетата едва си пробиваха път през десетките, дошли да им се радват. На летището бе и семейството на Любомира Казанова. Този път тя се прибираше като олимпийска медалистка. Сякаш беше вчера, когато през 2000 година 4-годишната Буба беше гушнала майка си и двете чакаха бяха чакали Милко Казанов да се върне от Олимпиадата в Сидни. От тогава бяха минали 17 години! 17 години се изнизаха като един миг и днес семейството чакаше нея. Милко и Илиана вече бяха приключили със спорта, имаха и син – Светлозар. Тримата сега чакаха заедно посрещача вече порасналата Любомира, която бе гордост за цяла България.

- Айде, како-о-о - крещеше всеки път Светлозар пред телевизора, когато по-голямата му сестра имаше състезание. Той беше най-големият ѝ фен. Когато Буба успя все пак да се дореди до родителите си, именно по-малкият ѝ брат се хвърли пръв на врата ѝ. В минутите преди това Илиана върна лентата назад и си спомни за онези десетки пъти, в които чакаше съпруга си Милко от поредното състезание. Всеки път изпитваше огромно вълнение и емоция. Сега обаче беше друго. Двамата родители чакаха дъщеря си, която се бе превърнала в национален герой. В този момент тя беше най-щастливата

и горда майка на света, а той - най-радостният баща. Десетки чакаха тяхното дете. Тяхната рожба, която бе дала всичко в името на спорта и България. Междувременно край тях други родители също посрещаха своите деца – герои, дали всичко от себе си в името на спорта и България.

Това посрещане нямаше нищо общо с онова от 21 юни. Само преди два месеца момичетата не смееха да излязат от вратата, знаейки какво ги очаква. Тогава трябваше да говорят по неприятна тема. Да отговарят на въпроси. Тогава плакаха от гняв. Сега беше съвсем различно. Излязоха с високо вдигнати глави и горди от постигнатото. Залата бе препълнена, а тогава бе празна и зловеща. Сега отново плачеха, но от щастие! Преди два месеца, през юни, Ренета Камберова не сдържа сълзите си и бе готова да разкъса всеки, който бе дръзнал да ги обвини в каквото й да било. След това бяха преживели кошмарни дни и нощи, но на 21 август върнаха усмивките си.

- Нормално е сега да плачем, защото това е нашият живот. Осъзнаваме, че сбъднахме мечтата си, но осъзнаваме е, че това е и краят на спортната ни кариера. - Капитанът Михаела Маевска сложи край на пътя на най-успешния отбор в историята на българския спортсподели тогава капитанът Михаела Маевска.

29. СБОГОМ...

Бяха минали само няколко дни от героизмауспеха на българските гимнастички и грандиозното им посрещане. Първоначалната емоция и постепенно отшумявашевълнение вече бяха поотпуснали състезателките и треньорите. Полека-лека грациите осъзнаваха много неща, след като дните им изведнъж се оказаха свободни. Без балет, тренировки, масажи, фитнес, възстановяване и какво ли още не. Вече имаха време да осмислят и да правят равносметки. На 12 септември Рени Камберова отпразнува 26-тия си рожден ден. След като получи специални поздравии от Илиана Раева, тя ѝ изпрати специално съобщение:

-Госпожо, сега разбрах, че медалът в Рио го спечелихме още на европейското първенство в Холон. Благодаря ви за това, което направихте там за нас!

Рени си даде сметка, че ако не бешетогава Илиана Раева не беше инастояла решението ѝ отборът да остане и да участва на Европейското в Израел, почти сигурно нямаше да успеят и на Олимпиадата. И че онзи героизъм в град Холон помогна, за да бъде постигната голямата крайна цел. златните момичета” да слязат от сцената като истински шампионки. Каквито бяха и каквито ще останат завинаги в спортната ни история.“Някъде по това време се роди прекрасна идея - Илиана Раева беше наясно, че този отбор трябва да се сбoguва с феновете си по специален начин. 3, защото и ансамбълът беше специален. България винаги беше стояла зад отбора и сега чакаше наградата си. Още в последните дни на август и първите на септември стартира подготовката на бенефиса, с който грациите щяха да кажат сбогом на българската публика. Шоуто бе насрочено за 17 ноември. Датата бе избрана съвсем случайно, въпреки че навяваше и други приятни споменисе оказа значима. На тази дата през 1993 година Господ стана българин, след като Емил Костадинов вкара онези два знаменити гола на „Парк де Пренс“ срещу Франция и ни класира за световното първенство в САЩ през 1994 година. На същия 17 ноември българската гимнастика щеше да изпрати подобавашо любимките си. Щеше да има от всичко по много – шоу, светлини, музика, ефекти, радост, тъга и най- много - сълзи... Страшно много се зарадваха на идеята Елена Тодорова и Катрин Велкова. Естествено, че двете трябваше да присъстват, защото бяха положили основите на шампионския отбор. Те бяха част от ансамбъла, проходил на голямата сцена и спечелил първата световна титла през 2011 година в Монпелие. Ели вече бе горда майка на момиченце, което беше на няколко месеца. Катрин пък бе поставила началото на клуба по художествена гимнастика Локомотив (София). От известно време се грижеше неуморно за цялата организация и даваше съвети като главен треньор. Въпреки ангажиментите и двете пощуряха наот новината за бенефиса. Имаше само едно малко неудобство... - Ии Ели, и Катрин не бяха тренирали от деня, в който се отказаха от гимнастиката. Тоест, от месец март 2013 година. Бяха минали повече от три години. Първоначално Елена дори искаше да се откъсне от гимнастиката, за да си отпочине и не се задълбаваше в непрестанно следене на резултати и състезания. И двете с Катрин обаче не бяха променили и с грам фигурите си. Изглеждаха прекрасно – красиви и грациозни, все едно бяха излезли от залата не преди три години, а преди три дни бяха излезли от залата.

- Е, с малките уточнения, че въобще не сме във форма. Но ще се справим. Трябва ни известно време, за да си припомним това-онова – пошегуваха се двете красавици.

На 11 октомври почти целият златен отбор се събра. Липсваше само Цветелина Стоянова, която бе изписана месец преди това и все още не беше в състояние да в публични мероприятияучаства се показва пред публика. Елена Тодорова, Катрин

Велкова, Михаела Маевска, Ренета Камберова, Цветелина Найденова, Християна Тодорова и Любомира Казанова застанаха пред медиите за първата си обща пресконференция. В подобен състав никога не се бяха появявали, тъй като Ели и Катрин бяха от първия отбор, а Любомира влезе в ансамбъла накрая, когато те вече се бяха отказали. Споделените на брифинга идеи на брифинга веднага грабнаха интереса на хората. С организацията се зае професионалният екип на Калоян Лалев-Кайо, който имаше опит в подобни изяви. Това обаче щеше да се отличава от всичко останало. Нямаше да бъде от онези познати събития, на които спортист се сбогува с публиката за край на кариерата си. Обикновено подобни бенефиси преминават скучно и без кой знае какъв сценарен замисъл. Зрителите стават свидетели на футболен, баскетболен или волейболен мач, или събитие от друг вид спорт, в присъствието на известни гости, които отдават дължимото на героя на вечерта. Бенефисът на „златните момичета“ щеше да бъде съвсем различен. П по-скоро шоу, което да накара присъстващите да затаят дъх. Приказка, която ще бъде разказана по различен и ефектен начин с помощта на най-новите мултимедийни технологии.

- Целта е да представим емоцията, сълзите, радостите, личните качества и личните истории на момичетата и целия екип, който стои зад техните успехи. Създаваме концепцията специално, за да почетем огромните успехи и постижения на отбора. Надяваме се да направим художествената гимнастика още по-любим и популярен спорт у нас чрез продукцията, каквото не е правена до сега в България – сподели на пресконференцията организаторът Калоян Лалев.

- Заслужаваме такъв бенефис. Благодарим на Илиана Раева за тази идея. Хората ще ни видят за последно и вероятно ще ни изпратят със сълзи на очи – допълни Михаела Маевска на пресконференцията. Не беше нужно много време на бронзовите медалистки да си признаят, че отново ще си поплачат...

-Момичета, ще плачете ли повече, отколкото вечерта, след квалификацията в Рио?!

-Със сигурност – отговориха всички в един глас и се засмяха.

Всъщност, още преди пресконференцията на 11 октомври те вече бяха започнали да тренират. Елена Тодорова влизаше във форма индивидуално, а след това всички стартираха специалната подготовка за бенефиса. Изведнъж Зала „Раковски“ отново бе огласена от щастливия смях на любимите „златни момичета“. Оказа се, че изпращането за Рио де Жанейро преди повече от два месеца не е било последното им стъпване в залата. Сега отново бяха на същия килими, в същата зала със същите паравани, пейки и същата кафява пътека, втръснала на всяка една резерва... Този път обаче с друга цел. Въпреки че нямаха контрола нане ги контролираха Илиана Раева или Ина Ананиева, нито и не се налагаше трябваше да правят десетки и стотици повторения на елементи, тренировките отново бяха тежки, но приятни и изпълнени със смях. Грациите прекарваха в залата по няколко часа на ден. С тях бяха и момичетата от новия ансамбъл, които повече от три месеца тренираха под ръководството на Весела Димитрова. Бъдещият нов отбор също щеше да участва в представлението. Изключително много на всички помогнаха професионалните танцьорки Елица Павликенова и Маргарита Будинова. Ели дълги години тренираше художествена гимнастика, преди да замени спорта с танците. Марги беше една от най-добрите в своята област и не случайно имаше изключителни успехи. В ролята си на хореографи и двете бяха в основата на хубавите и оригинални идеи за шоуто, което предстоеше.

Помагаше им още един професионалист - Светлин Димитров, който отдавна си бе спечелил славата на майстор в латино танците. А и не само... Той бе Бог на танците. Тъй като целта бе грандиозното събитие да не бъде обикновено показване на съчетания бяха необходими точно такива специалисти. Които да превърнат композициите в танци. Така че зрителите да видят едновременно елементи на художествена гимнастика, но и да се насладят на изкуството. С всеки изминал ден до шоуто истерията за билети ставаше все по-сериозна. Седмици преди деня на бенефиса 14-хилядната зала бе разпродадена до последното място. На 16 ноември, ден преди бенефиса, любимките се срещнаха с феновете си. В специално избран час най-запалените почитатели се докоснаха до „златните момичета”. Десетки деца, а и техните родители, се снимаха и искаха автографи от състезателките. Поднасяха им красиви букети и скромни подаръци.

- Заповядайте, това е за вас – каза момиче, което носеше красиво опаковани дълги подаръци за грациите. Така и не се виждаше какво има вътре, но настъпи сериозно оживление, когато тайната бе разкрита.

- Това е един метър шоколад – добави момичетодетето, след което очите на момичетата светнаха от щастие. Зарадваха се истински, защото всяка от тях обожаваше да яде шоколад. Изключително емоционален баща бе толкова развълнуван от присъствието на красавиците, че за малко да стори непоправимото за мобилния си телефон, пръскайки го на мраморния под. Имаше и такива родители, а не само деца, които бяха омагьосани от чара на българските спортистки.

Следващият ден се превърна в най-емоционалния за хиляди българи. ВсичкоВсичко на бенефиса бе организирано на световно ниво. Спортни величия, политици, бизнесмени и хора от шоубизнеса, започнаха да пристигат в залата. Малко преди 20:00 часа шоуто започна и остави без дъх зрителите. Сякаш времето изведнъж спря и пренесе хората на приказно място.

Първа беше Катрин Велкова. „Катрин е моята аристократка”, каза Илиана Раева при представянето на чаровната гимнастичка. На огромни екрани всяко момиче разказваше част от своята история. След това излизаше на килима, за да изиграе любимото съчетание. Катрин изпълни феноменалната композиция по музиката от филма „Анастасия”, с който . С него ансамбълът взе първия си медал от световното първенство в Москва през 2010 година. За това съчетание беше онази фраза – куклите оживяха...

Дойде ред на изключително хубавата Елена Годорова, която . Тя излезе и плени с красотата си. Изглеждаше великолепно, а игра като богиня на „Фантомът от операта” на Андрю Лойд Уебър. Съчетанието, с което „златните момичета” спечелиха първия си златен медал като ансамбъл – в онзи кошмарен град при онова кошмарно пътуване до Монпелие, превърнал се за тях в щастлив френски романс през есента на 2011 година. На сцената се появи момичето с най-красивите очи на света – Ренета Камберова. Синееката любимка излезе на килима в небесно синя рокля. Изглеждаше като изваяна, все едно всеки момент ще се разтопи от красота и изящество. А в допълнение и остави зрителите без дъх на фона на „Лунната соната” остави зрителите без дъх. “Въпреки разочарованието в Лондон през 2012 година „Лунната соната” остава шедьовър”, каза Рени и полетя в приказния си свят.

Приказката продължаваше. Магията на цветовете, ефектите и звуците накара присъстващите да онемееят. В края на всяко изпълнение спомените ни връщаха през годините. Отново оживяваха съчетанията от всяко по-значимо състезание.

Ето я и нея. Човекът отбор. Момичето, което преди няколко месеца се разплака на плажа в Рио, защото... не можеше да повярва, че на другия ден няма да е в залата на тренировка. И пожела да отиде на възстановителен лагер с новия отбор. Истински капитан. Железен войник. Сериозна бъбречна криза опита да изкара извън строя Михаела Маевска часове преди бенефиса. Та тя не се предаде след три операции и игра два пъти на олимпийски игри, какво оставаше за една “обикновена” и “незначителна” бъбречна криза?! Михаела беше втрещила докторите, когато им казваше преди да я оперират, че няколко дни по-късно трябва да се движи, скача, прави пируети, шпагати и да понася тежест на колената си. А на всичкото отгоре искаше да играе на олимпийски игри, защото беше КАПИТАН. Такъв, какъвто няма нито един друг отбор на света. -Грешката в Лондон ми костваше отказване. Останах зарди другите момичета, успяха да ме разубедят - спомни си Михаела Маевска, преди да излезе на килима. Подарък от нея за публиката беше „Хензел и Гретел” от нашето световното първенство в Измирзлатните момичета” станаха абсолютни световни шампионки!“, на което .Ако има момиче, което да може да прави всичко в гимнастиката, това е Цветелина Найденова.

- В Измир усещах моето съчетание, там все пак станахме световни шампионки. Чувствах се като целуната от Господ. След 18 години България отново имаше абсолютни световни шампиони - каза Цвети. Тя се После се появи на бенефиса бяла като самодива. Красива. Приказна. Пленяваща. Изпълнението ѝ бе по музика на композитора Георги Андреев „Кръстопът” и с него тя също припомни на публиката за отново ни върна към световното в Измир, за да си спомним за златните медали от Измир.

В този момент залата стана на крака и аплодира Цветелина Стоянова - . Ннай-красивата усмивка в света на художествената гимнастика се появи на публично място за първи път след инцидента. Направи го пред 14 хиляди души, които я аплодираха и скандираха името ѝ. Цвети се развълнува и не скри сълзите си. Стана и помаха на всички, които я подкрепяха.

Дойде ред и на онова малко момиченце, което се превърна в истински боец – Християна Тодорова. В нея винаги е имало нещо различно – нещо, което се помни цял живот. Момичето, което ще липсва на всички. -Пиших хиляди пъти наказания, които ме караха, ако не изпълнявам нещо, спомни си Християна Тодорова. В нея има нещо различно, нещо, което се помни цял живот. Няма как да бъде забравено излъчването ѝ. В един момент може да получиш най-красивата усмивка, а в друг – убийствен поглед. Самата тя казва, че е инат, но без него не би стигнала до върха. Тя отдавна не е онова малко момиченце, а се превърна в истински боец - Християна Тодорова. Нейният подарък за гостите на бенефиса беше Съчетанието по музика от филма „Цар Лъв” беше от нея за всички почитатели. Появата на Хриси на сцената беше придружено от лъвски рев. изскочи на сцената, слизайки от публиката, придружена от лъвски рев. Наглед мила и нежна, в кариерата си тя наистина беше демонстрира силна лъвска сила, за да се справи с всяко препятствие.

Още през лятото на 2016 за Любомира Казанова се появиха определения като герой и нечовек. Няма Изглеждаше невъзможно как на 15 юни 2016 година да влезе в отбора, а

на 21 август, два месеца по-късно, вече да е олимпийски медалист... Междувременно бе играла и на европейско първенство, дори беше спечелила медал. Има спортисти, които се готвят цял живот за участие на една единствена Олимпиада! Буба имаше по-малко от два месеца, за да се подготви и да понесе отбора на гърба си. Защото това, което тя направи, беше геройско. Затова и Всички чакаха очакваха от нея да стъпи накриво, защото беше онази добавка към състава, която всеки бе готов да смачка. Но въпреки всичко тя се оказа великолепна.

- Получих уникален шанс. В началото ме обзе паника дали ще се справя като тях, но след това няха друг шанс - върна времето Любомира. На бенефиса Тя излезе на килима и понесе лентата, с която припомни за съчетанието по музиката композицията „Ювиги Хан” отново на Георги Андреев.

Накрая на шоуто старите отстъпиха място на новите младите. Момичетата от бъдещия отбор символично избутаха „златните” от килима. Но не и от сърцата на хората. Те винаги ще останат в тях... Тогава дойде и нейният ред – залата притаи дъх и на сцената се изправи Илиана Раева. Залата притаи дъх и се изправи тя. - Жжената, която бе в основата на успехите на този отбор. Първоначално като треньор, а след това като ръководител. Като че ли 3 за първи път на Илиана Раева й бе трудно да говори пред публика. Във Всеки друг пътслучай се справяше с лекота, но сега . Този път се разплака и накара публиката да настръхне от емоция.

-Благодаря ви, приятели. Благодаря на моето семейство. Наско, Славяя и Вили - обичам ви! Сега, като гледах всичко това, си мислех, че през цялото време правехме красиви неща. Не сме ви излъгали в абсолютно нищо. Всичко трудно, страшно и тежко, беше истинско. Опитвах се да направя тези деца достойни хора. Била съм много строга, но знам, че във всеки един момент са усещали моята любов, за мечтата, която имахме всички и постигнахме.

През всичкото това време имах вярата на момичетата, на целия този екип, на моята най-голяма гордост и постижение - Ина Ананиева. Ако не бяхте вие - с тази огромна любов и вяра -, може би щеше да ни бъде трудно и да не успеем. Заради вас сътворихме всичко. Нито един медал не струва толкова, колкото народната любов. Това, че сме докоснали сърцата ви...

Нашите момичета са най-силните и най-красивите. Мили мои момичета, постигнахте мечтата си! В момента вие сте шампионки със самочувствие, с вяра и с вдигнати глави. Един отбор си отива, но имаме нови момичета, нека вярваме в тях. Обичам ви!"

Публиката уважи и аплодира велики имена от художествената ни гимнастика начело с Мария Гилова и Мария Петрова, а след това треньори, лекари, масажисти, хореографи и композитори. Отзвукът от грандиозния бенефис държа България дни наред. Гимнастическият свят в Европа също разбра за чудото, което разтърси София на 17 ноември. !Ина Ананиева стоеше до нея. Убийственият тандем, който поваляше противник след противник през годините, този път имаше лице на ангел. В шоуто не бе пропуснат нито един от екипа, който помогна за всичките 81 спечелени медала

- Това беше най-невероятното ми преживяване някога! Благодарна съм, че макар и на последната права имах честта да бъда част от този уникален отбор, който безкрайно обичам. Безкрайно благодаря, че ме приеха така топло и ми помагаша във всичко. Те са

моего семейство, моите най-добри приятелки и страшно много ще ми липсват! А с този бенефис се надявам да си дадем един силен старт и в следващия олимпийски цикъл да пълним залите така, както вчера. И да ви караме още повече да се гордеете с родината си!

Любомира Казанова беше единствената от отбора, която продължаваше да продължи кариерата си. Тя имаше едва няколко месеца стаж в ансамбъла и щеше да бъде част от новия отбор. Затова си пожела силен старт и успехи заедно с новите момичета. Точно 11 дни след бенефиса обаче и... Буба прекрати кариерата си. Решението бе прието като доста изненадващо за спортна България. Само допреди няколко дни златната резерва и герой от Европейското в Израел и Олимпиадата в Рио бе категорична, че е готова да поведе новия отбор. Всичко обаче се преобърна наопаки само за няколко дни. Основният аргумент за отказа на Любомира бе контузията, която получи още през юли на лагера във Варна. Тя я измъчваше повече от два месеца. Игра с болки в глезена и на двете световни купи преди Олимпиадата, както и в Рио де Жанейро. Когато се върна в залата след кратка почивка, кракът отново я заболя. Жестоко. Нови прегледи констатирахапоказаха, че Любомира е играла в Бразилия със счупени костици! Кракът ѝ е бил счупен и е зараснал накриво, заради което е изпитвала нечовешки болки. Въпреки това е търпяла, за да помогне за Олимпиадата. Но сега вече не можеше да подценява проблема. Трябваше ѝ повече почивка и вероятно по-сериозна лекарска намеса.

- Другата основна причина за решението е, че въпреки моите усилия не успявам все още да се адаптирам към новия отбор. Той е коренно различен от предишния във всеки един аспект и въпреки многото мои усилия не успявам да се впиша и да се почувствам част от тях, както бих искала и както бяхме с другите момичета. Вярвам, че те ще постигнат много, пожелавам огромен късмет и успех, ще им стискам палци и ще преживявам с тях всяко състезание.

Така и последната частица от любимия ансамбъл на България бе отчупена и остана в историята. Всъщност, не последната... На 16 декември 2016 година Ина Ананиева обяви оттеглянето си от националния отбор. Под нейно ръководство тимът спечели абсолютната световна титла в Измир през 2014 година и бронзовите медали на Олимпиадата две години след това. Както и още десетки трофеи и медали. ИнаТя също реши да поиска почивка. Беше ѝ нужна. Не само физическа, бБеше наложително да се отърси от напрежението и психическото натоварване, защото. Т то я смаза, особено през последната 2016 година. Тя така и не успя да понесе някои събития... Започнаха да се обаждат иПоявиха се и по-сериозни здравословни проблеми, които никак не бяха. Те не бяха никак за подценяване. В последните месеци сърцето ѝ искаше своето и напомняше, че прекаленото натоварване ще го извади от нормалния ритъм. Треньорката обаче изтиска всичко от себе си до последно, за да го даде на отбора, България и българската художествена гимнастика. Продължеше ли обаче по този начин, дълго нямаше да издържи. А имаше и хубав повод, за да спре временно с треньорската дейност., въпреки че Ина не им обръщаше внимание Хората обаче отново потърсиха поводи за скандали и интриги заради изненадващото решение на Ина Ананиева. Истината е, че то всъщност не бе съвсем таковаизненадващо. Още след Олимпиадата в Рио де Жанейро кърдроската чаровница бе решила да спре. На 16 декември 2016 година, след малко повече от 7 години, една славна ера приключи. Ина Ананиева затвори и последната страница от истинската история на „златните осем”...

Два месеца по-късно

... (на отделна страница)

На първото контролно състезание за 2017 година Християна Тодорова оценяваше наследничките си в ролята на съдия. Световната и европейска шампионка и медалистка от Олимпиадата в Рио де Жанейро атакуваше международната сцена при жестока конкуренция. В същото време Любомира Казанова вече подготвяше следващото поколение гимнастички като треньор в „Левски-Илиана”, а състезателките на Катрин Велкова от клуб “Локомотив” (София) спечелиха поредните си медали. На 19 февруари новият ансамбъл на България в разширен състав Симона Дянкова, Лаура Траатс, Мадлен Радуканова, Ели Бинева, Теодора Александрова, Стефани Кирякова, Камелия Стоилова и Мадлен Сергеева триумфира със златен медал от Гран при на Русия при дебютното си участие на международно състезание. Треньор на тима бе Весела Димитрова. Точно тя, която преди 25 години делеше една стая с Ина Ананиева и бяха част от ансамбъла на България, я наследи като национален треньор. След изключително успешен престой в Швейцария Весела се завърна у дома. Помощник ѝ стана Михаела Маевска - капитанът на “златните момичета” бе призван да продължи делото.

30. БЛЯСЪКЪТ НА УСПЕХА (ПО ЧЕРВЕНИЯ КИЛИМ)

Успехите и медалите превърнаха „златните момичета” в социален и медиен феномен. В новата спортна история на България едва ли има по-публични личности от състезателките по художествена гимнастика. С чар и обаяние те привличаха интереса на милиони българи. Изявите им се следяха постоянно, а всяка новина се превръщаше в малка сензация. Макар и в развитите години на медии и социални мрежи като всяко ново нещо и ансамбълът се нуждаеше от време, за да блесне на голямата сцена. Все пак обаче им трябваше известно време, за да блеснат в светлините на прожекторите. Когато Илиана Раева събра отбора на 1 октомври 2009 година едва ли някой осъзнаваше какво място щеше да си извоюва в обществото. Тогава малцина се интересуваха от гимнастичките, които все още не бяха „златните момичета”. Новините за тях бяха предимно свързани със състезания. Година по-късно – през есента на 2010 година, отборът започна да гради обществен образ. След спечеления бронзов медал на световното в Москва той стана интересен.

Още една година по-късно тимът вече бе златен и правеше фурор не само у нас, а и по света. След световната титла в Монпелие през 2011 година ансамбълът беше длъжен да се показва. Именно през 2011 година за първи път момичетата бяха избрани за „Отбор на годината”. Церемонията „Спортист на годината” беше на 19 декември.

-Това са златните момичета на България. И искам да останат в историята като такива. Трябва да бъдат със златни рокли – бе желанието на тогавашната треньорка Илиана Раева. За целта специален дизайнер облече гимнастичките в златони рокли. Моделиерът се появи на една от тренировките в залата на „Раковски”. Трябваше да вземе мерки на всяка една, за да ушие роклите. Събитието, и това се превърна в изключително забавление и за състезателки, и за треньори. Залата кънтеше от удивителен смях.

- Момичета, искате ли да удължим роклите? Да не са прекалено къси – попита ги грижливо дизайнерът.

- Не, не, след като сложим обувки на висок токн, ще бъдем много добре. Супер сме – заливах се от смях състезателките и се гледаха пред огледалата. И подръпваха роклите още малко по-нагоре, за да станат още по-къси...

Илиана Раева също получи специален тоалет – дълга черна рокля. Възникна дискусия колко дълга трябваше да бъде, дали да докосва земята, или не. Всичко бе готово за церемонията и целият отбор изглеждаше прекрасно за първата си голяма награда.

-Госпожо Раева, ако не бяхте вие, нямаше да сме това, което сме в момента. Обичаме ви – каза Християна Тодорова на сцената. Илиана Раева остана на второ място в категорията за треньор на годината. За победител бе избран треньорът по борба Симеон Щерев. Беше незаслужено, защото воденият от Илиана ансамбъл спечели пет златни медала през годината, един от които с цената на световна- на световно първенство титла в Монпелие. Няколко дни преди това гимнастичките бяха избрани за отбор на годината и получиха „Спортен Икар”, а . А на 11 декември заслужи признание и в конкурса „Жена на годината” в категория спорт. Появата им в залата и на сцената предизвика невидан фурор. Всички станаха на крака и аплодираха красивите българки. Този път те отново изглеждаха зашеметяващо. Б бяха със сиви рокли, а под тях носеха бели ризи. Сивите барети на главите им ги превърнаха в модели, готови за гастрол на световен подиум. Илиана Раева ги допълваше, сияейки с червена рокля.

През всичките години, в които радваше българската публика, ансамбълът по художествена гимнастика спечели рекордните 17 пъти! приза за отбор на месеца на „Пресклуб България“ – традиционна анкета, която се организира всеки месец след допитване до медиите в България. Ина Ананиева спечелиполучи наградата за треньор на месеца осем пъти в същата класация. Най-големият връх на чаровната специалистка обаче бе в друга, доста по-престижна анкета – „Спортист на годината”. Избраха я два пъти за треньор №1 на България. За първи път през 2014 година, след като изведе ансамбъла до абсолютната световна титла в Измир. И, и след това през 2016 година, когато едва ли някой се съмняваше, че точно тя ще бъде победител след завоювания бронзов медал на олимпийските игри в Рио де Жанейро. Така тя се превърна в единствената треньорка от художествената гимнастика, която бе избрана два пъти за №1 на годината с две такива награда. През 2014 година Ина бестана и първата жена треньор, която спечели наградата титлата след 30-годишна пауза. Последният специалист от нежния пол, стъпил на върха бе... Нешка Робева през 1984 година.

- За мен е изключителна чест. Не можете да си представите какво изпитвам. Благодаря на моя екип, на Илиана Раева - тя е моят първи треньор и сигурно се гордее с мен. Благодаря на момичетата, на моето семейство. - Ина Ананиева беше щастлива, защото трудът им бе възнаграден. Наградите я радваха до толкова, до колкото виждаше, че хората оценяват това, което правеха. Но никога не демонстрираше повече от нужното самочувствие или пък надменност. Винаги беше скромна и твърдеше, че след успех идва още по-трудното – той да бъде затвърден.

Две години по-късно, в края на 2016-та, Ина отново благодари за втората си награда за треньор №1 на България. Този път добави, че я чувства като последна, тъй като малко преди това бе обявила, че прекратява треньорската си кариера. Точно тези две години – 2014-та и 2016-та, бяха най-успешни и за ансамбъла. След като през 2011-та вече бе обявен за най-добър отбор у нас, последваха още две победи. След световната титла в Измир през 2014-та наградата бе абсолютно заслужена и безапелационна.

- Благодаря на тези момичета до мен. Само ние си знаем какво е, след като паднеш, да се изправиш отново. След всяко състезание си взимаме поука. Световното първенство в Измир ни научи на нещо много важно - няма нищо по-красиво от вярата и по-силно от сбъдната мечта – каза на церемонията на 22 декември 2014 година очарователната Ренета Камберова. Същата година прекрасните „златни момичета” за втори път станаха победителки в категория спорт на конкурса „Жена на годината”. Отново Пак за втори път грабнаха и наградата „Спортен Икар”. Това отличие състезателките щяха да спечелят общо четири пъти. След 2011-та и 2014-та година, то стана тяхно притежание през 2015-та и 2016 година. На церемонията през 2015 година треньорът на отбора Ина Ананиева отново припомни блестящите постижения през изминалите 12 месеца.- Изпращаме тежка година, но за радост успешна. Миналата 2014 година показахме, че можем и смятам, че тази година го доказахме. Много сме щастливи, защото завършваме годината с 14 медала от Световни купи, с два медала от световно първенство, квота за Рио и Спортен Икар за втора поредна година. Няколко дни преди събитието, на което се раздаваха Икар-ите за 2015 година, българската художествена гимнастика получи поредно и огромно признание. Страната ни се пребори и бе избрана за домакин на световното първенство през 2018 година. 3 - за първи път след 37-годишно прекъсване България щеше приеме отново световния елит.

С особена стойност бе наградата, която „златните момичета” получиха в края на месец януари 2015 година заради световната титла от предходната 2014-та. Сдружение „България си ти” връчи годишните отличия за особен принос в развитието на българската култура, наука и изкуство. Тържествената церемония се проведе в препълнената зала на Софийската опера и балет. 12 бяха отличените от сдружението, средкато сред тях беше които и ансамбълът по гимнастика. Любимите момичета на България се наредиха до светила в различни сфери на обществения живот на страната ни – Стоянка Мутафова, Александрина Милчева (за изключителен принос в развитието на музикалното изкуство), Института за космически изследвания и технологии при БАН, Националният отбор по информатика и информационни технологии и други... Родната художествена гимнастика и този отбор категорично бяха на най-високото ниво.

На 22 декември 2015 година красавиците доказаха, че могат да се справят и в друга роля освен на гимнастическия килим. Красиви и секси те превзеха сцената като... водещи на церемонията „Спортист на годината”. Техен кавалер бе актьорът Захари Бахаров. Националният отбор по волейбол бе избран за „Отбор на годината” за 2015-та. Капитанът Владимир Николов дойде да получи наградата, но се изяви като изключителен джентълмен и я. П преотстъпи я на грациите от ансамбъла:
- Ако бъдем реалисти, момичетата заслужаваха да бъдат отбор на 2015 година. Ние станахме четвърти и според мен не беше редно да взимаме отличието...

НаВ следващата 2016 година нямаше никакво колебание кой ще бъде най-добрият отбор на България. Ансамбълът спечели анкетата с категорична преднина пред останалите претенденти., а Ина Ананиева добави втората си награда в категорията “Треньор на България”. През 2016-та В същата година отборът получи и бяха добавени наградите от конкурса “Жена на годината”, придружени от приза „Послание във времето”. И още – „Спортен Икар”, както и награда за отбор на годината на церемонията „Нощта на шампионите”, организирана от министерството на спорта и българския спортен тотализатор. Водеща на събитието бе... Християна Тодорова. Едно запомнящо се и вълнуващо преживяване за грацията, която се справи блестящо и с тази задача.

- Много ми е интересно да се занимавам с телевизия. Харесва ми. Един ден би ми се искало да работя в телевизия – сподели по повод мечтите си извън гимнастиката чаровната грация. За треньор на 2016 година в “Нощта на шампионите” бе избрана Ина Ананиева.

Ансамбълът и Ина Ананиева бяха абонирани за първи места и в класацията „Синя Коледа”. Отборът направи хеттрик от поредни награди – 2014, 2015 и 2016 година. Ина Ананиева бе избрана за най-добър треньор в същите три поредни години. Класацията се организира от спортни клубове Левски, а голяма част от момичетата без Цветелина Найденова, която е от Славия, са състезателки именно на този клуб. През 2016-та на церемонията бяха отличени Михаела Маевска, Християна Тодорова, Ренета Камберова, Цветелина Стоянова и Любомира Казанова.

Отборът бе желан гост и в десетки шоу програми, бенефиси, концерти, церемонии, коктейли, коледни, великденски и новогодишни тържества. Различни спортни клубове канеха момичетата, за да бъдат близо до децата. И те бяха - през всичките години. Не отказаха покана. О, особено, когато трябваше да зарадват чакащите с усмивки малки лица. Появата на някоя от тях се оказваше незабравим момент за всяко момиче, което

мечтаеше един ден да стане като „златните”. Гимнастичките поемаха и лични каузи - , помагаша на хора в затруднено положение и, бяха социално ангажирани. Осъзнаваха своята отговорност и бяха пример за подражание. Те дори настояха да станат настойници на изоставени кучета в приют., за да могат да помагат.

Незабравимио ще останат участията им във вълнуващия бенефис на легендарния Йордан Йовчев през 2013 година, акто . Ки в в церемонията по раздаване на наградите на фондация „Енчо Керязов”. Препълнени зали ставаха на крака и посрещаша с аплодисменти любимите си „златни момичета”.

Десетки пъти грациите грееха и от кориците на хайлайф издания. Защото освен успешни спортистки, бяха изключително красиви жени. Бяха част от уникални фотосесии, след които предимно мъжката част от аудиторията оставаше без дъх... Състезателките попадаха под прожекторите в различна светлина и по най-различни поводи и постепенно станаха едни от най-големите звезди на съвременния български спорт. Хората ги виждаха успяха да ги видят и като дисциплинирани победителки, и като на спортния терен. И като красиви жени. И, но и като нежни създания, които проявяваха човешки слабости в трудните моменти.

31. ДРУГИТЕ ЗА ТЯХ

СТЕФКА КОСТАДИНОВА

(Олимпийския шампионка от Атланта 1996 г. в дисциплината скок височина, актуална световна рекордьорка с поставено върхово постижение през 1987 година, председател на Българския олимпийски комитет)

Не са много случаите, в които българската нация е била така силно и из основи разтърсвана, когато се е обединявала около успехите ни в спорта. Момичетата от този ансамбъл направиха точно това - накараха всички нас да се чувстваме горди и силни като българи, да преживяваме успехи и вълнения заедно с тях.

В продължение на години те и изключително талантливите им треньори – първо Илиана Раева, а след това и Ина Ананиева, непрекъснато доставяха нови и нови поводи за национално самочувствие. Всички ние живеехме с този отбор, с техните радости, грижи, вълнения. Те предизвикваха у всеки един от нас вулкан от чувства, а точно такива силно емоционални мигове остават паметни за цял живот. Наред с това, те поддържаха световно ниво с години, което е много трудно, особено в художествената гимнастика.

Малко е да кажем „Благодаря!“ на тези изключителни гимнастички. Истински герои, които стискаха зъби и преминаха не само през трудностите и лишенията в подготовката, но и през тежкото и психологически сложно житейско изпитание, което им предложи съдбата.

А за това е необходим много силен характер. Да - талант, воля, подготовка и класа са задължителни в спорта. Но в него не може и без да си силна личност. Такива каквито бяха те, техните треньори, хората от техния щаб, ръководството и лично президентът на федерацията Илиана Раева. Всички като един екип, като една отлично смазана машина, която демонстрира устойчивост, ефективност, последователност и непримиримост в преследването на успехите.

Възхитена съм както от тяхната любов към спорта, така и от любовта им към хората и към живота. И се прекланям пред най-важното, което оставиха след себе си - примера, светлината, която да увлича хиляди деца да бъдат като тях един ден, да поемат щафетата, да защитават с чест родния герб на екипите си и да носят нови поводи за гордост и национално самочувствие на българина.

ХРИСТО СТОИЧКОВ

(Носител на „Златната топка“ (1994 г.), бронзов медалист от Световното първенство в САЩ '94, носител на Купата на европейските шампиони с Барселона (1992 г.), световна футболна легенда)

Винаги съм казвал, че един отбор, за да има успехи, трябва да е истински и в победите, и в загубите. Не може да си отбор само за снимките след триумфите. Всички трябва да се изпитат един друг в битките и в моментите, в които те застигат болка и мъка.

Сам в един отбор нищо не можеш да постигнеш. Сам си никой. Затова никога не забравям, че зад успехите ми стоят всички мои съотборници и треньори. Никога не съм казвал „Аз“! И винаги съм поставял отбора над всичко...

Ансамбълът ни по художествена гимнастика постигна успехи, които доскоро бяха смели дори като мечта. Стана ОТБОРЪТ на България! Най-красивият и най-истинският в света! Тези момичета преминаха през всичко, за да пипнат своята мечта пред очите на всички ни. Да, имаха щастливи мигове, имаха и трудни препятствия. Но така станаха ОТБОР! А само, който не е бил част от отбор, не знае какво е да тренираш и играеш не само за себе си, а и за останалите. Да станеш едно цяло, за да успееш. И нашият ансамбъл го направи. Във всички отношения тези смели и красиви момичетата бяха едно цяло. И стъпиха там, където мнозина желаят, но малцина успяват. Да вземеш олимпийски медал, е мечта на всеки спортист. И те постигнаха своята. Поздравявам ги за успеха, за емоцията, която подариха на България. След нашето футболно поколение за първи път видях и разбрах как цял един народ може да бъде обединен около отбор. И така, съвсем естествено и заслужено „златните момичета“ се превърнаха и в ОТБОРА на България.

Познавам Илиана Раева още от времето, когато бяхме в елитния спорт. Това, което тя направи за художествената гимнастика, наистина няма цена. А безценното са онези малки момиченца, които пълнят залите в България и искат да станат като любимките си. Аплодисменти и за Ина Ананиева, и за всички, които работиха с този отбор - те винаги ще останат в спортната ни история.

Ние, българите, винаги сме доказали, че можем да побеждаваме. А ОТБОРЪТ доказва, че можем да побеждаваме и красиво. Преди игрите в Рио им се обадох по телефона в Бразилия и им пожелах медал. По-точно - казах им, че трябва да спечелят медал! И бях наясно, че не ги пресирам или притеснявам, защото бях сигурен, че ще го направят. И да, те, „златните момичета“ от ОТБОРА, зарадваха България!

НАСКО СИРАКОВ

(Футболна легенда, голмайстор №1 в историята на Левски, единственият български футболист с голове на две световни първенства)

Този ансамбъл беше „осъден“ да успее. От първия ден за тези момичета се полагаха много усилия, за да се превърнат в големи състезателки. Първо Илиана. Тренираше ги и ги възпитаваше как се става шампион. Моделираше ги и даваше цялата си енергия за тях. Превърна ги в едно семейство. Беше много безкомпромистна към работата си с тях, но ги обичаше много. Те знаеха това и й вярваха. Станаха световни шампионки в Монпелие през 2011 година, както им обеща в началото и те и си повярваха.

После Ина. Закономерно не само продължи успехите, но и надмина треньорката си. Имаше много добра приемственост и отлична организация. Бързо елиминира „злите езици“ и спечели абсолютна световна титла с този отбор през 2014 година, олимпийски медал и още десетки отличия. Постави абсолютен рекорд за спечелени

медали с ансамбъл вс историята ни . Илиана, вече от позицията си на президент, осигуряваше най-добри условия за работа.

Тези момичета имаха харизма. Минаха през тежки изпитания. Преодоляха ги с отличен и се превърнаха в любимките на хората. Написаха нова славна история на българската художествена гимнастика. Не трябва да се подценяват заслугите на всички, които бяха част от екипа им. Адмирации за всички. В трудните години за спорта в България като цяло този отбор върна надеждите на хората.

МАРИЯ ПЕТРОВА

(Трикатна световна и трикатна европейска шампионка по художествена гимнастика, вицепрезидент на БФХГ, вицепрезидент на Европейския съюз по гимнастика)

Този ансамбъл наруши сухите години за българската художествена гимнастика и отново ни изведе на върха. Със златните си медали и световни титли момичетата направиха нещо изключително. За нас това е изключителна гордост. Преди тяхната поява нивото на спорта ни като цяло беше спаднало. Беше трудно да се намерят гимнастички с точните качества, да се съберат и най-важното - да могат да направят отбор. Илиана Раева, а след това Ина Ананиева, допринесоха страшно много, за да ги запазят като отбор. Да ги научат, да им покажат и да ги накарат да им вярват, а и да вярват на самите себе си. Беше страшно труден преход. Н, но момичетата се справиха блестящо.

Събрахме се добър екип от различни хора, които гледахме в една посока и работихме заедно. Не обръщаме внимание на малките неща, а бяхме съсредоточени върху големите. Когато всички компоненти се съберат, успехите са неизменни. Не може да си представите колко горда бях в ролята си на вицепрезидент на българската федерация и вицепрезидент на Европейския съюз. Навсякъде представях България, а моят отбор беше най-добрият. Независимо че съм била шампионка, имам една максима – никой не е по-велик от другия. Всяко нещо с времето си, а последните години беше тяхното време.

Много добре знам какво е да си шампион. Когато аз се състезавах, България също беше на върха, а там въздухът е по-различен. Да дишаш като шампион е по-различно. Всеки, който е златен медалист от голямо първенство, е минал през трудности. Шампион не се става лесно. Те минаха по своя път. Може отстрани за обикновените зрители да изглежда супер лесно - излизат на терена, танцуват нещо, но... Рядко човек може да си представи колко лишения, тренировки, воля и търпение са нужни, за да стигнеш до шампионското място. „Златните момичета“ успяха да го направят успешно. Доставиха ни голяма гордост както на нас, които работим за тях и с тях, така и на България и българите. Никога няма да забравя световните купи в София. Бях горда, че нашият спорт успя да напълни залата. Давахме емоция на хората, коиято я търсеха. Беше страхотна еуфория и все още настръхвам, когато си спомням тези щастливи моменти.

Сега вече настоящите и следващите треньори могат да надграждат над постигнатото от тях. Конкуренцията в нашия спорт е огромна. Първите десет състезателки в индивидуалното направление са равностойни. Първите седем ансамбъла са

равностойни. Вече не можем да ги делим на социалистически републики или страните от Изтока, които са добри. Вече всички са добри.

Аз самата съм минала през всичко, което изпитаха те. Имали са много моменти, в които не им е било лесно. Сигурно са губили вяра в себе си, както и една в друга. Но накрая завършиха като отбор. Това показва, че са шампионки. Дори и когато някой е направил грешка, не може да бъде посочен с пръст, че той е виновен, защото те са отбор. И всяка една от тях има своето място в него.

Винаги съм вярвала и за мен е много по-важно да бъдеш пример за подражание. А те са такъв. Пример за малките момичета, които искат да бъдат толкова красиви, успешни и популярни. И родителите им да се гордеят с тях. Благодаря ви, момичета.

МАРИЯ ГИГОВА

(Първата гимнастика с три поредни световни титли по художествена гимнастика, бивш председател на БФХГ)

Това беше приказката на „златните момичета“ и те я написаха по най-добрия начин. Този отбор действително остави следа в развитието на гимнастиката ни. Бях начело на федерацията, а те израстваха пред очите ми. Благодарна съм на съдбата, че ме срещна с тези момичета и се насладих на успехите им.

Развиха се като отбор още през 2011 година в Монпелие. Тогава спечелиха първия си голям златен медал. Това беше огромен стимул да продължат напред и да повярват в собствените си сили. Световното във Франция беше хубав трамплин за историята им нататък. В Лондон изиграха много силно съчетание с топки, което и до днес се дава за пример. След това за съжаление не успяха. Останаха без медал, но всички бяха амбицирани да имат олимпийско отличие. Това бе основната им цел, която ги ръководи до последно.

Как останаха в спорта толкова дълго време?! Това си го обяснявам единствено с любовта към този спорт. През цялото време те бяха много зрели хора. Показаха, че имат достойнство и силни характери. Доказаха, че могат да се справят с всякакви ситуации. Това е качество, което сдобиха в процеса на работа. Спортът формира много качества и точно поради тази причина успяха да преодоляват по-малките и големи трудности. Последният етап на подготовката за Олимпиадата в Рио беше изключително труден. Те обаче показаха силен дух. Той е присъщ на българите, а те устояха на предизвикателствата на съдбата. В крайна сметка всичко завърши много успешно.

Илиана Раева и Ина Ананиева са двигателите за изграждането на този отбор. Със своя голям професионализъм двете бяха в помощ, знаеха как да го ръководят и да вървят напред. Това също е огромно качество, които притежават. Без тях трудно можеха да се справят.

КРАСЕН КРАЛЕВ

(Министър на младежта и спорта 2014-2017 г.)

Горд съм, че първият ми мандат като министър на младежта и спорта премина в ерата на този ансамбъл. Аз имам специална връзка с тези момичета, с които заедно преминахме както през множество успехи, така и през серия от перипетии. Винаги съм бил до тях – на тренировки, на състезания, на награждавания, приемал съм ги многократно в кабинета си и за мен е огромна чест, че бяхме не само добри партньори, но станахме и добри приятели.

Гимнастичките от ансамбъла са изключителни професионалисти, които доказаха, че с много воля и усилен труд може да преминеш през всички препятствия, които животът ти поднесе. Поклон пред всяка една от тях за това, което направиха. Поздравления и за Илиана Раева, и Ина Ананиева, че успяха да съхранят този отбор след разочарованието на Олимпиадата в Лондон и да го направят още по-силен.

Начинът, по който се справиха след трагедията с Цвети Стоянова и включването като титуляр в състава на Любомира Казанова, бяха впечатляващи и заслужават само адмирации.

Цялата история на ансамбъла ни е достойна не само за книга, но и за филм. Истински трилър, в който се редуват огромни успехи, проблеми и разочарования, но който приключи с невероятен Happy end хепиенд на Олимпиадата в Рио де Жанейро. Но дори той беше драматичен - една хилядна не достигна на нашите момичета за сребърния медал.

Цяла България живееше и се вълнуваше от представянето на Михаела Маевска, Ренета Камберова, Християна Годорова, Цветелина Найденова, Любомира Казанова, Цветелина Стоянова, както и Катрин Велкова и Елена Годорова, които бяха част от първия тим, събран в началото. Защото успехите на нашите спортисти обединяват нацията и служат за вдъхновение на много млади хора да започнат да се занимават с любимия си спорт и да искат да се доближат до нивото на българските шампиони.

В тези много тежки времена, в които е изключително трудно да намериш място на европейския и световния подиум, нашите гимнастички доказаха, че България винаги ще има дъщери и синове, които да защитят нейното име и спортната слава на народа ни.

Благодаря им за всичко, което направиха и им пожелавам успешен житейски път, който съм убеден, че винаги ще бъде свързан със спорта.

МАРИЯ ГРОЗДЕВА

(Двукратна олимпийска шампионка в стрелбата – Сидни 2000 г. и Атина 2004 г., има още три бронзови олимпийски медала – Барселона 1992 г., Атланта 1996 г., Атина 2004 г. Най-успешният български спортист на олимпийски игри в историята.)

Ансамбълът по художествена гимнастика направи това, което малко спортисти в световен мащаб биха постигнали. Лесно е, когато всичко е наред, адски трудно е, когато нищо не е наред и трябва да се бориш. Не само с конкуренцията, със съдиите, а и със самия себе си. Тези момичета се справиха прекрасно и заслужиха олимпийския си медал. Като двукратна олимпийска шампионка отлично знам какво е напрежението

там, на голямото състезание. Мнозина отиват, но малцина издържат. А те издържаха. Зарадваха цяла България. Няма по-хубав момент от стъпването на почетната стълбичка. Има спортисти, които цял живот тренират и не успяват да вкусят този сладък миг.

Най-голямото богатство е, че те оставиха диря след себе си. Утъпкана пътека за наследничките си. Златните момичета са пример за хиляди малки момичета, които всеки ден влизат в залата и искат един ден да бъдат като тях. Това е важното, защото без последователи в едно дело всичко е загубено.

Безспорно в последните години спортът ни е в труден период, но художествената гимнастика остана конкурентна на най-добрите. Тези момичета чува българския химн десетки пъти. Те бяха и винаги ще бъдат национална гордост.

Пожелавам им да останат все така успешни и в живота. Спортът учи на дисциплина, усърдност и характер. А те проявиха силен характер не веднъж и два пъти. Искане се страшна смелост и любов към спорта, за да излезеш на състезание, когато те боли, имаш контузия или едва се държиш на краката си. Затова казват, че ние спортистите сме друга порода хора. На добър път, момичета...

ЙОРДАН ЙОВЧЕВ

(Олимпийски вицешампион от Атина 2004 г., носител на общо четири олимпийски медала, единственият гимнастик с участие на шест поредни олимпиади)

Рядко дори за цял живот хората преминават през толкова възходи и падения, колкото златните ни момичета. Едва ли има други български спортисти, които така да заслужават своето прозвище, както обичаните от цялата нация грации. За 8-те години, в които заслужиха тези 81 медала, те не спираха да ни карат да страдаме, дерзаем и плачем, заедно с тях. Емоциите бяха силни. Дори и за хора като мен, които са видели достатъчно в спорта и живота. Искрено им пожелавам и в живота да успеят да намерят себе си така, както го правеха в спорта – с вяра в успеха, независимо от трудностите.

ВЛАДИМИР НИКОЛОВ

(Волейболна легенда, дългогодишен капитан на националния отбор)

Изключително много се възхищавам на това, което направиха тези момичета. Бил съм на тяхно място и знам какво е. В началото, когато поколението се смени, всички ги гледах с изключително недоверие. Много разбирачи ги критикуваха за щяло и нещяло. Когато Михаела Маевска направи грешка на Олимпиадата в Лондон, говореха за погребването на българската художествена гимнастика...

След това обаче успехите не закъсняха. За тези 7 години имат 81 медала. Това е категоричен и безспорен успех. Въпреки това с проблема, който имаха буквално преди Олимпиадата – отново всички критици се надигнаха в един глас. Това, което момичетата направиха на Олимпиадата, беше продвиг. Няма как да го опишем по друг начин. Сигурно самите те не го разбират така, защото според тях те просто са си

вършили работата. За човек, който е в спорта, разбирам какво им е коствало. Изключителна психологическа устойчивост и то на тази крехка възраст. Любомира Казанова е герой. За съжаление в спорта контузиите или проблемите на едни, дават шанс на други. Най-бруталното и долното беше не, че я обвиняват за лошия инцидент, а твърденията, че тя играе в ансамбъла, защото баща ѝ е бил спортист и е с връзки. Отговорно твърдя, че като човек, който се занимава със спорт, ми трябва точно такива връзкарки. Нека ми дават колкото се може повече такива деца, които ще носят олимпийски медали на България.

Най-големият успех на този отбор не е медала. Въпреки че той е грандиозен успех. Най-големият успех е, че залите са пълни с дечица, които мечтаят един ден да постигнат това, което каките са направили.

ТЕРЕЗА МАРИНОВА

(Олимпийска шампионка от Сидни 2000 година в дисциплината скок дължина)

Каквото и да кажем за тези момичета, ще бъде малко, защото те са олицетворение на смелостта да мечтаеш дори когато светът около теб се е сринал. Едва ли има човек, който не знае какво преживяха, но всъщност колко от нас знаят наистина... Да те разпънат на кръст точно преди последната ти възможност да сбъднеш мечтата си, а ти да се събереш и да излезеш на подиума с желание два пъти по-голямо от всякога и да изиграеш съчетанието на живота си! За мен тези момичета са вдъхновение. Бях в Рио де Жанейро и никога няма да забравя емоцията, която ни дадоха точно преди края на олимпийските игри. Изпитах неистово щастие, защото знам какво е да постигнеш онова, за което си се борил години, лишавайки се от хиляди неща. Можем само да им благодарим за емоциите, за това, че дават пример и вяра на младото поколение.

ВЕСЕЛА ДИМИТРОВА

(Тренър на националния ансамбъл на България. Бивша национална състезателка)

Този отбор е изключителен мотиватор за съдбата на много деца и техните родители. Именно заради „златните момичета“ има толкова занимаващи се с художествена гимнастика. И ще има още години след тях. Всяко малко момиче иска да бъде като любимките си.

Със сигурност тези състезателки проявиха героизъм. Аз съм била на световно и европейско първенство и знам какво е напрежението. Те успяха да останат в нашия спорт два олимпийски периода. Бяха във върхова форма 8 години! Това е нещо изключително! Само заради това спортно дълголетие трябва да им се преклоним. Дори и да нямаха тези успехи, които постигнаха през всичките години, те заслужават уважение. Тези момичета имат невероятна сила и характер. Имат силна психика и воля.

Както всеки българин, така и аз се радвах, когато печелеха. И плачех, когато им беше трудно. Плаках, когато сбъркаха музиката на европейското първенство в Израел през 2016 година. Помислих си, какво ли изпитват тези момичета в този момент? Колко ли им е трудно и през какво трябваше да минат. Те обаче възкръснаха като „Жар птица“ и полетяха.

Ако ги нямаше Илиана Раева и Ина Ананиева, нямаше да има гимнастика. Може да звучи пресилено, но това е истината. Няма незаменими хора, но в момента в българската гимнастика има. Не виждам в момента някой, който може да ги замени. Илиана е изключителен ръководител, треньор и двигател на цялата българска художествена гимнастика. Тя вярва във всичко, което каже. И заразява околните с вярата си. А Ина постигна абсолютна световна титла, олимпийски медал и още десетки отличия. Нищо повече не мога да добавя. Благодаря ви за щастливите мигове, които ни подарихте. И за доверието, което ми гласувахте...

ИРИНА ВИНЕР

(Президент на федерацията по художествена гимнастика на Русия, дългогодишен треньор на десетки олимпийски и световни шампионки, емблема на съвременната художествена гимнастика)

Признавам, че българската гимнастика е пример за цял свят как една състезателка трябва да работи с уред. Българките винаги правят необичайни, интересни и рискови връзки и елементи. Школата им винаги е била водеща в света и аз като треньор, винаги съм се възхищавала на треньорските находки в България.

На Световното първенство в Москва през 2010 година българският отбор спечели бронзов медал и направи отлично впечатление. Това бе тяхното начало. През тези години ансамбълът на България под ръководството на президента Илиана Раева, която също беше голяма и успешна състезателка, постигна страхотни успехи. Те имаха школата на изключителния треньор Нешка Робева и успяха да създадат следващ треньорски екип с интересни идеи. А те бяха изпълнени чудесно и позволиха на отбора да стане бронзов медалист от Олимпийските игри през 2016 година.

МАРТА ПАНИНИ

(Част от ансамбъла на Италия в периода 2010-2016 г. Бронзова медалистка от Олимпиадата в Лондон 2012 г. Капитан на тима на Олимпиадата в Рио де Жанейро 2016 г. Световна шампионка 2011 г.)

Българският ансамбъл?! Между всичко останало този отбор е свързан с най-страхотния период от моя живот. Това е олимпийският цикъл за Рио де Жанейро в периода 2013-2016 година. След Олимпиадата в Лондон през 2012 година станах капитан на отбора на Италия и в следващите четири години видях как ансамблите на Италия и България записаха страхотни резултати. Винаги сме имали специално приятелство с българските момичета, въпреки че не говорим един език... Това е силата на ИСТИНСКИЯ спорт, предполагам и на взаимното уважение.

Възхищавам се на тези момичета заради резултатите им след всичко, през което преминаха. 2016 година беше тежка не само заради Олимпиадата. Когато разбрахме какво се е случило, бяхме шокирани, опитахме се да бъдем близо до момичетата, без да се натрапваме. По време на състезанието (имах предвид Европейското първенство в Холон) започна грешна музика за българските ни приятелки. Ние бяхме в Kiss&Cry зоната след нашето изпълнение. Това беше още едно препятствие пред момичетата -

толкова тъжно, толкова нечестно... Внезапно решихме да се изправим, да ги окуражим и аплодираме. За мен това е страхотен спортен момент, който ще помня винаги.

Желая им много късмет в живота, да бъдат успешни и щастливи, както бяха в ансамбъла. Вярвам, че те винаги ще бъдат страхотен пример за сила за себе си и другите.

АЛМУДЕНА СИД

(Бивша състезателка по художествена гимнастика от Испания, участничка на четири олимпиади - 1996, 2000, 2004, 2008; ТВ коментатор)

Бронзовият медал на Олимпиадата в Рио де Жанейро, който спечели България, зарадва всички любители на гимнастиката. Много се зарадвах да видя любимите ми момичета на подиума. Отборът показва изключителна сила, превъзмогна всички трудности и препятствия по пътя си. След инцидента по-рано през годината българките показаха уникална сила. Те заслужават медала в Рио заради куража, който демонстрираха.

През лятото на 2016 година, малко преди Олимпиадата, бях на гости в София и посетих тренировъчния център. Момичетата ми посветиха изпълненията си.

Ако има нещо, което харесвам в художествената гимнастиката, то е културното многообразие, на което гимнастичките се радваме на един килим с размери 13x13 метра. Обичам да наблюдавам как стилът на една страна рефлектира върху движенията на състезателите. Българската треньорка Емилия Бонева ме откри за гимнастиката. Благодарение на нея аз станах международен състезател. Това, какъв човек е тя и начинът, по който работи, събуди интереса ми и към българската гимнастика.

Щастливка съм, защото имах много години в спорта и съм се докоснала до българската техника. Изящна работа с уреда и уникален стил в хореографията. Композициите са брилянтно конструирани и има магични моменти в упражненията. Българският отбор е този, който винаги чакам да видя се нетърпение, защото знам, че ме очаква изненада.

ПРИЛОЖЕНИЕ СПИСЪК С НАГРАДИТЕ И СЪЧЕТАНИЯТА

2010 година

Съчетания:

2 възгета и 3 ленти – „Леден свят“ на Малина

5 обръча - Opse uрон a Desember на Дейвид Нюман от филма „Анастасия“ на Дейвид Нюман

5 обръча - саундтрака на филма „Крал Артур“, композитор на Ханс Цимер

Резултати:

Световна купа в Портимао, Португалия (11-14 март)

5-о място в многобой

4-о място на обръчи

7-о място на ленти и възгета

Световна купа в Каламата, Гърция (26-28 март)

4-о място многобой

3-о място на обръчи

3-о място на ленти и възгета

Европейско първенство в Бремен, Германия (16-18 април)

6-о място многобой

6-о място на обръчи

7-о място на ленти и възгета

Световна купа в Песаро, Италия (26-29 август)

6-о място многобой

3-о място на обръчи

без финал на ленти и възгета

Световно първенство в Москва, Русия (20-26 септември)

5-о място многобой

3-о място на обръчи

без финал на ленти и възгета

2011 година

Съчетания:

2 обръча и 3 ленти - „Фантомът от операта“ на Андрю Лойд Уебър

5 топки – „Прабългари“ на Георги Андреев

Резултати:

Световна купа в Песаро, Италия (25-27 март)

5-во място многобой

7-о място на топки

6-о място на обръчи и ленти

Световна купа в Каламата, Гърция (15-17 април)

1-о място многобой

1-во място на топки

2-о място на обръчи и ленти

Световна купа в Портимао, Португалия (29 април-1 май)

4-о място многобой

5-о място на топки

8-о място на обръчи и ленти

Световна купа в София (20-21 август)

1-во място многобой

1-во място на обръчи и ленти

3-о място на топки

Световно първенство в Монпелие, Франция (19-25 септември)

3-о място многобой

3-о място на топки

1-во място на обръчи и ленти

2012 година

Съчетания:

2 обръча и 3 ленти – „Фантомът от операта“ на Андрю Лойд Уебър

5 топки – „Лунната соната“ на Лудвиг ван Бетовен

Резултати:

Световна купа в Киев, Украйна (16-18 март)

3-о място многобой

2-о място на топки

4-о място на ленти и обръчи

Световна купа в София (3-6 май)

1-во място многобой

1-во място на пет топки

5-о място на ленти и обръчи

Европейско първенство в Нижни Новгород, Русия (29 май-3 юни)

4-о място многобой

3-о място на топки

2-о място на ленти и обръчи

Олимпиада в Лондон, Великобритания (27 юли-12 август)

6-о място многобой

2013 година

Съчетания:

5 чифта бухалки – „Златната птица“ на Георги Стрезов

2 ленти и 3 топки – „Еуфория“ на Лорийн

Резултати:

Гран при в Москва, Русия (1-3 март)

2-о място многобой

3-о място на бухалки

3-о място на ленти и топки

Световна купа в Лисабон, Португалия (5-7 април)

2-о място многобой

6-о място на бухалки

4-о място на ленти и топки

Световна купа в Песаро, Италия (26-28 април)

2-о място многобой

3-о място на бухалки

2-о място на ленти и топки

Световна купа в София (3-5 май)

1-во място многобой

1-во място на бухалки

2-о място на ленти и топки

Световна купа в Санкт Петербург, Русия (17-18 август)

4-о място многобой

4-о място на бухалки

без финал на ленти и топки

Световно първенство в Киев, Украйна (28 август-1 септември)

5-о място в многобой

5-о място на ленти и топки

без финал на бухалки

2014 година

Съчетания:

5 чифта бухалки – „Кръстопът“ на Георги Андреев
2 ленти и 3 топки – саундтрак на филма „Хензел и Гретел“, композитор на Атли Орварсон

Резултати:

Гран при в Москва, Русия (28 февруари-8 март)

3-о място многобой
2-о място на бухалки
3-о място на ленти и топки

Световна купа в Щутгарт, Германия (22-23 март)

3-о място многобой
6-о място на бухалки
5-о място на ленти и топки

Световна купа в Песаро, Италия (11-13 април)

3-о място многобой
6- място на бухалки
4-о място на ленти и топки

Световна купа в Минск, Беларус (30 май-1 юни)

1-во място многобой
1-во място на бухалки
1-во място на ленти и топки

Европейско първенство в Баку, Азербайджан (10-15 юни)

4-о място многобой
1-во място на бухалки
3-о място на ленти и топки

Световна купа в София (8-10 август)

2-о място многобой
2-о място на бухалки
2-о място на ленти и топки

Световна купа в Казан, Русия (5-7 септември)

4-о място многобой
3-о място на бухалки
1-во място на ленти и топки

Световно първенство в Измир, Турция (26-28 септември)

1-во място многобой
4-о място на бухалки
2-о място на ленти и топки

2015 година

Съчетания:

2 обръча и 3 чифта бухалки – саундтрак на филма „Цар лъв“
5 ленти – „Жар птица“ на Игор Стравински

Резултати:

Гран при в Москва, Русия (20-22 февруари)

1-во място многобой
2-о място на ленти
3-о място на обръчи и бухалки

Световна купа в Лисабон, Португалия (26-29 март)

4-о място многобой
без финал ленти
2-о място на обръчи и бухалки

Световна купа в Песаро, Италия (10-12 април)

8-о място многобой
3-о място на ленти
без финал на обръчи и бухалки

Световна купа в Ташкент, Узбекистан (22-24 май)

1-о място многобой
2-о място на ленти
1-во място на обръчи и бухалки

Европейски игри в Баку, Азербайджан (12-28 юни)

5-о място многобой
без финал ленти
4-о място на обръчи и бухалки

Световна купа в София (14-16 август)

2-о място многобой
2-о място на ленти
2-о място на обръчи и бухалки

Световна купа в Казан, Русия (21-23 август)

3-о място многобой
2-о място на ленти
3-о място на обръчи и бухалки

Световно първенство в Щутгарт, Германия (7-3 септември)

2-о място многобой
4-о място на ленти
3-о място на обръчи и бухалки

2016 година

Съчетания:

2 обръча и 3 чифта бухалки – саундтрак на филма „Матрицата“, композитор на Роб Дугън
5 ленти – „Ювиги хан“ на Георги Андреев

Резултати:

Гран при в Москва, Русия (17-22 февруари)

1-во място многобой

2-о място на ленти

2-о място на обръчи и бухалки

Световна купа в Лисабон, Португалия (17-20 март)

3- място многобой

2- място на ленти

2-о място на обръчи и бухалки

Световна купа в Песаро, Италия (1-3 април)

2-о място многобой

3-о място на ленти

отказва финала на обръчи и бухалки заради контузия на Михаела Маевска

Световна купа в София (27-29 май)

2-о място многобой

1-во място на ленти

1-во място на обръчи и бухалки

Световна купа в Гуадалахара, Испания (3-5 юни)

4-о място многобой

2-о място на ленти

2-о място на обръчи и бухалки

Европейско първенство в Холон, Израел (17-19 юни)

5-о място многобой

4-о място на ленти

3-о място на обръчи и бухалки

Световна купа в Казан, Русия (8-10 юли)

4-о място многобой

1-во място на ленти

5-о място на обръчи и бухалки

Световна купа в Баку, Азербайджан (22-24 юли)

4-о място многобой

7-о място на ленти

7-о място на обръчи и бухалки

Олимпиада в Рио де Жанейро, Бразилия (5-21 август)
3-о място многобой